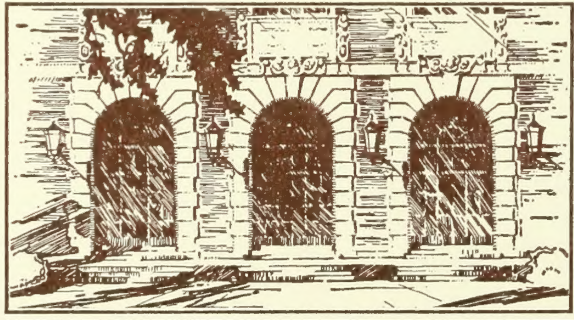
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

328.4391
H892o
1901
no. 12

Digitized by the Internet Archive
in 2015

https://archive.org/details/orszaggyulesfore7921hung

AZ 1901. ÉVI OKTÓBER HÓ 24-ÉRE HIRDETETT

ORSZÁGGYÜLÉS

FŐRENDIHÁZÁNAK IROMÁNYAI.

XII. KÖTET.

HITELES KIADÁS.

BUDAPEST
PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
1904.

AZ 1901. ÉVI OKTÓBER HÓ 24-ÉRE HIRDETETT

ORSZÁGGYÜLÉS

NYOMTATVÁNYAI.

FŐRENDIHÁZ. — IROMÁNYOK.

XII. KÖTET.

AZ 1901. ÉVI OKTÓBER HÓ 24-ÉRE HIRDETETT

ORSZÁGGYÜLÉS

FŐRENDIHÁZÁNAK IROMÁNYAI.

XII. KÖTET.

HITELES KIADÁS.

BUDAPEST
PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
1904.

TARTALOM.

245. szám.

(20. ülés, 286. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése az idei I. és II. t.-czikkek szentesitése és kihirdetéséről.

587./M. E. I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök úr!

A törvények kihirdetéséről szóló 1881 : LXVI. t.-cz. 8. §-a értelmében van szerencsém Nagyméltóságodat a méltóságos főrendeknek leendő bejelentés végett tisztelettel értesiteni, hogy:

a czukorra vonatkozó törvényhozás tárgyában Bruxellesben, 1902. évi márczius hó 5-én kötött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről és

a czukorra vonatkozó törvények némely határozmányainak módositásáról és kiegészitéséről szóló törvényjavaslatok ő Felsége által Bécsben, 1903. év január hava 28-ik napján legkegyelmesebben szentesittetvén, mint ez idei, I. és II-ik törvényczikkek az »Országos Törvénytár« utján f. évi február hó első napján kihirdettették

Ezen törvényczikkeknek a legfelsőbb szentesitési záradékkal ellátott, eredeti példányait az országos levéltárban helyeztettem el.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi február hó 8-án.

Széll s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök urnak

Budapesten.

246. szám.

(20. ülés, 286. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése az idei IV—IX. t.-czikkek szentesitése és kihirdetéséről.

$\frac{1171.}{M. E.}$ I.

Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök úr!

A törvények kihirdetéséről szóló 1881 : LXVI. t.-cz. 8. §-a értelmében van szerencsém Nagyméltóságodat a méltóságos főrendeknek leendő bejelentés végett tisztelettel értesiteni, hogy a kivándorlásról;

a külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról;

az útlevélügyről;

három új csendőrkerület felállitásáról;

a határrendőrségről szóló és

Magyarország és Ausztria között Szepes vármegye és Gácsország szélén az úgynevezett Halastó körüli területen az országos határvonalnak megállapitása iránt az 1897 : II. t.-cz. értelmében alakitott választott biróság által hozott itélet beczikkelyezése tárgyában kelt törvényjavaslatok ő Felsége által Budapesten, 1903. év márczius hava tizenegyedik (11.) napján legkegyelmesebben szentesittetvén, mint az idei IV., V., VI., VII., VIII. és IX. t.-czikkek az »Országos Törvénytár« utján f. évi márczius hó 14. napján kihirdettettek.

Ezen törvényczikkeknek a legfelsőbb szentesitési záradékkel ellátott eredeti példányait az országos levéltárban helyeztettem el.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi márczius hó 21-én.

Széll *s. k.*

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak.

Budapesten.

247. szám.

(20. ülés, 286. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése az idei III. t.-czikk szentesitése és kihirdetéséről.

$\frac{1172.}{M. E.}$ I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

A törvények kihirdetéséről szóló 1881 : LXVI. t.-cz. 8. §-a értelmében, van szerencsém Nagyméltóságodat a méltóságos főrendeknek leendő bejelentés végett tisztelettel értesiteni, hogy az ország némely törvényhatóságaiban mutatkozó kereset hiány enyhitése czéljából elrendelendő közuti munkák költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslat ő Felsége által Budapesten, 1903. február hava kilenczedik (9) napján legkegyelmesebben szentesittetvén, mint ez idei III-ik t.-czikk az »Országos Törvénytár« utján f. évi márczius hó 14-ik napján kihirdettetett.

Ezen törvényczikknek a legfelsőbb szentesitési záradékkal ellátott eredeti példányát az országos levéltárban helyeztettem el.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi márczius hó 21-én.

Széll s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapesten.

248. szám.

(20. ülés 289. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése dr. Chorin Ferencz és Rákosi Jenő kir. leveleik megtörtént kézbesitéséről.

$\frac{7842/903.}{I. a}$ szám. Magyar királyi Belügyminister.

Ő császári és apostoli királyi Felsége mult évi deczember hó 14-én kelt, legfelsőbb elhatározásával a ministertanács előterjesztésére dr. Chorin Ferencz, volt országgyülési képviselőt és Rákosi Jenő irót az 1885. évi VII. törvényczikk 5. §-a alapján élethossziglan a főrendiház tagjaivá legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, erről van szerencsém Nagyméltóságodat azzal a tájékoztatással tisztelettel értesiteni, hogy a kegyelmes királyi meghivó-leveleket kieszközöltem s azokat egyidejüleg a nevezettek részére kézbesittettem.

Budapest, 1903. január hó 26-án.

A minister meghagyásából:

Dr. Bezerédj *s. k.,*
ministeri tanácsos.

A magyar főrendiházi elnök urnak

Budapesten.

249. szám.

(20. ülés, 289. jegyzőkönyvi pont).

Belügyminister értesitése Hunyady Károly gróf királyi levelének megtörtént kézbesitéséről.

7974. szám.
I—a 1903.

Magyar királyi Belügyminister.

A folyó évi márczius hó 19-én 126. sz. alatt kelt, nagybecsű átirat kapcsán van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy gróf Hunyady Károly részére a magyar főrendiházba szóló, kegyelmes királyi meghivó levelet kieszközöltem s azt nevezettnek kézbesittettem.

Budapesten, 1903. évi április hó 20-án.

A minister meghagyásából:

Dr. Bezerédj *s. k.*
ministeri tanácsos.

A magyar főrendiház elnökének.

Budapesten.

250. szám.

(20. ülés, 291. jegyzőkönyvi pont.)

A budapesti kir. főügyészség átirata, melylyel felterjeszti a bpesti kir. btőtörvényszéknek Szalavszky Gyula mentelmi jogának felfüggesztése iránti megkeresését.

$\frac{1197.}{\text{f. ü. 1903.}}$ sz.

Királyi főügyészség Budapesten.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

A budapesti kir. büntetőtörvényszék megkeresését, melyben a párviadal vétsége miatt feljelentett Szalavszky Gyula, főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését kéri, a vonatkozó bűnügyi iratokkal együtt ·/. alá ide zárva, a B. P. 40. §-a alapján azzal a kérelemmel küldöm meg Nagyméltóságodnak, hogy a megkeresés kérdésében a szükséges intézkedéseket megtenni méltóztassék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi márczius hó 3-án.

Pongrácz Jenő s. k.
kir. főügyész.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak.

Budapesten.

Melléklet a 250. számú irományhoz.

A budapesti kir. büntető törvényszék megkeresése, Szalavszky Gyula mentelmi jogának felfüggesztése iránt.

6580 / btő 1903.

A budapesti kir. büntető törvényszéktől.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Párviadal vétsége miatt terhelt Ivánka Oszkár és Szalavszky Gyula elleni bűnügyben Szalavszky Gyula, a m. országgyülés főrendiháza tagjának mentelmi joga még az országgyülés elmult ülésszakában függesztetett fel és ez alapon el is itéltetett; minthogy időközben az országgyülés újra alakult és ez nevezettnek mentelmi jogát még fel nem függesztette, — e nélkül pedig a másodbirósági itéletet a m. kir. Curia el nem birálhatja: az iránt van szerencsém megkeresni a Bp. 40. § a alapján, hogy Szalavszky Gyula mentelmi joga felfüggesztését kieszközölni és a határozatról értesiteni méltóztassék.

Budapesten, 1903. évi február hó 14. napján.

Zsitvay s. k.,
elnök.

251. szám.

(20. ülés, 292. jegyzőkönyvi pont.)

A pozsonyi kir. főügyész átirata, melylyel a rágalmazás és becsületsértés vétségei miatt régebben kiadatni kért Esterházy János gróf mentelmi ügyében a további eljárás beszüntetését kéri.

900./1903. f. ü. szám. A pozsonyi kir. főügyésztől.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Folyó évi február hó 14-én kelt 396/1903. f. ü. számú intézvényemmel Nagyméltóságod elé terjesztettem a rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt feljelentett gróf Esterházy János, főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését czélzó szabályszerü birósági megkeresést.

Minthogy azonban a ·/. alatt mellékelt kérvény és a nyitrai kir. járásbiróságnak 1902. B. 790/3. számú átirata szerint Bihary Géza, főmagánvádló a Btk. 258., 261., illetve 268. §-ain alapuló főmagánvádját visszavonta és ily módon a bünvádi eljárás folyamatbatételének perjogi előfeltétele elenyészvén, a mentelmi jog felfüggesztését czélzó megkeresés tárgytalanná vált;

tisztelettel megkeresem Nagyméltóságodat, hogy a felterjesztett bűnügyi iratokat érdemi intézkedés nélkül visszaküldeni méltóztassék.

Fogadja Nagyméltóságod mély tiszteletem nyilvánitását.

Pozsony, 1903. évi április hó 22-én.

Kray István s. k.,
kir. főügyész.

252. szám.

(20. ülés, 297. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház mentelmi bizottságának, a budapesti kir. büntető törvényszéknek párbaj vétsége miatt a budapesti kir. főügyészség által felterjesztett s Szalavszky Gyula főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését szorgalmazó birói megkeresvény tárgyában.

A bizottság tárgyalván a budapesti kir. büntető törvényszéknek folyó évi február hó 4-éről 6580/btö/1903. szám alatt kelt s a budapesti kir. főügyészség által felterjesztett birói megkeresvényét; miután az azzal beérkezett periratokból meggyőződött arról, hogy ezen biróság párviadal vétsége miatt kéri Szalavszky Gyula főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését; a bizottság tekintettel arra, hogy a mentelmi jog felfüggesztését az illetékes biróság kéri s az iratokból kivehetőleg birói zaklatás avagy üldözés látszata sem forog fenn, Szalavszky Gyula főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését a jelen esetben; — valamint a budapesti kir. büntető törvényszéknek a periratok visszaküldése mellett — a budapesti kir. főügyészség útján való értesitését tisztelettel javaslatba hozza.

Budapesten, 1903. ápril 20-án.

Báró Maithényi László s. k.,
bizottsági elnök.

Latinovits János s. k.,
bizottsági jegyző.

253. szám.

(20. ülés, 298. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház mentelmi bizottságának a pozsonyi kir. főügyésznek folyó évi április hó 22-éről 900/ftő. 1903. szám alatti felterjesztése tárgyában; a melyben rágalmazás és becsületsértés miatt bepanaszolt gróf Esterházy János főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését szorgalmazó nyitrai kir. járásbirósági megkeresésnek mellékleteit képező bűniratok visszaküldését szorgalmazza.

Miután a kir. főügyészségi felterjesztéshez mellékelt 790/1902. B. szám alatt kelt nyitrai kir járásbirósági végzés szerint: Bihary Géza körjegyző a gróf Esterházy János főrendiházi tag ellen becsületsértés és rágalmazás végett beadott panaszát visszavonta, s ılyképen az ügy tárgytalanná vált; a bizottság tiszteletteljesen javasolja, hogy a főrendiház a már korábban felterjesztett bünügyi iratoknak a pozsonyi kir. főügyészség utján a nyitrai kir. járásbirósághoz való visszaküldését elrendelni méltóztassék.

Budapesten, 1903. évi ápril 27-én.

Báró Maithényi László *s. k.*,
bizottsági elnök.

Latinovits János *s. k.*,
bizottsági jegyző.

254. szám.

(20. ülés, 299. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház állandó igazoló bizottságának, a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazitásáról.

A bizottság tiszteletteljesen javasolja, hogy a galanthai országgyülési képviselő választó kerület által megválasztott gróf Esterházy Mihály főrendiházi tag neve mellé e jelzőnek »képviselő« alkalmazását elhatározni méltóztassék.

A bizottság javasolja továbbá, hogy a m. kir. belügyministernek $\frac{37.974}{\text{I. fő 1902}}$ és $\frac{7842}{\text{I. 1903}}$ számú átiratait, a melyekkel a Méltóságos főrendekkel közli, hogy gróf Hunyady Károly örökös jogú és dr. Chorin Ferencz és Rákosi Jenő, élethossziglan kinevezett főrendiházi tagok részére a királyi levelek kieszközöltettek, és az illetőknek kézbesittettek, tudomásul venni méltóztassék, minthogy nevök már a ház korábbi határozatával a főrendek jegyzékébe felvétetett.

A bizottság továbbá jelenti, hogy Budapesten 1903. évi április hó 2-án gróf Andrássy Aladár, kir. főkamarásmester, folyó évi február hó 27-én Rudnán báró Nikolics Fedor, április hó 20-án Kolozsvárott báró Bánffy József Jenő örökös jogú, folyó évi márczius hó 8-án Budapesten Bittó István, folyó évi márczius hó 17-én Budapesten Tóth Lőrincz és folyó évi április hó 13-án Madarassy Pál, élethossziglan kinevezett főrendiházi tagok elhalálozván, neveik a főrendek jegyzékéből törlendők.

A bizottság tárgyalván a Budapesten 1859. évi április hó 6-án született báró Harkányi János földbirtokos, vagyoni képesitésének elismerését és királyi levelének kieszközlését szorgalmazó kérvényét, az ahhoz mellékelt okmányokból meggyőződött arról, hogy a szarvasi kir. járásbiróság által kiállitott telekkönyvi hiteles másolat szerint Öcsöd községben az 1133. számú telekjegyzőkönyvben *A.* + 8. 14–16., 22., 23., 29., 31., 33, 34., 36., 38—40. r. sz. alatt, a szerencsi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság által kiállitott telekkönyvi kivonat szerint a Hernád-Németi községben a 483. telekjegyzőkönyv *AI.* (1—3.) r. sz. alatt felvett földbirtokok, előbbinek felerészben, utóbbinak egyedüli telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a melyekért évenkint — a felmutatott kétrendbeli pénzügyigazgatói adóbizonylat szerint — 7039 kor. 9 fillér, vagyis 3519 forint 54$^{1}/_{2}$ krajczárt fizet az állam pénztárába.

E szerint folyamodó az 1885: VII. t.-cz. 2. §-a, *b)* pontjában előirt kellékeket kimutatván, a bizottság tiszteletteljesen javasolja a főrendiháznak, méltóztassék folyamodó vagyoni képesitését elismerni, nevét a főrendek jegyzékébe beiktatni, és a szorgalmazott királyi levél kieszközlésére a Ház Nagyméltóságú Elnökségét felkérni.

Budapesten, 1903 évi április hó 28-án.

Daruváry Alajos *s. k.*
bizottsági elnök.

Br. Bohus Zsigmond *s. k.*
bizottsági jegyző.

255. szám.

(20. ülés, 300. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház gazdasági bizottságának az 1903. évi január–márczius havában háznagy úr által vezetett számadások megvizsgálásáról és egyéb gazdasági ügyekről.

A bizottság megvizsgálván a főrendiház kiadásairól és bevételeiről 1903. évi január, február és márczius hónapjaiban háznagy úr által vezetett számadásokat, miután azokat rendben találta, azon tiszteletteljes javaslatot terjeszti a nagyméltóságú ház elé, hogy háznagy úrnak a mondott időre a számadási felmentvényt megadni méltóztassék.

Előadó jegyző előterjesztvén a mult évi november hó 12-én az országgyülés mindkét ház elnöke által összehivott vegyes bizottság megállapodásait, a melyek szerint első sorban az épület külső és belső részeinek tűzkár elleni biztositására nézve elhatároztatott, hogy: 1-ször az épület külső részeinek az országház műszaki ellenőrzőségének jelentése szerint az országház épitési végrehajtó-bizottság által 1906-ik évig 5,250.000 frtban történt biztositása, évi 787 frt 52 krnyi díj fizetése ellenében, azon megjegyzéssel tudomásul vétetvén, hogy ezen összeg a jövőben is a biztositás alapjául fogadtatik el; továbbá, hogy a biztositási díj 1902. évi október hó 1-től fele részben a főrendi- és fele részben a képviselőház által fedeztessék.

2-szor. Az épület belső berendezéseinek, jelesen a mennyezetek, bútorzatok stb. biztositása a legrövidebb idő alatt elkészitendő leltár becsértéke szerint biztositandó. (E leltár ezideig még nem készült el.)

3-szor. Az épületben teljesitendőt tüzrendőri szolgálat teljesitésére az eredetileg öt személyben megállapitott létszám elégtelennek bizonyulván, a tűzoltók száma nyolczra emeltetett; ezek költségei a két ház által fele fele részben fedezendők.

4-szer. A fűtés, világitás, a liftkezelés műszaki ellátására, a műszaki ellenőrzőség javaslata szerint, ideiglenesen egyelőre a műszaki ellenőrzés felügyelete alatt alkalmazott személyzet — a liftkezelőkön kivül, a kikre nézve a főrendiház külön intézkedik — ezeknek díjazása és végleges alkalmazása a két ház közös műszaki hivatala szervezésének idejére halasztatott, mivégből az ideiglenes alkalmazottak jegyzéke és díjazása a főrendiházzal közlendő. Magát ezen hivatali szervezetet és annak mikénti alkalmazását a szerzett tapasztalatok szerint a két ház elnöksége fogja végleg megállapitani.

5-ször. A műszaki közös szervezettel járó költségek, valamint a világitási és fűtési költségekre nézve megállapittatott, hogy azok kétharmad részét a képviselőház, egyharmadrészét pedig a főrendiház fedezze.

6-szor. A kupolaterem, a diszlépcső, az étkező terem, a ministeri szobák s a kölcsönös tárgyalásokra is felhasználható delegatió-terem kezelése és tisztántartása a képviselőház administratiójának adatnak át. Ezen vegyes bizottsági határozatokat a gazdasági bizottság egyelőre tudomásul vévén, annak hasonló tudomásul vételét a főrendiháznak tiszteletteljesen javasolja.

Ezzel kapcsolatban a bizottság elfogadásra ajánlja az épitési műszaki kir. ellenőrzőség, a világitás és fűtés czímén 1902. évi október hó 1-től 1902. évi deczember hó 31-ig kimutatott 13.773 kor. 10 fillér kiadást, a mely az országházépitési alapból előlegeztetett s a főrendiház által megállapitott kulcs szerint ezen alapnak visszatéritendő.

Végül a bizottság tiszteletteljesen javasolja, hogy az állandó országház főrendiházi épületszárnyban levő folyosók, termek és bútorok tisztántartása, gondozása és az előfordult lopások meggátlása szempontjából, ideiglenes minőségben a főrendiház terembiztosaival egyenlő állással évi 1800 korona tiszteletdíj és természetbeni lakással (földszint a kir. Curia palotával szemben) egy felügyelői állást rendszeresiteni méltóztassék.

Budapesten, 1903. évi april hó 28-án.

Gróf Csáky Albin *s. k.*
bizottsági elnök.

Báró Orczy Andor *s. k.,*
bizottsági jegyző.

256. szám.

(21. ülés, 302. jegyzőkönyvi pont.)

A vallás- és közoktatási minister értesitése Szmrecsányi Pál és Radu Demeter püspököknek nagyváradi latin, illetőleg gör. szertartású, végül dr. Hosszú Vazulnak lugosi gör. szertartású kath. püspökökké történt kineveztetéséről.

1875 eln. szám. Magyar kir. vallás- és közoktatásügyi minister.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége Bécsben, 1903. évi május hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározásával Szmrecsányi Pál, szepesi püspököt nagyváradi latin szertartású, dr. Radu Demeter, lugosi püspököt nagyváradi görög szertartású kath. püspökké, dr. Hosszú Vazul gyulafehérvár-fogarasi görög szertartású főszékes káptalani kanonokot lugosi görög szertartású kath. püspökké legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, erről van szerencsém Nagyméltóságodat szives tudomásvétel végett tiszteletteljesen értesiteni.

Budapest, 1903. május hó 12-én.

Wlassics *s. k.*

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin, v. b. t. t. úrnak, mint a főrendiház elnökének

Budapest.

257. szám.

(21. ülés, 304. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház állandó igazoló bizottságának a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazitásáról.

Vallás- és közoktatási m. kir. minister úrnak május hó 12-éről 1875. eln. szám alatt kelt átirata szerint, Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó hó 10-től Bécsben kelt, legfelső elhatározásával Szmrecsányi Pál, szepesi püspököt nagyváradi latin szertartású, — dr. Radu Demeter, lugosi püspököt nagyváradi görög szertartású és dr. Hosszú Vazult lugosi görög szertartású római kath. püspökökké legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Ezen legfelsőbb elhatározás alapján Szmrecsányi Pál, szepesi és dr. Radu Demeter, lugosi püspökök neveinek a főrendek jegyzékéből való törlését, valamint Szmrecsányi Pál, nagyváradi latin szertartású és dr. Radu Demeter, nagyváradi görög szertartású, valamint dr. Hosszú Vazul, lugosi görög szertartású római kath. püspökök neveinek a főrendek jegyzékébe pótlólag való felvételét a főrendiháznak tiszteletteljesen javasolja.

Budapesten, 1903. évi május hó 25-én.

Beniczky Ferencz *s. k.,*
bizottsági elnök.

Gr. Zichy Ágost *s. k.,*
bizottsági jegyző.

258. szám.

(21. ülés 305. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1903. évi május hó 23-án tartott 277-ik ülésének jegyzőkönyvéből.

Napirend szerint következik a névszerinti szavazás a ministerelnök határozati javaslata felett a közösügyi költségekhez való hozzájárulás arányának megállapitása czéljából országos bizottság kiküldése tárgyában.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a ministerelnök határozati javaslatát, igen, vagy nem?

Szavazás előtt elnök

az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Szünet után a névszerinti szavazás a képviselők névszerinti felhivásával foganatosittatván, elnök az eredményt a következőkben hirdeti ki:

Elnök nem szavazott . .	1
Igennel szavazott . . .	114
Nemmel szavazott . . .	25
Távol volt	309

képviselő, minélfogva

a ház a ministerelnök határozati javaslatának elfogadásával, elhatározza, hogy az 1867 : XII. t.-cz. 19. §-a értelmében a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokkal közös költségek hozzájárulási arányának megállapitása czéljából 15 tagból álló orsz. bizott-

ságot küld ki, melyből 10 tagot a képviselőház és 5 tagot a főrendiház választ.

Ezen határozat szives hozzájárulás és további eljárás végett a főrendiházzal közöltetik.

A bizottság tagjainak megválasztása a jövő keddi ülés napirendjére tüzetik ki.

A jegyzőkönyv ezen pontja nyomban hitelesittetett.

Nyegre László *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

Melléklet a 258. számú irományhoz.

Határozati javaslat.

Határozza el a ház, hogy az 1867 : XII. t.-cz. 19. §-a értelmében a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokkal közös költségek hozzájárulási arányának megállapitása czéljából 15 tagból álló országos bizottságot küld ki, melyből 10 tagot a képviselőház és 5 tagot a főrendiház választ.

Budapesten, 1903. évi április hó 21-én.

Beadja:

Széll Kálmán s. k.,
ministerelnök.

259. szám.

(21. ülés, 308. jegyzőkönyvi pont.)

Esterházy János gróf interpellatiója Széll Kálmán m. kir. ministerelnökhöz.

Vannak-e olyan pactumszerű okok, a melyek ő Nagyméltóságát a jelen áldatlan helyzetben az energikusabb politikától visszatartják?

Ha nincsenek, szándékozik-e a passiv ellenállás politikáját feladni és az ország java és hitele érdekében saját akaratát és a többségét sürgősen érvényesiteni.

Beadja:

Gróf Esterházy János *s. k.*

260. szám.

(22. ülés, 311. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1903. évi junius hó 30-án tartott 295. ülésének jegyzőkönyvéből.

Khuen-Hédervár Károly gróf, ministerelnök bemutatja Ő császári és apostoli királyi Felségének Bécsben, 1903. évi junius hó 27-én kelt és az országgyüléshez intézett, azon legkegyelmesebb királyi leiratát, mely szerint Ő császári és apostoli királyi Felsége Széll Kálmánt, saját kérelmére magyar ministerelnöki állásától felmenteni és Khuen-Héderváry Károly grófot magyar ministerelnökké legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

A legkegyelmesebb királyi leirat kihirdettetvén, a ház azt hódoló tisztelettel tudomásul veszi és annak a főrendiházzal szokott módon való közlését elhatározza.

A jegyzőkönyv ezen pontja azonnal hitelesittetett.

Nyegre László *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

Melléklet a 260. számú irományhoz.

Hivatalos másolat.

Kegyelmes királyi leirat Széll Kálmánnak ministerelnöki állásától való felmentése és Khuen-Héderváry Károly grófnak kineveztetése tárgyában.

2783.
M. E. 1903.

Mi első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai Császár, Csehország Királya stb. és Magyarország apostoli Királya.

Hű Magyarországunk és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1901. évi október hó 24-ikére Budapest székes fővárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék, királyi üdvözletünket.

Kedvelt Hiveink! Miután őszintén kedvelt hivünket, dukai és szentgyörgyvölgyi Széll Kálmánt, saját kérelme folytán, magyar ministerelnöki állásától kegyelmesen felmentettük, magyar ministerelnökünkké őszintén kedvelt hivünket, hédervári Khuen-Héderváry Károly grófot, jelenleg Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánját neveztük ki.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilenczszázharmadik évi junius hó huszonhetedikén.

Ferencz József *s. k.* ***Széll Kálmán*** *s. k.*

Kivülről:
2783
M. E. 1903.

Hű Magyarországunk és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1901. évi október hó 24-ére Budapest székes fővárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék, Kedvelt Hiveinknek.

(P. H.)

A másolat hiteléül:

Szerencs János *s. k.,*
a főrendiház főtitkára.

(P. H.)

261. szám.

(22. ülés, 312. jegyzőkönyvi pont.)

Khuen-Hédervàry Károly gróf ministerelnök értesitése, cabinetalakitással történt megbizatásáról.

$\frac{2787}{\text{M. E.}}$ I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi junius hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával az összes ministeriumnak hivatali lemondását legkegyelmesebben elfogadván, folyó évi junius hó 27-én kelt legfelsőbb elhatározásával Széll Kálmán v. b. t. t. urat ministerelnöki állásától saját kérelmére véglegesen legkegyelmesebben felmenteni, egyuttal engem ugyanazon napról kelt s ·/. alatt hiteles másolatban csatolt, legmagasabb kéziratával horvát-szlavon-dalmátországi báni állásomtól való felmentésem mellett, magyar ministerelnökké kinevezni és az egyes ministeri állások betöltése iránt javaslattétellel megbizni méltóztatott.

Ezen legmagasabb megbizás következtében előterjesztvén az egyes ministeri tárczák betöltésére vonatkozó javaslataimat, Ő Felsége azt folyó évi junius hó 27-én kelt és ·/. alatt hiteles másolatban szintén idezárt, legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott

Midőn ezeket Nagyméltóságodnak becses tudomására hozom, van szerencsém egyuttal megjegyezni, hogy Széll Kálmán v. b. t. t. urnak a magyar ministerelnöki állásától fölmentése és az én kineveztetésem tárgyában az országgyűléshez intézett, kegyelmes királyi leiratot a legközelebb tartandó képviselőházi ülés alkalmával lesz szerencsém Nagyméltóságodnak kihirdetés végett kézbesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletemnek őszinte nyilvánitását.

Budapest, 1903. évi junius hó 29-én.

Gróf Khuen-Hédervàry Károly s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak.

Budapesten.

1. melléklet a 261. számú irományhoz.

ad 2787. / M. E. I.

Legfelsőbb elhatározás másolata.

Kedves Gróf Khuen-Hédervåry!

Önt Horvát-Szlavon-Dalmátországok báni állásától való felmentése mellett, magyar ministerelnökömmé ezennel kinevezem és a ministerium megalakitása iránt javaslatait elvárom.

Kelt Bécsben, 1903. évi junius hó 27-én.

Ferencz József *s. k.*

Széll Kálmán *s. k.*

A másolat hiteléül:

(P. H.) ***Huszar Adolf*** *s. k.*,

min. tanácsos, segédhivatali főigazgató.

2. melléklet a 261. számú irományhoz.

Legfelsöbb elhatározás másolata.

Magyar ministerelnököm előterjesztése folytán pénzügyministeremmé dr. Lukács Lászlót, vallás- és közoktatásügyi ministeremmé dr. Wlassics Gyulát, földmivelésügyi ministeremmé dr. Darányi Ignáczot, igazságügyi ministeremmé dr. Plósz Sándort és kereskedelemügyi ministeremmé dr. Láng Lajost ujólag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásaikban megerősitem; továbbá honvédelmi ministeremmé Kolossváry Dezső vezérőrnagyot, horvát-szlavon-dalmátországi tárczanélküli ministeremmé dr. Tomasich Miklós országgyülési képviselőt és a nevemet viselő zágrábi egyetem tanárát ezennel kinevezem és a belügyministerium vezetésével, valamint a személyem körüli ministerium ideiglenes vezetésével előterjesztő ministerelnökömet bizom meg.

Az illetőkhöz intézett kézirataimat további intézkedés végett mellékelem.

Kelt Bécsben, 1903. évi junius hó 27-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Hédervàry s. k.

A másolat hiteléül:

(P. H.) *Huszár Adolf* s. k.,
min. tanácsos, segédhivatali főigazgató.

262. szám.

(22. ülés, 316. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése Szmrecsányi Pál, nagyváradi latin-, dr. Radu Demeter, nagyváradi görög- és dr. Hosszu Vazul, lugosi görög szertartású kath. püspökök kir. leveleinek kiállitásáról és kézbesitéséről.

Szám 65.333/1903. / a—1.

Magyar királyi belügyminister.

A folyó évi május hó 25-én 213., 215. és 218. szám alatt kelt, nagybecsű átiratok kapcsán van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesiteni, hogy Szmrecsányi Pál, nagyváradi latin-, dr. Radu Demeter, nagyváradi görög és dr. Hosszú Vazul, lugosi görög szertartású katholikus megyés püspökök részére a magyar főrendiházba szóló, kegyelmes királyi meghivó leveleket kieszközöltem s a nevezett egyháznagyok részére kézbesittettem.

Budapesten, 1903. évi junius hó 26-án.

A minister helyett:

Gullner *s. k.,*
államtitkár.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin úrnak, valóságos belső titkos tanácsos, a magyar főrendiház elnökének

Budapesten.

263. szám.

(22. ülés, 316. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése, Papp Ignácz János, aradi görög kel. püspök kir. meghivó levelének kiállitása és kézbesitéséről.

Szám 54.058/1903.
I—a.

Magyar királyi belügyminister.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége a folyó évi márczius hó 27-én kelt legfelsőbb elhatározásával Papp Ignácz János, görög keleti román archimandritának, az aradi görög keleti román egyházmegyei zsinat által az aradi görög kel. román egyházmegye püspökévé történt megválasztatását legkegyelmesebben megerősiteni méltóztatván, erről azzal van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy a nevezett egyháznagy részére a magyar főrendiházba szóló, kegyelmes kir. meghivó levelet kieszközöltem és kézbesittettem.

Budapest, 1903. évi május hó 28-án.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin urnak, valóságos belső titkos tanácsos, a magyar főrendiház elnökének

Budapesten.

264. szám.

(22. ülés, 264. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése, Harkányi János báró kir. levelének kiállitása és kézbesitéséről.

$\frac{56498}{1903.}$ I—a. szám. Magyar királyi belügyminister.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök úr!

A folyó évi május hó 12-én 201. szám alatt kelt, nagybecsű átirat kapcsán van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesiteni, hogy báró Harkányi János részére a magyar főrendiházba szóló, kegyelmes királyi meghivó levelet kieszközöltem s a nevezettnek kézbesittettem.

Budapesten, 1903. évi junius hó 6-án.

Széll *s. k.*

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin úrnak, valóságos belső titkos tanácsos, a magyar főrendiház elnökének.

Budapesten.

265. szám.

(22. ülés 317. jegyzőkönyvi pont.)

$\frac{3320}{903. \text{ kih.}}$ szám.

Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség V. kerületi kapitánysága.

A budapesti m. kir. államrendőrségi V. ker. kapitányság megkeresése, Szápáry Pál gróf mentelmi jogának felfüggesztése iránt.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

A hozzám beérkezett, rendőri jelentés szerint Szápáry Pál gróf, főrendiházi tag úr ezen év április hó 25-én délután 5 órakor a Vigadó-téren számozatlan automobil-kocsival közlekedett, melylyel kihágást követett el, mert az automobil-közlekedés szabályozása tárgyában kiadott 17902/1902. számú főkapitányi rendelet 11. §-a szerint »minden automobil a főkapitányságnál számmal látandó el és nyilvántartandó« és a rendelet 18. §-a szerint »az 1881. évi XXI. t.-cz. §-a értelmében 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.«

Tisztelettel kérem nagyméltóságú elnök urat, hogy mentelmi jogot élvező Szápáry Pál gróf úr ellen meginditandó kihágási eljárás czéljából nevezett főrendiházi tag úr mentelmi jogának felfüggesztése iránt a szükséges intézkedéseket megtenni méltóztassék. A jelentések eredetben csatoltatnak.

Budapesten, 1903. május 28.

Gyalókay Lajos s. k.,
r. tanácsos.

266. szám.

(22. ülés, 317. jegyzőkönyvi pont.)

A budapesti m. kir. államrendőrség V. ker. kapitányságának átirata, melyben a Szápáry Pál gróf mentelmi jogának felfüggesztése iránti kérelmét visszavonja.

3320. szám / 1903. kih. — Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség V. ker. kapitánysága.

Hivatkozással 3320/1903. V. ker. kih. sz. alatt e hó 2-án Nagyméltóságodhoz Szápáry Pál gróf, főrendiházi tag urnak kihágási ügyében intézett feliratomra, mély tisztelettel kérem Nagyméltóságodat, hogy az átküldött iratokat visszaszármaztatni kegyeskedjék, mert a kérdéses ügy más úton már elintézést nyert és igy a kiadatási eljárás szüksége már fenn nem forog.

Budapesten, 1903. junius 4.

P. H. *Gyalókay Lajos* s. k.,
r. tanácsos.

267. szám.

(22. ülés 318. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képiselőház 1903. évi május hó 26-án tartott 279-ik ülésének jegyzőkönyvéből.

3129. Napirend szerint következik a quotabizottság tagjainak megválasztása.

A névsor felolvasása után a beadott szavazati lapok megolvastatván, elnök a szavazás eredményét a következőkben hirdeti ki:

beadatott összesen 121 szavazat, ezekből kapott:

Andrássy Gyula gróf	118	szavazatot,
Buzáth Ferencz . .	115	»
Falk Miksa . . .	118	»
Hadik János gróf . .	118	»
Hegedüs Sándor . .	116	»
Hieronymi Károly .	118	»
Hodossy Imre . .	118	»
Josipovich Géza . .	118	»
Neményi Ambrus . .	116	»
Tisza István gróf .	117	»
Samassa János . .	1	»
Brezovay László . .	1	»
Gabányi Miklós . .	1	»
Gorove László . .	1	»

Elnök nem szavazott, távol volt 313, jelen volt, de nem szavazott 17 képviselő.

Elnök javaslatára a ház egyúttal elrendeli, hogy a választás ez eredménye a főrendiházzal, a ministerelnökkel, a pénzügyministerrel és a megválasztott képviselőkkel jegyzőkönyvi kivonatban közöltessék.

Gróf Teleki Sándor *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

268. szám.

(22. ülés, 318. jegyzőkönyvi pont.)

A képviselőház elnökének értesitése Hertelendy Lászlónak a ház jegyzőjévé történt megválasztatásáról.

9376./1903. R. A képviselőház elnöke.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

A képviselőház egyik jegyzőjének: Lázár Árpád képviselőnek elhalálozása folytán a képviselőház folyó hó 6-án tartott ülésében a ház jegyzőjévé Hertelendy László képviselőt választotta meg.

Erről Nagyméltóságodat a főrendiháznak való bejelentés végett értesitem. Fogadja Nagyméltóságod kiváló őszinte tiszteletem nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi junius hó 8-án.

Apponyi Albert s. k.,
a képviselőház elnöke.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin úrnak, vbtt. stb a főrendiházi elnöke.

Budapesten.

269. szám.

(23. ülés, 325. jegyzőkönyvi pont.)

Széll Kálmán ministerelnök értesitése, ministerelnöki állásától történt felmentetéséről.

$\frac{2743}{\text{M. E.}}$ I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi junius hó 27-én kelt legfelsőbb elhatározásával engem, saját kérelmem folytán, magyar ministerelnöki állásomtól és a belügyministerium vezetésétől legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott, miről Nagyméltóságodat tisztelettel értesiteni kötelességemnek tartom.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapest, 1903. junius hó 27-én.

Széll s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapesten.

270. szám.

(23. ülés, 327. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1903. évi október hó 3-án tartott 325. ülésének jegyzőkönyvéből.

3539. Elnök bemutatja gróf Khun-Hédervàry Károly ministerelnök úrnak f. évi október hó 1-én kelt átiratát, melylyel átteszi Ő császári és apostoli királyi Felségének még f. évi szeptember 22-én kelt s gróf Hédervàry Károly ministerelnökké történt újbóli kineveztetéséről az országgyűléshez intézett kegyelmes királyi leiratát, megjegyezvén, hogy ezen kegyelmes királyi leiratot a ministerelnöki állásról történt lemondása folytán tárgytalanná vált.

A legfelsőbb királyi kézirat felolvastatván,

a ház a kegyelmes királyi kéziratot hódoló tisztelettel tudomásul veszi s hasonló eljárás céljából a főrendiházzal közli.

Nyegre László *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

Melléklet a 270. számú irományhoz.

Hivatalos másolat.

Kegyelmes királyi leirat, melylyel Khuen-Héderváry Károly gróf újból ministerelnökké kineveztetik.

$\frac{4052.}{M. E.}$ szám. Magyar királyi belügyminister.

Mi első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai Császár, Csehország Királya stb. és Magyarország apostoli Királya

Hü Magyarországunk és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1901. október hó 24-ikére Budapest székes-fővárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék, királyi üdvözletünket.

Kedvelt Hiveink! Őszintén kedvelt hivünket, hédervári Khuen-Héderváry Károly grófot, kinek magyar ministerelnöki állásáról való lemondását folyó évi augusztus hó 3 án kelt Elhatározásunkkal elfogadottnak kijelentettük volt, újból magyar ministerelnökké kineveztük.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilenczszázhárom évi szeptember hó huszonhetedik napján.

Ferencz József s. k. ***Gróf Khuen-Héderváry Károly*** s. k.

Kivülről:

$\frac{4052.}{M. E. 1903.}$

Hü Magyarországunk és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1901. évi október hó 24-ére Budapest székes fővárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék, Kedvelt Hiveinknek

(P. H.) Budapest.

A másolat hiteléül:

(P. H.) ***Szerencs János*** s. k.,
a főrendiház főtitkára.

271. szám.

(23. ülés, 328. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök átirata, melylyel ő Felsége köszönetét tolmácsolja a főrendek szerencsekivánataiért születésnapja alkalmából.

3445.
M. E. 1903. I.

Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége hozzám intézett táviratában a főrendiház részéről legmagasabb születésnapja alkalmából kifejezett, hódolatteljes szerencsekivánatokért legmagasabb köszönetét nyilvánitani méltóztatott.

Erről van szerencsém Nagyméltóságodat — hivatkozással folyó évi augusztus hó 12-én 306. szám alatt kelt becses átiratára — a Méltóságos Főrendeknek való szives bejelentés végett tisztelettel értesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi augusztus hó 19-én.

Gróf Khuen-Hédervâry s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

272. szám.

(23. ülés, 329. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök átirata, melylyel átteszi a quota-arányt az 1903. julius hó 1-től 1904. junius 30-ig terjedő évre eldöntdő kir. kéziratot.

ad 2789. / M. E. I.

Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő cs. és ap. kir. Felségének folyó évi julius hó 1-én kelt legfelsőbb kéziratát, a melylyel a közösügyek költségeihez való hozzájárulás aránya az 1903. évi julius hó 1-től 1904. évi junius hó 30-ig terjedő egy évi időtartamra megállapittatik, hiteles másolatban, oly megjegyzéssel van szerencsém a méltóságos főrendeknek leendő szives bemutatás végett Nagyméltóságodnak megküldeni, hogy ezen legfelsőbb kézirat szövegét, a hivatalos lapnak folyó évi julius hó 2-án megjelenő számában közzététetni az eredeti legfelsőbb kéziratot pedig megőrzés végett egyidejüleg az országos levéltárnak küldöm meg.

Budapesten, 1903. évi julius hó 1-én.

Gróf Khuen-Hédervári s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

Melléklet a 272. számú irományhoz.

Legfelsöbb kézirat másolata.

Kedves Gróf Khuen-Hédervàry! Minthogy a magyar korona országainak és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok törvényes képviseletei között arra az arányra nézve, melyben azok a közös ügyek költségeihez hozzájárulni tartoznak, az 1867. évi XII. t.-cz. 19., 20. és 21. §-ai (az 1867. évi deczember hó 21-én kelt ausztriai törvény 3. §-a R. G. B. 1. 146. sz.) értelmében létesitendő egyezmény nem jöhetett létre: a közös ügyek költségeihez való hozzájárulási arány kérdését az idézett törvényczikk 21. §-a (az idézett törvény 3. §-a) alapján és az 1903. évi julius hó 1-től 1904. évi junius hó 30-ig terjedő, egy év tartamára való érvénynyel akkép döntöm el, hogy a közös ügyek költségeiből a magyar korona országai $33^{3}/_{49}$ %-ot, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pedig $66^{46}/_{49}$ %-ot viselnek.

Utasitom Önt, hogy ezt köztudomásra hozza.

Kelt Bécsben, 1903. évi julius hó 1-én.

Ferencz József *s. k.*

Gróf Khuen-Hédervàry Károly *s. k.*

A másolat hiteléül:

(P. H.) ***Huszár Adolf*** *s. k.,*

min. tanácsos, segédhivatali főigazgató.

273. szám.

(23. ülés, 330. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése, gróf Goluchowski Agenor külügyministernek a közös pénzügyministerium ideiglenes vezetésével történt megbizatásáról.

$\frac{3074.}{M. E.}$ I.

Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége Kállay Benjámin volt közös pénzügyminister úr elhalálozása következtében folyó évi julius hó 17-én kelt legfelsőbb elhatározásával a közös pénzügyministerium vezetésével és Bosznia és Herczegovina legfőbb központi vezetésével ideiglenesen gróf Goluchowski Agenor, közös külügyministert méltóztatott legkegyelmesebben megbizni.

Miről van szerencsém Nagyméltóságodat szives tudomásul tisztelettel értesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi julius hó 23-án.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapesten.

274. szám.

(23. ülés, 330. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése Burián István közös pénzügyministerré történt kineveztetéséről.

3153./M. E. I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi julius hó 24-én kelt, legfelsőbb elhatározásával gróf Goluchowski Agenor, közös külügyminister urat a közös pénzügyministerium és Bosznia és Herczegovina ügyeinek központi ideiglenes vezetésétől legkegyelmesebben felmentvén, ugyanazon napon kelt, legfelsőbb elhatározásával közös pénzügyministerré, báró Burián István, a görög királyi udvarnál alkalmazott rendkivüli követet és meghatalmazott ministert méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Miről van szerencsém Nagyméltóságodat szives tudomásul vétel végett tisztelettel értesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi julius hó 28-án.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak.

Budapesten.

275. szám.

(23. ülés, 331. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése, Szápáry László grófnak, fiumei kormányzói állásától való felmentéséről.

3250./M. E. I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége legalázatosabb előterjesztésem folytán folyó évi augusztus hó 2-án kelt, legfelsőbb elhatározásával gróf Szápáry László, fiumei és magyar-horvát tengerparti kir. kormányzót ezen állásától saját kérelmére legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

Van szerencsém erről Nagyméltóságodat szives tudomásvétel végett tisztelettel értesiteni.

Budapesten, 1903. évi augusztus hó 4-én.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

276. szám.

(23. ülés, 332. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése Pejacsevich Tivadar grófnak Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjává történt kineveztetéséről.

$\frac{2833.}{M. E.}$ I.

Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő csász. és ap. kir. Felsége folyó évi julius hó 1-én kelt, legfelsőbb elhatározásával előterjesztésem folytán verőczei gróf Pejacsevich Tivadar, országgyülési képviselőt Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, erről van szerencsém Nagyméltóságodat szives tudomásulvétel végett értesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi julius hó 3-án.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

277. szám.

(23. ülés, 337. jegyzőkönyvi pont.)

A képviselőház elnökének értesitése Rátkay Lászlónak jegyzői tisztéről való lemondása és újból történt megválasztatásáról.

$\frac{9877.}{1903.}$ szám. A képviselőház elnöke.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Rátkay László, képviselőházi jegyzői tisztéről lemondott, de a képviselőház folyó hó 18-án tartott ülésében őt a ház jegyzőjévé újból megválasztotta.

Van szerencsém erről Nagyméltóságodat értesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1901. évi julius hó 21-én.

Tallián Béla s. k.,
a képviselőház alelnöke.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin úrnak, valóságos belső titkos tanácsos, a főrendiház elnöke

Budapesten

278. szám.

(23. ülés, 339. jegyzőkönyvi pont.)

A kir. közigazgatási biróság elnökének értesitése a közigazg. fegyelmi biróság birósági tagjai sorában beállott személyváltozásokról.

200. szám
eln. 1903.

Magyar királyi közigazgatási biróság elnöke.

Bóné Géza és dr. Vasdényey Géza, közigazgatási birósági itélő birák elhalálozása, Nagy János és dr. Horváth Ödön, új itélő birák kineveztetése, valamint Nagy Jánosnak a közigazgatási osztályba, dr. Horváth Ödönnek a pénzügyi osztályba történt beosztása, Harmos Gábor itélő birónak pedig a pénzügyi osztályból a közigazgatási osztályba történt áthelyeztetése folytán az 1896:XXVI. t.-cz. 8. §-a értelmében alakitott, külön figyelmi biróság közigazgatási biróság tagjai ez idő szerint a következők:

Szmrecsányi Jenő, dr. Kogler János és dr. Székely József tanácselnökök, Pfriem László, Teleszky Ferencz, Szilassy Aladár, Reviczky Ambrus, dr. Lövey Sándor, Szentkirályi Lajos, dr. Krajtsik Ferencz, Tóth Dezső és Harmos Gábor itélő birák rendes tagok,

Zubkovics Arzén, Hammer Károly, dr. Szinyei-Merse József és Gázony László itélő birák póttagok.

Erről van szerencsém Nagyméltóságodat 1902. évi február hó 10-én 49. elnöki szám alatt kelt átiratom kapcsán tisztelettel értesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapest, 1903. évi julius hó 17. napján.

Wekerle *s. k.*

Nagyméltóságú kőrösszegi és adorjáni gróf Csáky Albin úrnak, valóságos belső titkos tanácsos, a magyar országgyülés főrendiházának elnöke

Budapesten.

279. szám.

(23. ülés, 345. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház igazoló bizottságának a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazitásáról.

A bizottság tiszteletteljesen jelenti, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjának ezen állásától történt felmentése folytán, neve a főrendek jegyzékéből (V.) törlendő és IX. B. pontjában neve mellett alkalmazott e jelző: (l. V.) elhagyandó; továbbá hogy gróf Pejacsevich Tivadarnak Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjává történt kineveztetése folytán, neve a főrendek jegyzékébe V. pont alatt beiktatandó és a IX. B. pontjában neve mellett levő e jelző: »képviselő« elhagyandó és helyébe (l. V.) teendő: Hettyey Sámuel, pécsi megyés püspök Karlsbadban, f. évi szeptember 1-én; báró Vay Dénes, örökös jogú főrendiházi tag pedig Majorházán, folyó évi junius 24-én elhalálozván, nevük a főrendek jegyzékéből törlendő. Ellenben Papp Ignácz János, aradi gör. keleti román püspök neve, miután Ő császári és apostoli királyi Felsége az aradi gör. kel. egyházmegye által történt megválasztatását legkegyelmesebben megerősiteni méltóztatott, nevezett püspök már méltóságába beiktattatott, a főrendek jegyzékébe felveendő.

Mig a m. kir. belügyminister urnak 56.498. és 65.333. számú átiratai, a melyekkel báró Harkányi János, Szmrecsányi Pál, nagyváradi latin, — dr. Radu Demeter, nagyváradi gör. szertartású és dr. Hosszu Vazul, lugosi gör. szertartású püspökök részére kiállitott királyi levelek kézbesitésének megtörténte közöltetik, tudomásul veendők, minthogy neveik már a főrendiház korábbi határozatai alapján a főrendek jegyzékébe felvétettek.

Báró Fejérváry Géza főrendiházi tag országgyülési mandátumáról lemondását bejelentvén, neve mellől e jelző »képviselő« a főrendek jegyzékéből törlendő s jogosultságának az 1901—1906-ik. országgyülés 3. ülésszakának megnyitásától kezdve való feléledése, a nyilvántartási jegyzékben előjegyzendő.

Báró Vojnits István az ujverbászi képviselőválasztó kerület országgyülési képviselőjévé megválasztatván, neve mellé e jelző »képviselő« a főrendek jegyzékében előtüntetendő s a nyilvántartási jegyzékben joga szünetelése bejegyzendő. Gróf Szápáry László, fiumei kormányzó ezen állásáról lemondván és a magyar kir. ministerelnök átirata szerint Ő cs. és apost. kir. Felsége ezen lemondást legkegyelmesebben elfogadni méltóztatván, neve a főrendek jegyzékéből VIII. pont törlendő és a IX. pont B. alatt neve mellett levő eme jelző (l. VIII.) a jegyzékből kihagyandó.

Végül gróf Khuen Héderváry Károly Temesvár szabad kir. város országgyülési választókerület által történt megválasztatását és a választás elfogadását jelentvén be, neve mellé e jelző »képviselő« a főrendek jegyzékébe beiktatandó, s a nyilvántartási jegyzékben a jog szünetelése feljegyzendő.

Gróf Széchényi Emil, néhai gróf Széchényi Pál, főrendiházi tag fia soproni lakos és nagybirtokos örökös főrendiházi tagsági jogosultságának elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodván, felmutatta keresztlevelét, a mely szerint 1865. évi január hó 9-én születvén, a törvényes teljes kort már meghaladta; a nagy-atádi kir. járásbiróság által kiállitott telekjegyzőkönyvi kivonat tanusága szerint Lábod és Kis-Lábod község határában fekvő 63 AI 1—24 hr. szám alatt felvett oly ingatlan földbirtok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a mely után a kaposvári kir. pénzügyigazgató által hitelesitett adóbizonylat szerint egyenes földadó czímén 4.369 kor. 53 fillért, házosztályadó czímén pedig 338 koronát fizet évenkint az állam pénztárába.

Bemutatja továbbá a hódsági kir. járásbiróság által kiállitott, hat rendbeli telekjegyzőkönyvi kivonatokat, a melyek szerint a vele egy háztartásban élő neje, szül. Hunyady Mária grófnő a Vajszka községben fekvő és 76 tjk. AI. 1—330, 1—58+1, 330 sor, 184 tjk. AI. 1—3 és 437 tjk. AI. I, II. 1—3, III. 1—3, IV. 1—2 és + 1., 2. sorsz., továbbá Bogyán községben fekvő 42 tjk. AI. 1—80, II. 1—21 sorsz. 51. tjk. AI. 1—3, I. 4. sorsz. és 257 tjk. AI. 1—3. sorszámok alatt felvett, oly földbirtokok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a melyek után a zombori kir. pénzügyigazgató által hitelesitett adóbizonylat szerint évenkint — és pedig:

a vajszkai birtok után	5.490 K	98 f,
a bogyáni birtok után	2.943 »	06 »
összesen . . .	8.434 K	04 f-t

fizet egyenes földadó czímén az állam pénztárába.

Igy tehát hitvesével együtt 13.141 kor. 57 fillért, vagyis 6570 frt 78½ krt fizet adó czímén.

Ezek szerint folyamodó vagyoni képesitését kimutatván, örökös főrendiházi tagsági jogosultságát a bizottság az 1885. évi VII. t.-cz. 2. §. *b)* pontja értelmében elismeri, annak hasonló elismerését, nevének a főrendek jegyzékébe való beigtatását és a szorgalmazott királyi levél kieszközlését a főrendiháznak tiszteletteljesen javasolja.

Gróf Benyovszky Rezső, felső-tengeliczi nagybirtokos vagyoni képesitésének elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodott; kérvényéhez csatolta keresztlevelét, a mely szerint 1874. évi január hó 28-án születvén, a törvényes teljes kort már meghaladta. A paksi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság által kiállitott 22 rendbeli telekjegyzőkönyvi kivonat tanusága szerint folyamodó a Nagy-Tengelicz községben 1 tjk. A. I. 1—5. sorsz. 5 tjk. A. I. 1 sorsz., 7 tjk. A + 1 sorsz., 9 tjk. A + 1 sorsz., 10 tjk. A + 1, 11 tjk. A + 1, 12 tjk. A + 1, 13 tjk. A + 1, 14 tjk. A + 1, 15 tjk. A + 1, 16 tjk. A + 1, 20 tjk. A + 1, 21 tjk. A + 1—2, 22 tjk. A + 1, 23 tjk. A + 1, 24 tjk. A + 1, 25 tjk. A + 1, 26 tjk. A + 1, 28 tjk. A + 1, 30 tjk. A + 1, 91 tjk. A + 1, 94 tjk. A + 1, 4 tjk. A + 1 sorszámok alatt felvett ingatlan földbirtokok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a melyek után a szegszárdi m. kir. pénzügyigazgatóság által hitelesitett adóbizonylat szerint folyamodó évenkint egyenes földadó czímén 8009 korona és 79 fillért, vagyis 4004 frt 89½ krt fizet az állam pénztárába.

Ezek szerint folyamodó mint az 1886 : VIII. t.-cz. 1. §. 2. pontjával törvénybe beczikkelyezett gróf Benyovszky család ivadéka, vagyoni képesitését beigazolván, a bizottság gróf Benyovszky Rezső, örökös főrendiházi tagsági jogo-

sultságát vagyoni képesités alapján az 1885. évi VII. t.-cz. 2. §-a értelmében elismeri, annak hasonló elismerését, nevének a főrendiházi tagok névsorába való felvételét, valamint a szorgalmazott királyi levél kieszközlését a nagyméltóságú főrendiháznak tisztelettel javaslatba hozza.

Gróf Széchényi László, néhai gróf Széchényi Imre, volt főrendiházi tag fia őrmezői (Zemplénmegye) nagybirtokos örökös főrendiházi tagsági jogosultságának vagyoni képesités alapján való elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodván, kimutatja teljes koruságát keresztlevéllel (született 1879. február 18-án), a nagyatádi kir. járásbiróság által kiállitott telekjegyzőkönyvi kivonattal kimutatja, hogy Kálmáncsa községben 258 tjk. A I 1—2, Tót-Szent-György községben 65 tjk. A I. 1—2 és Merenye községben 1 tjk. A I 1—6 sorszámok alatt oly ingatlan földbirtok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a mely után a kaposvári kir. pénzügyigazgató által hitelesitett egyenes adó B tábla kivonata szerint, földadó czímén 5204 korona 94 fillért, házosztály-adó czímén pedig 16 koronát s igy összesen 5220 kor. 94 fillért fizet évenkint az állampénztárba; e szerint folyamodó korbeli képesitését kimutatta ugyan, a vagyoni képesitéshez azonban 780 korona összeg az 1885. évi VII. t.-cz. 2. §. *b)* pontjában előirt 3000 frt = 6000 koronából hiányozván, a bizottság a folyamodó örökös főrendiházi tagsági jogának elismerését a főrendiháznak nem javasolja

Harkányi Andor báró, néhai báró Harkányi Károly, főrendiházi tag fia, budapesti lakos (VI. ker. Andrássy-út 4. szám) vagyoni képesitésének elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodott.

A felmutatott keresztlevél szerint folyamodó 1862. évi február hó 15-én születvén, a törvényes teljes kort már meghaladta.

A sümegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság által kiállitott telekjegyzőkönyvi kivonat szerint Aranyod község 10. tjk. A. + 1 és 24 tjk. A. + 2. sorszám, Szt.-Gróth községben 362 tjk. 2—8 sorsz., 194 tjk. A. + 1. sorsz, 10. tjk. A. + 1. sorsz, 559. tjk. A. + 1., Csáford község 25. tjk. A. 2—18. szorsz., Udvarnok községben 157. tjk. A. I. 1—2,, Szt.-Péter községben 17. tjk. A + 1—2., 19. tjk. A. + 1., 77. tjk. A. + 1., a szolnoki kir. törvényszék által kiállitott telekjegyzőkönyvi kivonat szerint Mezőtúr község 3668. betétszám 1—45. sorsz., Török-Szt.-Miklós 5117. betétszám 1—118. sorsz. alatt felvett oly földbirtokok fele részben telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a melyek után a zalaegerszegi és a szolnoki kir. pénzügyigazgatók által hitelesitett, négy rendbeli adóbizonylat szerint az

aranyodi földbirtok után	2 K	86	fil.
a csáfordi birtok után	1348 »	58	»
az udvarnoki birtok után	1046 »	33	»
a z.-szt.-gróthi birtok után	1454 »	39	»
a török-szt.-miklósi birtok után	3120 »	70	»
a mezőtúri birtok után	2389 »	11	»
a mezőtúri birtok után házosztály-adó czímén	24 »	—	»
összesen	9385 K	97	fillért,

vagyis 4692 frt 98·5 krt fizet évenkint egyenes föld- és házosztályadó czímén az állampénztárba.

Ezek szerint folyamodó ugy korbeli, mint vagyoni képesitését az 1885 : VII. t.-cz. 2. §-a *b)* pontja alapján kimútatván, vagyoni képesitésének elismerését, nevének a főrendek jegyzékébe való felvételét és a szorgalmazott királyi levél kieszközlését a főrendiháznak tiszteletteljesen javasolja.

Báró Harkányi Béla, budapesti lakos, nagybirtokos vagyoni képesitésének elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodván, bemutatta keresztlevelét, a mely szerint 1869. évi április hó 11-én születvén, a törvényes teljes

kort már meghaladta; a sümeghi kir. járásbiróság által kiállitott 8 rendbeli telekkönyvi kivonat, a mezőtúri kir. járásbiróság és a szolnoki kir. tszék által kiállitott egy-egy telekjegyzőkönyvi kivonat szerint folyamodó Aranyod község 10 tjk. A+1; 24 tjk. A 2 sor.; Szt.-Gróth mezőváros 362 tjk. A 1 2—8; 10 tjk. A+1 sor.; 559 tjk. A+1.: Szt.-Péter község 17 tjk. A 1—2 sor.: 19 tjk. A 1 sor.; 77 tjk. A 1. sor.; Mezőtúr mezőváros 3668 tjk. betétszám AI 1—45 és Törökszentmiklós község 5117 betétszám AI 1 18. sorszámok alatt oly földbirtok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a mely után a zalaegerszegi kir. adófelügyelő illetőleg pénzügyigazgató által kiállitott kimutatás szerint egyenes föld- és házosztályadó fejében . . . . 3852 kor. 16 fillért,
a szolnoki pénzügyigazgató által kiállitott adókimutatás szerint . . . . 5533 » 80 »
összesen . . 9385 kor. 96 fillért
vagyis 4692 frt 98 krt fizet évenkint az állampénztárba.

Ezek szerint folyamodó korbeli és vagyoni képesitését kellőleg kimutatván, azt a bizottság az 1885: VII. t.-cz 2. §-a *b)* pontja értelmében elismerte és annak hasonló elismerését, nevének a főrendek névjegyzékébe való felvételét és a szorgalmazott királyi levél kieszközlését a nmlságú főrendiháznak tisztelettel javasolja.

Dr. gróf Hunyady László, ürményi lakos (Nyitramegye) nagybirtokos, néhai gróf Hunyady Imre, főrendiházi tag fia, vagyoni képesitésének elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodott.

A felmutatott keresztlevél szerint folyamodó 1876. évi julius hó 15 én születvén, a törvényes teljes kort már meghaladta; a nyitrai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság által kiállitott telekkönyvi kivonat szerint, folyamodó Ürmény községben 1 tjk. A I. 1, 4—80 és II. 1. alatt oly földbirtok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a mely után a nyitrai kir. pénzügyigazgató által hitelesitett adóbizonylat szerint 18.236 korona 11 fillért, azaz 9.118 forint 05½ krajczárt fizet egyenes föld- és házosztályadó czímén évenkint az állam pénztárába.

Ezek szerint folyamodó úgy korbeli, mint vagyoni képesitését kellőleg kimutatván, a bizottság örökös főrendiházi tagsági jogát az 1885. évi VII. törvényczikk 2. §-a *b)* pontja értelmében elismeri, annak hasonló elismerését, nevének a főrendek jegyzékébe való felvételét és a szorgalmazott királyi levél kieszközlését a főrendiháznak tiszteletteljesen javasolja.

Budapest, 1903. évi október hó 5-én.

Beniczky Ferencz *s. k.,*
bizottsági elnök.

Laszkáry Gyula *s. k.,*
bizottsági jegyző.

280. szám.

(23. ülés 346. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház gazdasági bizottságának a számadások megvizsgálásáról, az 1904. évi költségelőirányzatról és egyéb gazdasági ügyekről.

A bizottság megvizsgálván a főrendiház bevételeiről és kiadásairól 1903. évi április 1-től augusztus hó 31-ig terjedő időszakon át háznagy úr által vezetett számadásokat, miután azokat helyeseknek találta, azon tiszteletteljes javaslatot terjeszti elő, méltóztassék a nagyméltóságú főrendiház, háznagy úrnak a számadási felmentvényt megadni.

A házszabályok 73. §. értelmében háznagy úr által a főrendiház ingóságairól leltár lett volna készitendő, de minthogy az országházépitési végrehajtó bizottsága a leltárt még eddig elkésziteni nem tudta, s igy az ingóságok mindez ideig a főrendiház által át nem vétethettek, háznagy úr sem teljesithette a házszabály rendeletét, a mit a bizottság tudomás végett a nagyméltóságú főrendiháznak bejelenteni kötelességének tartotta.

Dr. Wekerle Sándor, a kir. közigazgatási biróság elnökének abbeli kérvényét, hogy a főrendiház nyomtatványai ezen biróság könyvtára részére 1865-től mai napig, a jövőben pedig időszakonként díjmentesen megküldessenek, a bizottság, amennyiben azt a készlet megengedi, teljesitendőnek tartja.

A bizottság ajánlja a háznagy úr által: »azon tárgyakról, amelyek a magyar nemzeti muzeumnak ingyen átengedtettek«, »továbbá az állandó országházba átszállittattak s még értékesithetők« s végül a régi butorok eladásáról és az ezekért befolyt és folyó számlára elhelyezett 528 korona 40 fillérnyi összegről bemutatott kimutatások tudomásul vételét.

A bizottság tárgyalván a kisebb javadalmazású tisztviselők és szolgák drágasági pótlék engedélyezését tárgyazó kérvényét, tekintettel a székes fővárosban uralgó drágaságra, tisztelettel ajánlja, a nyugdíjba beszámitható fizetésük 10%-ának drágasági pótlék czímén, 1903. évre a IX. fizetési osztályig alkalmazottak részére való engedélyezését.

Az országházban alkalmazott 8 tűzőr havi költsége 1083 korona 30 fillér, a melyből a két ház elnökei közt 1902. évi november hó 12-én tartott vegyes bizottsági ülésben létrejött megállapodás szerint, a főrendiházat évenkint fele részben 6499 korona 80 fillér terheli, a mely az 1904-iki költségelőirányzatba felveendő, az 1902. évi október 1-től pedig 1902. évi deczember hó 31-ig fel-

merült 1624 korona 95 fillér, a mennyiben azt a képviselőház fedezte, ép úgy az 1903. évi január 1-től deczember hó 31-ig a képviselőház által eddig fedezett és még fedezendő összesen 6499 korona 80 fillér ez év végén a képviselőház pénztárának megtéritendő: továbbá a tűzkár elleni biztositás költsége 787 korona 52 fillér az 1904-iki költségelőirányzatba szintén felveendő a fentebb jelzett megállapodás szerint mint az évi költség fele; a folyó évre pedig az országház-épitési alapnak átutalás utján megtéritendő; ugyancsak az országház-épitési végrehajtó bizottság által kimutatott 53.812 kor. 70 fillér épületigazgatási költség mint az igazgatási költségek 1/3-a; az 1903. év első felében felmerült és az épitési alapból fedezett 27.300 korona 11 fillér pedig átutalás útján az épitési alapnak megtéritendő.

A bizottság összeállitván az 1904. évi költségelőirányzatot, azt ·/. alatt ide zárva a nagyméltóságú főrendiháznak elfogadás végett tiszteletteljesen ajánlja.

A költségelőirányzat I. személyi járandóságok czímén:	114.022 kor.	24	fillért
II. az országház-igazgatási költségek	53.812 »	70	»
tűzrendőri költségek	6.499 »	80	»
biztositási díj	787 »	52	»
III. dologi kiadások	55.660 »	—	»
IV. nyugdíjak czímén . . .	4.668 »	—	»
összesen . .	235.450 kor.	26	fillért

mutat ki.

Összehasonlitva az 1904-ik évi költségelőirányzatot az 1903. évi költségelőirányzattal:

I. a személyi járandóságoknál 4. czím a titkárnak egy fizetési fokozattal történő előléptetése folytán 1000 koronával,

az 5. czímnél 3 irodatisztnek egy fizetési fokozattal történő előléptetése fejenkint 200 kor., összesen 600 koronával,

egy irodatisztnek kineveztetése folytán 2200 kor. fizetés és 800 korona lakpénzzel, összesen 3000 koronával;

a 6. czímnél egy terembiztosnak egy fizetési fokozattal történő előléptetése folytán fizetése 200 koronával; egy terembiztosnak a IX. fizetési osztály III. fokozatába leendő előléptetése folytán fizetése 200, lakpénze pedig 100 koronával, két terembiztosnak egy fizetési fokozattal történő előléptetése 200—200 koronával, igy összesen 900 koronával;

két terembiztosnak kineveztetése 5000 koronával nagyobb;

a 7. czím: házfelügyelő tiszteletdíja 1800 korona új tételt képez;

a 11. czímnél 5 új teremszolga 720 kor. fizetéssel és 240 kor. lakpénzzel 4800 koronával;

a 12. czímnél 7 új háziszolga kinevezése évi 720 korona fizetéssel és 240 korona lakpénzzel és egy régi háziszolgának engedélyezendő 240 korona lakpénzzel s igy összesen 6840 koronával;

a 13. czímnél telefon-kezelőnő fizetése 1200 korona, lakpénze pedig 240 korona, összesen 1440 koronával;

a 16—19. czímnél az újonnan alkalmazott két terembiztos ruhailletménye 600 koronával, 7 új háziszolga és 5 új teremszolga ruhailletménye 1302 kor. 24 fillér, összesen 1902 korona 24 fillérrel nagyobb, megjegyeztetvén, hogy ezen összegben díszruhák és a téli kabátok költségei benn nem foglaltatnak, minthogy 1904. évre azok nem fognak szükségeltetni;

a 20. czímnél a jutalmazások és segélyezések összege 3000 koronával nagyobb összegben irányoztatott elő, a személyzet létszámának megfelelőleg.

A dologi kiadásoknál a főtitkár 1000 korona és titkár 500 korona kocsipénz átalányai beszüntettetnek, mivel a főtitkárnak, mint a kir. és orsz. legfőbb fegyelmi biróság elnökileg kirendelt jegyzőjének évi 2000 kor. tiszteletdíj hozatik javaslatba, a titkár pedig előléptetésben részesittetett. A megtakaritás ezen fejezetnél, minthogy a főtitkárnak engedélyezendő tiszteletdíj a fegyelmi biróság szükséglete czímű tételnek terhére folyósittatnék, 1500 koronát teszen.

A IV. fejezetnél Locker Donát nyugdíjas elhalálozása folytán a szükséglet 560 koronával kisebb.

E szerint tehát az 1904. évi költségelőirányzat 93.522 korona 26 fillérrel nagyobb, mint az 1903-iki költségelőirányzat volt; de miután a többletben benn foglaltatik az új országház igazgatási költsége czímén 61.100 korona 02 fillér, a főrendiház tulajdonképeni több költsége összesen: 32.422 korona 24 fillért tészen, a mi a változott viszonyokhoz képest nem mondható túlságosnak.

A bizottság tisztelettel javasolja, hogy a költségelőirányzat I., III. és IV. czímeiben felsorolt költségeket illetőleg az elnökségnek az átruházási jogot megadni méltóztassék.

Végül a bizottság tiszteletteljesen javasolja, hogy az országházépület-igazgatás czímén az 1903. év első felében felmerült kiadásokat, továbbá a tűzkár elleni biztositási díjakat, úgy szintén a tűzrendőri kiadásokat, a melyek és pedig az országház igazgatási költségek $^1/_3$-át, az utóbbi költségek felerészét, úgy szintén a hasontermészetű, az országház ideiglenes igazgatási berendezésekből folyó kiadásokat — miután ezek az országházépitési alapból előlegeztetnek, — átutalási eljárás utján az országházépitési alapnak, illetőleg, a mennyiben azokat a képviselőházi pénztár fedezte, átutalási eljárás útján fedezhesse.

Budapest, 1903. október hó 5-én

Gróf Csáky Albin *s. k.,*
bizottsági elnök.

Báró Orczy Andor *s. k.,*
bizottsági jegyző.

A főrendi háznak 1904. évi költségelőirányzata.

Folyó-szám	A tárgy megnevezése	Rendes illetmény korona	Rendes illetmény fillér	Pótlék, lakpénz korona	Pótlék, lakpénz fillér
	I. Személyes járandóságok:				
1	Elnöki tiszteletdíj	24.000	—	—	—
2	Háznagyi tiszteletdíj	6.000	—	—	—
3	Főtitkár fizetése és lakpénze	10.000	—	2.000	—
4	Titkár fizetése és lakpénze.	6.000		1.600	—
5	Három irodatiszt, à 2400 kor. fizetés és 800 kor. lakpénz .	7.200	—	2.400	—
6	Négy terembiztos, egy 2400 kor. fizetés és 800 kor. lakpénz; egy 2200 kor. fizetés, 800 kor. lakpénz; kettő à 2000 korona fizetés és 700 kor. lakpénz . .	8.600	—	3.000	—
7	Egy telügyelő tiszteletdija	1.800	—	—	—
8	Naplószerkesztő átalánya	3.600	—	720	—
9	Naplószerkesztő-segéd átalánya	600	—	—	—
10	Kapus fizetése és lakpénzre	1.080	—	240	—
11	Tizenkét teremszolga, 2 à 1200 kor.; 5 à 1080 kor., 5 à 720 kor. fizetés és 240 korona lakpénz . . .	11.400	—	2.880	—
12	Nyolcz háziszolga à 720 kor. fizetés és 240 kor. lakpénz	5.760	—	1.920	—
13	Telefon kezelőnő fizetése és lakpénze	1.200	—	240	—
14	Mosónő fizetése	480	—	—	—
15	Egy kisegitő szolga díjazása	600	—	—	—
16	Négy terembiztos rubailletménye à 300 korona . . .	1.200	—	—	—
17	Tizenkét teremszolga és egy kapus közönséges ruhailletménye	1.820	—	—	—
18	Nyolcz háziszolga közönséges ruházata , ...	1.120	—	—	—
19	Husz terem- és háziszolga, továbbá egy kapus csizma, kalap, keztyű és nyakkendőjére	1.562	24	—	—
20	Jutalmazások és segélyezések	5.000	—	—	—
	Összesen	99.022	24	15.000	—
		114.022·24			
	II. Országház igazgatási költségek:				
	Az épitési műszaki kir. ellenőrség:				
1	személyi kiadások egy harmada	6.006	58	—	—
2	tűzkár elleni biztositási költségek fele	787	52	—	—
3	tűzőrségi kiadások fele . , ...	6.499	80	—	—
4	dologi kiadások egy harmada	47.806	12	—	—
	Összesen	61.100	02	—	—

Folyó-szám	A tárgy megnevezése	Összeg korona	fillér
	III. Dologi kiadások:		
1	A fegyelmi biróság szükségletére	4.000	—
2	Nyomtatványok és ezek után felmerült költségek visszatéritése, könyvkötő munkákra	42.860	—
3	Irodai szerekre	800	—
4	Előre nem látott kiadásokra	8.000	—
	Összesen . . .	55.660	—
	IV. Nyugdíjak:		
1	Gróf Keglevich Ödön titkár özvegyének.	1.400	—
2	Tőkey Ferencz irodatisztnek	828	—
3	Muhoray Béla teremőr özvegyének	600	—
4	Ottlik Zsigmond kapus özvegyének	360	—
5	Tóth András teremszolga özvegyének	320	—
6	Locker István teremszolga özvegyének	320	—
7	Bucsú István teremszolga özvegyének	320	—
8	Pusztai Márton teremszolga özvegyének	360	—
9	Özvegy Gruber Antalné takaritónőnek	160	—
	Összesen . . .	4.668	—
	Ismétlés.		
	I. Személyi járandóságok	114.022	24
	II. Országház igazgatási költségek	61.100	02
	III. Dologi kiadások	55.660	—
	IV. Nyugdíjak	4.668	—
	Összesen . . .	235.450	26
	Összes szükséglet . . .	235.450	26

281. szám.

(24. ülés 349. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök átirata, melylyel ő Felsége köszönétet tolmácsolja a főrendek névnapi üdvözletéért.

4110.
M. E. I.

Magyar kir. Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége hozzám legkegyelmesebben intézett táviratában a főrendiház részéről legmagasabb névünnepe alkalmából kifejezett, hódolatteljes jó kivánatokért legmagasabb köszönetét nyilvánitani méltóztatott.

Erről van szerencsém Nagyméltóságodat hivatkozással f. évi szeptember hó 26-án 346. sz. a. kelt nagybecsű átiratára — a méltóságos főrendeknek leendő szives bejelentés végett tisztelettel értesiteni.

Budapesten, 1903. évi október hó 7-én.

Gróf Khuen-Hédervárу Károly s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

282. szám.

(24. ülés, 349. jegyzőkönyvi pont.)

A budapesti kir. főügyészség megkeresése Szalavszky Gyula mentelmi jogának felfüggesztése iránt kiszabott büntetésének kitöltése végett.

ad 4841/903. / f. ü. szám. Királyi főügyészség Budapesten.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

A párviadal vétsége miatt 10 napi államfogházra elitélt Szalavszky Gyula, főrend ellen lefolytatott bűnügyben meghozott jogerős itéleteknek hiteles beadványait •/. alá ide zárva a B. P. 40. §-a alapján azzal a kérelemmel küldöm meg Nagyméltóságodnak, hogy a büntetés végrehajtása indokából a nevezett főrend mentelmi jogának felfüggesztése kérdésében a szükséges intézkedéseket megtenni méltóztassék.

Tisztelettel megjegyzem, hogy a vonatkozó bűnügyi iratokat az Ivánka Oszkár, országgyülési képviselő úr mentelmi jogának felfüggesztése kérdésében való határozat kieszközlése végett egyidejűleg a képviselőház elnökéhez tettem át.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapest, 1903. évi október hó 8-án.

A budapesti kir. főügyész helyett:

Dr. Baloghy György *s. k.,*
kir. főügyészhelyettes.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin úrnak, v. b. t. t. az országgyülés Főrendiháza Elnökének

Budapesten.

283. szám.

(24. ülés, 352. jegyzőkönyvi pont).

Khuen-Héderváry Károly gróf ministerelnök értesitése, ministerelnöki, belügyi és Ő Felsége személye körüli ministeri állásaitól történt felmentéséről.

4481.
M. E. I.

Magyar kir. Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf Elnök úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége Bécsben, f. évi november hó 3-án kelt, legfelsőbb elhatározásával engem — saját kérelmem folytán — magyar ministerelnöki állásomtól s ennek következtében egyszersmind a belügyministerium vezetésétől és az Ő Felsége személye körüli ministerium ideiglenes vezetésétől legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott, miről Nagyméltóságodat tisztelettel értesitem.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi november hó 3-án.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapesten.

284. szám.

(24. ülés, 353. jegyzőkönyvi pont.)

Tisza István ministerelnök értesitése gróf Khuen-Héderváry Károly helyébe ministerelnökké történt kineveztetéséről.

4482/M. E.

Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi november hó 3-án kelt, legfelsőbb elhatározásával az összes ministeriumnak hivatali lemondását legkegyelmesebben elfogadván, gróf Khuen-Héderváry Károly, valóságos belső titkos tanácsos urat ministerelnöki állásától — saját kérelmére — véglegesen felmenteni, egyúttal engem ·/. alatt ide hiteles másolatban csatolt kéziratával magyar ministerelnökké kinevezni és az egyes ministeri állások betöltése iránt javaslattétellel megbizni méltóztatott.

Ezen legmagasabb megbizás következtében előterjesztvén az egyes ministeri tárczák betöltésére vonatkozó javaslataimat, Ő Felsége azokat f. évi november hó 3-án kelt és ·//. alatt hiteles másolatban szintén idezárt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi november hó 3-án.

Tisza István s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapesten.

1-ső melléklet a 284. számú irományhoz.

Legfelsőbb kézirat másolata.

Kedves gróf Tisza! Önt magyar ministerelnökömmé ezennel kinevezem, Önnek egyidejűleg a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozom és a ministerium megalakitása iránti javaslatait elvárom.

Kelt Bécsben, 1903. évi november hó 3 án.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

2-ik melléklet a 284. számú irományhoz.

Legfelsőbb elhatározvány másolata.

Magyar ministerelnököm előterjesztése folytán pénzügyministeremmé Lukács Lászlót és igazságügyministeremmé Plósz Sándort újolag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásaikban megerősitem, továbbá kereskedelemügyi ministeremmé Hieronymi Károly, horvát-szlavon-dalmátországi tárczanélküli ministeremmé Cseh Ervin, vallás- és közoktatásügyi ministeremmé Berzeviczy Albert és földmívelésügyi ministeremmé Tallián Béla országgyülési képviselőket, honvédelmi ministeremmé pedig Nyiry Sándor vezérőrnagyot ezennel kinevezem és a belügyministerium vezetésével, valamint a Személyem körüli ministerium ideiglenes vezetésével magyar ministerelnökömet bizom meg. Az illetőkhöz intézett kézirataimat további intézkedés végett idezárom.

Kelt Bécsben, 1903. november hó 3-án.

Ferencz József **s. k.**

Gróf Tisza István **s. k.**

A másolat hiteléül:

(P. H.) *Huszár Adolf* s. k.,
ministeri tanácsos, segédhivatali főigazgató.

285. szám.

(24. ülés 354. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1903. évi november hó 4-én tartott 327-ik ülésének jegyzőkönyvéből.

Tisza István gróf ministerelnök bemutatja ő cs. és kir. apostoli Felségének Bécsben 1903. évi október hó 3-ról kelt és az országgyüléshez intézett legkegyelmesebb királyi leiratát, mely szerint ő cs. és kir. apostoli Felsége Khuen-Héderváry Károly grófot saját kérelmére magyar ministerelnöki állásától felmenteni és Tisza István grófot magyar ministerelnökké legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

A legkegyelmesebb királyi leirat kihirdettetvén, a Ház azt hódoló tisztelettel tudomásul veszi és annak közlését a főrendiházzal elhatározta.

Szőcs Pál s. k.,
a képviselőház jegyzője.

Melléklet a 285. számú irományhoz.

Kegyelmes királyi leirat, melylyel — Khuen-Héderváry Károly gróf felmentésével — m. kir. ministerelnökké Tisza István gróf neveztetik ki.

4480.
M. E. I. 1903.

Mi első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai Császár, Csehország Királya stb. és Magyarország apostoli Királya.

Hű Magyarországunk és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1901. évi október hó 24-ikére Budapest székes fővárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék, királyi üdvözletünket.

Kedves Hiveink! Miután őszintén kedvelt hivünket, hédervári Khuen-Héderváry Károly grófot — saját kérelme folytán, — magyar ministerelnöki állásától kegyelmesen felmentettük, magyar ministerelnökünkké kedvelt hivünket, borosjenői és szegedi Tisza István gróf, országgyülési képviselőt neveztük ki.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilenczszázharmadik évi november hó harmadikán.

Ferencz József *s. k.* ***Gróf Khuen-Héderváry Károly*** *s. k.*

Kivülről:

4480.
M. E. I. 1903.

Hű Magyarországunk és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1901. évi október hó 24-ikére Budapest székes fővárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék. Kedvelt Hiveinknek, Budapesten.

(P. H.) A másolat hiteléül:

Budapesten 1903. évi november hó 4-én.

(P. H.) ***Szerencs János*** *s. k.,*
főrendiházi titkár.

286. szám.

(24. ülés, 356. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház állandó igazoló bizottságának gróf Blankenstein Pál földbirtokos, gróf Sigray Antal földbirtokos, gróf Hunyady József földbirtokos, gróf Eltz Jakab és gróf Batthyány Zsigmond földbirtokosok vagyoni képesitéseiknek elismerése és királyi leveleiknek kieszközlését szorgalmazó kérvényeik tárgyában.

Gróf Blankenstein Pál földbirtokos örökös főrendiházi tagsági jogosultságának elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodott.

Kérvényéhez csatolta keresztlevelét, a mely szerint 1868. évi junius 6-án születvén, a törvényes teljes kort már meghaladta; felmutatja Békés vármegye alispánja által hitelesitett bizonylatot, hogy füzesgyarmati lakos és az ottani községben illetőséggel bir; bemutatja továbbá a szeghalmi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság által kiállitott 9 rendbeli telekjegyzőkönyvi kivonatot, a melyek szerint Füzesgyarmat község határában fekvő 889. tjk. A. I. 23—38; 891. tjk. A. 1—6, 10, 44, 50, + 1—3; 906. tjk. A. + 1, 522. tjk. A. + 1; 3—4; 1523. tjk. A + 1—2; 1533. tjk. AI. 1—11; 1794. tjk. A. I. 1, 4—9; 1808. tjk. I. 1—2 és 1864. A + 1. sorszámok alatt felvett földbirtokok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a melyek után a békésmegyeri kir pénzügyigazgató által hitelesitett egyenes adó B. tábla szerint 9343 kor. 82 fillért egyenes föld és 258 koronát házosztály, és igy összesen 9601 kor. 82 fillért = 4800 frt 91 krt fizet évenkint az állam pénztárába.

Ezek szerint folyamodó mind korra, mind vagyoni képesités tekintetében az 1885 : VII. t.-cz. 2. §-a *b)* pontjában előirt kellékekkel birván, a bizottság örökös főrendiházi tagsági jogosultságát elismerte, annak hasonló elismerését, nevének a főrendek jegyzékébe való beiktatását és a szorgalmazott királyi levél kieszközlését a főrendiháznak tiszteletteljesen ajánlja.

Gróf Sigray Antal földbirtokos örökös főrendiházi tagsági jogosultságának elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodott.

Felmutatta keresztlevelét, a mely szerint 1879. évi május hó 17-én születvén, a törvényes teljes kort már meghaladta, a körmendi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság által kiállitott telekjegyzőkönyvi kivonat szerint Iváncz község 1. tjk. A. I. 1—21., II. 1., Hegyhát-Morácz község 28. tjk. A. 3—52.; Szent-Jakab község 6. tjk. A. 1—16.; Rába-Szent-Márton község 20. tjk. A. 1—2. és

Viczák község 16. tjk. A. 2. sorszámok; továbbá a fehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság által kiállitott telekkönyvi kivonat szerint Tácz község 239. tjk. A. I. 1—110. sorszámok alatt oly földbirtokok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a melyek után a szombathelyi kir. pénzügyigazgató által hitelesitett adóbizonylat szerint 5.524 kor. 99 fill., a fejérmegyei kir. pénzügyigazgató által hitelesitett egyenes adó B. tábla szerint pedig 3.229 kor. 76 fill., összesen 8754 kor. 75 fillér = 4377 frt 32½ krt fizet évenkint egyenes-, föld- és házosztályadó fejében az állam pénztárába; e szerint folyamodó korbeli és vagyoni képesitését kellőleg kimutatván és az az 1885: VII. t.-cz. 2. §-a *b*) pontja értelmében a bizottság által elismertetvén, annak hasonló elismerése, nevének a főrendek jegyzékébe való felvétele és a királyi levél kieszközlése a főrendiháznak javaslatba hozatik.

Gróf Hunyady József, néhai gróf Hunyady Imre, főrendiházi tag fia, örökös főrendiházi tagsági jogosultságának elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodott. Folyamodó a bemutatott keresztlevél szerint 1873. évi deczember 16-ikán született s ekként teljes korát már meghaladta, a lengyeltóti kir. járásbiróság által kiállitott négy rendbeli telekkönyvi kivonat szerint folyamodó Faluszemes község 1. tjk. A+1—12., 14—30.; 116. tjk. A. I. 1—2., II. 1—2., III. 1—2., IV. 1—2., V. 1—2., VI. 1—2., VII. 1—2., VIII. 1., IX. 1—2., X. 1—2., XI. 1—2. és XII. 1—2+1. sorsz.; a tabi kir. járásbiróság által kiállitott telekkönyvi kivonat szerint Szárszó község 1. tjk. A. 1., 4—7., 9—21. sorsz.; Szólád község 4. tjk. A. 8—24. sorsz. alatt oly földbirtokok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a melyek után a kaposvári kir. pénzügyigazgató által hitelesitett két rendbeli egyenes adó B. tabella szerint összesen 8.476 kor. 24 fillért = 4238 frt 12 krt fizet évenkint egyenes-, föld- és házosztályadó czímén az állam pénztárába.

Ezek szerint folyamodó úgy teljes korát, mint vagyoni képesitését az 1885 : VII. t.-cz. 2. §-a *b)* pontja értelmében kellőleg kimutatván, örökös főrendiházi tagsági jogosultságát a bizottság elismeri, annak hasonló elismerését, nevének a főrendek jegyzékébe való felvételét s királyi levelének kieszközlését a nagyméltóságú főrendiháznak tisztelettel javasolja.

Gróf Eltz Jakab, földbirtokos vagyoni képesitésének elismerését és kir. levelének kieszközlését kéri.

A kérvényhez mellékelt keresztlevél szerint folyamodó 1860. évi február 15-én születvén, a törvényes teljes kort már meghaladta, az eszéki kir. törvényszék mint hitbizományi biróság által kiállitott hivatalos bizonylat szerint folyamodó a gróf Eltz-család vukovári hitbizományának ez idő szerinti birtokosa és haszonélvezője.

A vukovári kir. adóhivatal által kiállitott és az eszéki kir. pénzügyigazgató által hitelesitett bizonylat szerint, folyamodó ezen hitbizomány után 65.192 korona 23 fillért, vagyis 32.596 frt 11½ krt fizet évenkint egyenes föld- és házosztályadó czímén az állam pénztárába.

Ezek szerint folyamodó örökös főrendiházi tagsághoz való jogosultságát az 1885 : VII. t.-cz. 2. §-a *b)* pontja értelmében kellőleg kimutatván, az elismerendő, neve a főrendek jegyzékébe beiktatandó és a szorgalmazott királyi levél kieszközlése a főrendiháznak tiszteletteljesen javaslatba hozatik.

Gróf Batthyány Zsigmond földbirtokos vagyoni képesitésének elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodott.

A felmutatott keresztlevél szerint folyamodó 1856. évi október hó 29-én születvén, a törvényes teljes kort már meghaladta.

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság által kiállitott telekjegyzőkönyvi kivonat szerint folyamodó a vele egy háztartásban élő neje-

vel Nova község 1. tjk. A. I. 1—10. sorsz., az ivaneci kir. telekkönyvi hatóság által kiállitott tjkönyvi kivonat szerint Klenovnik község 407. tjk. A. I. 1—66. sorsz., a varasdi kir. törvényszék által kiállitott tjkönyvi kivonat szerint ugyancsak Klenovnik község 8. tjk. A. I. 1—438. sorsz., Bednja község 304. tjk. A. I. 1—39. sorsz., Jezovec község 10. tjk. A. I. 1—67., Kamenicza község 22. tjk. A. I. 1—169., Rinkovec község 127. tjk. A. I. 10—12. sorsz. alatt, oly földbirtokok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a melyek után jelesen a zalaegerszegi kir. pénzügyigazgató által hitelesitett adóbizonylat szerint: a novai uradalom után 3787 kor. 64 fillért, a varasdi kir. adófelügyelő által kiállitott adóbizonylat szerint pedig a többi fenn elősorolt ingatlanok után 3044 korona 57 fillért fizet föld- és házosztályadó czímén az állampénztárba.

Továbbá folyamodó és neje a muraszombati kir. járásbiróság által kiállitott tjkönyvi kivonatok szerint Szécsénykút község 148 tjk. A. + 1., 172. tjk. A. + 1—2. sorsz., Korong község 277. tjk. A. + 1., 269. tjk. A + 1., 276. tjk. A + 1., 99. tjk. A. + 1—41., 117. tjk. A. + 1—6.; Csendlak község 112. tjk. A. I. 1., 109. tjk. A. + 1—18.; Kisszombat 71. tjk. A. I. 1—14. sorszám; Ferenczfalva község 181. tjk. A. + 1—2.; Birószék község 52. tjk. A + 1.; Barkócz község 122. tjk. A + 1.; Ivánfalva község 38. tjk. A + 1; Mura-Petrócz község 17. tjk. A + 1. sorszámok alatt felvett földbirtokok telekkönyvi tulajdonosai és haszonélvezői, a melyek után a szombathelyi kir. pénzügyigazgató által kiállitott adóbizonylat szerint 1741 korona 54 fillért fizetnek egyenes föld- és házosztályadó czímén évenkint az állam pénztárába.

Összes egyenes föld- és házosztályadójuk tehát 8573 korona 75 fillér, vagyis 4286 forint 87½ kr.

Ezek szerint folyamodó úgy korbeli, mint vagyoni képesitését az 1885. évi VII. t.-cz. 2. §-a *b)* pontja értelmében kimutatván, vagyoni képesitésének elismerése, nevének a főrendek jegyzékébe való felvétele és a királyi levél kieszközlése a bizottság által a nagyméltóságú főrendiháznak tiszteletteljesen javaslatba hozatik, mindazonáltal azzal a hozzáadással, hogy miután folyamodó az 1885: VII. t.-cz. életbeléptéig a főrendiháznak jogositott tagja volt, az eddig szünetelt jogát az 1885: VII. t.-cz. 3. §-a értelmében a főrendiházban csakis a III-ik ülésszak megnyitásától kezdve gyakorolhatja.

Kelt Budapesten, 1903. évi október 31.

Daruváry Alajos s. k.,
bizottsági elnök.

Beniczky Ferencz s. k.,
bizottsági jegyző.

287. szám.

(25. ülés, 358. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök átirata, melylyel bemutatja a delegácziókat összehivó kir. kéziratot.

4781.
M. E. I

Magyar királyi ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november hó 21-én hozzám intézett és másolatban idezárt legfelsőbb kéziratával az 1867. évi XII. t.-cz. és a birodalmi tanácsban képviselt királyságokat és országokat illetőleg az 1867. évi deczember hó 21-én kelt törvény értelmében, a közösügyek tárgyalására az 1903 évre kiküldendő bizottságokat, a részükre törvényszerüleg fenntartott teendők teljesitése végett, folyó évi deczember hó 15-ére Bécsbe összehivni s egyuttal közös ministeriumait alkotmányszerü előterjesztéseik megtételére utasitani méltóztatott.

Erről szives tudomásvétel és a bizottsági tagok kiküldése iránti intézkedések megtétele végett, oly megjegyzéssel van szerencsém Nagyméltóságodat értesiteni, hogy ugyanerről egyidejűleg a képviselőház elnökét is tudósitottam.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi november hó 23-án.

Tisza *s. k.*

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

Melléklet a 287. számú irományhoz.

ad 4781. / M. E. I.

Legfelsőbb kézirat másolata.

Kedves gróf Tisza! A közös ügyek tárgyalására a magyar országgyülés részéről az 1867. évi XII. törvényczikk értelmében az 1903. évre kiküldendő bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi deczember hó 21-én kelt törvény alapján az 1903. évre megválasztott bizottságot a részükre törvényileg meghatározott teendők elintézése végett folyó évi deczember hó 15-ére Bécsbe ezennel egybehivom.

Midőn ehez képest egyuttal közös ministeriumaimat alkotmányszerű előterjesztésük megtételére utasitom, megbizom Önt, hogy a magyar országgyülés bizottságának kiküldése s e bizottság tagjainak egybehivása iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1903. évi november hó 21-én.

Ferencz József *s. k.* ***Gr. Tisza István*** *s. k.*

A másolat hiteléül:

(P. H.) ***Huszár Adolf*** *s. k.,*
min. tanácsos, segédhivatali főigazgató.

288. szám.

(25. ülés, 359. jegyzőkönyvi pont.)

Darányi Ignácz földmivelésügyi minister értesitése, felmentetéséről.

9516./eln. szám.

Magyar királyi földmivelésügyi minister.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november hó 3-án kelt legfelső kéziratával a m. kir. földmivelésügyi ministerium vezetésétől — saját kérelmemre — legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

Midőn e tárcza vezetésétől megválok, nem mulaszthatom el nagyméltóságodnak azon szives támogatásért és nagybecsű előzékenységért, melyben engemet részesiteni méltóztatott, legmelegebb köszönetemet kifejezni; — mihez azon kérést kapcsolom, hogy engem szives jó emlékezetében megtartani méltóztassék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi november hó 3-án.

Darányi s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin urnak, a Lipótrend középkeresztese, Ő Felsége valóságos belső titkos tanácsosa, a magyar országgyülés főrendiházának elnöke.

Budapest.

289. szám.

(25. ülés, 360. jegyzőkönyvi pont.)

Berzeviczy Albert vallás- és közoktatási minister értesitése, saját kineveztetéséről.

4368. eln. szám. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministertől.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök úr!

Ő cs. és apost. királyi Felsége folyó évi november 3-án, Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával engem vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerré legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Van szerencsém erről Nagyméltóságodat tisztelettel azzal értesiteni, hogy a ministerium vezetését mai napon átvettem s egyúttal kérem Nagyméltóságodat, hogy hivatalos működésemet nagybecsű támogatásában részesiteni méltóztassék.

Budapesten, 1903. évi november hó 7-én.

Berzeviczy Albert s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin úrnak, v. b. t. t., a főrendiház elnökének.

Budapesten.

290. szám.

(25. ülés, 360. jegyzőkönyvi pont.)

Tallián Béla földmivelésügyi minister értesitése, kineveztetéséről.

$\frac{9822.}{\text{eln. 1903.}}$ szám. Magyar királyi földmivelésügyi minister.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november hó 3-án, Bécsben kelt legfelső kéziratával engem magyar földmivelésügyi ministerré legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, a reám bizott ministerium vezetését a mai napon átvettem.

Midőn erről Nagyméltóságodat van szerencsém tisztelettel értesiteni, egyben teljes bizalommal felkérem Nagyméltóságodat, hogy működésemet nagyrabecsült támogatásában és szives jóindulatában részesiteni méltóztassék. Részemről biztosithatom Nagyméltóságodat, hogy mindenkor kiváló örömömre fog szolgálni, ha Nagyméltóságodnak a Trón és Haza szolgálatára irányzott nagyrabecsült működését előmozditani szerencsés lehetek.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Kelt Budapesten, 1903. évi november hó 6-án.

Tallián s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin úrnak, a Lipótrend középkeresztese, Ő Felsége valóságos belső titkos tanácsosa, a magyar országgyülés főrendiházának elnöke.

Budapest.

291. szám.

(25. ülés, 360. jegyzőkönyvi pont.)

Cseh Ervin horvát-szlavon-dalmát minister értesitése, kinevez-tetéséről.

$\frac{118.}{Pr.}$ szám.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november hó 3-án kelt legfelsőbb kéziratával engem horvát-szlavon-dalmátországi tárczanélküli ministerré legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, ezen állásomat a mai napon elfoglaltam.

Midőn erről Nagyméltóságodat értesiteném, van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel felkérni, hogy a legkegyelmesebben reám bizott feladatok megoldása körül engem nagybecsű támogatásában részesiteni méltóztassék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi november hó 5-én.

Cseh *s. k.*

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin úrnak, valóságos belső titkos tanácsos, a magyar országgyűlés főrendiháza elnökének stb. stb.

Budapesten.

292. szám.

(25. ülés, 361. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése több királyi levél kézbesitéséről.

$\frac{110657.}{I/a}$ szám. Magyar Királyi Belügyminister.

A folyó évi október hó 7-én 362., 363., 364., 365. és 366. szám alatt kelt nagybecsü átiratok kapcsán van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesiteni, hogy gróf Benyovszky Rezső, gróf Hunyady László, gróf Széchényi Emil, báró Harkányi Andor és báró Harkányi Béla részére a magyar főrendiházba szóló kegyelmes királyi meghivó levelet kieszközöltem s nevezetteknek kézbesittettem.

Budapesten, 1903. évi november hó 13-án.

Tisza *s. k.*

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin úrnak, v. b. t. t. stb., a magyar főrendiház elnökének.

Budapesten.

293. szám.

(25. ülés, 362. jegyzőkönyvi pont.)

A képviselőház elnökének értesitése, megürült elnöki és egyik alelnöki állás betöltéséről.

10.739—40./1903. szám.

A képviselőház elnöke.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

A képviselőház f. hó 7-én tartott ülésében gróf Apponyi Albert lemondása folytán elnökévé Perczel Dezső képviselőt és Tallián Béla lemondása folytán alelnökké Jakabffy Imre képviselőt választotta meg.

Ezt a főrendiháznak teendő jelentés végett tisztelettel közlöm.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi november hó 10-én.

Perczel s. k.,
a képviselőház elnöke.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin úrnak, valóságos belső titkos tanácsos, stb. a főrendiház elnöke.

Budapesten.

294. szám.

(25. ülés, 362. jegyzőkönyvi pont.)

A képviselőház elnökének értesitése az egyik megürült alelnöki állás betöltéséről.

$\frac{11.056.}{1903.}$ szám.

A képviselőház elnöke.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

A képviselőház 1903. évi november hó 25-én tartott ülésében a Daniel Gábor alelnök lemondása folytán megüresedett alelnöki tisztségre Feilitzsch Arthur báró országgyülési képviselőt választotta meg.

A választás ez eredményét van szerencsém Nagyméltóságoddal szives tudomásvétel és a főrendiháznak való bejelentés czéljából közölni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi november hó 27-én.

Perczel *s. k.,*
a képviselőház elnöke.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin úrnak valóságos belső titkos tanácsos stb. a főrendiházi elnöke.

Budapest.

295. szám.

(25. ülés, 363. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1903. évi november hó 25-én tartott 345. ülésének jegyzőkönyvéből.

3726. Napirend szerint következik a közösügyek tárgyalására kiküldendő országos bizottság képviselőházi tagjainak megválasztása. A névszerinti szavazás megejtetvén,

az összeszámlálás végett kiadatott a jegyzői karnak.

3728. Elnök jelenti, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldendő bizottság tagjaira megejtett szavazásban

Andrássy Gyula gr. . . .	153
Andrássy Tivadar gr. . .	153
Apponyi Albert gr. . . .	153
Bolgár Ferencz	153
Darányi Ignácz	153
Dedovics György	153
Dókus Ernő	153
Francisci Henrik	153
Hódossy Imre	153
Jakabffy Imre	153
Josipovich Géza	153
Széll Kálmán	153
Szentiványi Árpád . . .	153
Szerb György	153
Dániel Ernő báró	152
Falk Miksa	152
Daniel Gábor	152
Khuen Hédeváry Károly gr.	152
Miklós Ödön	152
Teleki Sándor gr.	152
Wlassics Gyula	152
Klobusitzky János . . .	151
Láng Lajos	151

Kristóffy József 151
Szemere Miklós 151
Tomasics Miklós 151
ifj Zichy János gr. . . . 151
Páp Géza 150
Wilczek Frigyes gr. . . . 150
Rosenberg Gyula 149
Vörös László 149
Beksics Gusztáv 148
Hegedüs Sándor 148
Münnich Aurél 148
Kubinyi Géza 146
Okolicsányi László . . . 146
Hadik-Barkóczy Endre gr. 145
Werner Gyula 145
Rakovszky István . . . 143
Ugron Gábor 83

szavazatot kaptak, mint rendes tagok; mint póttagok pedig:

Bethlen Balázs gr. . . . 149
Pildner Ferencz 148
Semsey Boldizsár 148
Semsey László 147
Adamovics Béla 146
Telegdi József 146
Biró Lajos 144
Nopcsa Elek báró . . . 144
Neumann Ármin 143
Szőts Pál 143

szavazatot kaptak. Ezenkivül kaptak még szavazatot mint rendes tagok a következők:

Holló Lajos 50
Sziválk Imre 15
Rohonyi Gyula. 11
Heltai Ferencz 3
Wolfner Tivadar 2
Szederkényi Nándor . . . 1
Kabos Ferencz 1
Konkoly-Thege Miklós . . 1
Bethlen Balázs gr. . . . 1
Krasznay Ferencz . . . 1
Neumann Ármin 1
Semsey László 1

szavazatot. Mint póttagok:

Károlyi Antal 1
Székely György 1
Wolfner Tivadar 1
Münnich Aurél 1

szavazatot. Ennek folytán elnök

a közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságba megválasztott: Andrássy Gyula gr., Andrássy Tivadar gr., Apponyi Albert gr, Beksics Gusztáv, Bolgár Ferencz, Dániel Ernő báró, Daniel Gábor, Darányi Ignácz, Dedovics György, Dókus Ernő, Falk Miksa, Francisci Henrik, Hadik-Barkóczy Endre gr. Hegedüs Sándor, Hódossy Imre, Jakabffy Imre, Josipovich Géza, Khuen-Héderváry Károly gr., Klobusitzky János, Kristoffy József, Kubinyi Géza, Láng Lajos, Miklós Ödön, Münnich Aurél, Okolicsányi László, Pap Géza, Rakovszky István, Rosenberg Gyula, Széll Kálmán, Szemere Miklós, Szentiványi Árpád, Szerb György, Teleki Sándor gr, Tomasics Miklós, Ugron Gábor, Vörös László, Werner Gyula, Wilczek Frigyes gr., Wlassics Gyula és ifj. Zichy János gr. képviselőket rendes tagoknak;

Adamovics Béla, Bethlen Balázs gróf, Biró Lajos, Neumann Ármin, Nopcsa Elek báró, Pildner Ferencz, Semsey Boldizsár, Semsey László, Szőts Pál és Telegdi József, képviselőket pedig póttagoknak jelenti ki.

Szőcs Pál *s. k.*
a képviselőház jegyzője.

296. szám.

(25. ülés, 367. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház állandó igazoló bizottságának gróf Széchényi László vagyoni képesitésének elismerését és királyi levelének kieszközlését szorgalmazó kérvénye, valamint Bezerédj Pál nevének a főrendek jegyzékébe való felvétele tárgyában.

A bizottság tárgyalván gróf Széchényi László kérvényét, miután az általa felmutatott okmányokból meggyőződött, hogy folyamodó a törvényes teljes kort már meghaladta (született 1879. évi február hó 18-án), s a nagyatádi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság által kiállitott telekjegyzőkönyv szerint Kálmáncsa község 258. tjk. A 1—2; Tóth-Szt.-György község 65. tjk. A 1—2 és Merenye község 1. tjk. A 1—6. sorszámok alatt felvett oly földbirtokok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a melyek után a kaposvári kir. pénzügyigazgató által meghitelesitett egyenes adó főkönyvi kivonat szerint 7289 korona 70 fillért, vagyis 3644 forint és 85 krt fizet évenkint egyenes föld- és házosztályadó czímen az állam pénztárába; ezek szerint folyamodó úgy a korbeli, mint vagyoni képesitését az 1885. évi VII. t.-czikk 2. §. *b)* pontja értelmében kimutatta, a bizottság azon tiszteletteljes javaslatot terjeszti a főrendiház elé, hogy folyamodó örökös főrendiházi tagsági jogosultságát elismerni, nevét a főrendek jegyzékébe felvenni és királyi levelének kieszközlésére a főrendiház elnökségét felkérni méltóztassék.

Ő császári és apost. királyi Felsége f. évi november hó 18-án kelt legfelső elhatározásával, a minister-tanács előterjesztésére Bezerédj Pál selyemtenyésztési ministeri biztost a főrendiház életfogytiglani tagjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Ezen legfelső elhatározás alapján, miután Bezerédj Pál kineveztetése az 1885. évi VII. t.-cz. 5. §. alapján, tehát törvényes alapon történt, neve a főrendek jegyzékébe felveendő.

A m. kir. belügym. 110.657. számú átiratával értesiti a Mlgos főrendeket, hogy gróf Benyovszki Rezső, gróf Hunyady László, gróf Széchenyi Emil, báró Harkányi Andor és Béla részére a királyi leveleket kieszközölte és nevezett főrendiházi tagoknak kézbesitette.

Miután nevezett főrendiházi tagok már a főrendek jegyzékébe felvétettek, a ministeri átirat tudomásul vételre ajánltatik a bizottság által.

Budapesten, 1903. évi november 27-én.

Daruváry Alajos s. k.,
bizottsági elnök.

Gróf Széchenyi Bertalan s. k.,
bizottság jegyző.

297. szám.

(25. ülés, 368. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház mentelmi bizottságának a nagyatádi kir. járásbiróságnak B. 324/4. 1903. sz. alatt kelt megkeresvénye tárgyában, melylyel becsületsértés miatt bepanaszolt gróf Széchenyi Géza főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztése szorgalmaztatik.

A mentelmi bizottság tárgyalás alá vette a nagyatádi kir. járásbiróságnak fentjelzett megkeresését, melylyel gróf Széchényi Géza főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztése a végből szorgalmaztatik, hogy Gyura János csokonyai lakos becsületsértést panaszló feljelentése elbirálható legyen.

Nem tekintve azt, hogy a kir. ügyész abból az okból nem tette magáévá a panaszt, mert közérdek megsértésének esete fenn nem forog, miután a megkereséshez csakis a feljelentést tevő panaszló kérvénye van mellékelve, s igy a megkeresés sem a főrendiház által követett gyakorlatnak, sem az igazságügyi minister 1884. évi 56.440. számú rendeletének megfelelően felszerelve nincsen, a mentelmi bizottság ama tiszteletteljes véleményének ad kifejezést, hogy a megkeresés hiányos felszerelésénél fogva gróf Széchenyi Géza mentelmi jogának felfüggesztése megtagadtassék.

Budapesten, 1903. november 27-én.

Beniczky Ferencz s. k.,
bizottsági elnök.

Latinovits János s. k.,
bizottsági jegyző.

Melléklet a 297. számú irományhoz.

A nagyatádi kir. járásbiróság megkeresése Széchényi Géza gróf mentelmi jogának felfüggesztése iránt.

1903. $\frac{\text{B. 324.}}{4.}$ szám. A nagyatádi kir. járásbiróság mint büntető biróságtól.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Gyura János csokonyai lakos a nagyatádi kir. jbirósághoz folyó évi szeptember hó 4-én 1903. B. 324. sz. alatt beadott és ·/. alatt eredetben csatolt feljelentésében Széchényi Géza gróf csokonyai lakos főrendiházi tag ellen az alapon kéri a bünvádi eljárás meginditását, hogy a folyó évi junius hó 8-án Csokonya községben történt tüzeset alkalmával a nevezett gróf őt, mint a tűzoltó-főparancsnok helyettesét a tűznél tett intézkedéseiben feltartóztatta, »szemtelen«, »gazember« meggyalázó kifejezésekkel illette és ezen vádjának igazolására több tanúra hivatkozott.

Minthogy a vád tárgyát képező kifejezések a Btk. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségének tárgyi tényálladékát képezik, a melyek miatt bűnvádi eljárásnak van helye;

és minthogy a feljelentés adatai szerint ezen vétség elkövetésével gróf Széchényi Géza főrendiházi tag alaposan gyanusitható;

ennél fogva a nagyatádi kir. jbiróság — mely az ügynek elbirálására az 1896. évi XXXIII. t.-cz. 16. §. szerint illetékes — Nagyméltóságodat mély tisztelettel megkeresi, hogy gróf Széchényi Géza főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztése iránt intézkedni és a főrendiház mentelmi bizottságának határozatáról a nagyatádi kir. jbiróságot a feljelentés leküldésével értesiteni méltóztassék.

Nagyatád, 1903. évi szeptember hó 20-án

Dr. *Kiszely László* *s. k.,*
kir. járásbiró

298. szám.

(25. ülés, 369. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház mentelmi bizottságának Kamocsay Sándorné szül. Pottyondy Margit által rágalmazás és becsületsértés miatt gróf Károlyi Imre főrendiházi tag ellen beadott fenyitő feljelentés folytán a szentesi kir. járásbiróság f. é. nov. 17-én 583/4. B. szám alatt nevezett gróf mentelmi jogának felfüggesztését szorgalmazó megkeresvénye tárgyában.

A bizottság tárgyalván a szegedi kir. főügyészség által felterjesztett idézett számú szentesi kir. járásbirósági megkeresvényt, miután a felterjesztett periratokból meggyőződött arról, hogy a magán fél által beadott panaszt a kir. ügyész magáévá nem tette s ennek alapján a kir. járásbiróság panaszost panaszával elutasitotta ugyan, de az ügy panaszos felebbezése folytán a II-od fokú biróság itélkezése alá kerülvén, az első birósági végzés megváltoztatásával a vizsgálat megejtése és itélethozatal rendeltetett el; tekintettel arra, hogy a jelen esetben, a midőn a panasz arra van alapitva, hogy állitólagos botrányos magaviselet miatt gróf Károlyi Imre folyamodónak jószágigazgatója útján megtiltotta a mágocsi Károlyi grófi uradalomba történő belépést, a mely tilalom megszegése esetén ellene erőszakos eltávolitás helyeztetik kilátásba s ezen sértő tilalom bepanaszolt gróf meghagyása folytán Dáni jószágigazgató által irásban közöltetett gróf Berchtold Lipót főtisztjével, Jurenákkal; a bizottság magában a tényállásban birói zaklatás vagy üldözés látszatát nem látja fenforogni s igy azon tiszteletteljes javaslatot terjeszti a Nmlgú főrendiház elé, hogy gróf Károlyi Imre főrendiházi tag mentelmi jogát a jelen esetben felfüggeszteni és erről a megkereső kir. járásbiróságot, a felterjesztett ügyiratok visszaküldése mellett, a szegedi kir. főügyészség útján értesittetni méltóztassék.

Budapest, 1903. évi november hó 27-én.

Beniczky Ferencz s. k.,
bizottsági elnök.

Latinovits János s. k.,
bizottsági jegyző.

1. melléklet a 298. számú irományhoz.

A szegedi kir. főügyészség átirata, melylyel felterjeszti a szentesi kir. járásbiróság hivatalos jelentését Károlyi Imre gróf mentelmi jogának felfüggesztése iránt.

$\frac{2756.}{\text{f. ü. 1903.}}$ szám. Királyi főügyészség, Szegeden.

Rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt panaszolt gróf Károlyi Imre ügyére vonatkozó iratokat, mely szerint a szentesi kir. járásbiróság nevezett főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését kéri, a B. P. 40. §-a értelmében további eljárás végett Nagyméltóságodhoz felterjesztem.

Szeged, 1903. november 23-án.

Aschinger Ferencz s. k.,
kir. főügyészi helyettes.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin úrnak, valóságos belső titkos tanácsos, a magyar országgyülés főrendiháza elnökének.

Budapest.

2. melléklet a 298. számú irományhoz.

A szentesi kir. járásbiróság hivatalos jelentése, melylyel gróf Károlyi Imre mentelmi jogának felfüggesztését kéri.

1903. $\frac{\text{B. 583.}}{\text{4.}}$ A szentesi kir. járásbiróság vezetőjétől.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Kamocsay Sándorné szül. Potyondy Margit szegedi lakos azt a feljelentést tette gróf Károlyi Imre főrendiházi tag és Dáni József mágocsi lakosok ellen, hogy Dáni József jószágfelügyelő gróf Károlyi Imre rendelete folytán egy a feljelentésben másolatban becsatolt és Jurenák Gyulához, mint a szomszédos gróf Berchtold Lipót-féle uradalom jószágfelügyelőjéhez intézett átirattal, a gróf Berchtold Lipót-féle uradalomban alkalmazásban levő Fintor Dezső és Kamocsay Sándornénak közbotrányt okozó magaviselete miatt, valamint Kamocsay Sándornak is, a mágocsi gróf Károlyi Imre tulajdonát képező uradalom területére való belépést megtiltja.

Minthogy pedig a gróf Károlyi Imre rendeletéből kifolyóan nevezettek ellen — kik különben is nem gróf Károlyi Imre, hanem gróf Berchtold Lipót szolgálatában állottak — kiadott, ezen hivatkozott átiratnak következő kitétele: »közbotrányt okozó magaviselete«, úgy gróf Károlyi Imre mint Dáni József ellen a btk. 258. §-ába ütköző rágalmazás vétségének ismérveit tünteti fel, — s a vád tárgyává tett cselekmény a feljelentés és mellékletével valószinüvé tétetett, — minthogy továbbá a jelen ügy elbirálása a szentesi kir. járásbiróság illetékessége alá tartozik, zaklatás esete pedig fenn nem forog, mindezeknél fogva a feljelentés és az összes iratok felterjesztése mellett hivatalos tisztelettel kérem:

méltóztassék a rágalmazás vétsége miatt terhelt gróf Károlyi Imre főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztése végett az eljárást meginditani, mentelmi jogát felfüggeszteni és annak eredményéről az iratok visszaküldése mellett ezen kir. járásbiróságot értesiteni.

Szentes, 1903. november hó 17.

A kir. járásbiróság vezetője.

Gaál Sándor s. k.,
kir. itélő táblai biró.

299. szám.

(25. ülés, 370. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház mentelmi bizottságának párviadal vétsége miatt elitélt Szalavszky Gyula főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését kérő budapesti királyi főügyészségi 4841. számú megkeresvény tárgyában.

A főrendiház mentelmi bizottsága tárgyalván a budapesti királyi főügyészségnek f. é október hó 8-án 4841. szám alatti abbeli felterjesztését, hogy párbajvétség miatt 10 napi államfogházra elitélt Szalavszky Gyula főrendiházi tag mentelmi joga a büntetés végrehajthatása végett függesztessék fel; miután a bizottság meggyőződött arról, hogy a kir. főügyészség a harmadfokú királyi biróság által hozott s jogérvényűvé vált itélet alapján kéri nevezett főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését, a bizottság ezen megkeresvénynek helyt adni, s a felterjesztett periratoknak visszaküldése mellett a hozandó határozatról a budapesti királyi főügyészséget elnöki úton értesiteni javasolja.

Budapest, 1903. évi november hó 27-én.

Báró Maithényi László s. k.,
bizottsági elnök.

Latinovits János s. k.,
bizottsági jegyző.

300. szám.

(26. ülés, 375. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök átirata, melyben ő Felsége köszönetét tolmácsolja a főrendek újévi üdvözletéért.

$\frac{76.}{\text{M. E.}}$ I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő cs. és ap. kir. Felsége hozzám intézett táviratában a főrendiház részéről az újév alkalmából kifejezett hódolatteljes jókivánatokért legmagasabb köszönetét nyilvánitani méltóztatott.

Erről van szerencsém Nagyméltóságodat, hivatkozással a mult évi deczember hó 28-án 580/eln. sz. a. kelt nagybecsű átiratára, a méltóságos főrendeknek leendő szives bejelentés végett tisztelettel értesiteni.

Budapesten, 1904. évi január hó 3-án.

Tisza s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

301. szám.

(26. ülés, 376. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése. dr. Beöthy Zsoltnak a főrendiház tagjává történt kineveztetéséről.

4913./M. E. I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő cs. és ap. kir. Felsége folyó évi deczember hó 2-án kelt legfelsőbb elhatározásával a ministertanács előterjesztésére dr. Beöthy Zsolt ministeri tanácsost és egyetemi nyilvános rendes tanárt az 1885: VII. törvényczikk 5. §-a alapján élethossziglan a főrendiház tagjává méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Erről van szerencsém Nagyméltóságodat szives tudomásul és a méltóságos főrendeknek leendő bejelentés végett tisztelettel értesiteni.

Budapesten, 1903. évi deczember hó 5-én.

Tisza s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest

302. szám.

(26. ülés, 376. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése, Hatvany-Deutsch Sándornak főrendiházi taggá történt kineveztetéséről.

$\frac{4914.}{M. E.}$ I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi deczember hó 2-án kelt legfelsőbb elhatározásával, a ministertanács előterjesztésére Hatvany-Deutsch Sándor nagyiparost és nagybirtokost az 1885 : VII. t.-czikk 5. §-a alapján élethoszsziglan a főrendiház tagjává méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Erről van szerencsém Nagyméltóságodat szives tudomásul és a méltóságos főrendeknek leendő bejelentés végett tisztelettel értesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1903. évi deczember hó 5-én.

Tisza s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

303. szám.

(26. ülés, 377. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése Roszner Ervin bárónak fiumei kormányzóvá történt kineveztetéséről.

5019 / M. E. I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő csász. és ap. kir. Felsége folyó évi deczember hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározásával, a kir. kereskedelemügyi minister urral egyetértőleg tett előterjesztésem folytán báró Roszner Ervint, Máramaros vármegye főispánját, fiumei és magyar-horvát tengerparti kir. kormányzóvá legkegyelmesebben kinevezni és ezen utóbbi minőségben egyszersmind a fiumei tengerparti hatóság elnökségét is reá ruházni méltóztatott.

Van szerencsém erről Nagyméltóságodat szives tudomásvétel és a méltóságos főrendeknek leendő bejelentés végett tisztelettel értesiteni.

Budapesten, 1903. deczember hó 12-én.

Tisza s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

304. szám.

(26. ülés 378. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök átirata, melylyel bemutatja V. jelentését az Erzsébet királyné emlékszobor tárgyában.

$\frac{5305.}{\text{M E. 1903.}}$ I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

A dicsőült Erzsébet királyné emlékére felállitandó szoborműtárgyában az 1898: XXX. t.-cz. 3. §-a értelmében az országgyüléshez intézett »Jelentésemet« oly kéréssel van szerencsém ·/. alatt tisztelettel megküldeni, hogy azt a méltóságos főrendek elé terjeszteni méltóztassék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1904. évi január hó 16-án.

Tisza s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök urnak

Budapest

Melléklet a 304. számú irományhoz.

V. jelentés,

a dicsőült Erzsébet királyné emlékére felállítandó szoborműü tárgyában.

Dicsőült Erzsébet királyné emlékének törvénybe iktatásáról szóló 1898 : XXX. t.-cz. 3. §-a értelmében az ország fővárosában felállitandó emlékműre vonatkozólag tett intézkedésekről, azok eredményéről, s az emlék ügyéről általában az ország-gyülés mindkét házának évenkint jelentés teendő. A törvény ezen rendelkezésének kivánok megfelelni, a midőn szerencsém van a következőkben az 1903. évről szóló jelentést előterjeszteni:

Az 1903. évi május hó 31-én lejárt második pályázat alkalmából kellő időben 25 pályamű érkezett be, a melynek ezuttal is a műcsarnokban, és pedig a birálat ideje alatt a közönségtől elzárt termekben helyeztettek el.

A birálatra hivatott jury 12 tagból állt. A pályázati feltételek értelmében elnöke volt a végrehajtó bizottság elnöke. Külföldi tagjai: Bartholdi Frederic Auguste szobrász, a párisi Société des Artistes français alelnöke, Bruno Schmitz György, a berlin-charlottenburgi műegyetem tanára, és Charles van der Stappen, a brüsseli kir. szépművészeti akadémia tanára.

Belföldi tagjai pedig a következők voltak:

Stróbl Alajos szobrász, mint a Magyar országos képzőművészeti tanács, Kann Gyula műépitész, mint a Képzőművészeti társulat, Czigler Győző műegyetemi tanár és műépítész, mint a Magyar mérnök- és épitész-egylet, Radisics Jenő ministeri tanácsos, az országos iparművészeti muzeum igazgató, mint a Magyar iparművészeti társulat, Kallós Ede szobrász, mint a Képzőművészek egyesülete és Lotz Károly festő, mint az Erzsébet-emlék végrehajtó-bizottság kiküldöttjei, Ujváry Ignácz festő és Bezerédy Gyula szobrász, mint a pályázók választottjai.

A jury, mely működését 1903. junius hó 8-án kezdte meg, és azt, a pályaművek alapos megszemlélése és beható eszmecsere után, nyolczadik ülésén fejezte be, ezuttal is negativ értelemben döntött. Egyhangúlag kimondta ugyanis, hogy a tanulmány tárgyává tett pályaművek közül egyetlen egy sem felel meg a pályázati hirdetmény ama követelményének, hogy »*absolut műbecsű és kivitelre alkalmas*« legyen, minélfogva a pályadíjak sem adhatók ki. Az elnök felszólítására azonban a felállítandó emlékű érdekében teendő további intézkedésre vonatkozólag eszmecserébe bocsátkozván, ugyancsak egyhangúlag javaslatba hozta, hogy a kiirandó harmadik pályázat »*szűkebb pályázat*« természetével birjon, a következő módozatok mellett:

a) Azoknak a pályaműveknek szerzői, a mely pályaművekben méltánylandó művészi qualificatió mellett egészséges, fejlesztésre alkalmas alapeszme érvényesül, erre a szűkebb pályázatra megfelelő kárpótlási összeg biztosításával első sorban és egyenessen hivassanak fel. E mellett nekik jelen pályaműveik fejében egyenkint 6.000 korona tiszteletdíj engedélyeztessék;

b) ama pályaművek szerzői, a mely pályaműveket a jury a pályázati hirdetmény 13. pontjának alkalmazásával a végrehajtó-bizottság különös figyelmébe ajánl, jogosítva legyenek e szűkebb körű pályázaton saját költségükön szintén részt venni;

c) hasonlókép más figyelemre méltó művészek is, ha e végből jelentkeznek, a szűkebb pályázathoz bocsáthatók legyenek.

E javaslat részben abban találja indokolását, hogy módot nyujt az oly hivatottságot nélkülöző elemeknek a versenyből kizárására, a minők jelen pályázatnál igen nagy számban voltak és a kiket a jury kényszeritve volt tömegesen kiselejtezni, másrészt okulva a jelen pályázaton, melynél új művészi erők nyomultak előtérbe, az igazán hivatottak részvételét lehetővé teszi.

A mi a személyi kérdést illeti, a jury egyenrangúan az I. alatti kathegóriába sorozta a következő együttesen pályázott művész-csoportokat: I. Hiekisch Rezső építészt és Mátrai Lajos György s ifj. Mátrai Lajos szobrászokat; II. Margó és Popper szobrászokat, Scheer és Fischer építészeket; III. Telcs Ede szobrászt és Tôry Emil építészt; IV. Zala György szobrászt, Bálint Zoltán és Jámbor Lajos építészeket.

A jury részéről a második kathegóriába soroztattak és egyszersmind kárpótlás czimén 4.000 koronával való díjazásra ajánltattak: I. Damkó József szobrász, Pap Gyula és Szabolcz Ferencz építészek; II. Fadrusz János szobrász Korb és Giergl építészek; III. Maróthy Rintel Géza szobrász; IV. Róna József szobrász és Leitersdorfer Béla építész.

A jury javaslatait az engedélyezendő díjak tekintetében akkori hivatalbeli elődöm, illetőleg a végrehajtó bizottság elfogadván, a megfelelő összegek az illető pályázóknak ki is adattak.

A mi a kiirandó ujabb pályázatot illeti, a végrehajtó-bizottság a jury idevonatkozó javaslatait szintén megfontolás tárgyává tette, úgy találta azonban, hogy mielőtt ezek felett érdemleges határozatot hozna, még többrendbeli fontos előkérdés tisztázandó, miután nézete szerint ennek hiánya okozta bizonyos tekintetben az előző két pályázat eredménytelenségét.

Az ujabb pályázat tehát csak ezen előkérdések tisztázása után lesz kiirható.

Súlyos csapás érte az országos emlék-bizottságot Tisza Kálmán és Steindl Imre bizottsági tagoknak még az 1902. évben bekövetkezett gyászos elhunytával. A ministertanács az elhunytak helyébe, kik tagságukat mind tőle nyerték, Kammerer Ernő országgyülési képviselőt, az országos képtár igazgatóját, és Schulek Frigyes műegyetemi tanár, műépítészt nevezte ki.

A mi az emlék-alap tőkeállladékát illeti, az 1902. évre szóló jelentés szerint az emlék-alap vagyona azon év végével (a deczember hó 24-iki állapot szerint) 1,627.825 korona 16 fillért tett ki.

Az alap ezen vagyona azóta összesen 62.258 korona 67 fillérrel szaporodott, a mely összegből 21 korona adományra, 62.187 korona 67 fillér pedig a folyó évi kamatokra esik, míg a fönmaradó 50 korona, mint mult évi deczember 24—30-ika közti vagyonszaporulat veendő számításba.

Az alap kiadása a folyó évben mindössze 54.409 korona 31 fillérre rugott. Ezen összeg túlnyomó részben az 1903. évben is a fönt ismertetetett pályázat

folytán fölmerült költségeknek, úgymint a külföldi jury-tagok tiszteletdíjainak a pályázó művészek részére engedélyezett díjaknak, a pályaművek elhelyezésére szánt helyiségek berendezési és diszítési költségeinek, s egyéb kisebb-nagyobb kiadásoknak fedezésére fordíttatott.

A tényleges szaporulat ezek szerint 7.849 korona 36 fillért tesz ki, minélfogva az alap vagyonának jelenlegi tőkeálladéka: *1,635.674 korona 52 fillér.*

Kelt Budapesten, 1904. évi január hó 10-én.

Tisza István gróf s. k.,
m. kir. ministerelnök.

305. szám.

(26. ülés, 379. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése Bezerédj Pál kir. levelének kézbesitéséről.

$\frac{120291/1903.}{\text{I a.}}$ szám. Magyar királyi Belügyminister.

A folyó évi november hó 30-án, 494. szám alatt kelt nagybecsű átirat kapcsán van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy Bezerédj Pál élethossziglan kinevezett főrendiházi tag részére a magyar főrendiházba szóló kegyelmes királyi meghivó-levelet kieszközöltem és kézbesitettem.

Budapest, 1903. deczember hó 5-én.

A minister meghagyásából:

Dr. Bezerédj *s. k.,*
ministeri tanácsos.

A magyar főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

306. szám.

(26. ülés, 379. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése Beöthy Zsolt kir. levelének kézbesitéséről.

$\frac{126522/1903.}{I—a.}$ szám. Magyar királyi Belügyminister.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi deczember hó 2-án kelt legfelsőbb elhatározásával a ministertanács előterjesztésére Dr. Beöty Zsolt ministeri tanácsost és egyetemi nyilvános rendes tanárt az 1885 : VII. t.-cz. 5. §-a alapján élethossziglan a főrendiház tagjává méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Erről szives tudomás végett azzal van szerencsém értesiteni, hogy a nevezett részére a magyar főrendiházba szóló kegyelmes királyi meghivó-levelet kieszközöltem s kézbesitettem.

Budapesten, 1903. évi deczember hó 24-én.

A minister meghagyásából:

Dr. Bezerédj *s. k.,*
ministeri tanácsos.

A magyar főrendiház elnökének

Budapest.

307. szám.

(26. ülés 379. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése Széchényi László gróf kir. levelének kézbesitéséről.

$\frac{126525/1903.}{I-a.}$ szám. Magyar királyi Belügyminister.

A folyó évi november hó 30-án 493. sz. a. kelt nagybecsű átirat kapcsán van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesiteni, hogy gróf Széchényi László örökös jogú főrendiházi tag részére a magyar főrendiházba szóló kegyelmes királyi meghivó levelet kieszközöltem s kézbesittettem.

Budapesten, 1903. évi deczember hó 24-én.

A minister meghagyásából:

Dr. Bezerédj s. k.,
ministeri tanácsos.

A magyar főrendiház elnökének

Budapest.

308. szám.

(26. ülés, 379. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése. Hatvany-Deutsch Sándor kir. levelének kézbesitéséről.

$\frac{128812/1903.}{I—a.}$ szám. Magyar királyi Belügyminister.

Ő császári és apostoli királyi Felsége az 1903. évi deczember hó 2-án kelt legfelsőbb elhatározásával a ministertanács előterjesztésére Hatvany-Deutsch Sándor nagyiparost és nagybirtokost, az 1885 : VII. t.-cz. 5. §-a alapján élethossziglan a főrendiház tagjává méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Erről szives tudomás végett azzal van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy a nevezett részére a magyar főrendiházba szóló kegyelmes királyi meghivó-levelet kieszközöltem s kézbesitettem.

Budapest, 1904. január 5.

A minister meghagyásából.

Dr. Bezerédj *s. k.*,
ministeri tanácsos.

A magyar főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

309. szám.

(26. ülés, 379. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése Hunyady József gróf kir. levelének kézbesitéséről.

Szám 117.327—1903. / I—a.

Magyar királyi Belügyminister.

A folyó évi november hó 4-én 438. szám alatt kelt nagybecsű átirat kapcsán van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy Dr. gróf Hunyadi József örökös jogú főrendiházi tag részére a magyar főrendiházba szóló kegyelmes királyi megbizó-levelet kieszközöltem s a nevezett főrendnek kézbesittettem.

Budapest, 1903. év deczember hó 2-án.

A minister meghagyásából:

Dr. Bezerédj s. k.,
ministeri tanácsos.

A magyar főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

310. szám.

(26. ülés, 379. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése Batthyány Zsigmond, Blankenstein Pál. Eltz Jakab és Sigray Antal grófok kir. levelének kézbesitéséről.

Szám 117.326—1903. / I—a.

Magyar királyi Belügyminister.

A folyó évi november hó 4-én, 436., 437., 439., és 440., szám alatt kelt nagybecsü átiratok kapcsán van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesiteni, hogy gróf Batthyány Zsigmond, gróf Blankenstein Pál, gróf Eltz Jakab és gróf Sigray Antal örökös jogú főrendiházi tagok részére a magyar főrendiházba szóló kegyelmes királyi megbizó-levelet kieszközöltem s kézbesittettem.

Budapest, 1903. év deczember hó 3-án.

A minister helyett:

Sándor János *s. k.,*
államtitkár.

A magyar főrendiházi elnök urnak

Budapest.

311. szám.

(26. ülés, 380. jegyzőkönyvi pont.)

A magyar királyi Curia elnökének átirata, melylyel a kir. és orsz. legf. fegyelmi biróság 1904-re kijelölt birósági tagjainak névsorát közli.

25. szám / eln., 1904.

A magy. kir. Curia elnöke.

Nagyméltóságú Gróf!

Főrendiházi Elnök Úr!

Az 1871: VIII. t.-cz. 35. §-a értelmében van szerencsém Nagyméltóságodat tiszteletteljesen értesiteni, hogy a legfőbb kir. és országos fegyelmi biróság tagjai a kir. Curia részéről az 1904. évben a következők lesznek:

I. Rendes tagok:

1. Vörösmarty Béla másodelnök,
2. Dr. Paiss Andor
3. Sélley Sándor
4. Dr. Vavrik Béla
5. Csathó Ferencz
6. Szabó Albert
7. Sebestyén Mihály
8. Süteő Rudolf
9. Dr. Décsey Zsigmond

(2–9.: tanácselnökök.)

10. Dr. Kelemen Mór
11. Vita Sándor
12. Németh Lajos
13. Bömches Gyula
14. Oeffner Ferencz
15. Losonczy Ödön
16. Tutschner Ágoston
17. Illyés Károly
18. Szeremley Lajos

(10–18.: rendes birák.)

Nagyméltóságú kőrösszegi és adorjáni, gróf Csáky Albin úrnak, valóságos belső titkos tanácsos, az I. oszt. vaskorona r. és a Lipótrend középkeresztese stb. a m. főrendiház, mint a kir. és orsz. legfőbb fegyelmi biróság elnökének

Budapesten.

Póttagok:

1. Dr. Neuberger Ignácz
2. Frink Endre
3. Gottl Ágoston
4. Ádám András
5. Mikó Miklós
6. Klimkó István

rendes birák.

Egyuttal van szerencsém a tagok lakásait kitüntető jegyzéket is ide zárva, azzal a tiszteletteljes hozzáadással megküldeni, hogy a jegyzékben azon tagok nevei, akik egyuttal curiai biráskodási teendőkkel megterhelvék, alá vannak húzva.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapest, 1904. január hó 5-én

Szabó Miklós s. k.

312. szam.

(26. ülés, 381. jegyzőkönyvi pont.)

A m. kir. közigazgatási biróság elnöke, a közigazgatási fegyelmi biróságba 1904. évre kijelölt birósági tagok névsorát közli.

$\frac{4.}{1904. \text{ eln.}}$ szám. A m. kir. közigazgatási biróság elnöke.

Nagyméltóságú Elnök Úr!

Szentkirályi Lajos, közigazgatási birósági itélőbirónak a közigazgatási osztályból a pénzügyi osztályba, dr. Jeszenszky Sándor, itélőbirónak pedig a pénzügyi osztályból a közigazgatási osztályba történt áthelyeztetése folytán az 1896 : XXVI. törvényczikk 8. §-a értelmében alakitott, külön fegyelmi biróság közigazgatási birósági tagjai ez idő szerint a következők:

Szmrecsányi Jenő, dr. Kogler János és dr. Székely József tanácselnökök, Pfriem Lász'ó, Teleszky Ferencz, Szilassy Aladár, Reviczky Ambrus, dr. Leövey Sándor, dr. Krajtsik Ferencz, Tóth Dezső, Harmos Gábor és dr. Jeszenszky Sándor itélőbirák rendes tagok.

Zubkovics Arzén, Hammer Károly, dr. Szinyey-Merse József és Gárony László itélőbirák póttagok.

Erről van szerencsém Nagyméltóságodat 1903. évi julius hó 17-én 200. eln. szám alatt kelt átiratom kapcsán tisztelettel értesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1904. évi január hó 2. napján.

Wekerle s. k.,

Nagyméltóságú körösszeghi és adorjáni gróf Csáky Albin úrnak, valóságos belső titkos tanácsos, a magyar országgyülés főrendiháza elnökének

Budapesten.

313. szám.

(26. ülés, 382. jegyzőkönyvi pont.)

A horvát-szlavon-dalmát országgyülés elnökének értesitése, Popovics Vaszin Istvánnak, a horvát-szlavon regnicoláris bizottságba történt beválasztatásáról.

Forditás horvátból hivatalos nyelvre.

$\frac{487.}{\text{Orsz. gyül.}}$ szám. Horvát-Szlavon- és Dalmátországok országgyülése.

Kegyelmes Ur!

Van szerencsém Nagyméltóságoddal közölni, hogy Popovics Vaszin István, népképviselő s a magyar állami országgyülés képviselőházának tagja, az 1903. évi deczember hó 16-án tartott LXII. országgyülési ülésen a Magyarország és Horvát-Szlavon- és Dalmátországok közti pénzügyi kiegyezés megújitására vonatkozó országos bizottság tagjául megválasztatott és pedig annak eddigi tagja: dr. Sumánovics Szvetiszláv helyébe, a ki Ő cs. és apostoli királyi Felsége által a kir. országos kormány belügyi osztályfőnökének neveztetett ki.

Közölvén ezt Nagyméltóságoddal, egyúttal kérem, hogy erre nagyméltóságú Wekerle Sándor urat, a Magyarország regnicolaris deputatiójának elnökét értesiteni méltóztassék.

Egyben kérem Nagyméltóságodat, hogy legkiválóbb tiszteletem nyilvánitását ezuttal is fogadni méltóztassék.

Zágrábban, 1903. évi deczember hó 19. napján.

Gyurgyevics Vászó s. k.,
a Horvát-Szlavon-Dalmátországok országgyülésének elnöke.

Silovics s. k.

Nagyméltóságú körösszeghi és adorjáni gróf Csáky Albin urnak, Ő cs. és apostoli kir. Felsége valóságos belső titkos tanácsosa, a közös magyar-horvát állami országgyülés főrendiházának elnöke, a Lipót-rend nagykeresztese stb.

Budapesten.

Forditotta:

Budapest, 1904. évi január hó 29-én.

Szokolovits s. k.

314. szám.

(26. ülés 383. jegyzőkönyvi pont.)

Tolna vármegye közönségének felirata, a báttaszék–baranyavár–eszéki vasutszakasz és a vukovár–samáczi Duna-Dráva csatorna tárgyában.

$\frac{\text{482. rkgy.}}{\text{1301/903.}}$ alisp. sz. Tolna vármegye közönségétől.

Nagyméltóságú Főrendiház!

A Bartal Béla, cs. és kir. kamarás által elénk terjesztett inditványra hozott határozatunkat azon kérelemmel terjesztjük fel, hogy úgy a báttaszék—mohács—baranyavár—eszéki vasutszakasz és a vukovár—samáczi Duna-Dráva csatorna létesitéséről a szükséges költségeknek a beruházási törvénybe való beillesztésével gondoskodni, mint a Duna folyamnak Passau fölötti szabad hajózását a szükséges intézkedések megtételével biztositani méltóztassék.

Kelt Tolna vármegye törvényhatósági bizottságának Szekszárdon, 1903. évi október hó 24-én tartott rendes közgyülésében.

A törvényhatóság nevében:

Alispán távollétében:

Simontsits s. k.,
főjegyző.

Melléklet a 314. számú irományhoz.

Tolnamegye törvényhatósági bizottságának határozata, a báttaszék–mohács–baranyavár–eszéki vasutszakasz és a vukovár–samáczi Duna-Drávacsatorna tárgyában.

482. kgy. / 1301/903. szám.

Tárgy: Bartal Béla cs. és kir. kamarás, megyebizottsági tag úr következő inditványa:

1. Minthogy édes hazánkra keleti hivatásánál fogva életkérdést képez az, hogy úgy gazdasági, mint politikai, mint hadászati okokból nemcsak a kapcsolt részekkel, (a Horvát-Szlavon- és Dalmátországgal) hanem Boszniával is a legjobb és legrövidebb vasuti és vizi összeköttetésbe jöhessen.

2 Minthogy, bár 25 év mult el Bosznia megszállása óta, Budapestnek Boszniával való legrövidebb dunajobbparti és vasuti összeköttetése a közgazdasági értékével szemben szóba sem jövő költséggel előállitható báttaszék—mohács, illetve baranyavári szakasz elmaradása folytán ma sem létesült s miután 25 év óta ép úgy semmi sem történt az iránt, hogy a vukovár—samáczi Duna—Dráva—Száva csatorna épitése által necsak az eddigi — a Belgrádon, — illetve szerb határon át 500 kilométer kerülővel lebonyolitott s azért fejlődésképtelen viziforgalom — Bosznia és Horvátországgal — 500 kilométerrel megrövidittessék, hanem ez által a boszniai és horvátországi viziutak is egy teljesen a magyar korona területén fekvő szerves viziutba összefoglaltassanak.

3. Minthogy Bosznianak Adriával összekötő most épülő vasutjai, melyeket a velünk közös vámterületet képező tartomány export fejlődésének és fizető képességének érdekében létesiteni kötelesek voltak, ránk nézve csak úgy válhatnak hasznossá, ha a megkönnyitett tengeren való importnak a magyar, de különösen Budapestnek boszniai kereskedelmére nagyobbodó versenyképességet a budapest-boszniai vizi és vasuti közlekedés utjainak mihamarábbi és legintenzivebb fejlesztésével egyensúlyozzuk.

4. Minthogy ezen alig 16 millió koronát igénylő összeköttetés a Duna forgalom fejlesztése exportunk fellendülése, olcsóbbitása által nemcsak az országnak, de a fővárosnak is aránytalanabbul nagyobb gazdasági és politikai előnyöket nyújt, mint az ezen csatornát megelőző 13 milliós eskütéri hid, vagy a 30 milliós országház, illetve egyes a beruházási kölcsönökbe felvett az ország északi szélén

tervezett gazdaságilag indokolható s Oroszországgal szemben megjavult viszonyok folytán katonailag is kevésbbé sürgős vasuti vonalak.

Irjon fel Tolna vármegye a fővárossal és dunamenti törvényhatóságokkal egyetemben a magas kormány és az országgyülés mindkét házához az iránt, hogy a Kelettel, illetve a Horvátország és Boszniával való kapcsolatunk érdekében, illetve az adriai import ellensúlyozására okvetlenül szükséges legrövidebb vasuti és vizi összeköttetést, a báttaszék—mohács—baranyavár—eszéki vasuti szakasz és a vukovár—samáczi Duna—Dráva—Száva csatorna által létesitése és a beruházási kölcsönbe felvett közgazdasági alkotások közé besorozza.

Minthogy pedig a dunai forgalom ezen okvetlen szükséges keleti fejlesztésén kivül a Duna-forgalom eddigi pangásának megszünése s nyugoti exportunk fejlődése csak úgy várható, ha Bajorország a Duna Passau fölötti hajózható részét, mely eddig a Duna internationális jellegének semmibe vételével s saját érdekeinek szűkkeblű félreértésével — a passaui hiddal — a szabadhajózás elől elzárt — a szabad hajózás részére megnyitja, — irjon fel egyuttal Tolna vármegye az érdekelt dunamenti megyék és városokkal egyetemben a magas kormány és az országgyüléshez az iránt, hogy akár diplomatiai úton direkt, akár a nemzetközi Duna-bizottságban képviselt hatalmakkal egyetértve, Bajorországot a Passau fölötti szabadhajózás eddigi szerződés elleni korlátozásának megszüntetésére szoritsa.

Véghatározat.

Az állandó választmány javaslatára a törvényhatósági bizottság az inditványt egész terjedelmében magáévá teszi és elhatározza, hogy annak érvényre juttatása érdekében a m. kir. kormányhoz és az országgyülés mindkét házához felirván, annak támogatása iránt nemcsak a dunántúli vármegyéket, de az ország összes törvényhatóságait megkeresi, mert úgy a felső dunai szabadhajózás, mint az inditványban jelzett viziút és vasuti összeköttetés létesitése, forgalmi kihatását és jelentőségét tekintve, általános országos érdekek kielégitésére szolgál.

Kelt Tolna vármegye törvényhatósági bizottságának 1903. évi október hó **24**-én tartott rendes közgyüléséből.

A törvényhatóság nevében:

Az alispán távollétében:

(P. H.) ***Simontsits Elemér*** *s. k.,*
főjegyző.

315. szám.

(26. ülés, 386. jegyzőkönyvi pont.)

A szegedi kir. főügyészség átirata, melylyel bemutatja a makói járásbiróság megkeresését Vásárhelyi Béla mentelmi jogának felfüggesztése iránt.

37. szám.
f. ü. 1904.

Királyi főügyészség Szegeden.

Rágalmazás vétsége miatt feljelentett Vásárhelyi Béla Hegedűs László és Szatmáry János elleni bűnügyben a makói kir. járásbiróságnak 1903. évi deczember 10 én 1903. B. 628/3 szám alatt kelt megkeresését, amelylyel Vásárhelyi Béla, főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését kéri, az ügyre vonatkozó iratokkal együtt ·/. alatt ide mellékelve felterjeszteni.

Szeged, 1904. január 13.

Aschinger Ferencz s. k.,
kir. főügyészi helyettes.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin valóságos belső titkos tanácsos, főrendiházi Elnök urnak

Budapest.

Melléklet a 315. számú irományhoz.

A makói járásbiróság megkeresése Vásárhelyi Béla mentelmi jogának felfüggesztése iránt.

1903. 628/3. szám. A makói kir. járásbiróság büntető osztályától.

A főrendiház nagyméltóságú Elnökének

Budapest.

Pataky Aurél, Apátfalva község jegyzőjének a szegedi kir. ügyészséghez beadott, onnan azonban alulirott kir. birósághoz áttett vádfeljelentésében, az Arad-Csanádi vasutak Igazgatósága, u. m. Vásárhelyi Béla ügyvezető igazgató, Hegedűs László és Szatmáry János igazgatósági tagok ellen a btkv. 260. §-ába ütköző rágalmazás vétsége miatt vád van emelve s minthogy az Igazgatóság tagjai közül az ügyvezető igazgató, Vásárhelyi Béla tagja a Főrendiháznak s ekként a tárgyalásra való megidézése vádlottként csak mentelmi jogának felfüggesztése mellett lévén lehetséges, a vádinditvány és annak összes mellékletei, valamint a 13446/1903. k. ü. számú ügyészi átirat megküldése mellett Vásárhelyi Béla, főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztése végett, mekeresem.

Makó, 1903. évi deczember hó 10 napján.

Porkolab s. k.,
kir. albiró.

316. szám.

(26. ülés, 387. jegyzőkönyvi pont.)

A képviselőház elnökének értesitése Daróczy Aladárnak jegyzővé történt megválasztatásáról.

$\frac{11660.}{1904.}$ szám A képviselőház elnöke.

Nagyméltóságú Elnök úr!

A képviselőház folyó hó 16-án tartott ülésében gróf Teleki Sándor lemondása folytán jegyzőjévé Daróczy Aladár képviselőt választotta meg.

Ezt a főrendiháznak leendő bejelentés végett tisztelettel közlöm.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1904. évi január hó 19-én.

Perczel s. k.,
a képviselőház elnöke.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin úrnak vbtt. stb. főrendiház elnökének.

Budapesten.

317. szám.

(26. ülés 388. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi január hó 14-én és 15-én tartott 374. és 375-ik üléseinek jegyzőkönyveiből.

4019. Következik napirend szerint az állami alkalmazottaknak engedélyezendő pótlékokról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

A tárgyalás folyamán Simonyi-Semadan Sándor a következő határozati javaslatot adja be.

Határozati javaslat. Utasitja a Ház a kormányt, hogy sürgősen terjeszszen be törvényjavaslatot, melyben a tisztviselők függetlenségének biztositására a szolgálati pragmatikát és a fegyelmi szabályzatot megállapitja.

Valamint egy más törvényjavaslatot, melyben az 1200 koronán aluli vagyont adómentesnek jelenti ki.

Beadja: Simonyi-Semadam Sándor.

Az elnök kérdi a Házat: kíván-e még valaki általánosságban a törvényjavaslathoz szólani? Senki sem kivánván, elnök a vitát

bezárja

4020. Következik a határozathozatal. Elnök kérdi a Háztól: elfogadja-e a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául?

A ház a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadta

4021. Következik a határozat Simonyi-Semadam Sándor által beadott határozati javaslat felett.

Elnök kérdi a Házat: elfogadja-e a Simonyi-Semadam Sándor határozati javaslatát, igen vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás utján eszközölt szavazással a határozati javaslatot mellőzi.

4022. Következik a törvényjavaslat részletes tárgyalása.

A czím

elfogadtatik.

4023. Az 1. §-hoz Krasznay Ferencz a következő határozati javaslatot adta be:

Határozati javaslat.

A 473. sz. törvényjavaslat 1. §-ának első bekezdése után a következő rendelkezés veendő be:

Az igy kibocsátandó rendeletben a pénzügyi bizottság által letárgyalt javaslatban felállitott IX., X és XI. számú osztályok legmagasabb fokozatai fentartandók és az ezek számára tervezett illetmények alkalmazásba veendők.

Beadja: Krasznay Ferencz.

Az első §. feletti vita befejeztetvén, következik a határozathozatal.

Elnök kérdi a Házat: elfogadja-e a törvényjavaslat első szakaszát?

A ház az első §-t elfogadja.

4024. Következik a Krasznay Ferencz határozati javaslata felett való határozás.

Elnök kérdi a Házat: elfogadja-e a Krasznay Ferencz javaslatát, igen vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján eszközölt szavazással a határozati javaslatot mellőzte.

4025. A második §.

elfogadtatik.

4026. A harmadik §.

elfogadtatik.

4027. A negyedik §.

elfogadtatik.

4034. Napirend szerint következik: az állami alkalmazottaknak engedélyezendő pótlékokról szóló törvényjavaslatnak harmadszori olvasása.

A törvényjavaslat felolvastatván, elnök kérdi a Házat: elfogadja-e ezen most harmadszor felolvasott törvényjavaslatot végszövegezésében, igen vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján eszközölt szavazással a törvényjavaslatot végszövegezésében elfogadja s azt alkotmányos tárgyalás és szives hozzájárulás végett a főrendiházhoz átküldeni rendeli.

Gróf Esterházy Kálmán s. k.,
a képviselőházi jegyzője.

1-ső melléklet a 317. számú irományhoz.

Törvényjavaslat,

az állami alkalmazottaknak engedélyezendő pótlékokról.

(A pénzügyi bizottság szövegezése.)

1. §.

A törvényhozás további intézkedéséig felhatalmaztatik a kormány, hogy

a) a III—XI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek, ideértve a tudomány- és műegyetemi nyilvános rendes és rendkivüli tanárokat is;

b) az állami elemi népiskolai tanitóknak, tanitónőknek és a kisdedóvónőknek;

c) a postánál, távirdánál és távbeszélőnél rendszeresitett állásokon alkalmazott kezelőnőknek:

d) az altiszteknek és szolgáknak;

e) a pénzügyőrség legénységének és

f) a fő- és székvárosi államrendőrség őrszemélyzetének 1903. évi január hó 1-étől számitandó hatálylyal fizetés (zsold) természetével biró pótlékokat engedélyezhessen és ennek az engedélyezésnek módozatait rendeleti úton állapithassa meg.

Felhatalmaztatik a kormány arra is, hogy a fokozatos előléptetésnek az 1893. évi IV. törvényczikkben megállapitott rendszerét a jelen törvény érvényének idejére felfüggeszthesse, nemkülönben hogy egyes nem törvényen, vagy törvényes intézkedésen alapuló illetményeket beszüntethessen, illetőleg a jelen törvény alapján engedélyezendő pótlék összegébe beszámithasson, valamint, hogy a tudomány- és műegyetemi tanárok tandíjkárpótlásából, tandíjjutékából vagy leczkepénzéből a részökre engedélyezendő pótléknak megfelelő összeget levonhasson.

Az altiszteknek és szolgáknak a személyi pótlékon felül lakpénzpótlék is engedélyezhető.

A jelen törvény alapján engedélyezendő pótlékokban nem részesithetők azok az állami alkalmazottak, a kik a törvény hatálybaléptének időpontjában már nincsenek tényleges szolgálatban.

2. §.

A jelen törvény alapján engedélyezhető pótlékok egy évi összege együtt 16,000.000 koronát nem haladhat meg.

Az 1903. évi január 1-től a törvény hatálybaléptéig eltelt időre a pótlékok egy összegben, azontúl a fizetésre illetőleg a lakpénzre nézve mérvadó határozatok szerint teendők folyóvá.

A jelen törvény alapján foganatositott és az 1903. évi kezelést terhelő kiadáso az 1903 évi állami költségvetés átmeneti kiadások VIII. fejezet 1. czímének 2. rovatán engedélyezett hitel terhére, azontúl az állami költségvetésről szóló törvény határozatához képest veendők számba.

3. §.

A jelen törvény alapján foganatositott intézkedésekről a törvényhozásnak jelentés teendő.

4. §.

A jelen törvény kihirdetése napján lép életbe. Végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

Szőts Pál *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

2-ik melléklet a 317. számú irományhoz.

Indokolás,

„az állami alkalmazottaknak engedélyezendő pótlékokról“ szóló törvényjavaslathoz.

Már több ízben volt alkalma a kormányelnök úrnak a kormánynak azt a szándékát kifejezésre juttatni, hogy a közszolgálatban alkalmazott functionáriusok illetményeinek szabályozására és megjavítására irányuló állami intézkedéseket nem tartja kimerítetteknek csupán az állami alkalmazottak illetményeinek ujabb szabályozása által, hanem megfontolásának tárgyává kivánja tenni egyfelől, hogy az illetmények szabályozása és megjavítása az államiakon kivül más köztisztviselőkre és alkalmazottakra mikép lenne kiterjeszthető, másfelől pedig azt, hogy ez a kiterjesztés, figyelemmel a pénzügyi viszonyokból folyó követelményekre, mily határig terjedhet.

Az ebben az irányban folytatandó tanulmányok azonban – a melyeket a késedelem nélkül megindított adatfölvételnek kell megelőzni – előreláthatólag néhány hónapot fognak igénybe venni.

Erre való figyelemmel a kormányelnök úr be is jelentette, hogy az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek ujabb szabályozásáról szóló, a tisztelt képviselőház pénzügyi bizottsága által már elintézett törvényjavaslatnak a napirendre való tűzését egyelőre elhalasztani óhajtja mindaddig, a mig a kormányprogramm szerint elintézendőnek jelzett kérdés egésze iránt a kormány végérvényesen állást foglalhat.

Viszont nem hagyhattuk figyelmen kivül azt, hogy azok az okok, a melyek az állami alkalmazottak anyagi viszonyainak megjavitására irányuló kormányi és törvényhozási intézkedések kezdeményezésére döntő súlylyal birtak, ma is fennállanak, fennállanak talán nagyobb mértékben, mint fennállottak akkor, a midőn a kérdés megoldására vonatkozó művelet megindult, mert számot kell vetnünk azzal a körülménynyel is, hogy a kérdés több, mint egy éve felszinen van és hogy azok a várakozások, a melyeket az érdekeltek a megoldáshoz fűztek, ezek életviszonyaira is behatással voltak, a mely viszonyok alakulásának előbb-utóbb a tisztviselői tevékenységre, tehát az állam érdekeire nem épen kedvező visszahatása is lehet.

Mindezeknek a szempontoknak a mérlegelésével a kormány arra határozta magát, hogy az illetményjavitás *átmeneti* rendezése iránt a törvényhozásnak javaslatot tegyen. Ennek a javaslatának megtételénél a kormányt az illetményjavításnak, habár csak ideiglenes keresztülvitele mellett szóló állami és társadalmi tekinteteken kivül az a szándék is vezette, hogy az átmenti rendezés lehetőleg gyorsan vitessék keresztül és hogy a törvényhozás végleges

elhatározásának eléje ne vágjon, sem az illetményjavitásba részesülő kategóriák száma, sem a választandó rendszer alapelvei, sem pedig a végleges illetményjavitás pénzügyi keretei tekintetében. Az utóbbi tekintetben ugyanis, a mint azt alább számokkal lesz szerencsém megvilágítani, a kormány, a mig egyrészt a méltányos és átmeneti rendezés mellett egyáltalán figyelembe vehető igényekkel számít, addig másrészt a törvényjavaslat rendelkezései alá eső állami alkalmazottak iltetményeinek megjavitására azt az évi összeget kivánja fordittatni, a mely, bármikép döntsön is a végleges rendezés kérdésében a törvényhozás, erre a czélra minden valószinűség szerint forditandó lesz.

Az előadott okok szólnak a mellett is, hogy a kormány a javaslat szerkesztésénél a törvényhozás további intézkedését kifejezetten föntartotta és a felhatalmazás alakját választotta. A törvényhozás a maga intézkedésében csak az átmeneti illetményjavitásban részesülő kategóriáknak, a pótlékokra való igény kezdő időpontjának és a pótlékok czéljaira felhasználható maximális évi összegnek megállapitására és azokra a határozatokra szoritkoznék, a melyek minden oly törvényben megvannak, a mely állami kiadásokat állapit meg. Ezenkivül felhatalmazást kér a kormány arra, hogy a fizetésemelkedésnek az 1893. évi IV. törvényczikkben megállapitott azt a módját, a melyet fokozatos előléptetésnek nevezünk, átmenetileg felfüggeszthesse, a minek indokait az alábbiakban lesz szerencsém kifejteni; továbbá felhatalmazást kér arra a kormány, hogy egyes illetményeket, a melyek eddig nem elvi alapon, hanem esetről-esetre administrativ intézkedésekkel engedélyeztettek és a melyek nem egyszer az egyenlő elbánás elvébe ütköztek, megszüntethessen.

A midőn a kormány az emlitett fölhatalmazást kéri, kötelességének tartja már előzetesen is részletesen ismertetni azokat az elveket, a melyek szerint a felhatalmazás elnyerése esetén eljárni kiván, kötelességének tartja másrészt azt is, hogy javasolja, hogy a kormány részére a jelentéstétel kötelezettsége tartassék fenn.

A pótlékokban minden állami alkalmazott részesülne, a kire a pénzügyi bizottság által letárgyalt törvényjavaslat kiterjed, egyedüli kivételével a fizetési osztályokba nem tartozó tudományegyetemi és műegyetemi nyilvános rendes és rendkivüli tanároknak, a kiknél az illetményszabályozás a fizetésrendezési javaslat szerint sem jelentette az illetmények jelentősebb megjavitását és a kiknél ez a megjavitás és rendezés oly sürgős szükséget nem képez, hogy ne lehetne vele várni addig, a mig az egész kérdéscomplexus iránt a törvényhozás végleg határoz.

A pótlékok fizetés természetével birnának, vagyis a nyugdíjak, a temetkezési járulék, a nevelési járulékok mértékére is befolyással birnának.

Az altisztek és hivatalszolgák ezenfelül lakpénzpótlékban is részesülnének.

Áttérve a tervezett intézkedések részleteire, előre kell bocsátanom, hogy azt a legegyszerűbbnek látszó módot, hogy az állami alkalmazottak mai fizetésök bizonyos százalékával fölérő pótlékban részesüljenek, nem véljük alkalmazhatónak, részint azért, mert mérsékelt százalékos kulcs általános alkalmazása mellett is az összes szükséglet a rendelkezésre álló eszközöket meghaladná, részint pedig azért, mert ily rendszer mellett az eddigi szolgálati idő figyelembe nem vehető és a ma már meglevő aránytalanságok az egy és ugyanabban a fizetési osztályban, de különböző ágazatokban szolgálók között még fokoztatnának.

A mi a fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők számára engedélyezendő pótlékok mértékét illeti, a pótlék a III. fizetési osztályban alkalmazott állami tisztviselők számára 1000, a IV-ben alkalmazottak számára 2000 koro-

nával állapittatnék meg. Ennek folytán a III. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők 1000 koronával kevesebbet kapnának, mint a mennyi a pénzügyi bizottság által letárgyalt javaslat szerint járt volna. Elmarad ezenkivül a lakpénznek 1500 koronával tervezett fölemelése. A IV. fizetési osztályba sorozott állami tisztviselők fizetésben ugyanannyit kapnának, mint a mennyit a letárgyalt javaslat szánt nekik, de elmarad ebben a fizetési osztályban is a lakpénznek tervezett fölemelése.

A többi fizetési osztályban, a melyben eddig is több fizetési fokozat volt, az 1893. évi IV. törvényczikkben alapuló fokozatos előléptetés egyidejű felfüggesztése mellett a pótlékok nem egy fix tételben, hanem figyelemmel az egy és ugyanabban a fizetési osztályban eltöltött szolgálati időre állapittatnának meg és pedig akkép, hogy egyuttal megállapittatnék az a maximális összeg is, a melyet a tisztviselő fizetés és az engedélyezendő pótlék czímén együtt kaphat. Így az V. fizetési osztályban az, a ki még nem szolgált öt évet, nem kaphatna többet 9.600 koronánál, a ki öt évnél tovább szolgál, 11.600 koronánál. Ez a véghatár 400 koronával kevesebb, mint a mennyi az V. fizetési osztály számára a letárgyalt javaslatban tervezve volt.

A VI—XI. fizetési osztályokban a pótlék mérve kivétel nélkül akkép állapittatnék meg, hogy azok, a kik a VI., VII. és VIII. fizetési osztályban öt évnél, a IX., X. és XI-ben négy évnél rövidebb ideig szolgálnak, megkapják azt a fizetést, a mely a letárgyalt javaslat szerint az illető fizetési osztály legalsó fokozata számára van tervbe véve, mig azok a tisztviselők, a kik a VI., VII. és VIII. fizetési osztályban öt évnél, a IX., X. és XI-ben négy évnél hosszabb ideig szolgálnak, megkapnák azt a fizetést, a mely a letárgyalt javaslat szerint az illető fizetési osztály második fokozata számára lett volna megállapitandó

A pótlékok ily mértékű megállapitása utján az illetmények megjavitásának súlypontja a kisebb javadalmazású tisztviselőkre esnék.

Ez eljárás mellett a pénzügyi bizottság által letárgyalt javaslat szerint a fizetési osztályok legmagasabb fokozatai számára tervezett illetmények ugyan egyáltalán nem kerülnének alkalmazásra, de mindamellett a méltányos igények teljes kielégitésre találnak.

Hogy ezt és általában azt, hogy a tervezett pótlékok az állami tisztviselők anyagi helyzetére minő hatással lesznek, számokkal megvilágitsam, van szerencsém a következő adatokat előterjeszteni:

I. Kimutatás

arról, hogy a III—XI. fizetési osztályba tartozó tisztviselők közül hány tisztviselő mekkora személyi pótlékot kap.

A fizetési osztályban	3.600	3.000	2.200	2.000	1.600	1.400	1.200	1.000	800	700	600	500	400	300	200		Összesen
	k o r o n á t																
III.	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
IV.	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
V.	31	—	—	—	172	—	—	—	—		—	—	—	—	—	14	217
VI.	—	—	122	—	—	295	254	—	—	—	—	—	25	—	—	—	696
VII.	—	—	—	—	—	10	—	71	342	—	200	—	187	—	—	61	871
VIII.	—	—	—	—	—	—	26	—	1.015	—	—	—	1.531	—	—	66	2.638
IX.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	108	—	1.062	1.704	1.508	494	62	4.938
X.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	—	3.252	—	2.091	130	5.537
XI.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	145	—	3.588	—	3.449	463	7.645
Összesen	31	13	122	24	172	305	280	71	1.357	108	409	1.052	10.287	1.508	6.034	796	22.579

II. Kimutatás

arról, hogy a III—XI. fizetési osztályba tartozó tisztviselők közül hány tisztviselő kap ugyanoly vagy nagyobb avagy kisebb összegű személyi pótlékot, mint a mely összegű illetmény-többletet kapott volna a fizetésrendezési javaslat törvényerőre emelkedésének esetén.

A fizetési osztályban	Ugyanannyit kapna	1.000 koronával többet kapna	Kevesebbet kapna 100	200	300	400	500	600	700	800	1.000	2.500	Összesen
			k o r o n á v a l										
III.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	12	13
IV.	—	1*)	10	—	—	—	—	—	—	—	13	—	24
V.	14	—	—	—	—	203	—	—	—	—	—	—	217
VI.	545	—	—	—	—	—	—	—	—	151	—	—	696
VII.	806	—	—	—	—	—	—	65	—	—	—	—	871
VIII.	2.352	—	—	—	—	286	—	—	—	—	—	—	2.638
IX.	3.805	—	—	—	1.041	—	48	—	44	—	—	—	4.938
X.	4.586	—		824	—	68	—	59	—	—	—	—	5.537
XI.	5.866	—	—	1.311	—	209	—	259	—	—		—	7.645
Összesen	17.974	1	10	2.135	1.041	766	48	383	44	151	14	12	22.579

*) A budapesti kir. itélőtábla elnöke.

Az állami tanitószemélyzet ama tagjai, a kiknek állása ma is fizetési osztályba van sorozva, egyelőre a fizetési osztályban megmaradnának és a fizetési osztály számára megállapitott pótlékot kapnák, a mi mellett ötödéves pótlékaik és ezekre való igényök érintetlenül meghagyatnék.

Az állami elemi népiskolai tanitóknak és tanitónőknek pótlékát a szolgálati időre való tekintettel három fokozat szerint és pedig 10 állami szol-

gálatig 200. 15 évi állami szolgálatig 300 és azon felül 400 koronával tervezzük megállapitani oly korlátozással, hogy a 10 évnél rövidebb állami szolgálattal biró tanitók és tanitónők fizetése és pótléka ne haladhassa meg azokat a mértékeket, a melyek a pénzügyi bizottság által letárgyalt javaslat törvényerőre emelkedésének esetén megállapittattak volna.

A személyi pótlékoknak ez a mérve — az alkalmazottak túlnyomó részénél — megfelel annak a többletnek, melyben az állami elemi népiskolai tanitók és tanitónők az illetmények ujabbi szabályozásáról szóló törvényjavaslat törvényerőre emelkedése esetén részesültek volna.

Ugyanezeknek a szempontoknak figyelembevételével az állami kisdedóvónők személyi pótlékát — 10 évi állami szolgálatot határul véve — 100 és 200 koronával tervezzük megállapitani.

Az állami elemi népiskolai tanitók és tanitónők, valamint az állami kisdedóvónők az általuk élvezett korpótlék (ötödéves pótlék) élvezetében meghagyandók lennének és a további korpótlékra való igényök is érintetlen maradna.

A postánál, távirdánál és távbeszélőnél alkalmazott kezelőnőknek személyi pótlékát — 6 évi állami szolgálatot határul véve — 100 és 200 koronával, az állami altisztek és szolgák személyi pótlékát pedig — 10 évi egy minőségben töltött állami szolgálatot határul véve — és pedig a magasabb képzettséget igénylő altiszti állásoknál 200 és 300 koronával, a többi altiszti, valamint a szolgai állásoknál évi 100 és 200 koronával tervezzük megállapitani.

A pótléknak ez a mérve az altisztek és szolgák túlnyomó részénél megfelel azoknak a többleteknek, melyek a pénzügyi bizottság által letárgyalt javaslat törvényerőre emelkedésének esetén jártak volna.

Az állami altisztek és szolgákra nézve az eddigi fokozatos előléptetési rendszer érintetlenül hagyatnék.

A pénzügyőrség legénységének illetményeit — mely legénység ez idő szerint nem évi fizetést, hanem napi zsoldot élvez — nem személyi pótlék engedélyezésével, hanem a zsoldnak felemelésével szándékozzuk javitani, mely emelés 5, 10 és 15 évi azonos minőségben töltött szolgálati időt határul véve, napi 20, 40 vagy 60 fillért tenne ki.

A fő- és székvárosi állami rendőrségnél alkalmazott polgári biztosok személyi pótlékát 200 és 400 koronával, az őrszemélyzet tagjainak személyi pótlékát pedig 100 és 200 koronával tervezzük megállapitani.

Az állami altisztek és szolgák a személyi pótlékon felül lakpénzpótlékban is lennének részesitendők, mely lakpénzpótlék megfelelne annak a lakpénztöbbletnek, melyet az altisztek és szolgák a pénzügyi bizottság által letárgyalt javaslat törvényerőre emelkedésének esetén kaptak volna.

Ugyancsak lakpénzpótlék engedélyezése terveztetik a fő- és székvárosi állami rendőrség őrszemélyzetének ama tagjai részére, a kik ez idő szerint lakpénzt egyáltalán nem, vagy a rendszeresitettnél kevesebb lakpénzt élveznek.

A kormány terve szerint foganatositandó átmeneti illetményjavitásból eredő szükséglet kereken 14,800.000 K összeget igényelne

A pénzügyi bizottság jelentése szerint az általa letárgyalt javaslat költségei 17,890.793 koronára vannak előirányozva, a mihez az erdészeti személyzet létszámszabályozására szükséges 256.100 koronát adva, 18,146.893 koronát nyerünk.

A most tervezett intézkedések foganatositása tehát kereken 3,300.000 K-val kevesebbet igényelne, a miből 545 100 K a pénzügyi bizottság által javasolt módositások költségeire, 1,500.000 K a fizetési osztályokba sorozott állami tisztviselőkre, a maradék részben a többi állami alkalmazottakra, részben arra esnék, hogy egyes, a fizetésrendezési javaslatban tervezett létszámszabályozás és más ily természetű intézkedés elmaradna.

Budapesten, 1903. évi deczember hó 21-én.

Lukács László *s. k.,*
m. kir. pénzügyminister.

318. szám.

(26. ülés, 388/2. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1903. évi november hó 13., 14., 16., 17—21., 23—25., deczember 5., 7., 9—12., 14., 18., 19., 22., 23., 28—30., 1904. évi január hó 4., 5., 7—9., 11—14-én tartott 335—345., 352 -360., 362—375. üléseinek jegyzőkönyveiből.

3651. Következik napirend szerint »Az 1889. évi VI. törvényczikk 14., valamint az 1890. évi V. t.-czikk 3. §-a rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott ujonczjutalék mennyiségének az 1903. év végéig való fentartásáról a honvédelmi miniszter törvényjavaslatának (404. sz.) általános tárgyalása

3655., 3665., 3675., 3681., 3688., 3695., 3701., 3709., 3721., 3727., 3824., 3832., 3840., 3847., 3851., 3856., 3857., 3858., 3867., 3874. Holló Lajos a következő határozati javaslatot nyujtja be:

Határozati javaslat:

Mondja ki a Ház határozatilag, miszerint Magyarországon minden jognak és igy a védszervezetben a vezérleti és vezényleti nyelvre vonatkozó jognak is forrása a törvényhozásban kifejezésre jutó nemzeti akarat.

Beadják: Holló Lajos, Lendl Adolf, Csávolszky Lajos, Szluha István, Okolicsányi László, Szederkényi Nándor, Molnár Jenő, Lovászy Márton, Ugron Gábor, Hellebronth Géza, Kaas Ivor báró, Kovács Pál.

3875., 3881., 3904. A törvényjavaslat tárgyalásához feliratkozott

szónokok beszédeinek befejezése után — szólásra nem lévén többen feljegyezve — elnök a vitát bezárja.

3911., 3922., 3927., 3933., 3949., 3956. Napirend szerint következik a szavazás az 1889. évi VI. t.-cz. 14., valamint az 1890. évi V. t.-cz. 3. §-a rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott ujonczjutalék mennyiségének az 1903. év végéig való fentartásáról szóló törvényjavaslat és az ezzel kapcsolatos határozati javaslatok felett.

3957. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház magát a tjavaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául, igen vagy nem?

Elnök jelenti, hogy 20-nál több képviselő névszerinti szavazást kért, amelyet elrendel. Megejtetvén a szavazás, 446 igazolt képviselő közül — elnök nem szavazván, — igennel 161, nemmel 51 képviselő szavazott, távol volt 283 képviselő s igy

a Ház a tjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául 110 szavazattöbbséggel elfogadta s ekként Hellebronth Géza, Okolicsányi László, Gál Sándor, Nessi Pál, Eitner Zsigmond, Kecskeméthy Ferencz, Zboray Miklós, Szederkényi Nándor, Gabányi Miklós, Pap Zoltán, Pozsgay Miklós, Lovászy Márton, Ugron Gábor, Szluha István, Csávolszky Lajos, Uray Imre, Molnár Jenő és Lendl Adolf által benyujtott elleninditványokat a Ház mellőzi.

3958., 3959., 3960., 3961., 3962. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a Holló Lajos határozati javaslatát, igen vagy nem? Jelenti egyúttal, hogy húsznál több képviselő névszerinti szavazást kért, a mi megejtetvén, 446 igazolt képviselő közül — elnök nem szavazván — igennel szavazott 161, nemmel szavazott 1, távol volt 283 képviselő s ekként

a Ház Holló Lajos határozati javaslatát 160 szavazattöbbséggel megszavazta.

3963., 3964., 3970., 3973., 3974., 3976. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a törvényjavaslat czímét az eredeti szövegben, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással a törvényjavaslat czímét eredeti szövegében változatlanul elfogadja s ekként Szederkényi Nándor, Okolicsányi László, Kaas Ivor br. és Holló Lajos ellenindítványát mellőzi.

3977., 3978. Következik a törvényjavaslat 1. §-ának tárgyalása.

Münnich Aurél előadó a következő módositást nyujtja be:

Módositvány:

Az első szakasz második sorában előforduló »1889« helyett tétessék: »1899«.

Beadja:
Münnich Aurél.

3983., 3985., 3994. Szólásra senki sem lévén feljegyezve, elnök kérdi a Házat: kiván-e még valaki a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat 1. §-ához szólani, igen vagy nem?

Szólani senki sem kivánván, elnök a vitát bezárja.

3995., 4000. A zárszavak elmondatván, következik a határozathozatal.

4001. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a törvényjavaslat 1. §-át eredeti szövegében, szemben Lovászy Márton és Okolicsányi László ellenindítványával, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással Lovászy Márton és Okolicsányi László ellenindítványának mellőzésével a törvényjavaslat 1. §-át eredeti szövegében fogadja el.

4002. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház Münnich Aurél előadónak egy sajtóhiba kiigazitására vonatkozó módositványát, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással Münnich Aurél módositványát elfogadja.

4003., 4004., 4005., 4006., 4007. Következik a törvényjavaslat 2. §-ának tárgyalása.

Lovászy Márton a következő elleninditványt adja be:

Elleninditvány:

A 2. §. töröltessék.

Beadják: Lovászy Márton, Szederkényi Nándor, Szluha István, Hellebronth Géza, Csávolszky Lajos, Molnár Jenő, Holló Lajos, Bartha Miklós, Ugron Gábor, Okolicsányi László, Eitner Zsigmond.

4014. Szólásra többen nem jelentkezvén, a 2. §-hoz, elnök

a vitát bezárja.

4015. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a 2. §-t, igen, vagy nem?

A Ház a 2. §-t nem fogadja el.

4016. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház Lovászy Márton ellenditványát, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással Lovászy Márton inditványát elfogadja.

Elnök kimondja, hogy Lovászy Márton inditványa elfogadtatván,

a 2. §. töröltetik.

4017., 4018. Következik a törvényjavaslat 3. §-a.

Szederkényi Nándor a következő elleninditványt nyujtja be:

»A 3. §-ból e szavak: »a ki ez iránt a közös hadügyministerrel egyetértőleg fog intézkedni,« töröltessék. Beadja: Szederkényi Nándor, Ugron Gábor, Okolicsányi László, Holló Lajos, Szluha István, Lovászy Márton, Lendl Adolf, Molnár Jenő, Csávolszky Lajos, Eitner Zsigmond.

A vita bezáratván, elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház az eredeti szerint harmadik, most már második szakaszt szemben Szederkényi Nándor módositásával, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással az eredeti

szöveget fogadja el és ezzel Szederkényi Nándor ellenindítványát mellőzi.

A törvényjavaslat részleteiben is letárgyaltatván, annak harmadszori olvasása a legközelebb tartandó ülés napirendjére tűzetett ki.

4033. Napirend szerint következik az 1889. évi VI. t.-cz. 14., valamint az 1890. évi V. t.-cz 3. §-a rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott ujonczjutalék mennyiségének az 1903. év végéig való fentartásáról szóló törvényjavaslatnak harmadszori olvasása.

A törvényjavaslat felolvastatván, elnök kérdi a házat: elfogadja-e ezen most harmadszor felolvasott törvényjavaslatot végszövegezésében, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással a törvényjavaslatot végszövegezésében elfogadja s azt alkotmányos tárgyalás és szives hozzájárulás végett a főrendiházhoz átküldetni rendeli.

Gróf Esterházy Kálmán s. k.
a képviselőház jegyzője.

1-ső melléklet a 318. számú irományhoz.

Törvényjavaslat,

az 1889. évi VI. törvényczikk 14., valamint az 1890. évi V. törvényczikk 3. szakasza rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és hadi tengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott ujonczjutalék mennyiségének az 1903. év végéig való fentartása tárgyában.

1. §.

A véderőről szóló 1889. évi VI. törvényczikk 14. szakaszának első bekezdésében foglalt és az 1899. év óta külön törvények által évről-évre, legutóbb az 1902. évi I. törvényczikk által az 1902. év végéig kiterjesztett, illetőleg fentartott azon rendelkezés, a mely a közös hadsereg és hadi tengerészet fentartására szükséges évi ujonczjutalékot a monarchia két államára nézve 103.100 főben állapitotta meg s ugyanezen szakasz ötödik bekezdésében, valamint ezzel megegyezőleg a honvédségről szóló 1890. évi V. törvényczikk 3-ik szakaszában foglalt rendelkezés, a mely a magyar korona országai honvédségének fentartására szükséges évenkénti ujonczjutalékot 12.500 főben állapította meg, az 1889. évi VI. törvényczikk 14. szakaszában foglalt összes egyéb föltételeknek és korlátozásoknak is érvényben hagyásával az 1903. év végéig kiterjesztetik, illetőleg fentartatik.

A közös hadsereg és hadi tengerészet számára fennebb megállapitott ujonczjutalékból az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-a első bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében az 1900. évi deczember 31-én foganatositott népszámlálás eredménye alapján eszközölt felosztáshoz képest és az 1893. évi I. törvényczikk 1. §-ának megváltoztatásával a magyar korona országaiból 44.076 ujoncz állitandó ki.

2. §.

Ezen törvénynek végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg, a ki ez iránt a közös hadügyministerrel egyetértőleg fog intézkedni.

Szőts Pál *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

2-ik melléklet a 318. számú irományhoz.

Indokolás,

az 1889. évi VI. törvényczikk 14., valamint az 1890. évi V. törvényczikk 3. szakasza rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és hadi tengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott ujonczjutalék mennyiségének az 1903. év végéig való fentartása tárgyában benyujtott törvényjavaslathoz.

A véderőről szóló 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-a a közös hadsereg és hadi tengerészet fentartására szükséges évi ujoncz-jutalékot 103.100 főben és a honvédségről szóló 1890. évi V. törvényczikk 3. §-a, — a most emlitett törvényczikk 14. §-ával megegyezőleg, — a magyar korona országai honvédségének fentartására szükséges évi ujoncz-jutalékot 12.500 főben állapitotta meg.

Ezen ujonczlétszámok az 1889. évi VI. törvényczikk 15. §-a értelmében 10 évre voltak érvényesek, mely határidő az 1898. évben lejárván, minthogy a viszonyok az 1899., 1900., 1901. és 1902. években sem változtak, a fennebb emlitett törvénynyel megállapitott ujonczlétszámok az 1899. évi II., 1900. évi I., 1901. évi I. és az 1902. évi I. törvényczikkek évről évre változatlanul fentartattak.

Minthogy az 1902. évi I. törvényczikk 2. §-a értelmében a fennebb emlitett és már megállapitott ujoncz-jutalékoknak változatlanul hagyására vagy megváltoztatására czélzó javaslatok alkotmányos uton leendő ujabb megegyezés végett, az 1902. év lefolyása előtt terjesztendők a törvényhozás elé; azok a viszonyok pedig, a melyek az ujoncz-jutalékoknak ujonnan 10 évi érvénynyel való megállapitását eddig is gátolták, még most is fennállanak; ujabb törvényt szükséges alkotni, a mely ismét egy évre, azaz: az 1903. év végéig meghosszabbitja, illetőleg fenntartja az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-ának, valamint az 1890. évi V. törvényczikk 3. §-ának az ujonczlétszám megállapitására vonatkozó azon rendelkezéseit, melyek szerint a közös hadsereg és hadi tengerészet fentartására szükséges ujonczjutalék az Ő Felsége uralkodása alatt álló mindkét állam részéről együttvéve 103.100 főben, a magyar korona országai honvédségének fentartására szükséges ujonczjutalék pedig 12.500 főben állapittatott meg.

Minthogy azonban az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-ának első bekezdése értelmében a közös hadsereg és haditengerészet fentartására szükséges és 103.100 főben megállapitott ujonczjutalék a magyar korona országai között egyfelől, a birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok között másfelől, a népesség számaránya szerint és pedig mindenkor a legutóbbi népszámlálás eredménye alapján osztandó fel, az 1900. évi deczember hó 31-én foganatositott utolsó népszámlálás eredményei pedig ez idő szerint már ismeretesek, a magyar korona országait terhelő ujonczjutalék ehhez képest ujra volt megállapitandó.

A magyar korona országainak jogi népessége, a megszállott tartományokban és egyéb külföldön távollevő és biztosan meg nem állapitható polgári egyének számitáson kivül hagyásával, ezen népszámlálás hivatalos adatai szerint 19,307.128 főben, a birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok jogi népessége pedig 25,855.289 főben, a két állam együttes népessége tehát 45,162 417 főben állapittatott meg, mihez képest a magyar korona országait terhelő évi ujonczjutalék az eddigi 43.889 fő helyett 44.076 főben volt megállapitandó.

A honvédség ujonczjutalékának megállapitása azonban a népszámlálás eredményével összefüggésben nem áll és igy a magyar korona országai honvédségének és ujonczjutaléka ezután is az előző törvényekben már megállapitott 12.500 fő marad.

Ezen most emlitett ujonczjutalékoknak megállapitását olyképen kérem, hogy azok mennyiségének további fentartása vagy megváltoztatása iránt a javaslatok a jövő 1903. év végét megelőzőleg legyenek a törvényhozás elé terjesztendők.

A most emlitett indokok alapján kérem tehát az országgyülést, hogy ezen törvényjavaslatot alkotmányos tárgyalás alá venni és elfogadni méltóztassék.

Budapesten, 1903. évi junius hó 30-án.

Beadja:

Kolossváry Dezső s. k.,
m. kir. honvédelmi minister.

3-ik melléklet a 318. számú irományhoz.

Hivatalos másolat.

A magyar korona országainak jogi népessége*) az 1900. évi népszámlálás alapján.

I. Jelenlevő népesség.

1. Magyar honos polgári egyének	18,884.723 lélek
2. Cs. és kir. hadsereg, m. kir. honvéd és csendőr (magyar honosok)	124.292 »
Jelenlevő magyar honos népesség összesen . . .	19,009.015 lélek.

II. Távollevők.

1. *Polgári egyének:*	
Ausztriában tartózkodott és ott összeirt magyar honosok	265.101 lélek.
2. *Cs. és kir. hadsereg:*	
a) Ausztriában összeirt magyar honos katonák . . .	18.978 »
b) Bosznia-Herczegovinában összeirt magyar honos katonák	13.607 »
c) Ada-Kalehban és a hadi hajókon számbavett magyar honos katonák	427 »
Távollevő magyar honosok összesen . . .	298.113 lélek.
Jogi népesség mindössze . . .	19,307.128 lélek.

Kelt Budapesten, 1902. évi augusztus hó 19-én.

Vargha Gyula s. k.,
ministeri tanácsos,
a m. kir. központi statisztikai hivatal
igazgatója.

(P. H.)

A másolat hiteléül:

(P. H.)

Kőnig Károly s. k.,
s. h. igazgató.

*) Az occupált tartományokban és az Ausztrián kivüli külföldön távollevő magyar honos polgári egyének elhagyásával.

4-ik melléklet a 318. számú irományhoz.

Forditás.

Kimutatás,

a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok*) jogi népességéről az 1900. évi deczember 31-én foganatositott népszámlálás adatai alapján.

I. Jelenlevő jogi népesség:		
a) polgári	25,425.820	
b) katonai	206.985	
összesen		25,632.805
II. A magyar korona országaiban távollevő jogi népesség:		
a) polgári	207.593	
b) katonai	6.866	
összesen		214.459
III. A Bosznia-Herczegovinában távollevő s a birodalmi tanácsban képviselt országokban honossággal biró katonák		5.997
IV. Az Ada-Kalehben és a hadi hajókon számbavett s a birodalmi tanácsban képviselt országokban honossággal biró katonai egyének		2.028
A jogi népesség száma összesen		25,855.289

Wien, 1902. évi szeptember 1.

A cs. kir. osztályfőnök és elnök helyett

Juraschek *s. k.,*
cs. kir. udvari tanácsos.

A forditás hiteléül: (P. H.) A másolat hiteléül:

Payr Vilmos *s. k.,*
m. kir. honv. ministeri osztálytanácsos.

Kőnig Károly *s. k.,*
s. h. igazgató.

---

*) A megszállott tartományokban és a külföldön távollevő polgári jogi népesség elhagyásával.

319. szám.

(26. ülés, 389. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház igazoló bizottságának a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazitásáról.

Idősb gróf Chotek Rudolf örökös főrendiházi tag folyó hó 3-án Futtakon elhalálozván, neve a főrendek jegyzékéből törlendő.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó hó 2-án kelt legfelső elhatározásával a ministertanács előterjesztésére, az 1885. évi VII. t.-czikk 5 §-a alapján Dr. Beöthy Zsolt, ministeri tanácsost és egyetemi rendes tanárt a főrendiház élethossziglani tagjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Miután e kinevezés törvényen alapul, tiszteletteljesen javasolja a bizottság, hogy az újonnan kinevezett főrendiházi tag nevét a főrendek jegyzékébe felvenni méltóztassék.

A m. kir. belügyminister 117.326/I. a. és 117.327/I. a. számú átiratai, melyek szerint dr. gróf Hunyady József, gróf Batthyány Zsigmond, gróf Blankenstein Pál, gróf Eltz Jakab és gróf Sigray Antal örökös jogú főrendiházi tagoknak a királyi meghivólevelek kézbesittettek, — miután neveik a főrendek jegyzékébe már korábban felvétettek, — tudomásul veendők.

Ő császári és apostoli királyi Felsége f. é. deczember hó 2-áról kelt, legfelső elhatározásával a ministertanács előterjesztésére hatvani Deutsch Sándor, nagyiparost és nagybirtokost az 1885: VII. t.-cz. 5. §-a alapján élethossziglan a főrendiház tagjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, miután e kinevezés törvényen alapul, neve a főrendek jegyzékébe felveendő.

Budapesten, 1903. deczember hó 9 én.

Daruváry Alajos *s. k.,*
bizottsági elnök.

Beniczky Ferencz *s. k.,*
bizottsági jegyző.

320. szám.

(26. ülés, 389. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház állandó igazoló bizottságának, gróf Teleki József vagyoni képesitésének elismerését szorgalmazó kérvénye tárgyában.

A bizottság tiszteletteljesen javasolja, hogy a nagyméltóságú főrendiház a m. kir. belügyministernek 120.291., 126.522., 126.525. és 128.812. számú átiratait, melyekkel közli, hogy Bezerédj Pál, Beöthy Zsolt és Hatvany-Deutsch Sándor élethossziglan kinevezett, továbbá gróf Széchényi László örökös jogú főrendiházi tagoknak a királyi meghivó-leveleket kieszközölte és kézbesítette, tudomásul venni méltóztassék, minthogy az imént nevezett főrendiházi tagok már korábban a főrendek jegyzékébe fölvétettek, gróf Teleki József földbirtokos sárpataki lakos, örökös főrendiházi tagsági jogosultságának elismeréseért és királyi levelének kieszközléseért folyamodván, felmutatta keresztlevelét, a mely szerint 1859. évi augusztus hó 20-án születvén, a törvényes teljes kort már meghaladta.

A szászrégeni, maros-ludasi, hosszúaszói, megyesi, nagy-enyedi és maros-ujvári kir. járásbiróságok, mint telekkönyvi hatóságok által kiállitott 39 rendbeli telekkönyvi kivonattal igazolja, hogy Sárpatak községben 16. tjk. A † 3. rendsz.; 163. tjk. A † 1—3 rendsz.; 179. tjk. A † 1—62. rsz. (a 15., 57., 21., 17., 36., 46., 47., 32., 33., 34. 45. 41. 21. kivételével); 196. tjk. A† 1—2. rendsz; 207. tjk. A † 1—2. rk, 253. tjk. A † 1. rk., 272. tjk. A † 1 rsz. 275. tjk. A † 1. rsz.; 312. tjk. A † 1. rsz.; 401. tjk. A † 1. rsz.; 415 tjk. A † 1. rsz.; 544. tjk. 1. rsz. Poka községben 181. tjk. A † 1—9. rsz. (a 6., 4, 3., 1., 5, 2. és 9 rsz. kivételével); Mező-Lengyel községben 13. tjk. A † 1—25. rsz. egyharmadának és az 1/3 rész felének; 132. tjk. A † 1. rendsz. egyharmad és az 1/3 felének; Mező-Keménytelke községben 304. tjk. A † 1—4. rsz. 2/3 részben; Magyarbénye községben 22. tjk. A † 1—14. sorsz. (4. 3. kivételével); Spin községben 98. tjk. A † 1—2. sorsz.; Glogovicza község 118. tjk. A † 1—2. rsz.; Hosszú-Aszó község 508. tjk. A † 2.; Szancsal községben 344. tjk. A † 2 sorsz.; Lunka községben 118. tjk. A † 1—11. rsz. (a 2., 1., 3—6. és 8—11 rsz. kivételével); 290. tjk. A † 1 sorsz.; Szépmező községben 281. tjk. A † 1—2. rsz.; Michelsdorf községben 272. tjk. A 1—3. rendsz.; Mikeszásza

községben 67. tjk. A † 37—45. sorsz.; 202. tjk. A † 1—332., 333 - 451. rsz. (a 358., 481/2., 374., 342. kivételével); 809. tjk. A † 17—19. sorsz. Kisselyk községben 1715. betét A † 1. sorsz.: Czelna községben 1. tjk. betét A 1—58. sorsz. (a 8. sorsz. kivételével); 24. tjk. betét A † 1—32. sorsz. ¼ részben; 304. tjk. betét A † 1—4. rsz. 320. tjk. betét A † 1—4. rsz. 329. tjk. betét A † 1. rsz. Igenpataka község 6. tjk. betét 1—119. rsz. egynegyed részben; Magyar-Herepe község 115. tjk. A † 1. rendsz.; Magyar-Sülye községben 6. tjk. A † 58—80. rsz.; Magyar-Bükkös községben 161. tjk. A † 2. rsz. és Ozd községben 1 tjk. A † 1—164. rsz. (a 47., 48., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 100. rsz. kivételével) folyamodó oly földbirtokok telekkönyvi tulajdonosa és haszonélvezője, a melyek után a marosvásárhelyi m. kir. pénzügyigazgató által kiállitott adókimutatás szerint . . . . 1044 Kor. 40 fillért,

a tordai m. kir. pénzügyigazgató által kiállitott adókimutatás szerint . . . . 1127 „ 11 „

a segesvári kir. pénzügyigazgató által kiállitott adókimutatás szerint . . . . 4236 „ 67 „

a nagyenyedi kir. pénzügyigazgató által kiállitott 2 rendbeli adókimutatás szerint . . . . 1813 „ 91 „

összesen: 8222 Kor. 09 fillért,

4111 frt 04½ krt fizet évenként egyenes föld- és házosztályadó czímén az állam pénztárába.

Ezek szerint folyamodó örökös főrendiházi tagsági jogosultságát kellőleg kimutatván, a bizottság azt vagyoni képesités alapján az 1885. évi VII. t.-cz. 2. §-a *b)* pontja értelmében elismerte és annak hasonló elismerését, nevének a főrendek jegyzékébe való felvételét s a szorgalmazott királyi levél kieszközlését a nagyméltóságú főrendiháznak tiszteletteljesen javasolja.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1903. évi deczember hó 10-ről kelt legfelső elhatározásával a m. kir. ministerelnöknek a kereskedelmi minister úrral egyetértőleg tett előterjesztése folytán báró Roszner Ervin máramarosi főispánt fiumei és magyar-horvát tengerparti kir. kormányzóvá legkegyelmesebben kinevezni és ezen utóbbi minőségében egyszersmind a fiumei tengerészeti hatóság elnökségét is reá ruházni méltóztatott; ennek alapján neve a főrendek jegyzékébe bevezetendő.

Ellenben folyó hó 13-án Beszterczebányán elhalálozott Rimély Károly róm. kath. püspök neve a főrendek jegyzékéből törlendő.

Budapesten, 1904. évi január hó 18-án.

Darvváry Alajos s. k.,
bizottsági elnök.

Beniczky Ferencz s. k.,
bizottsági jegyző.

321. szám.

(26. ülés, 390. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház gazdasági bizottságának a főrendiház bevételeiről és kiadásairól 1903. évi szeptember és október havaiban vezetett számadások megvizsgálásáról.

A bizottság megvizsgálván háznagy úr által beadott 1903. évi szeptember és október havi számadásokat, miután azokat teljesen rendben találta, azon tiszteletteljes inditványt terjeszti a nagyméltóságú főrendiház elé, hogy a háznagy úrnak a mondott időszakon át vezetett számadásokra nézve a felmentvényt megadni méltóztassék.

Budapesten, 1903. évi deczember hó 9-én.

Gróf Csáky Albin s. k.,
bizottsági elnök.

Báró Orczy Andor s. k.,
bizottsági jegyző.

322. szám.

(26. ülés, 390. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház gazdasági bizottságának az 1903. évi november és deczember havában a főrendiház kiadásairól és bevételeiről vezetett számadás megvizsgálásáról és a főrendiházi alkalmazottaknak engedélyezendő pótlékokról.

A bizottság megvizsgálván az 1903. évi november és deczember havában a főrendiház kiadásairól és bevételeiről vezetett számadásokat, miután azokat rendben találta, háznagy úrnak a számadási felmentvény kiadatását tiszteletteljesen javasolja.

A főrendiház alkalmazottainak engedélyezendő fizetési pótlékokra nézve a bizottság javasolja a nagyméltóságú főrendiháznak, hogy ezen pótlékokat a képviselőház elnöke által követett kiutalványozási módozat szerint 1903. évre visszamenőleg egy összegben, 1904. év január 1-től pedig havi részletekben a szolgálati díjaknak 12 havi részletekben leendő levonása mellett olykép engedélyezni méltóztassék, hogy egyidejűleg a ház elnöksége felhatalmaztassék, hogy visszamenőleg 1903. évre ezen fizetési pótlékokat a főrendiház 1903. évi költségelőirányzatának terhére 6.570 korona erejéig egy összegben, 1904. évi január hó 1-től pedig a 12.637 korona 76 fillért tevő fizetési pótlékokat havi részletekben folyóvá tehesse.

A bizottság tisztelettel javasolja továbbá, hogy a háznagy úrnak kizárólag csakis személyét illetőleg az országház főrendiházi részében földszinten, a Margithiddal szemben üresen álló lakás átengedtessék a végleges intézkedés bekövetkeztéig; úgyszintén gazdasági, valamint szolgálati érdekből javasolja, hogy a főtitkárnak a félemeleten, a Curiával szemben üresen álló lakás, lakpénzének 1904. évi augusztus 1-től (2000 korona) beszüntetése mellett engedtessék át, és a ház elnöke felhatalmaztassék, hogy ezen helyiségeknek lakható állapotba történő átalakitására a szükséges költségeket fedezhesse.

Budapesten, 1904. évi január 18.

Gróf Csáky Albin *s. k.,*
bizottsági elnök.

Báró Orczy Andor *s. k.,*
bizottsági jegyző.

323. szám.

(26. ülés, 391. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház pénzügyi bizottságának „az állami alkalmazottaknak engedélyezendő pótlékról" szóló törvényjavaslat tárgyában.

A tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat felhatalmazást tartalmaz a kormány részére az iránt, hogy az 1893. évi IV. t.-cz.-ben biztositott fokozatos előléptetés felfüggesztése és némi eddigi illetmények beszüntetése, illetőleg beszámitása mellett az állami alkalmazottaknak az 1903. évi január hó 1-étől kezdve fizetés természetével biró pótlékokat engedélyezhessen a törvényhozásnak teendő jelentés kötelezettségével.

Általánosan ismeretes, hogy az állami alkalmazottak anyagi helyzetének javitása czéljából már több év óta megindult mozgalom folyományául törvényjavaslat nyujtatott be. Ennek a törvényjavaslatnak tárgyalását ugyan hátráltatták a közbejött politikai események, sőt közben el kellett azt is ismerni, hogy anyagi helyzetük javitására más közfunctionariusok is méltán számithatván, ezek és az állami alkalmazottak igényeinek határát az állam pénzügyi viszonyainak szoros mérlegelésével csak együttesen lehet méltányosan megállapitani, mindazonáltal kétségtelen, hogy a magasabb illetményekre már rég számitott, magokat abba beleélt és ehhez képest berendezkedett állami alkalmazottak sorsán addig is, mig az együttes és végleges megállapodás megtörténhetik, sürgősen és visszamenőleg segiteni magasabb állami érdekek és szempontok parancsolják.

Figyelembe véve ezt, a bizottság hozzájárul a kérdéses pótlékok elszámolására nézve is megfelelő rendelkezéseket tartalmazó törvényjavaslathoz, s azt a ministeri indokolás alapján változatlan elfogadásra annál is inkább ajánlja, mert a tervelt pótlékok könnyen lesznek helyettesithetők a törvény által majdan megállapitandó illetményekkel a nélkül, hogy a törvényhozás szabad mérlegelését és elhatározását a jövőre nézve megkötnék. Egyébként az illetmények megjavitásának súlypontja a kisebb javadalmazású alkalmazottakra esik, s különben is, habár a le nem tárgyalt és előlérintett törvényjavaslat végeredményével szemben 3.300,000 kor. kisebb szükséglet mutatkozik, a méltányos igények teljes kielégitést nyernek.

Budapest, 1904. évi január hó 15-én.

Kautz Gyula s. k.,
bizottsági elnök.

Báró Rudnyánszky József s. k.,
bizottsági jegyző.

324. szám.

(27. ülés, 394. jegyzőkönyvi pont.)

József kir. herczeg köszönete a főrendek részvétnyilatkozatáért.

Nagyméltóságú Gróf, Főrendiházi Elnök Uram!

Hazánk Főrendeinek Nagyméltóságod útján hozzám juttatott részvétnyilatkozata mélyen meghatott! Fogadják érte ez úton hálás köszönetemet!

Isten szent akarata előtt keresztényi megadással fejet hajtok, s a reám mért súlyos csapást hitembe helyezett bizalommal türelemben viselem; ámde érzem, hogy mélyen sebzett apai szivem a nehezedő kereszt alatt összeroskad, ha oly megható módon segitségére nem jön a részvét: első sorban hazánk főrendeinek szivből jövő résztvéte!

Az irányomban táplált s most újólag megnyilvánult szeretetet teljes szivemből viszonzom és eme szeretetem nem szünend meg soha!

Nagyméltóságod pedig fogadjon kedves emlékébe!

Kelt Fiumében, 1904. február 12.

József fhg.

325. szám.

(27. ülés, 395. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése, Khuen-Hédervâry Károly grófnak Ő Felsége személye körüli ministerré történt kineveztetéséről.

$\frac{1026.}{M. E.}$ I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő cs. és ap. kir. Felsége folyó évi márczius hó 3-án kelt legfelsőbb elhatározásával engem a legmagasabb személye körüli ministerium ügyeinek ideiglenes vezetésétől felmenteni és ugyanekkor gróf Khuen-Hédervâry Károly országgyülési képviselőt legmagasabb személye körüli ministerré legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Van szerencsém erről Nagyméltóságodat, szives tudomásvétel és a Méltóságos Főrendeknek leendő bejelentés végett értesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1904. évi márczius hó 4-én.

Tisza s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

326. szám.

(27. ülés, 395. jegyzőkönyvi pont.)

Khuen-Héderváry Károly gróf értesitése. Ő Felsége személye körüli ministerré történt kineveztetéséről.

299.
eln.

Ő Felsége személye körüli m. kir. Minister.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó hó 3-án kelt legfelsőbb elhatározásával engemet személye körüli magyar ministerévé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, a reám bizott ministerium vezetését átvettem.

Miről Nagyméltóságodat azzal a tiszteletteljes kéréssel van szerencsém értesiteni, miszerint engemet feladatom megoldása körül nagybecsű támogatásában részesiteni méltóztassék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Bécs, 1904. évi márczius hó 7-én.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albin úrnak, belső titkos tanácsos, a Lipót-rend lovagkeresztese stb. a magy. országgyülés főrendiháza elnökének.

Budapest.

327. szám.

(27. ülés, 395. jegyzőkönyvi pont.)

Minsterelnök értesitése, Bánffy Dezső báró felmentéséről, főudvarmesteri állásától.

1045./M. E. I. Magyar királyi Ministerelnök.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi márczius hó 5-én kelt legkegyelmesebb kéziratával báró Bánffy Dezső, magyar kir. főudvarmester urat ezen méltóságától — saját kérelme folytán — kegyelemben felmenteni méltóztatott.

Miről van szerencsém Nagyméltóságodat a méltóságos főrendeknek leendő szives bejelentés végett tisztelettel értesiteni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1904. évi márczius hó 8-án.

Tisza s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

328. szám.

(27. ülés, 395/a. jegyzőkönyvi pont.)

Ministerelnök értesitése az idei I. t.-czikk szentesitése és kihirdetéséről.

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr!

A törvények kihirdetéséről szóló 1881 : LXVI. t.-cz. 8. §-a értelmében van szerencsém Nagyméltóságodat a méltóságos Főrendeknek leendő bejelentés végett tisztelettel értesiteni, hogy az állami alkalmazottaknak engedélyezendő pótlékokról szóló törvényjavaslat Ő Felsége által Bécsben 1904. év január hava huszonkilenczedik napján legkegyelmesebben szentesittetvén, mint ez idei I. t.-czikk az Országos Törvénytár utján f. évi január hó 31-ik napján kihirdettetett.

Ezen törvényczikknek a legfelsőbb szentesitési záradékkal ellátott eredeti példányát az Országos Levéltárban helyeztettem el.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapesten, 1904. évi február hó 13-án.

Tisza s. k.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin, belső titkos tanácsos és főrendiházi elnök urnak

Budapest.

329. szám.

(27. ülés, 396. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése Antal Gábor püspök kir. levelének megtörtént kézbesitéséről.

$\frac{3810-1904.}{I/a}$ szám. Magyar királyi Belügyminister.

A vallás- és közoktatásügyi minister urnak mult évi deczember hó 17-én 4835/eln. szám alatt kelt átirata szerint Szász Károly, dunamelléki ev. ref. püspöknek ezen állásáról történt lemondása folytán Antal Gábor, a dunántuli ev. ref. egyházkerület püspöke a magyar főrendiházba meghivandó lévén: van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy az utóbb nevezett püspök részére a főrendiházba szóló kegyelmes kir. meghivó levelet kieszközöltem és kézbesittettem.

Budapest, 1904. évi január hó 20-án.

A minister meghagyásából:

Dr. Bezerédj s. k.,
ministeri tanácsos.

A magyar főrendiházi elnök úrnak

Budapest.

330. szám.

(27. ülés, 397. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése, báró Roszner Ervinnek fiumei kormányzóvá történt kineveztetéséről és kir. levelének kézbesitéséről.

$\frac{4703/1904.}{I—a.}$ szám. Magyar királyi Belügyminister.

Ő császári és apostoli kir. Felsége a mult évi deczember hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározásával báró Roszner Ervin, Máramaros vármegye főispánját fiumei és magyar-horvát tengerparti kir. kormányzóvá legkegyelmesebben kinevezni és ezen utóbbi minőségében egyszersmind a fiumei tengerészeti hatóság elnökségét is reá ruházni méltóztatott.

Erről azzal van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesiteni, hogy a nevezett részére a magyar főrendiházba szóló kegyelmes királyi meghivó levelet kieszközöltem s kézbesittettem.

Budapest, 1904. évi január hó 20-án.

A minister meghagyásából:

Dr. Bezerédj s. k.,
ministeri tanácsos.

A magyar főrendiházi elnök urnak

Budapest.

331. szám.

(27. ülés, 397. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése, Teleki József gróf kir. levelének kézbesitéséről.

Szám 12.821—1904. / I—a.

Magyar királyi Belügyminister.

A folyó évi január hó 20-án 42. sz. alatt kelt nagybecsű átirat kapcsán van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy gróf Teleki József sárpataki lakos, igazolt örökös jogú főrendiházi tag részére a magyar főrendiházba szóló kegyelmes királyi meghivó levelet kieszközöltem és kézbesittettem.

Budapest, 1904. február 12.

A minister helyett:

Sándor s. k.,
államtitkár.

A magyar főrendiházi elnök urnak

Budapest.

332. szám.

(27. ülés, 402/1. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi január hó 14—16., 18—23., 25., 27—30., márczius hó 3—5., 7., 8., 11. és 12-én tartott 375—389., 392—396., 399. és 400. üléseinek jegyzőkönyveiből.

4035. Napirend szerint következik az 1903. évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat és az ezzel kapcsolatos jelentések általános tárgyalása.

Tárgyalás folyamán Tóth János a következő határozati javaslatot nyújtja be:

»Utasitja a képviselőház a m. kir. honvédelmi ministert, hogy 1905-től kezdve minden évben az ujonczmegajánlási törvényjavaslat benyújtásakor a következő jelentéseket terjeszsze a képviselőház elé:

1. Kimutatását annak, hogy a legközelebb lefolyt évben a hadsereg nem magyar csapatainál szolgáló magyar honos tisztek közül hányan helyeztettek át a magyar csapatokhoz?

És a magyar honos legénység számarányához a békelétszámhoz viszonyitva, mennyi még a magyar tiszti létszámhiány a magyar csapatoknál?

2. Kimutatását annak, hogy

a) a hadseregben magyar állami alapitványi helyekre korábban elhelyezett és a legközelebb lefolyt évben

megüresedett helyekre felvett ifjak közül hány a magyar honos? Hány az osztrák honos?

Mi a felvett ifjak szüleinek foglalkozása?

b) a magyar állami alapitványi helyeken elhelyezett ifjak közül a legközelebbi lefolyt évben hányan végezték el a tisztképző intézeteket s ezek közül hányan helyeztettek magyar csapatokhoz?

c) hány magyar állami alapitványi hely adományoztatott az ország határain kivül levő intézeteknél?

3. Kimutatását annak, hogy a hadseregnek az ország területén elhelyezett tisztképző intézeteiben, hány tantárgyat tanitanak magyar nyelven? Melyek ezek a tantárgyak? Mely tantárgyaknak vizsgálati nyelve a magyar?

Birják-e teljesen a magyar nyelvet a magyarországi intézetekben kiképezett növendékek? És hányan nem birják?

Elhatározza a képviselőház, hogy a honvédelmi minister ezen három, külön önállólag előterjesztendő jelentés közül a 2. pont alattit a »közös hadsereg katonai nevelő és képző intézeteiben magyar állami alapitványi helyekre elhelyezett ifjakról« szóló a képviselőház elé törvényeink értelmében eddig is évenkint előterjesztett jelentés keretébe vegye fel.

Mindezen jelentéseket évenkint az ujonczmegajánlási törvénynyel együttesen fogja a képviselőház tárgyalás alá venni«

Beadják: Tóth János, Kossuth Ferencz, Papp Elek, Szatmári Mór, Illyés Bálint, gr. Benyovszky Sándor, Bakonyi Samu, Kelemen Béla, Babó Mihály, Kacskovics Géza, Beniczky Árpád.

4041., 4051., 4062., 4063., 4074., 4080., 4082., 4089., 4095., 4101., 4102., 4107., 4112., 4120., 4124., 4135. 4176., 4181., Elnök jelenti, hogy szólásra többé senki sincs feljegyezve, minek folytán a vitát bezárja.

4189., 4191., 4202., 4224., 4252. A záróbeszédek megtartása után következik a határozathozatal. Elnök felteszi

a kérdést: elfogadja-e a ház a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául igen, vagy nem? Szederkényi Nándor, Uray Imre és Szluha István által benyujtott elleninditványokkal szemben a ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazás útján megejtett szavazással

a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja s igy az emlitett három elleninditványt elveti.

4253. Következik ezután a határozathozatal Tóth János, Várady Károly, Udvardy Ferencz, Molnár Jenő, Eitner Zsigmond, Zboray Miklós, Kovács Pál, Lovászy Márton, Ugron Gábor, Csávolszky Lajos, Mukits Simon, és Holló Lajos által benyújtott határozati javaslatok felett.

Elnök a határozati javaslatokat benyujtási sorrendjeik szerint szavazásra bocsájtván, a ház felállás és ülvemaradás útján minden egyes határozati javaslatra külön-külön megejtett szavazással

Tóth János következő határozati javaslatát egyhangúlag elfogadja:

Utasitja a képviselőház a m. kir. honvédelmi ministert, hogy 1905-től kezdve minden évben, az ujonczmegajánlási törvényjavaslat benyujtásakor a következő jelentéseket terjeszsze a képviselőház elé:

1. Kimutatását annak, hogy a legközelebb lefolyt évben a hadsereg nem magyar csapatainál szolgáló magyar honos tisztek közül hányan helyeztettek át a magyar csapatokhoz?

És a magyar honos legénység számarányához a békelétszámhoz viszonyitva, mennyi még a magyar tiszti létszám hiány a magyar csapatoknál?

2. Kimutatását annak, hogy

a) a hadseregben magyar állami alapitványi helyekre korábban elhelyezett és a legközelebb lefolyt évben megüresedett helyekre felvett ifjak közül hány a magyar honos, hány az osztrák honos?

Mi a felvett ifjak szüleinek foglalkozása?

b) a magyar állami alapitványi helyeken elhelyezett ifjak közül a legközelebb lefolyt évben hányan végezték el a tisztképző intézeteket s ezek körül hányan helyeztettek magyar csapatokhoz?

c) Hány magyar állami alapitványi hely adományoztatott ez ország határain kivül levő intézeteknél?

3. Kimutatását annak, hogy a hadseregnek az ország területén elhelyezett tisztképző intézeteiben hány tantárgyat tanitanak magyar nyelven, melyek ezek a tantárgyak? Mely tantárgyaknak a vizsgálati nyelve magyar?

Birják-e teljesen a magyar nyelvet a magyarországi intézetekben kiképzett növendékek? És hányan nem birják?

Elhatározza a képviselőház, hogy a honvédelmi minister ezen három, külön önállólag előterjesztendő jelentés közül a 2. pont alattit a »közös hadsereg katonai nevelő- és képzőintézeteiben magyar alapitványi helyekre elhelyezett ifjakról« szóló a képviselőház elé törvényeink értelmében eddig is évenkint előterjesztett jelentés keretébe vegye fel.

Mindezen jelentéseket évenkint az ujonczmegajánlási törvénynyel együttesen fogja a képviselőház tárgyalás alá venni. 1904. január 14.

Beadják: Tóth János, Kossuth Ferencz, Papp Elek, Szatmári Mór, Illyés Bálint, Benyovszky Sándor gr., Bakonyi Samu, Kelemen Béla, Babo Mihály, Kacskovics Géza, Beniczky Árpád

Ellenben a többi összes határozati javaslatokat, vagyis Várady Károly, Udvary Ferencz, Molnár Jenő, Eitner Zsigmond, Zboray Miklós, Kovács Pál, Lovászy Márton, Ugron Gábor, Csávolszky Lajos, Mukits Simon és Holló Lajos határozati javaslatait elveti.

4254. A részletes tárgyalás során Lengyel Zoltán a czímhez a következő módositást nyujtja be:

Inditvány: a czím javittassék ki

igy: Az 1903. évi ujonczok megajánlásáról.

Beadja:
Lengyel Zoltán.

Elnök kérdésére a Ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással

a törvényjavaslat czímét Lengyel Zoltán módositásával fogadja el, mig Szederkényi Nándor és Zichy Aladár gr. módositványait mellőzi.

4255. A törvényjavaslat 1. §-ához Holló Lajos a következő inditványt nyujtja be:

Inditvány:

Ezen szavak helyett »közös hadsereg« tétessék »az egész hadsereg kiegészitő részét képező magyar hadsereg«.

Beadja:
Holló Lajos.

Elnök kérdésére a ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással

Holló Lajos inditványát mellőzi s a törvényjavaslat 1. §-át eredeti szövegezésében fogadja el.

4256. A törvényjavaslat 2. §-ához Nyiri Sándor, honvédelmi minister a következő módositást nyujtja be:

Módositás:

»az 1903. évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról szóló 405. számú törvényjavaslathoz.

a 2. §. első bekezdésének harmadik sorában: »augusztus 24-től szeptember 26-ig« helyett: »1904. évi márczius 21-től április 30-ig« szavak tétessenek, ugyanezen szakasz második bekezdése helyébe pedig a következő szöveg tétessék:

»Az ujonczjutalékok kivetése, számbavétele és a besorozottak állományba vétele eltérőleg az 1889. évi VI. t. cz. 15., 42. és 8. szakaszaiban foglalt rendelkezésektől, a következő időpontokban ejtendő meg:

az ujonczjutalékok kivetése az egyes hadtest-területeken belül az egyes sorozójárásokra az 1902. évi sorozási eredmények alapján a fősorozást megelőzőleg, a számbavétel minden sorozójárásban a fősorozás alkalmával, a póttartaléknak a közös hadsereg és a honvédség közt való felosztása pedig a fősorozás befejezése után, végre a besorozottak állománybavétele május 9-én foganatositandó

Azoknak tényleges szolgálati ideje, a kik bezárólag az 1904. évi május 5-éig a fősorozás, vagy igazolt utóállitás alkalmával a rendes, avagy a törvényes alapon meghosszabbitott szolgálati kötelezettség mellett soroztatnak be valamint azoké, kik ugyanezen időpontig rendes szolgálati kötelezettség mellett önkéntesen léptek be, vagy fognak belépni, eltérőleg az 1889. évi VI t.-cz. 6. §-ának rendelkezésétől, kivételesen állománybavételük időpontjával kezdődik és azon évben, a melyben a törvényes tényleges szolgálati idő letelik, az állománybavételnek megfelelő naptári nappal ér véget.

Mindezen védkötelesek összes szolgálati ideje, valamint az 1904. évi május 5-éig besorozott egyévi önkéntesekké és az 1903 évi deczember hó 31-ától számitandó.

Beadja:
Nyiri Sándor.

Elnök kérdésére a ház felállás és ülvemaradás útján eszközölt szavazással

a törvényjavaslat 2. §-át Nyiri Sándor honvédelmi minister módositásával fogadja el.

4257. A törvényjavaslat 3. §-ához Szederkényi Nándor a következő módositást adja be:

A 3. §-ból e szavak »a ki a 2. §. tekintetében a közös hadügyministerrel egyetértőleg fog intézkedni«, töröltessék.

Beadja:
Szederkényi Nándor.

Elnök kérdésére a ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással

a ház Szederkényi Nándor inditványával szemben a törvényjavaslat 3. §-át eredeti szövegében fogadja el.

Napirend szerint következik a törvényjavaslatnak harmadszori olvasáasa.

A törvényjavaslat felolvastatván, elnök kérdi a házat: elfogadja-e a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban, igen, vagy nem?

A ház a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban elfogadja s tárgyalás és szives hozzájárulás czéljából átküldi a főrendiházhoz.

Daróczy Aladár s. k.,
a képviselőház jegyzője.

1-ső melléklet a 332. számú irományokhoz.

Törvényjavaslat

az 1903. évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról.

1. §.

Az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-a, valamint az ennek kiterjesztéséről, illetőleg fentartásáról szóló 1903. évi törvényczikk 1-ső §-a alapján a közös hadsereg és haditengerészet fentartására szükséges, és a magyar korona országaira eső 44.076 főnyi, továbbá: a honvédség részére szükséges 12.500 főnyi ujonczjutalékoknak, végre az 1889. évi VI. törvényczikk 15. §-ában emlitett póttartalékosoknak kiállitása az 1903-ik évre ezennel megszavaztatik.

2. §.

Ezen ujonczok az előbb emlitett törvényczikk 38. §-a értelmében felhivandó és az 1882., 1881. és 1880. évben született állitáskötelesek korosztályaiból kivételesen az 1904. évi márczius 21-től április 30 áig terjedő időszak alatt állitandók ki.

Az ujonczjutalékok kivetése, számbavétele és a besorozottak állománybavétele, eltérőleg az 1889. évi VI. törvényczikk 15., 42. és 8. szakaszaiban foglalt rendelkezésektől, a következő időpontokban ejtendő meg:

Az ujonczjutalékok kivetése az egyes hadtest-területeken belül az egyes sorozójárásokra az 1902. évi sorozási eredmények alapján a fősorozást megelőzőleg, a számbavétel minden sorozójárásban a fősorozás alkalmával, a póttartaléknak a közös hadsereg és a honvédség közt való felosztása pedig a fősorozás befejezése után végre a besorozottak állománybavétele május 9-én foganatositandó.

Azoknak tényleges szolgálati ideje, a kik bezárólag az 1904. évi május 5-ig a fősorozás vagy igazolt utóállitás alkalmával a rendes avagy a törvényes alapon meghosszabbitott szolgálati kötelezettség mellett soroztatnak be, valamint azoké, kik ugyanezen időpontig rendes szolgálati kötelezettség mellett önkéntesen léptek be vagy fognak belépni, eltérőleg az 1889. évi VI. törvényczikk 8. §-ának rendelkezésétől, kivételesen állománybavételök időpontjával kezdődik és azon évben, a melyben a törvényes tényleges szolgálati idő letelik, az állománybavételnek megfelelő naptári nappal ér véget.

Mindezen védkötelesek összes szolgálati ideje, valamint az 1904. évi május 5-éig besorozott egyévi önkénteseké is, az 1903. évi deczember 31-étől számitandó.

3. §.

Ezen törvény kihirdetése napján lép hatályba s végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg, a ki a 2-ik §. tekintetében a közös hadügyministerrel egyetértőleg fog intézkedni.

Daróczy Aladár s. k.,
a képviselőház jegyzője.

2-ik melléklet a 332. számú irományhoz.

Indokolás,

„az 1903. évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról“ szóló törvényjavaslathoz.

A közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség fentartására szükséges évenkénti ujonczjutalékoknak tényleges kiállitása a magyar alkotmánynak régibb törvényekben is kifejezett és az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-a utolsó bekezdésében is benfoglalt alapelve értelmében csak akkor történhetik meg, ha ezen ujonczjutalékokat az országgyülés azon évre már megszavazta.

Minthogy ezen ujonczjutalékok megállapitása, illetve az 1903. évre leendő fentartása iránt már külön törvényjavaslatot nyujtottam be, ezen törvényjavaslat első sorban az azok kiállitása iránt adandó meghatalmazásnak az országgyülés által való megszavazását czélozza.

A törvényjavaslat 1. §-ában a közös hadsereg és haditengerészet fentartására szükséges és a magyar korona országaiból kiállitandó évi ujonczjutalék 44.076 főben, a honvédség ujonczjutaléka pedig 12.500 főben, azaz oly mennyiségben vétetett fel, mint a mily mennyiségben azok az évi ujonczjutalékok mennyiségének az 1903. év végéig való fentartása tárgyában benyujtott külön törvényjavaslat alapján volnának megállapitandók, valamint ezen szakaszban foglaltatik a meghatalmazás azon póttartalékosok kiállitása iránt is, a kik a közös hadsereg, haditengerészet és a honvédség ujonczjutalékának teljes fedezése után, az 1889. évi VI. t.-cz. 15. §-ához képest akár mint fölös számmal besorozottak, akár más czímen a póttartalékba osztandók be.

A törvényjavaslat 2. §-ába az ujonczállitás időszaka a fenforgó körülményekhez képest és az aratási munkálatokra való tekintettel, az 1903. évi ujonczjutalékok kiállitása czéljából, a jövő évi ujonczállitásra felhivandó állitáskötelesek korosztályai pedig az 1889. évi VI. t.-cz. 38. §-ához képest vétettek fel.

A végleges számbavétel és az általános állománybavétel időpontjait pedig azért kellett a rendes időponttól eltérőleg későbbi időpontra megállapitani, mivel a fősorozás is szokatlanul késői időre esik.

A fentiek alapján kérem tehát az országgyülést, hogy ezen törvényjavaslatot alkotmányos tárgyalás alá venni és elfogadni méltóztassék.

Budapest, 1903. évi junius hó 30-án.

Beadja:

Kolossváry Dezső *s. k.,*
m. kir. honvédelmi minister.

333., 334. és 335. szám.

(27. ülés, 402/2., 3., 4. jegyzőkönyvi pontok.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 11-én tartott 339-ik ülésének jegyzőkönyvvéből.

4258. Napirend szerint következik továbbá a honvédelmi minister jelentése az 1901/2. évben tényleges szolgálatban állott, közös hadseregbeli és honvéd egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről; az 1901/2. szolg. év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben és a m. kir. honvédségnél előfordult öngyilkossági esetekről; az 1901/2. szolg. év folyamán a közös hadseregtől a honvédséghez áthelyezett tisztekről.

E jelentéseket a ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással

tudomásul veszi a főrendiházhoz átküldeni rendeli.

Dedovich György s. k.
a képvselőház jegyzője.

1-ső melléklet a 333., 334. és 335. számú irományhoz.

A magyar királyi honvédelmi minister

jelentése,

az 1901/1902. évben tényleges szolgálatban állott közös hadseregbeli és honvéd egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről.

Tisztelt Képviselőház!

A képviselőháznak 1889. évi április hó 29-én tartott 229. ülésében hozott 2209. számú határozatához képest van szerencsém a közös hadseregben és a honvédségnél szolgált magyar (és horvát-szlavonországi illetőségű magyar) honosságú egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről szóló jelentésemet a következőkben előterjeszteni:

	a hadseregnél:	a honvédségnél:
1. A vizsga letevésére az 1901/902. évben teljesitett tényleges szolgálat után hivatott volt	1693,	464.
Ezek közül a vizsgát sikerrel tette le	1332,	385.
2. A vizsgánál visszavettetett	339,	73.
A vizsgát le nem tette betegség miatt	12,	5.
Önként visszalépett	9,	—
A vizsgát más okból nem tette le	1,	1.
3. A vizsgán megbukottak közül az egyévi önkéntesek elméleti oktatásában a második tényleges szolgálati évben is résztvehetni feljogosittatott	34,	5.

4. A határozat 4. pontjára:

(»Hányan nem bocsáttattak meg nem felelő magaviselet miatt egyáltalán a vizsgára az első, továbbá hányan a második szolgálati év elteltével«) —

megjegyzem, hogy meg nem felelő magaviselet miatt sem az első, sem a második évben szolgálók közül, egy sem utasittatott vissza.

	a hadseregnél:	a honvédségnél:
5. A határozat 5. pontja értelmében jelenthetem, hogy a második évben szolgált 85 közös hadseregbeli és 12 honvéd egyévi önkéntes közül vizsgára jelentkezett 17 közös hadseregbeli és 5 honvéd, a vizsgát pedig sikerrel letette	11,	2.
A vizsgán megbukott	6,	3.

E helyütt van szerencsém tisztelettel megjegyezni, hogy a fenti összegekben a nem Magyarországon lévő hadtesteknél szolgált magyar (és horvát-szlavonországi illetőségű magyar) honosságú egyévi önkéntesek is benfoglaltatnak.

Budapesten, 1902. évi november hó 12-én.

Beadja:

Báró Fejérváry Géza *s. k.,*
m. kir. honvédelmi minister.

2-ik melléklet a 333., 334. és 335. számú irományhoz.

A magyar királyi honvédelmi minister

jelentése,

az 1901/1902-iki szolgálati év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben és a magyar királyi honvédségnél előfordult öngyilkossági esetekről.

Tisztelt Képviselőház!

A képviselőház 1891-ik évi deczember hó 7-én tartott ülésében tett igéretemhez képest jelentem a tisztelt Képviselőháznak: hogy az 1901/902-iki szolgálati év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben 151 öngyilkosság és 53 öngyilkossági kisérlet, — a magyar királyi honvédségnél pedig ugyanezen időszakban 37 öngyilkosság és 10 öngyilkossági kisérlet követtetett el.

Egyuttal van szerencsém a képviselőháznak 1902. évi január hó 20-án tartott 34. ülésében hozott 391. számú határozatához képest, a közös hadsereg magyarországi csapataiban, továbbá a magyar királyi honvédségnél (az 1901/2. évben) előfordult öngyilkosságokról szerkesztett azon kimutatásokat beterjeszteni, melyek az öngyilkosságok számát ezredenkint mutatják ki, s egyuttal azok kimutatható okait is feltüntetik, és arra nézve is felvilágositást nyujtanak, hogy az öngyilkosság a tényleges szolgálati idő melyik évében történt.

Budapesten, 1902. évi november hó 12-én.

Beadja:

Báró Fejérváry Géza s. k.,
m. kir. honvédelmi minister.

A) Kimutatás,

a magyar korona országaiban levő hadtestek területén illetékes hadseregbeli legénység között az 1901. október 1-től 1902. szeptember 30-ig terjedő időszak alatt előfordult öngyilkosságokról és öngyilkossági kisérletekről.

A) Kimu-

a közös hadsereg magyarországi ezredeinek tényleges állományában az 1901.

öngyilkossági esetek-

Hadtest	Csapattest (intézet)	Száma: az öngyilkosságoknak: havidíjasoknál	legénységnél	az öngyilkossági kísérleteknek: havidíjasoknál	legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kísérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövettetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	2. évfolyamában	3. évfolyamában	valamely magasabb évfolyamában
	6. sz. gyalog-ezred .	—	1	—	1	2	2	—	—	—
	23. » » » .	—	1	-	-	1	1	—	—	—
	32. » » » .	—	—	—	4	4	2	2	—	—
	38. » » » .	—	3	-	1	4	4	—	-	—
	44. » » » .	—	1	—	1	2	1	—	—	1
	52. » » » ..	—	2	1	1	3	2	1	—	—
	68. » » » .	—	2	—	—	2	2	—	-	—
	69. » » » .	—	4	—	1	5	4	—	1	—
	86. » » » .	—	2	—	1	3	2	—	-	1
4.	24. vadász-zászlólj .	—	—	-	—	—	—	—	—	—
	7. huszár-ezred . .	1	5	—	1	6	4	—	1	1
	8. » » . .	1	3		1	4	4	—		—
	10. » » . .	—	1	—	—	1	1	—		—
	13. » » . .	—	1		1	2	1	1	—	—
	4. tüzér-dandár . .	—	2	—	3	5	4	1	—	—
	Egyéb csapatok (intézetek)	—	6	—	—	6	3	1	1	1
	Összesen . .	2	34	1	16	50	37	6	3	4
	12. sz. gyalog-ezred .	1	2	-	—	2	1	—	1	—
	19. » » » .	—	5	—	2	7	4	1	2	—
	26. » » » .	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	48. » » » .	—	6	—		6	4	2	—	—
	71. » » » .	—	2	-	—	2	1	1		—
	72. » » » .		4		—	4		2		2
	76. » » » .	—	2	—	—	2	—	1	—	1
	83. » » » .	1	2	—	1	3	2	1	—	—
	11. vadász-zászlóalj .	—	1	—	—	1	—	1	—	
5.	19. » » .	—	—		1	1	1		—	—
	5. huszár-ezred . .		1	—	1	2	1	—	1	—
	9. » » . .	—	2	—	1	3	3	—	—	—
	11. » » . .	—	—	—	—		—	—	—	—
	5. tüzér-dandár . .	—	1		1	2	2	-	—	—
	Egyéb csapatok (intézetek)	—	4	—	—	4	1	1	2	—
	Összesen . .	3	32	—	7	39	20	10	6	3

tatás

október 1-től 1902. évi szeptember 30-ig terjedő időszak alatt előfordult ről (kisérletekről).

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											Észrevétel
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
2	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	4	
1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	
1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	3	
11	4	3	1	—	—	3	2	8	1	17	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
1	2	2	—	—	—	—	1	—	1	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	
—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
9	11	6	1	2	—	—	1	1	1	7	

Hadtest	Csapattest (intézet)	Száma: az öngyilkosságoknak – havidíjasoknál	Száma: az öngyilkosságoknak – legénységnél	Száma: az öngyilkossági kísérleteknek – havidíjasoknál	Száma: az öngyilkossági kísérleteknek – legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kísérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövettetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	3.	2.	valamely magasabb évfolyamában
6	5. sz. gyalog-ezred .	—	3	—	—	3	2	1	—	—
	25. » » » .	—	6	—	—	6	3	1	1	1
	34. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	60. » » » .	—	—	—	2	2	2	—	—	—
	65. » » » .	—	4	—	1	5	4	1	—	—
	66. » » » .	—	2	—	1	3	2	1	—	—
	67. » » »	—	1	—	—	1	1	—	—	—
	85. » » » .	—	1	—	2	3	2	—	—	1
	29. vadász-zászlóaj .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	32. » » .		4	—	—	4	1	—	2	1
	6. huszár-ezred . .	—	2	—	—	2	1	—	—	1
	12. » » . .		1	—	—	1	1	—	—	—
	14. » » . .		1	—	—	1	1	—	—	—
	15. » » . .	—	2	—	1	3	1	2	—	—
	6. tüzér-dandár . .	—	—	—	1	1	—	—	11	—
	Egyéb csapatok (intézetek)	1	2	—	—	2	1	—	1	—
	Összesen . .	1	29	—	8	37	22	6	5	4
7.	29. sz. gyalog-ezred	—	2	—	—	2	—	1	1	—
	33. » » »	1	2	—	—	2	—	—	2	—
	37. » » »	—	3	—	1	4	4	—	—	—
	39. » » »	—	3	—	3	6	3	2	—	1
	43. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	46. » » »	—	4	—	3	7	4	2	1	—
	61. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	101. » » »	—	3	—	—	3	2	—	—	1
	28. vadász-zászlóalj	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1. huszár-ezred .	—	3	—	—	3	2	—	1	—
	3. » » .	—	—	—	2	2	2	—	—	—
	4. » » .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16. » » .	—	5	—	1	6	5	1	—	—
	7. tüzér-dandár . .	—	1	—	—	1	—	—	—	1
	Egyéb csapatok (intézetek)	—	4	—	1	5	3	1	—	1
	Összesen . .	1	30	—	11	41	25	7	5	4

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelezhető oka											Észrevétel
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	
1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	
—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
2		—	—	—	—	—	—	1	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	1	—	1	—	—	2	—	—	
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
7	4	3	1	—	2	2	1	4	—	13	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
1	—	2	—	—	1	—	1	1	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	2	2	—	—	—	2	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	2	
6	6	5	—	—	1	4	1	2	—	16	

Hadtest	Csapattest (intézet)	Száma: az öngyilkosságoknak: havidíjasoknál	Száma: az öngyilkosságoknak: legénységnél	Száma: az öngyilkossági kísérleteknek: havidíjasoknál	Száma: az öngyilkossági kísérleteknek: legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kísérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövettetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	2. évfolyamában	3. évfolyamában	valamely magasabb évfolyamában
12.	2. sz. gyalog-ezred .	—	1	—	2	3	1	1	—	1
	31. » » » .	1	2	—	—	2	1	—	—	1
	50. » » » .	—	2	—	1	3	1	1	1	—
	51. » » » .	—	2	—	1	3	1	2	—	—
	62. » » » .	—	1	—	1	2	1	—	—	1
	63. » » » .	—	—	—	1	1	—	1	—	—
	64. » » » .	—	5	—	—	5	4	—	1	—
	82. » » » .	—	3	—	1	4	3	—	1	—
	23. vadász-zászlóalj .	—	1	—	—	1	1	—	—	—
	2. huszár-ezred . .	—	—	—	1	1	1	—	—	—
	12. tüzér-dandár . .		2	—	1	3	1	1	1	—
	Egyéb csapatok (intézetek)	—	2	—	—	1	1	—	—	—
	Összesen . .	1	20	—	9	29	16	6	4	3
13.	16. sz. gyalog-ezred .	—	1	—	—	1	—	—	—	1
	53. » » » .	—	1	—	—	1	1	—	—	—
	70. » » » .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	78. » » » .	—	2	—	—	2	—	—	1	1
	79. » » » .	—	1	—	—	1	1	—	—	—
	96. » » » .	—	—	—	1	1	—	1	—	—
	31. vadász-zászlóalj .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5. dsidás-ezred . .	—	1	—	—	1	1	—	—	—
	12. » » . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	37. és 38. hadoszt. tüzér-ezred . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Egyéb csapatok (intézetek)	—	—	—	1	1	—	—	—	1
	Összesen . .	—	6	—	2	8	3	1	1	3
	Hadtestenkénti összesítés									
	4. hadtest	2	34	1	16	50	37	6	3	4
	5. »	3	32	—	7	39	20	10	6	3
	6. »	1	29	—	8	37	22	6	5	4
	7. »	1	30	—	11	41	25	7	5	4
	12. »	1	20	—	9	29	16	6	4	3
	13. »	—	6	—	2	8	3	1	1	3
	Összesen . .	8	151	1	53	204	123	36	24	21

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											Észrevétel
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	
—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	
—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	
—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	9	6	1	—	—	2	1	1	—	3	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
1	1	2	1	—	—	—	—	1	—	2	
11	4	3	1	—	—	3	2	8	1	17	
9	11	6	1	2	—	—	1	1	1	7	
7	4	3	1	—	2	2	1	4	—	13	
6	6	5	—	—	1	4	1	2	—	16	
6	9	6	1	—	—	2	1	1	—	3	
1	1	2	1	—	—	—	—	1	—	2	
40	35	25	5	2	3	11	6	17	2	58	

B) Statisztikai kimutatás,

a magy. kir. honvédség tényleges állományában az 1901. évi október hó 1-től 1902. évi szeptember hó 30-ig terjedő időszak alatt előfordult öngyilkosságokról és öngyilkossági kisérletekről.

B) Statisztikai

a magy. kir. honvédség tényleges állományában az 1901. évi október hó 1-től,

és öngyilkos-

Honvéd-kerület	Csapattest (intézet, hatóság)	Az öngyilkosságok száma havidíjasoknál	Az öngyilkosságok száma legénységnél	Az öngyilkossági kisérletek száma havidíjasoknál	Az öngyilkossági kisérletek száma legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kisérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövetetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	2. évfolyamában	valamely magasabb évfolyamában
I.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	1. honvéd gyalog-ezred	1	1	—	2	3	1	2	1
	2. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—
	3. » » »	1	3	—	2	5	5	—	1
	4. » » »	—	2	—	—	2	1	1	—
	1. honvéd-huszár-ezred	—	—	—	—	—	—	—	—
	2. » » »	—	3	—	—	3	2	—	1
	Honvéd Ludovika Akadémia	1	—	—	—	—	—	—	1
	Honvéd törzstiszti tanfolyam	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd felsőbb tiszti tanfolyam	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd központi lovasiskola	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd központi ruhatár	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd központi fegyvertár	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd helyőrségi kórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Debreczeni honvéd csapatkórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Nagyváradi honvéd hadapródiskola	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd élelmező-raktár	—	—	—	—	—	—	—	—
	Koronaőrség	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen	3	9	—	4	13	9	3	4
II.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	5. honvéd gyalog-ezred	—	1	—	—	1	1	—	—
	6. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—
	7. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—
	8. » » »	—	3	1	—	3	3	—	1
	3. honvéd huszár-ezred	—	3	—	1	4	3	1	—
	4. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szegedi honvéd csapatkórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen	—	7	1	1	8	7	1	1

kimutatás,

1902. évi szeptember hó 30-ig terjedő időszak alatt előfordult öngyilkosságokról sági kisérletekről.

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											Észrevétel
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	3	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	4	2	—	—	1	—	—	1	1	5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	3	—	—	—	—	—	—	1	—	2	

Honvéd-kerület	Csapattest (intézet, hatóság)	Az öngyilkosságok száma havidíjasoknál	Az öngyilkosságok száma legénységnél	Az öngyilkossági kísérletek száma havidíjasoknál	Az öngyilkossági kísérletek száma legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kísérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	2. évfolyamában	valamely magasabb évfolyamában
III.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	9. honvéd gyalog-ezrad .		—	—	—	—		—	
	10. » » » .		1	—	1	2	1	—	1
	11. » » » .		—	—	1	1	1	—	—
	12. » » » .		1	—	—	1	—	1	—
	5. honvéd huszár-ezred .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Munkácsi honvéd csapatkórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen . .	—	2	—	2	4	2	1	1
IV.	Kerületi törzs		—	—	—	—	—	—	—
	13. honvéd gyalog-ezred .	—	—	—	—	—	—	—	—
	14. » » » .	1	1	—	—	1	—	1	1
	15. » » » .	—	1	1	—	1	—	1	1
	16. » » » .		1	—	—	1	1	—	—
	6. honvéd huszár-ezred .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen . .	1	3	1	—	3	1	2	2
V.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	17. honvéd gyalog-ezred .	—	1	—	1	2	1	1	—
	18. » » » .	—	1	—	—	1	—	—	1
	19. » » » .	—	3	—	—	3	2	—	1
	20. » » » .	—	—	1	1	1	—	1	1
	7. honvéd huszár-ezred .	—	—	—	—	—	—	—	—
	8. » » » .		2	—	1	3	1	1	1
	Honvéd főreáliskola . . .		—	—	—	—	—	—	—
	Pécsi honvéd hadapródiskola	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen . .	—	7	1	3	10	4	3	4

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	Észrevétel
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	1*)	—	1	—	—	*) Honvágy.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	
—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	3	—	—	—	3	—	3	—	1	

Honvéd-kerület	Csapattest (intézet, hatóság)	Az öngyilkosságok száma havidíjasoknál	Az öngyilkosságok száma legénységnél	Az öngyilkossági kisérletek száma havidíjasoknál	Az öngyilkossági kisérletek száma legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kisérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövettetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	2. évfolyamában	valamely magasabb évfolyamában
VI.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	21. honvéd gyalog-ezred .	–	1	—	—	1	1	—	—
	22. » » » .	—	1	1	—	1	1	—	1
	23. » » » .	—	—	—	—	—	—	—	—
	24. » » » .	—	6	—	—	6	4	1	1
	9. honvéd huszár-ezred .	1	—	—	—	—	—	—	1
	Marosvásárhelyi honvéd csapatkórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen . .	1	8	1	—	8	6	1	3
VII.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	25. honvéd gyalog-ezred .	–	—	—	—	—	—	—	—
	26. » » » .	—	—	—	—	—	—	—	—
	27. » » » .	—	1	—	—	1	—	—	1
	28. » » » .	—	—	—	—	—	—	—	—
	10. honvéd huszár-ezred .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Sziszeki honvéd csapatkórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen . .	—	1	—	—	1	—	—	1
	Honvéd számvevőség . .	1	—	—	—	—	—	—	11
	Összesen . .	1	—	—	—	—	—	—	
	Összesítés								
	I. honvéd kerület . . .	3	9	—	4	13	9	3	4
	II. » » . . .	—	7	1	1	8	7	1	1
	III. » » . . .	—	2	—	2	4	2	1	1
	IV. » » . . .	1	3	1	—	3	1	2	2
	V. » » . . .	—	7	1	3	19	4	3	4
	VI. » » . . .	1	8	1	—	8	6	1	3
	VII. » » . . .	—	1	—	—	1	—	—	1
	Honvéd számvevőség .	1	—	—	—	—	—	—	1
	Összesen . .	6	37	4	10	47	29	11	17

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											Észrevétel
a katonai szolgálattól idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	2	1	—	1	—	2	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	2	2	—	1	—	4	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
2	4	2	—	—	1	—	—	1	1	5	
3	3	—	—	—	—	—	—	1	—	2	
—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	
—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	
—	1	3	—	—	—	3	—	3	—	1	
—	2	2	—	1	—	4	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
5	12	11	—	1	1	8	—	5	2	12	

3-ik melléklet a 333., 334. és 335. számú irományhoz.

A magyar királyi honvédelmi minister

jelentése,

az 1901. évi november 1-től 1902. évi október 31-ig a cs. és kir. közös hadseregtől a m. kir. honvédség tényleges állományába történt tiszti áthelyezésekről.

Tisztelt Képviselőház!

A képviselőháznak 1893. évi november hó 30-án tartott 261. ülésében hozott határozata következtében, van szerencsém az 1901. évi november hó 1-étől 1902. évi október 31-ig a cs. és kir. közös hadseregtől a m. kir. honvédség tényleges állományába történt tiszti áthelyezésekről, azok számának és a rendfokozatoknak kitüntetésével készitett kimutatást a tisztelt képviselőháznak előterjeszteni.

Budapest, 1902. évi november hó 12-én.

Beadja:

Báró Fejérváry Géza *s. k.,*
m. kir. honvédelmi minister

Kimutatás,

az 1901. évi november hó 1-től 1902. évi október hó 31-ig a cs. és kir. közös hadseregtől a m. kir. honvédség tényleges állományába áthelyezett tisztek rendfokozatonkénti létszámáról.

Áthelyeztetett	Altábornagy	Vezérőrnagy	Ezredes	Alezredes	Őrnagy	I. osztályú százados	II. osztályú százados	Főhadnagy	Hadnagy	Összesen	Megjegyzés
A gyalogságnál .	1	—	2	1	2	2	1	8	—	17	
A lovasságnál .	—	—	1	—	1	2	—	—	—	4	
Összesen .	1	—	3	1	3	4	1	8	—	21	A honvéd tényleges tisztikar rendszeresitett létszámának 0·86%-át képezik az áthelyezett tisztek.

336. szám.

(27. ülés, 404. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház igazoló bizottságának, a főrendek jegyzékének folytatólagos kiigazitásáról és gróf Schönborn Buchheim Frigyes Károly királyi levelének kieszközlését szorgalmazó kérvénye tárgyában.

A bizottság tiszteletteljesen javasolja a nagyméltóságú főrendiháznak, hogy a m. kir. belügyminister úrnak f. évi 3810/Ia. számú átirata alapján püspöki állásáról lemondott Szász Károly, dunamelléki ev. ref. püspök és főrendiházi tag nevét az 1885. évi VII. t.-czikk 4. §-a értelmében a főrendek jegyzékéből törölni, az utána következő hivatalban legidősb Antal Gábor, dunántúli ev. ref. püspök nevét — a ki részére a királyi levél már kieszközöltetett és kézbesittetett — az ugyane t.-czikk 4. §-a *c)* pontja értelmében a főrendek jegyzékébe felvenni; továbbá, hogy a m. kir. belügyminister urnak 4.703/Ia. és 12.821/Ia. 1904. számú átiratait, a melyekben a báró Rosner Ervin, fiumei és magyar-horvát tengerparti kormányzó és gróf Teleki József részére kiállitott királyi levél kézbesitése közöltetik, azon okból tudomásul venni méltóztassék, minthogy báró Rosner Ervin, fiumei kormányzó és gróf Teleki József neve már a legutolsó ülésben a főrendek jegyzékébe felvétetett.

A bizottság tiszteletteljesen javasolja továbbá, hogy gróf Schönborn-Buchheim Frigyes Károly, néhai Schönborn-Buchheim Ervin örökös jogú főrendiházi tag fiának örökös főrendiházi tagsági jogosultságát az 1885. évi VII. t.-cz. 2. §-a *b)* pontja értelmében elismerni, nevét a főrendek jegyzékébe felvenni és a szorgalmazott királyi levél kieszközlésére a ház elnökségét felkérni méltóztassék; mert nevezett gróf a bemutatott keresztlevél tanusága szerint 1869. évi február 23-án születvén, a törvényes kort meghaladta és a beregszászi királyi törvényszék, mint hitbizományi biróságnak mult évi május hó 27-éről 5782/Polg. szám alatt kelt végzése szerint a néhai gróf Schönborn Ferencz-Lothár által alapitott családi első szülöttségi hitbizománynak ez idő szerinti haszonélvezője, a mely után ugyancsak a beregszászi királyi pénzügyigazgató által hitelesitett adóbizonylat szerint évenkint egyenes földadó czímén 16.737 korona 20 fillért = 8.368 frt 60 krt fizet az állampénztárba és ezek szerint vagyoni képesitését kellőképen kimutatta.

Végül a bizottság tisztelettel javasolja, hogy miután Ő császári és apostoli királyi Felsége báró Bánffy Dezső, m. kir. főudvarmestert f. hó 5-től kelt legfelső elhatározásával — saját kérelme folytán – állásától kegyelemben felmenteni méltóztatott, nevét a főrendek jegyzékéből V. pont alatt törölni és a X. pontban neve mellől e jelzőt »(l. V.)« elhagyni méltóztassék.

Budapesten, 1904. évi márczius hó 9-én.

Daruváry Alajos s. k.,
bizottsági elnök.

Gróf Széchenyi Bertalan s. k.,
bizottság jegyző.

337. szám.

(27. ülés 405. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház gazdasági bizottságának a főrendiház kiadásairól és bevételeiről 1904. évi január és február havában vezetett számadások megvizsgálásáról, az országház építési végrehajtó bizottságának az országház igazgatására adott felhatalmazásnak 1904. év végéig való meghosszabbitásáról.

A bizottság megvizsgálván a főrendiház kiadásairól és bevételeiről 1904. évi január és február hóban vezetett számadásokat, miután azokat teljes rendben találta, tiszteletteljesen javasolja számadó háznagy úr részére a felmentvény megadását.

Az országház építési végrehajtó bizottságának a műszaki ellenőrzésre adott felhatalmazás 1903. évi deczember 31-én lejárván, a gazdasági bizottság annak folyó év végéig való meghosszabbitását azon okból tisztelettel javasolja, minthogy nevezett végrehajtó bizottság munkálatait mind ez ideig be nem fejezhette.

Budapesten, 1904. évi márczius hó 9-én.

Gróf Csáky Albin s. k.,
bizottsági elnök.

Gróf Széchényi Bertalan s. k.,
bizottsági jegyző.

338. szám.

(27. ülés, 406. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház mentelmi bizottságának a makói királyi járásbiróságnak 628|3—1903. szám alatt kelt megkeresvénye tárgyában, melylyel rágalmazás miatt bepanaszolt Vásárhelyi Béla, főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését kéri.

A mentelmi bizottság tárgyalás alá vette a makói királyi járásbiróság fentjelzett megkeresését, melylyel Vásárhelyi Béla, főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztése a végből szorgalmaztatik, hogy a Pataky Aurél, apátfalvi községi jegyző által beadott panasz elbirálható legyen.

Nem tekintve azt, hogy a királyi ügyész az okból nem tette magáévá a panaszt, mert az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatóságának panaszolt azon nyilatkozata, hogy *»mi a feljelentést a községi jegyző roszakaratának tekintjük«*, a sértett hivatali kötelességeire vonatkozólag állitott ténynek nem tekinthető s ekként a panaszolt rágalmazás nem vonható azon esetek alá, a melyekben a büntető törvény 270 §-a értelmében a bűnvádi eljárás megindításának hivatalból volna helye, a panaszolt rágalmazás tehát csak főmagánvádra üldözendő. A bizottság a felterjesztett periratokból meggyőződött arról, hogy a jelen esetben birói zaklatásnak még látszata sem forog fenn, ennek folytán tekintettel arra, hogy a mentelmi jog felfüggesztését az illetékes biró kéri, magánvádló feljelentése alapján, annak az ügynek elbirálása tehát az illetékes biróság ügyköréhez tartozván, az igazságszolgáltatás rendes menetének megakasztását indokoltnak nem találván, Vásárhelyi Béla, főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését és a felterjesztett periratoknak a makói kir. járásbirósághoz a szegedi kir. főügyészség utján való visszaküldését a jelen esetre nézve a Nagyméltóságú főrendiháznak tisztelettel ajánlja.

Budapesten, 1904. évi január 18-án.

Báró Maithényi László s. k.,
bizottsági jegyző.

Latinovics János s. k.,
bizottsági elnök.

339. szám.

(27. ülés, 407. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának az 1889. évi VI. t.-cz. 14., valamint az 1890. évi V. t.-cz. 3. §-a rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott ujonczjutalék mennyiségének az 1903. év végeig való fentartásáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

A szőnyegen levő törvényjavaslattal a kormány a közös hadsereg és haditengerészet létszámának fentartására szükséges évi ujonczjutalékot Magyarország és Ausztriára nézve az 1903-ik évben 103.100, honvédségünk számára pedig 12.500 főben, tehát ugyanazon mennyiségben kéri megszavazni, mely az 1889. évi VI. t.-cz. 14. §-ában foglalt rendelkezésnek, a mely egyrészt az 1902. évi I-ső törvényczikk hatálya 1902. év végéig való kiterjesztésének, valamint ezzel megegyezőleg a honvédségről szóló 1890. évi V. törvényczikk 3. §-ában foglalt m. kir. honvédség évenkinti ujonczjutalék megállapitásának megfelel, másrészt pedig az 1889. évi VI. t.-cz. 14. §-ában foglalt, összes egyéb feltételeknek és korlátozásoknak érvényben hagyásával, a törvény hatályát az 1903. év végeig kiterjeszti, illetőleg fentartja.

A megszavazandó ujonczjutalékból az 1889: VI. t.-cz. 14. §-a alapján a legutóbbi népszámlálás eredményéhez képest a magyar korona országai által a közös hadsereg és a haditengerészet részére 44.076 ujoncz állitandó ki, mig a honvédség részére kiállitandó ujonczjutalék változatlanul marad.

Miután ezen törvényjavaslat a vonatkozó törvényes rendelkezéseknek teljesen megfelel, a bizottság annak változatlan elfogadását a Nagyméltóságú főrendiháznak tiszteletteljesen javasolja.

Budapesten, 1904. évi márczius hó 10-én.

Szabó Miklós s. k.,
bizottsági elnök.

Gróf Vigyázó Ferencz s. k.,
bizottsági jegyző.

340. szám.

(27. ülés, 408. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának, a Pozsony vármegye területén lévő Nagybodok község határához tartozó úgynevezett Pálffy-erdőterületnek ezen vármegyéből Moson vármegye területébe való átkeblezése és Püski község határához való átcsatolása tárgyában a m. kir. belügyminister által az országgyülés elé terjesztett jelentésére hozott 2347. számú képviselőházi határozatról.

A szóban forgó terület már három évtized óta — bár hatósági közbenjárás nélkül — a Moson megyei *Püski* községhez tartozónak tekintetik, mely község a jelzett idő óta a szóban levő területen a közigazgatási teendőket is teljesitette, az 1898. évi 12.854. számú pénzügyministeri rendelettel pedig már adózás tekintetében is Püski községhez csatoltatott.

A kérdéses területnek Moson vármegye területébe leendő átkebelezése földrajzi fekvésénél fogva is czélszerűnek mutatkozik, miért is a Püski községhez való átcsatolásához úgy Nagybodak községe, melynek határához a Pálffy-erdőterület eddig tartozott, valamint az e kérdésben véleménynyilvánitásra felhivott Pozsony és Moson vármegyék is hozzájárultak, minek folytán az 1886: XXII. t.-cz. 148. és 149. §-ainak alapján a községek érdekeivel megegyező tényleges állapot törvényesitése czéljából a kérdéses területnek Pozsony vármegyéből Moson vármegyébe való átkebelezését és Püski község határához való átcsatolását a belügyminister úr elrendelte.

Ezen intézkedés az elsorolt czélszerűségi okokból csak helyeselhető lévén, a bizottság tiszteletteljesen javasolja a nagyméltóságú főrendiháznak, hogy a jelentést tudomásul venni, a képviselőház 2347. számú határozatához hozzájárulni és azt országos határozat erejére emelni méltóztassék.

Budapesten, 1904. márczius 10-én.

Szabó Miklós s. k.,
bizottsági elnök.

gróf Vigyázó Ferencz s. k.,
bizottsági jegyző.

341. szám.

(27. ülés, 409. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának a m. kir. belügyminister által a Torontál vármegyében fekvő Aurelháza község határához tartozó ugynevezett Szilasi pusztából 692 hold 176 □-öl kiterjedésű területrésznek nevezett vármegye területéből Temes vármegye területébe leendő átkebelezése és ezen vármegyében fekvő Német-Szt.-Mihály község határához leendő átcsatolásának elrendelése tárgyában az országgyülés elé terjesztett jelentésére hozott 2348. számu képviselőházi határozatról.

A kincstár az ugynevezett Szilasi pusztának Torontál vármegyében fekvő Aurelháza község határához tartozó 692 hold 176 négyszögölnyi, továbbá a temesmegyei Román-Szent-Mihály község határában elterülő 340 holdas kincstári birtokrészleteket méltányos megváltási feltételek mellett Német-Szent Mihály községnek örök áron eladta; ezen eladást fontos nemzetgazdasági érdekek indokolták, minthogy nevezett községnek azelőtt összes földterülete 1.354 holdnyi, bizonytalan termésü, állóvizes földekből állott s igy létfentartásuk biztosithatása szempontjából e község szegény lakóinak a kormány részéről nyujtandó támogatás azoknak anyagi gyarapodása érdekében szükségesnek bizonyult. Német-Szent-Mihály község az emlitett két területnek 1884. évi október hó 1-seje óta tényleg birtokába is lépett. Törvénykezési, közigazgatási, valamint adózási tekintetben is felette visszás helyzetet teremtett azonban ama körülmény, hogy az átengedett két terület nemcsak más községek határában feküdt, hanem az Aurelháza község határában lévő 692 hold 176 □-ölnyi terület a szomszéd Torontál vármegyéhez is tartozott, mely beosztás folytán Német-Szent-Mihály község birtoka két megyére terjedvén ki, ekként a két vármegye területén levő illetékes hatóságok körébe is volt utalva.

Ezen tarthatatlan helyzet megszüntetése céljából annak idején meginditott tárgyalások kellő eredménynyel befejeztetvén, az 1886 : XXII. t.-cz. 148. §-a alapján hozott jogerős határozattal a Temesmegyei Román Szent-Mihály község határában fekvő, 340 holdas birtokrészletnek Német-Szent-Mihály községhez való átcsatolása Temesmegye alispánja részéről elrendeltetett, arra nézve pedig, hogy a torontálmegyei Aurelháza község határában fekvő Szilasi pusztának 692 hold

176 □-ölnyi területe Német-Szent-Mihály község határához csatoltassék át, az e kérdésben érdekelt két vármegye között egyezség jött létre. Minek folytán a belügyminister az emlitett indokokból elkerülhetlenül szükségesnek mutatkozó és a két község érdekeivel megegyező átcsatolást az 1886. évi XXII. t.-cz. 148. és 149. §-ai alapján elrendelte.

A ministeri intézkedés indokoltsága a mondottakból folyólag kifogás tárgyát nem képezhetvén, tisztelettel javasolja a bizottság a nm. főrendiháznak, hogy a jelentést tudomásul venni, a képviselőház 2348. számu határozatához hozzájárulni és azt országos határozat erejére emelni méltóztassék.

Budapesten, 1904. évi márczius hó 10-én.

Szabó Miklós s. k.,
bizottsági elnök.

Gróf Vigyázó Ferencz s. k.,
bizottsági jegyző.

342. szám.

(27. ülés, 410. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának a Zubrzyk. ausztriai (gácsországi) község és a Mniszek. magyarországi (Szepes vármegyei) községhez tartozó Medzibrodzse-telep közti határvita tárgyában a m. kir. belügyminister által a törvényhozás elé terjesztett jelentésére hozott. 2345. számú képviselői határozatról.

A magyarországi Mniszek községhez tartozó Medzibrodzse-telep területén fekvő ingatlant a muszynai cs. k. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság az ottani (gácsországi) telekkönyv javára telekkönyvezte, minek folytán az említett ingatlan tulajdonosa a nevezett cs. k. törvényszék ellen — határsértés czimén — az 1896. évben a belügyministeriumnál panaszt emelt, a midőn a jelentés alapját képező tárgyalási iratokból kitünt, hogy a kérdéses terület miatt már a mult század elején kezdődő vita még a század ötvenes éveiben is folyt, mig az végre 1854. évben az akkor Magyarországon rendelkező hatóságok közbenjöttével és egyetértésével befejeztetvén és a vitás terület Zubrzyk községhez tartozónak kijelentetvén, vegyes bizottságilag ezen községnek 1856. évi október 7-én át is adatott, a határvonal az érdekelt, magyar és osztrák községek hivatalos közegeinek közbenjöttével kijelöltetett, az érdekelt pénzügyi hatóságok pedig a földadóműveletek kijavitására utasittattak; mely utasitás azonban végre nem hajtatván, feledésbe ment az egész határrendezés, a terület pedig a magyarországi »Kácse« község telekkönyvébe került.

Ily viszonyok között — újabb adat nem merülvén fel, az 1813. évi és azt közvetlen megelőző állapotokat feltüntető térképek pedig szorgos kutatás után megszerezhetők már nem lévén — ekként a vita eredetét képező, azon főfontosságú kérdés, hogy a Poprád folyónak az 1813. év előtti, régi folyása megállapitható legyen, elbirálható már nem volt; továbbá a rendelkezésre álló ügyiratok földkönyv, adókataszterekből és az azon időbeli összes, tehát a magyar tanuvallomási jegyzőkönyvekből is — a zubrzykiek jogosult igényei kitünnek s igy nem kifogásolható a ministernek e kérdésben elfoglalt azon álláspontja, hogy az 1854. évi döntés indokait határrendezési szakszempontból elfogadhatóknak és igy magát a döntést tárgyilagosnak ismerte el, miért is annak megerősitésére is hajlandónak mutatkozott, mely esetben a Mnizsek községhez tartozó Medzibrodzse-telep területén fekvő, a magyar földkönyvben »Rosztokam« néven szereplő ingatlan —

mely a Poprád folyó csatlakozó részének beszámitásával, 39 hold 538 □ ölnyi területet tesz ki Ausztriának, mint Gácsország Zubrzyk községéhez tartozó terület a volt cs. k. Belügyministerium 1854. évi október hó 13-án 19.814. számú határozatának elismerésével átengedendő volna.

A bizottság a felhozottak alapján a nm. főrendiháznak tiszteletteljesen ajánlja, hogy a jelentés tudomásul vétele mellett a képviselőház 2345. számú határozatához hozzájárulni és azt országos határozat erejére emelni méltóztassék.

Budapesten, 1904. évi márczius hó 10-én.

Szabó Miklós *s. k.,*
bizottsági elnök.

Gróf Vigyázó Ferencz *s. k.,*
bizottsági jegyző.

343. szám.

(27. ülés, 411. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának „a consuli biróságoknál polgári peres ügyekben követendő eljárás szabályozása tárgyában“ a m. kir. ministerelnök által az országgyülés elé terjesztett jelentésére hozott, 2349. jegyzőkönyvi számú képviselőházi határozatról.

A consuli biráskodás szabályozásáról szóló 1891 : XXXI. t.-cz. 12. §-ának első bekezdése értelmében a polgári peres eljárásnak az emlitett törvény életbeléptekor hatályban volt szabályai ezen törvényben is fentartattak és igy a consuli biróságoknak a 18. századbeli merev alakszerűségekhez kötött, elavult rendelkezések szerint kellett itélkezniök, mely körülmény az anyagi igazság kiderithetésének gyakran nem csekély akadályát képezte; a jogkereső közönségre származó ezne hátrány mielőbbi orvoslást igényelvén, az égető bajokon segitő és mihamarább keresztülvihető módozat életbeléptetéséről kellett gondoskodni, miért is a m. kir. ministerium 1902. évi május hó 15. napján 1816/1902. szám alatt az osztrák cs. kir. ministeriummal egyetértve, a közös külügyministerrel tartott értekezés után az 1891 : XXXI. t.-cz. 12. §-a 2. kikezdésében foglalt meghatalmazás alapján a consuli biróságoknal polgári peres ügyekben követendő eljárást olyképpen szabályozta, hogy a polgári eljárásban a consuli biróságoknál eddig érvényben volt, legrégibb rendelkezésekből a *legelavultabbakat egészen kiküszöbölte*, a többi régebbi rendelkezéseket pedig *subsidiarius jogforrások szinvonalára szállitotta le*; a rendeletben foglalt ujitásnak további figyelemre méltó intézkedése az, hogy megállapitja a bizonyitékok szabad mérlegelésének elvét; a keleti viszonyoknak megfelelően javitja az ügyvédi képviseletet, valamint néhány más részletkérdésre nézve is czélszerű intézkedéseket tartalmaz. A rendeletet az 1891 : XXXI. t.-cz. 18. §-ának első bekezdése alapján az igazságügyminister, Horvát-Szlavonországokban a Bán, a consuli biróságoknál pedig a közös külügyminister kihirdette. A bizottság a mondottak alapján a jogkereső közönségre nézve előnyösnek igérkező rendeletet helyesléssel fogadván, a jelentés tudomásul vétele mellett a képviselőház 2349. jegyzőkönyvi számu határozatához való hozzájárulást és annak országos határozat erejére leendő emelését a nm. főrendiháznak tiszteletteljesen ajánlja.

Budapesten, 1904. évi márczius 10-én.

Szabó Miklós s. k.,
bizottsági elnök.

Gróf Vigyázó Ferencz s. k.,
bizottsági jegyző.

344. szám.

(27. ülés, 412. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának az 1903. évi ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

A bizottság tárgyalván ezen törvényjavaslatot, azt az ülésben megjelent honvédelmi minister által felhozott indokok alapján, úgy általánosságban, mint részleteiben módositás nélkül való elfogadásra ajánlja a nagyméltóságú főrendiháznak.

Budapesten, 1904. márczius hó 12-én.

Szabó Miklós s. k.,
bizotts. elnök.

Gróf Vigyázó Ferencz s. k.,
bizotts. jegyző.

345. szám.

(27. ülés 413. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának az 1901—1902. évben tényleges szolgálatban állott közös hadseregbeli és honvéd egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának eredménye, az 1901—1902-iki szolgálati év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben és a m. kir. honvédségnél előfordult öngyilkossági esetek, és végül az 1901. évi november 1-től 1902. október 31-ig a cs. és kir. közös hadseregtől a m. kir. honvédség tényleges állományába történt tiszti áthelyezésekről a honvédelmi m. kir. minister által az országgyüléshez beadott jelentéseire hozott, 4258. számú képviselőházi határozatról.

A bizottság tárgyalván a képviselőház által hozott idézett számú határozatot, miután meggyőződött arról, hogy a m. kir. honvédelmi minister jelentéseit a képviselőháznak 1889. évi junius hó 29-én tartott ülésében 2209., 1892. évi január hó 20-án tartott ülésében 34, illetőleg 1893. évi november hó 30-án tartott ülésében 261. szám alatt hozott határozatai alapján terjesztette be a törvényhozás elé; a bizottság a nagyméltóságú főrendiháznak a ministeri jelentések tudomásulvétele mellett a képviselőház által közölt 4258. számú határozathoz való hozzájárulást és annak országos határozat erejére való emelését ajánlja.

Budapesten, 1903. márczius hó

Szabó Miklós s. k.,
bizottsági elnök.

Gróf Viggyázó Ferencz s. k.,
bizottsági jegyző.

346. szám.

(28. ülés 416. jegyzőkönyvi pont.)

Belügyminister értesitése dr. Letics György, temesvári püspök megerősitéséről és kir. levelének kézbesitéséről.

25.369/1904 / I—a. szám. Magyar királyi belügyminister.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a f. évi február hó 3-án kelt, legfelsőbb elhatározásával, dr. Letics György gör. kel. szerb érseki archimandrita és theologiai tanárnak, a karlóczi gör. kel. szerb püspöki zsinat által temesvári gör. kel. szerb püspökké történt megválasztását legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott.

Erről szives tudomás végett azzal van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesiteni, hogy a nevezett püspök részére a magyar főrendiházba szóló kegyelmes kir. meghivó levelét kieszközöltem s kézbesitettem.

Budapest, 1904. évi márczius hó 14-én.

A minister meghagyásából:

Dr. Bezerédj s. k.,
ministeri tanácsos.

A magyar főrendiházi elnök urnak.

Budapest.

347. szám.

(28. ülés, 420/a. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 12., 14., 16—19-én tartott 400—405-ik üléseinek jegyzőkönyveiből.

4265., 4271., 4274., 4283. és 4293. Napirend szerint következik az 1904. év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslat általános tárgyalásának folytatása.

Egy, a napirendhez történt felszólalás után, szólásra senki sem lévén feljegyezve, szólni senki sem kiván, elnök

a vitát bezárja.

4294. Következett a vita folyamán beadott határozati javaslatok és ellenindítvány feletti szólás.

Barta Ödön szólásjogával élni nem kivánt.

Apponyi Albert gr., mint az ellenindítvány beadója, szólási jogával élt, úgyszintén Holló Lajos is élt szólásjogával.

A tanácskozás befejeztetvén, következik a határozathozatal.

Elnök a kérdéseket a következő sorrendben teszi fel szavazásra:

Elfogadja-e a Ház Holló Lajosnak halasztó természetű határozati javaslatát, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással Holló Lajos határozati javaslatát mellőzi.

4295. Elfogadja-e a Ház a törvényjavaslatot általánosságában a részletes tárgyalás alapjául, szemben Barta Ödön határozati javaslatával és gr. Apponyi

Albert elleninditványával, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján eszközölt szavazással a törvényjavaslatot elfogadja általánosságban s ezzel Barta Ödön és gr. Apponyi Albert határozati javaslatát, illetve elleninditványát elveti, Okolicsányi Lászlónak határozati javaslata felett a részletes tárgyalás során a 3. §. tárgyalásánál fog dönteni a Ház.

4296. Következik a törvényjavaslat részletes tárgyalása.

A törvényjavaslat czíméhez Lukács László, pénzügyminister a következő módositást nyujtja be:

A törvényjavaslat czíme következőképen lesz módositandó: »Törvényjavaslat az 1904. év első hat hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról«.

Beadja: Lukács László.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a törvényjavaslat czímét eredeti szövegében, szemben azon módositványnyal, a melyet Lukács László pénzügyminister beadott?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással Lukács László pénzügyminister módositványával fogadja el a czímet.

4297. A törvényjavaslat 1. §-ához Lukács László pénzügyminister a következő módositást nyujtja be:

A törvényjavaslat 1. §-ának negyedik sorában előforduló következő szavak: »az 1904. év első négy hónapjában« helyett következő szavak teendők: »az 1904. év első hat hónapjában«.

Beadja: Lukács László.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház az 1. §-t eredeti szövegében, igen, vagy nem?

A Ház az 1. §-t eredeti szövegében nem fogadta el.

4298. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a szakaszt a pénzügyminister módositásával, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján eszközölt szavazással a törvényjavaslat

1. §-át a pénzügyminister módositásával fogadta el.

4299. Következett a törvényjavaslat 2. §-a. Szólni senki sem kivánván, elnök felteszi a kérdést, elfogadja-e a Ház a 2. §-t eredeti szövegezésében, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással a törvényjavaslat 2. § át eredeti szövegezésében fogadta el.

A 3-ik szakasz tárgyalásánál Lukács László, pénzügyminister a következő módositást nyujtja be:

A 3. §. második bekezdése után új szöveg: »4. §. Felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy az 1903. év második, harmadik és negyedik, valamint az 1904. év első negyedéből származó adóhátralékok törlesztésére oly adóköteleseknek, a kik fizetési halasztás engedélyezése iránt folyamodnak, e halasztást a késedelmi kamat teljes elengedése mellett adhassa meg.

Beadja: Lukács László.

Szólásra többé senki sem lévén följegyezve, elnök

a vitát bezárja.

4300. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a 3. §-t, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással a törvényjavaslat 3. §-át változatlanul elfogadja.

4301. Elnök kérdi a Házat: elfogadja-e a pénzügyministernek azt a módositását, melyet a 3. §. második bekezdése után mint önálló 4-ik §-t hozott javaslatba?

A Ház Lukács László pénzügyminister módositását elfogadja és önálló 4. §-nak beiktatja, minek folytán Okolicsányi László határozati javaslatának erre vonatkozó része tárgytalanná vált.

4302. Az 5. §. tárgyalásánál Lukács László pénzügyminister a következő módositást nyujtja be:

Az 5. §. a következőképen lesz módositandó: »5. §. Ezen törvény hatálya — kivéve a 4. §-ban foglalt rendelkezések hatályát — az 1904. évi állami költségvetésről szóló törvény életbeléptével megszűnik; végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.«

Beadja: Lukács László.

Szólni senki sem kivánván, következik a határozathozatal.

Elnök kérdi a Házat: elfogadja-e az 5. §-t eredeti szövegében, igen, vagy nem?

A Ház a törvényjavaslat 5. §-át eredeti szövegében nem fogadja el.

4303. Elnök kérdi a Házat: elfogadja-e az 5. §-t a pénzügyminister szövegezésében, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással az 5. §-t Lukács László pénzügyminister szövegezésében fogadja el.

Napirend szerint következik a törvényjavaslatnak harmadszori olvasása.

A törvényjavaslat felolvastatván, elnök kérdi a házat, elfogadja-e a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban, igen, vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás utján eszközölt szavazással a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban elfogadja s tárgyalás és sziveshozzájárulás czéljából a főrendiházhoz elküldi.

Gróf Esterházy Kálmán s. k.,
a képviselőház jegyzője.

1-ső melléklet a 347. számú irományhoz.

Törvényjavaslat,

az 1904. év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról.

1. §.

A ministerium felhatalmaztatik, hogy a magyar korona országaiban az adókra és állami jövedékekre vonatkozó összes — jelenleg fennálló, vagy ezután hozandó — törvényeket, azok időközben bekövetkezhető módositásainak figyelembe vételével, az 1904. év első hat hónapjában érvényben tarthassa és az ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat a következő szakaszban meghatározott módon fedezhesse.

2. §.

A kiadásokra nézve az 1902. évi állami költségvetésről szóló 1902. évi XII. törvényczikk határozatai irányadók, ha azonban az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat a jelen törvény hatályának tartama alatt törvényerőre emelkedik, az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvénynek határozatai lesznek irányadók. Felhatalmaztatik egyúttal a kormány, hogy oly kiadásokat is fedezhessen a jelen törvény hatályának tartama alatt, a melyek időközben alkotott külön törvények vagy törvényes intézkedések folytán fedezendők, de úgy ezen, valamint általában minden, a jelen törvénynyel adott felhatalmazás alapján teendő kiadás az 1904. évi költségvetés keretébe lesz beillesztendő.

3. §.

Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe, de az abban foglalt felhatalmazás hatálya 1903. évi május hó 1-től veszi kezdetét; egyszersmind pedig a ministeriumnak azon tényeért, hogy a most nevezett időponttól kezdve az állami kiadások fedezésére és a közjövedelmek beszedésére vonatkozólag intézkedett, a felmentés megadatik.

4. §.

Felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy az 1903. év második, harmadik és negyedik, valamint az 1904. év első negyedéből származó adóhátralékok törlesztésére oly adóköteleseknek, a kik fizetési halasztás engedélyezése iránt folyamodnak, e halasztást a késedelmi kamat teljes elengedése mellett adhassa meg.

5. §.

Ezen törvény hatálya — kivéve a 4. §-ban foglalt rendelkezések hatályát — az 1904. évi állami költségvetésről szóló törvény életbeléptével megszünik; végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

Gróf Esterházy Kálmán s. k.,
a képviselőház jegyzője.

2-ik melléklet a 347. számú irományhoz.

Indokolás,

„az 1904. év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról“ szóló törvényjavaslathoz.

Az 1904. évi állami költségvetési előirányzatot — tekintve, hogy a t. képviselőháznak még az 1903. évi állami költségvetést sem volt alkalma tárgyalhatni — mindezideig elő nem terjeszthetvén, nem lehet kilátás arra, hogy az 1904. évi állami költségvetés az év végéig törvényerőre emelkedjék.

Ennélfogva oly czélból, hogy a közadók kivetésére és beszedésére, valamint a jövedékek kezelésére törvényes alap nyujtassék s az állam összes szükségletei a jövő 1904. évi január hó 1-étől fedezve legyenek, van szerencsém a jelen törvényjavaslatot tisztelettel bemutatni.

A törvényjavaslat 1. §-a felhatalmazza a ministeriumot, hogy a magyar korona országaiban az adókra és állami jövedékekre vonatkozó összes, jelenleg fennálló vagy ezentúl hozandó törvényeket, azok időközben bekövetkezhető módositásainak figyelembevételével az 1904. év első négy hónapjában érvényben tarthassa s az ezek alapján befolyó adókból s egyéb jövedelmekből az állami kiadásokat fedezhesse.

Ezekre az állami kiadásokra nézve a javaslat 2. §-a szerint az 1902. évi állami költségvetésről szóló 1902. évi XII. törvényczikk határozatai lennének irányadók, mert az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat még nem emelkedett törvényerőre. Intézkedés van azonban ugyanebben a szakaszban arra nézve is, hogy ha a most emlitett költségvetés 1904. évi április hó végéig törvényerőre emelkednék, úgy ennek a törvénynek rendelkezései legyenek irányadók.

Minthogy továbbá oly kiadások is felmerülhetnek, a melyek törvényes intézkedésen alapulnak, de számszerüen eddig még nincsenek megállapitva: arra is felhatalmazást kell kérnem, hogy ezek a kiadások is fedeztethessenek.

Ugyancsak ennek a szakasznak rendelkezései szerint a javaslatban kért felhatalmazás alapján tett kiadások az 1904. évi állami költségvetés keretébe illesztendők, a mely költségvetésre vonatkozó törvény életbelépte napjával — a 3 §. értelmében a felhatalmazás hatályát vesztené.

Budapest, 1903. évi deczember hó 11-én.

***Lukács László** s. k.,*
m. kir. penzügyminister.

348. szám.

(28. ülés, 421/1. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 19., 21. és 22-én tartott 405—407-ik üléseinek jegyzőkönyveiből.

4313. Napirend szerint következik az 1889. évi VI. t.-cz. 14., valamint az 1890. évi V. t.-cz. 3. §-a rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott újonczjutalék mennyiségének az 1904. év végéig való fentartásáról, továbbá az 1904. évben kiállitandó újonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatok általános tárgyalása és ez utóbbi törvényjavaslattal kapcsolatos honvédelmi ministeri jelentések.

4315., 4322. Többen szólásra nem jelentkezvén, elnök a vitát bezárja és fölteszi a kérdést: elfogadja-e a ház az 1904. évi újonczjutalék megállapitásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául, igen, vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással az 1904. évi újonczjutalék megállapitásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

4323., 4324. Következik a részletes tárgyalás. Elnök felteszi a kérdést:

elfogadja-e a ház a törvényjavaslat czimét, igen, vagy nem?

A ház a törvényjavaslat czimét felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással elfogadja.

4325. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a törvényjavaslat 1. §-át, igen, vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással a törvényjavaslat 1. §-át elfogadja.

4326. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a törvényjavaslat 2. §-át, igen, vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással a 2. §-t elfogadja.

4327. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a törvényjavaslat 3. §-át, igen, vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással a törvényjavaslat 3. §-át elfogadja.

Napirend szerint következik a törvényjavaslatnak harmadszori olvasása.

A törvényjavaslat felolvastatván, elnök kérdi a házat: elfogadja-e a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban, igen, vagy nem?

A ház a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadja s az alkotmányos tárgyalás és szives hozzájárulás végett a főrendiházhoz átküldeni határozza.

Szőts Pál s. k.,
a képviselőház jegyzője.

1-ső melléklet a 348. számú irományhoz.

Törvényjavaslat,

az 1889. évi VI. törvényczikk 14., valamint az 1890. évi V. törvényczikk 3. szakasza rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és hadi tengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott ujonczjutalék mennyiségének az 1904. év végéig való fentartása tárgyában.

1. §.

A véderőről szóló 1889. évi VI. törvényczikk 14. szakaszának első bekezdésében foglalt és az 1899. év óta külön törvények által évről-évre kiterjesztett, illetőleg fentartott azon rendelkezés, a mely a közös hadsereg és hadi tengerészet fentartására szükséges évi ujonczjutalékot az ő Felsége uralkodása alatt álló mindkét államra nézve 103.100 főben állapitotta meg s ugyanezen szakasz ötödik bekezdésében, valamint ezzel megegyezőleg a honvédségről szóló 1890. évi V. törvényczikk 3-ik szakaszában foglalt rendelkezés, a mely a magyar korona országai honvédségének fentartására szükséges évenkénti ujonczjutalékot 12.500 főben állapította meg, az 1889. évi VI. törvényczikk 14. szakaszában foglalt összes egyéb föltételeknek és korlátozásoknak is érvényben hagyásával az 1904. év végéig kiterjesztetik, illetőleg fentartatik.

A közös hadsereg és hadi tengerészet számára fennebb megállapitott ujonczjutalékból az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-a első bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében az 1900. évi deczember 31-én foganatositott népszámlálás eredménye alapján eszközölt felosztáshoz képest és az 1893. évi I. törvényczikk 1. §-ának megváltoztatásával a magyar korona országaiból 44.076 ujoncz állitandó ki.

2. §.

A közös hadsereg és hadi tengerészet, valamint a magyar honvédség ezen ujonczjutalékának a körülmények szerint továbbra is változatlanul hagyására vagy megváltoztatására czélzó javaslatok alkotmányos úton leendő ujabbi megegyezés végett az 1904. év lefolyása előtt terjesztendők a törvényhozás elé.

3. §.

Ezen törvénynek végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg, a ki ez iránt a közös hadügyministerrel egyetértőleg fog intézkedni.

Szőts Pál *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

2-ik melléklet a 348. számú irományhoz.

Indokolás,

„az 1889. évi VI. törvényczikk 14., valamint az 1890. évi V. törvényczikk 3. szakasza rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és hadi tengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott ujonczjutalék mennyiségének az 1904. év végéig való fentartása tárgyában" benyujtott törvényjavaslathoz.

A véderőről szóló 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-a a közös hadsereg és haditengerészet fentartására szükséges évi ujonczjutalékot 103.100 főben és a honvédségről szóló 1890. évi V. törvényczikk 3. §-a, — a most emlitett törvényczikk 14. §-ával megegyezőleg — a magyar korona országai honvédségének fentartására szükséges évi ujonczjutalékot 12.500 főben állapitotta meg.

Ezen ujonczlétszámok az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-a értelmében 10 évre voltak érvényesek, mely határidő az 1898 évben lejárván, minthogy a viszonyok az 1899., 1900., 1901. és 1902. években sem változtak, a fennebb emlitett törvénynyel megállapitott ujonczlétszámok az 1899. évi II, 1900. évi I., 1901. évi I. és az 1902. évi I. törvényczikkek által évről-évre változatlanul fentartattak.

Minthogy az 1902. évi I. törvényczikk 2. §-a értelmében a fennebb emlitett és már megállapitott ujonczjutalékoknak változatlanul hagyására vagy megváltoztatására czélzó javaslatok alkotmányos uton leendő ujabb megegyezés végett az 1902. év s ebből folyólag az 1904. évet illetőleg az 1903. év lefolyása előtt terjesztendők a törvényhozás elé, azok a viszonyok pedig, a melyek az ujonczjutalékoknak ujonnan 10 évi érvénynyel való megállapitását eddig is gátolták, — még most is fennállanak: újabb törvényt szükséges alkotni, — a mely ismét egy évre, azaz az 1904. év végéig meghosszabbitja, illetőleg fentartja az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-ának, valamint az 1890. évi V. törvényczikk 3. §-ának az ujonczlétszám megállapitására vonatkozó azon rendelkezéseit, melyek szerint a közös hadsereg és hadi tengerészet fentartására szükséges ujonczjutalék az Ő Felsége uralkodása alatt álló mindkét állam részéről együttvéve 103.100 főben, a magyar korona országai honvédségének fentartására szükséges ujonczjutalék pedig 12.500 főben állapittatott meg.

Minthogy azonban az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-ának 1-ső bekezdése értelmében a közös hadsereg és haditengerészet fentartására szükséges és 103.100 főben megállapitott ujonczjutalék a magyar korona országai

között egyfelől, a birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok között másfelől, a népesség számaránya szerint és pedig mindenkor a legutóbbi népszámlálás eredménye alapján osztandó fel, az 1900. évi deczember hó 31-én foganatositott utolsó népszámlálás eredményei pedig ez idő szerint már ismeretesek, a magyar korona országait terhelő ujonczjutalék ehhez képest újra volt megállapitandó.

A magyar korona országainak jogi népessége a megszállott tartományokban és egyéb külföldön távollevő és biztosan meg nem állapitható polgári egyének számitáson kivül hagyásával, ezen népszámlálás hivatalos adatai szerint 19,307.128 főben s a birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok jogi népessége pedig 25,855.289 főben, a két állam együttes népessége tehát: 45,162.417 főben állapittatott meg, mihez képest a magyar korona országait terhelő évi ujonczjutalék az eddigi 43.889 fő helyett 44.076 főben volt megállapitandó.

A honvédség ujonczjutalékának megállapitása azonban a népszámlálás eredményével összefüggésben nem áll és igy a magyar korona országai honvédségének ujonczjutaléka ezután is az előző törvényekben már megállapitott 12.500 fő marad.

Ezen most emlitett ujonczjutalékoknak megállapitását olyképen kérem, hogy azok mennyiségének további fentartása, vagy megváltoztatása iránt a javaslatok a jövő 1904. év végét megelőzőleg legyenek a törvényhozás elé terjesztendők.

A most emlitett indokok alapján kérem tehát az országgyülést, hogy ezen törvényjavaslatot alkotmányos tárgyalás alá venni és elfogadni méltóztassék.

Budapesten, 1903. évi deczember hó 12-én.

Beadja:

Nyiri Sándor *s. k.,*
m. kir. honvédelmi minister.

349—352. szám.

(28. ülés, 241/1. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 21. és 22-én tartott 406. és 407-ik üléseinek jegyzőkönyveiből.

4328. Napirend szerint következik az 1904. évi ujonczjutalék megajánlásáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

Elnök a vitát bezárja és felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház az 1904. évi ujonczjutalék megajánlásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással az 1904. évi ujonczjutalék megajánlásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

4329. Következik a részletes tárgyalás.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a törvényjavaslat czímét, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással a czímet elfogadja.

4330. Következik az 1. §. tárgyalása. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház az 1. §-t, igen, vagy nem?

A Ház felállás és ülvemaradás útján megejtett szavazással az 1. §-t elfogadja.

4331. Következik a 2. §. tárgyalása: Nyiri Sándor honvédelmi minister a következő inditványt terjeszti elő:

»A 2. §. első bekezdésének harmadik sorában: »márczius 1-től április 30-ig« helyébe »május 24-től junius 28-ig« szavak tétessenek.«

Beadja: Nyiri Sándor.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a 2. §-t, igen, vagy nem?

A Ház a 2. §-t eredeti szövegében nem fogadja el.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a 2. §-t a benyujtott módositással, igen, vagy nem?

A Ház a 2. §-t a beterjesztett módositással fogadja el.

4332. Következik a 3. §. módositása. Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a 3. §-t, igen, vagy nem?

A Ház a 3. §-t felállással és ülve maradással megejtett szavazással elfogadja, s egyuttal tudomásul veszi a honvédelmi minister jelentéseit: az

1902/3. évben tényleges szolgálatban állott, közös hadseregbeli és honvéd egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről, az 1902/3. szolgálati év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben és a m. kir. honvédségnél előfordult öngyilkossági esetekről és az 1902. évi november 1-től 1903. évi október 31-ig a cs. és kir. közös hadseregtől a m. kir. honvédség tényleges állományába történt tiszti áthelyezésekről.

Napirend szerint következett a törvényjavaslat harmadszori olvasása.

A törvényjavaslat felolvastatván, elnök kérdi a házat: elfogadja-e a törvényjavaslat harmadszori olvasásban, igen, vagy nem?

A ház a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadja s azt alkotmányos tárgyalás és szives hozzájárulás végett a főrendiházhoz átküldeni határozta.

Szőts Pál s. k.,
a képviselőház jegyzője.

1-ső melléklet a 349–352. számú irományhoz.

Törvényjavaslat,

az 1904. évben kiállítandó ujonczok megajánlásáról.

1. §.

Az 1889. évi VI. törvényczikk 14. §-a, valamint az ennek kiterjesztéséről, illetőleg fentartásáról szóló 190 . . évi . . . . törvényczikk 1. §-a alapján a közös hadsereg és hadi tengerészet fentartására szükséges, és a magyar korona országaira eső 44.076 főnyi, továbbá: a honvédség részére szükséges 12.500 főnyi ujonczjutalékoknak, végre az 1889. évi VI. törvényczikk 15. §-ában emlitett póttartalékosoknak kiállítása az 1904-ik évre ezennel megszavaztatik.

2. §.

Ezen ujonczok az előbb említett törvényczikk 38. §-a értelmében felhivandó és az 1883., 1882. és 1881. évben született állításkötelesek korosztályaiból az 1904. évi márczius 1-től április 30-ig terjedő időszak alatt állítandók ki.

Az 1. §. szerint megszavazott ujonczjutalékok fedezéséről a végleges számbavétel az 1889. évi VI. törvényczikk 42. §-ában meghatározott időpontban, azaz augusztus 31-én, a besorozottak állományba vétele pedig az előbb említett törvényczikk 8. §-a értelmében október 1-én foganatosítandó.

3. §.

Ezen törvény kihirdetése napján lép hatályba s végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg, a ki a 2. §. tekintetében a közös hadügyministerrel egyetértőleg fog intézkedni.

Szőts Pál s. k.,
a képviselőház jegyzője.

2-ik melléklet a 349—352. számú irományhoz.

Indokolás,

„az 1904. évben kiállítandó ujonczok megajánlásáról“ szóló törvényjavaslathoz.

A közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség fentartására szükséges évenkinti ujonczjutalékoknak tényleges kiállítása a magyar alkotmánynak régibb törvényekben is benfoglalt alapelve értelmében csak akkor történhetik meg, ha ezen ujonczjutalékokat az országgyülés azon évre már megszavazta

Minthogy ezen ujonczjutalékok megállápítása, illetve az 1904. évre leendő fentartása iránt már külön törvényjavaslatot nyujtottam be, ezen törvényjavaslat első sorban az azok kiállítása iránt adandó meghatalmazásnak az országgyülés által való megszavazását czélozza.

A törvényjavaslat 1 §-ában a közös hadsereg és hadi tengerészet fentartására szükséges és a magyar korona országaiból kiállítandó évi ujonczjutalék 44.076 főben, a honvédség ujonczjutaléka pedig 12.500 főben, azaz oly mennyiségben vétetett fel, mint a mily mennyiségben azok az évi ujonczjutalékok mennyiségének az 1904. év végéig való fentartása tárgyában benyujtott külön törvényjavaslat alapján volnának megállapitandók, valamint ezen szakaszban foglaltatik a meghatalmazás azon póttartalékosok kiállítása iránt is, a kik a közös hadsereg, haditengerészet és a honvédség ujonczjutalékának teljes felszerelése után, az 1889 : VI. t-cz. 15. §-ához képest, akár mint fölös számmal besorozottak, akár más czímen a póttartalékba osztandók be.

A törvényjavaslat 2. §-ába az ujonczállítás időszaka az 1889. évi VI. törvényczikk 37. §-ához, — a jövő évi ujonczállításra felhivandó állításkötelesek korosztályai az 1889. évi VI. t.-cz. 38. §-ához, a végleges számbavétel és az állománybavétel pedig ugyanezen törvényczikk 42 , illetőleg 8. §§-aihoz képest vétettek fel.

A fentiek alapján kérem tehát az országyülést, hogy ezen törvényjavaslatot alkotmányos tárgyalás alá venni és elfogadni méltóztassék.

Budapest, 1903. évi deczember hó 12-én

Beadja:

Nyiri Sándor *s. k.,*
m. kir. honvédelmi minister.

3-ik melléklet a 349—352. számú irományhoz.

A magyar királyi honvédelmi minister

jelentése,

az 1902/1903. évben tényleges szolgálatban állott közös hadseregbeli és honvéd egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről.

Tisztelt Képviselőház!

A képviselőháznak 1889. évi április hó 29-én tartott 229. ülésében hozott 2209. számú határozatához képest van szerencsém a közös hadseregben és a honvédségnél szolgált magyar (és horvát-szlavonországi illetőségű magyar) honosságú egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának eredményéről szóló jelentésemet a következőkben előterjeszteni:

	a hadseregnél:	a honvédségnél:
1. A vizsga letevésére az 1902/903. évben teljesitett tényleges szolgálat után hivatott volt	1806,	424.
Ezek közül a vizsgát sikerrel tette le	1557,	368.
2. A vizsgánál visszavettetett	227,	53.
A vizsgát le nem tette betegség miatt	9,	2.
Önként visszalépett	9,	—.
A vizsgát más okból nem tette le	4,	1.
3. A vizsgán megbukottak közül az egyévi önkéntesek elméleti oktatásában a második tényleges szolgálati évben is résztvehetni feljogosittatott	25,	3.
4. A határozat 4. pontjára: (»Hányan nem bocsáttattak meg nem felelő magaviselet miatt egyáltalán a vizsgára az első, továbbá hányan a második szolgálati év elteltével«) — megjegyzem, hogy meg nem felelő magaviselet miatt sem az első, sem a második évben szolgálók közül egy sem utasittatott vissza	—,	—.

	a hadseregnél:	a honvédségnél:
5. A határozat 5. pontja értelmében jelenthetem, hogy a második évben szolgált 66 közös hadseregbeli és 12 honvéd egyévi önkéntes közül vizsgára jelentkezett 29 hadseregbeli és 5 honvéd, a vizsgát pedig sikerrel letette	19,	1.
A vizsgán megbukott	10,	4.

E helyütt van szerencsém tisztelettel megjegyezni, hogy a fenti összegekben a nem Magyarországon lévő hadtesteknél szolgált magyar (és horvát-szlavonországi illetőségű magyar) honosságú egyévi önkéntesek is benfoglaltatnak.

Budapest, 1903. évi deczember hó 12-én.

Beadja:

Nyiri Sándor s. k.,
m. kir. honvédelmi minister.

4-ik melléklet a 349—352. számú irományhoz.

A magyar királyi honvédelmi minister

jelentése,

az 1902/1903-iki szolgálati év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben és a magyar királyi honvédségnél előfordult öngyilkossági esetekről.

Tisztelt Képviselőház!

A képviselőház 1891-ik évi deczember hó 7-én tartott ülésében hivatali elődöm által tett igérethez képest jelentem a tisztelt Képviselőháznak: hogy az 1902/903-iki szolgálati év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben 136 öngyilkosság és 84 öngyilkossági kisérlet, a magyar királyi honvédségnél pedig ugyanezen időszakban 41 öngyilkosság és 12 öngyilkossági kisérlet követtetett el.

Egyuttal a képviselőháznak 1902. évi január hó 20-án tartott 34. ülésében hozott 391. számú határozatához képest tisztelettel beterjesztem a közös hadsereg magyarországi csapataiban, továbbá a m. kir. honvédségnél (az 1902/903. évben) előfordult öngyilkosságokról szerkesztett azon kimutatásokat is, melyek az öngyilkosságok számát ezredenkint mutatják ki, s egyuttal azok kimutatható okait is feltüntetik, és arra nézve is felvilágosítást nyujtanak, hogy az öngyilkosság a tényleges szolgálati idő melyik évében történt.

Budapesten, 1903. évi deczember hó 12-én.

Beadja:

Nyiri Sándor *s. k.,*
m. kir. honvedelmi minister.

A) Kimutatás,

a magyar korona országaiban levő hadtestek területén illetékes hadseregbeli legénység között az 1902. október 1-től 1903. szeptember 30-ig terjedő időszak alatt előfordult öngyilkosságokról és öngyilkossági kisérletekről.

A) Kimu-

a közös hadsereg magyarországi ezredeinek tényleges állományában az 1902. öngyilkossági esetek-

Hadtest	Csapattest (intézet)	Száma: az öngyilkosságoknak: havidíjasoknál	Száma: az öngyilkosságoknak: legénységnél	Száma: az öngyilkossági kisérleteknek: havidíjasoknál	Száma: az öngyilkossági kisérleteknek: legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kisérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövettetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	2. évfolyamában	3. évfolyamában	valamely magasabb évfolyamában
4.	6. sz. gyalog-ezred .	—	1	—	1	2	1	—	1	—
	23. » » » .	—	—	—	2	2	1	—	1	—
	32. » » » .	—	3	—	2	5	2	2	1	—
	38. » » » .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	44. » » » .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	52. » » » ..	—	—	—	1	1	—	—	—	1
	68. » » » .	—	4	—	4	8	3	3	—	2
	69. » » » .	—	2	—	1	3	2	1	—	—
	86. » » » .	—	3	—	2	5	4	1	—	—
	24. vadász-zászlóalj .	—	3	—	1	4	2	2	—	—
	7. huszár-ezred . .	—	4	—	3	7	5	—	2	—
	8. » » . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	10. » » . .	—	1	—	—	1	—	—	—	1
	13. » » . .	—	1	—	2	3	1	1	1	—
	4. tüzér-dandár . .	—	—	—	5	5	4	1	—	—
	Egyéb csapatok (intézetek)	—	3	—	2	5	3	1	—	1
	Összesen . .	—	25	—	26	51	28	12	6	5
5.	12. sz. gyalog-ezred .	1	3	—	—	3	1	2	—	—
	19. » » » .	—	3	—	2	5	2	1	4	—
	26. » » » .	—	—	—	1	1	—	—	—	1
	48. » » » .	—	2	—	3	5	3	1	—	1
	71. » » » .	—	1	—	3	4	2	1	1	—
	72. » » » .	—	3	—	—	3	1	1	1	—
	76. » » » .	—	1	—	—	1	—	1	—	—
	83. » » » .	—	1	—	—	1	—	—	1	—
	11. vadász-zászlóalj .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19. » » .	—	1	—	—	1	—	1	—	—
	5. tüzér-dandár . .	—	3	—	3	6	4	—	2	—
	Egyéb csapatok (intézetek)	—	3	—	—	3	—	—	1	2
	5. huszár-ezred . .	—	1	—	1	2	—	1	—	1
	9. » » . .	—	2	—	1	3	2	—	1	—
	11. » » . .	—	1	—	—	1	1	—	—	—
	Összesen . .		25	—	14	39	16	9	11	*) 5

tatás

október 1-től 1903. évi szeptember 30-ig terjedő időszak alatt előfordult
ről (kisérletekről).

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											Észrevétel
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	
—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
2	—	1	1	—	—	2	—	1	—	1	
1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	
1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	
—	2	1	—	—	—	2	—	—	1	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
14	4	6	1	—	1	6	1	6	1	11	
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
1	—	1	—	—	—	—	*) 1	—	—	*) 2	*) vizsgálat még folyamatban.
1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	
1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
1	2	1	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	
—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	7	3	2	1	3	2	1	2	1	12	

Hadtest	Csapattest (intézet)	Száma: az öngyilkosságoknak: havidíjasoknál	Száma: az öngyilkosságoknak: legénységnél	Száma: az öngyilkossági kisérleteknek: havidíjasoknál	Száma: az öngyilkossági kisérleteknek: legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kisérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövettetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	2. évfolyamában	3. évfolyamában	valamely magasabb évfolyamában
6.	5. sz. gyalog-ezred .	—	5	—	3	8	2	4	2	—
	25. » » » .	—	1	—	—	1	1	—	—	—
	34. » » » .	1	1	—	3	4	3	1	—	—
	60. » » » .	—	—	—	1	1	1	—	—	—
	65. » » » .	—	2	—	1	3	—	—	1	2
	66. » » » .	1	2	—	1	3	1	—	1	1
	67. » » » .	—	2	—	1	3	2	1	—	—
	85. » » » .	—	1	—	—	1	—	—	—	1
	29. vadász-zászlóalj .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	32. » » .	—	1	—	1	2	2	—	—	—
	6. huszár-ezred . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12. » » . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14. » » . .	—	2	—	—	2	2	—	—	—
	15. » » . .	—	3	—	1	4	4	—	—	—
	6. tüzér-dandár . .	—	1	—	1	2	2	—	—	—
	Egyéb csapatok (intézetek)	—	1	—	1	2	—	—	1	1
	Összesen . .	2	22	—	14	36	20	6	5	5
7.	29. sz. gyalog-ezred	—	4	—	2	6	2	2	1	1
	33. » » »	—	1	—	4	5	3	—	2	—
	37. » » »	—	3	—	2	5	2	1	—	2
	39. » » »	—	7	—	3	10	7	1	1	1
	43. » » »	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	46. » » »	—	2	—	1	3	1	1	1	—
	61. » » »	—	—	—	1	1	1	—	—	—
	101. » » »	—	2	—	—	2	1	—	1	—
	28. vadász-zászlóalj	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1. huszár-ezred .	—	2	—	—	2	1	—	—	1
	3. » » .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4. » » .	—	4	—	2	6	4	2	—	—
	16. » » .	1	5	—	2	7	5	1	—	1
	7. tüzér-dandár . .	—	2	—	1	3	1	—	2	—
	Egyéb csapatok (intézetek)	—	—	—	1	1	—	1	—	—
	Összesen . .	2	32	—	19	51	28	9	8	6

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	Észrevétel
—	—	2	—	—	1	2	—	3	—	—	
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
1	—	—	1	—	1*)	—	—	1	—	—	*) egyévi önkéntes.
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	1	
—	—		—	—	—	—	—	1	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
6	4	2	1	2	4	3	1	8	—	5	
—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	1	—	1	1	1	1	—	
—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	1	—	3	—	1	1	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	3	
—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
3	6	7	—	4	2	6	1	5	3	14	

Hadtest	Csapattest (intézet)	Száma: az öngyilkosságoknak: havidíjasoknál	Száma: az öngyilkosságoknak: legénységnél	Száma: az öngyilkossági kisérleteknek: havidíjasoknál	Száma: az öngyilkossági kisérleteknek: legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kisérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövettetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	2. évfolyamában	3. évfolyamában	valamely magasabb évfolyamában
12.	2. sz. gyalog-ezred .	—	2	—	—	2	1	1	—	—
	31. » » » .	—	4	—	—	4	3	—	—	1
	50. » » » .	—	2	—	—	2	—	2	—	—
	51. » » » .	—	2	—	2	4	2	1	1	—
	62. » » » .	—	5	—	2	7	4	3	—	—
	63. » » » .	—	2	—	—	2	2	—	—	—
	64. » » » .	—	1	—	—	1	1	—	—	—
	82. » » » .	—	3	—	—	3	2	—	1	—
	23. vadász-zászlóalj .	—	2	—	—	2	—	—	2	—
	2. huszár-ezred . .	—	—	—	1	1	—	1	—	—
	12. tüzér-dandár . .	—	3	—	1	4	1	—	2	1
	Egyéb csapatok (intézetek)	—	3	—	2	5	1	3	1	—
	Összesen . .	—	29	—	8	37	17	11	7	2
13.	16. sz. gyalog-ezred .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	53. » » » .	—	—	—	1	1	—	—	—	1
	70. » » » .	—	—	—	1	1	—	—	—	1
	78. » » » .	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	79. » » » .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	96. » » » .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	31. vadász-zászlóalj .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5. dzsidás-ezred . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12. » » . .	—	1	—	—	1	—	—	—	1
	37. és 38. hadoszt. tüzér-ezredek . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Egyéb csapatok (intézetek)	1	2	—	1	3	—	1	2	—
	Összesen . .	2	3	—	3	6	—	1	2	3
	Hadtestenkénti összesítés									
	4. hadtest	—	25	—	26	51	28	12	6	5
	5. »	1	25	—	14	39	16	9	9	5
	6. »	2	22	—	14	36	20	6	5	5
	7. »	2	32	—	19	51	28	9	8	6
	12. »	—	29	—	8	37	17	11	7	2
	13. »	2	3	—	3	6	—	1	2	3
	Összesen . .	7	136	—	84	220	109	48	37	26

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											Észrevétel
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	2	—	—	—	1	—	2	—	2	
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2	
3	9	7	1	—	—	1	1	2	—	13	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
1	—	1	—	1	1	—	—	—	1	1	
14	4	6	1	—	1	6	1	6	1	11	
5	7	3	2	1	3	2	1	2	1	12	
6	4	2	1	2	4	3	1	8	—	5	
3	6	8	—	3	2	6	1	5	3	14	
3	9	7	1	—	—	1	1	2	—	13	
1	—	1	—	1	1	—	—	—	1	1	
32	30	27	5	7	11	18	5	23	6	56	

B) Kimutatás,

a magy. kir. honvédség tényleges állományában az 1902. évi október hó 1-től 1903. évi szeptember hó 30-ig terjedő időszak alatt előfordult öngyilkosságokról és öngyilkossági kisérletekről.

B) Statisztikai

a magy. kir. honvédség tényleges állományában az 1902. évi október hó 1-től,
és öngyilkos

Honvéd-kerület	Csapattest (intézet, hatóság)	Az öngyilkosságok száma: havidíjasoknál	Az öngyilkosságok száma: legénységnél	Az öngyilkossági kisérletek száma: havidíjasoknál	Az öngyilkossági kisérletek száma: legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kisérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövettetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	2. évfolyamában	valamely magasabb évfolyamában
I.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	1. honvéd gyalog-ezred	1	4	—	1	5	4	—	2
	2. » » »	—	1	—	—	1	—	—	1
	3. » » »	—	3	—	2	5	4	1	—
	4. » » »	—	1	—	—	1	—	1	—
	1. honvéd-huszár-ezred	—	1	—	—	1	1	—	—
	2. » » »	—	1	—	—	1	1	—	—
	Honvéd Ludovika-Akadémia	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd törzstiszti tanfolyam	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd felsőbb tiszti tanfolyam	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd központi lovasiskola	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd központi ruhatár	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd központi fegyvertár	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd helyőrségi kórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Debreczeni honvéd csapatkórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Nagyváradi honvéd hadapródiskola	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd élelmező-raktár	—	—	—	—	—	—	—	—
	Koronaőrség	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen	1	11	—	3	14	10	2	3
II.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	5. honvéd gyalog-ezred	—	1	—	1	2	1	1	—
	6. » » »	—	1	—	—	1	—	—	1
	7. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—
	8. » » »	—	3	—	1	4	3	—	1
	3. honvéd huszár-ezred	—	—	—	—	—	—	—	—
	4. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szegedi honvéd csapatkórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen	—	5	—	2	7	4	1	2

kimutatás,

1903. évi szeptember hó 30-ig terjedő időszak alatt előfordult öngyilkosságokról sági kisérletekről.

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											Észrevétel
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
2	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	1	3	1	—	—	2	—	—	—	6	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	2	1	1	—	1	—	—	1	—	—	

Honvéd-kerület	Csapattest (intézet, hatóság)	Az öngyilkosságok száma havidíjasoknál	Az öngyilkosságok száma legénységnél	Az öngyilkossági kísérletek száma havidíjasoknál	Az öngyilkossági kísérletek száma legénységnél	Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kísérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövettetett a tényleges szolgálat 1. évfolyamában	2. évfolyamában	valamely magasabb évfolyamában
III.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	9. honvéd gyalog-ezred	1	—	1	—	—	—	—	2
	10. » » »	—	3	—	—	3	3	—	—
	11. » » »	—	1	—	—	1	1	—	—
	12. » » »	—	—	—	1	1	—	—	1
	5. honvéd huszár-ezred	—	—	—	1	1	1	—	—
	Munkácsi honvéd csapatkórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen	1	4	1	2	6	5	—	3
IV.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	13. honvéd gyalog-ezred	—	4	—	—	4	—	2	2
	14. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—
	15. » » »	—	4	—	1	5	4	1	—
	16. » » »	—	1	—	1	2	—	1	1
	6. honvéd huszár-ezred	—	1	—	—	1	—	1	—
	Összesen	—	10	—	2	12	4	5	3
V.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	17. honvéd gyalog-ezred	1	1	—	—	1	—	—	2
	18. » » »	—	—	—	—	—	—	—	—
	19. » » »	1	1	—	1	2	2	—	1
	20. » » »	—	1	1	—	1	1	—	1
	7. honvéd huszár-ezred	—	1	—	—	1	1	—	—
	8. » »	—	—	—	—	—	—	—	—
	Honvéd főreáliskola	—	—	—	—	—	—	—	—
	Pécsi honvéd hadapródiskola	—	1	—	—	1	—	—	1
	Összesen	2	5	1	1	6	4	—	5

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											Észrevétel
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	
—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	1	2	—	1	2	1	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2	
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	1	2	—	3	1	5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	
—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	4	—	1	—	—	—	1	1	1	

Honvéd-kerület	Csapattest (intézet, hatóság)	Az öngyilkosságok		Az öngyilkossági kisérletek		Az öngyilkosságoknak és öngyilkossági kisérleteknek teljes száma a legénységnél	Az öngyilkosság elkövetett a tényleges szolgálat		
		száma					1.	2.	valamely magasabb
		havidijasoknál	legénységnél	havidijasoknál	legénységnél		évfolyamában		
VI.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	21. honvéd gyalog-ezred .	—	1	—	—	1	—	1	—
	22. » » » .	—	—	1	1	1	—	1	1
	23. » » » .	—	1	1	—	1	—	1	1
	24. » » » .	—	3	—	1	4	1	2	1
	9. honvéd huszár-ezred .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Marosvásárhelyi honvéd csapatkórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen . .	—	5	2	2	7	1	5	3
VII.	Kerületi törzs	—	—	—	—	—	—	—	—
	25. honvéd gyalog-ezred .	—	—	—	—	—	—	—	—
	26. » » » .	—	—	—	—	—	—	—	—
	27. » » » .	—	1	—	—	1	—	—	1
	28. » » » .	—	—	—	—	—	—	—	—
	10. honvéd huszár-ezred .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Sziszeki honvéd csapatkórház	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen . .	—	1	—	—	1	—	—	1
	Honvéd számvevőség . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesítés								
	I. honvéd-kerület . . .	1	11	—	3	14	10	2	3
	II. » » . . .	—	5	—	2	7	4	1	2
	III. » » . . .	1	4	1	2	6	5	—	3
	IV. » » . . .	—	10	—	2	12	4	5	3
	V. » » . . .	2	5	1	1	6	4	—	5
	VI. » » . . .	—	5	2	2	7	1	5	3
	VII. » » . . .	—	1	—	—	1	—	—	1
	Honvéd számvevőség .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Összesen . .	4	41	4	12	53	28	13	20

A legénységnél előfordult öngyilkosságoknak (kisérleteknek) kideritett vagy vélelmezhető oka											Észrevétel
a katonai szolgálattól való idegenkedés	a büntetéstől való félelem	szerelmi bánat	sértett önérzet	őrültség vagy más elmebaj	adósság	életuntság	rosz bánásmód	családi viszonyok	betegség	ismeretlen	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	5	—	—	—	—	—	—	3	1	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	1	3	1	—	—	2	—	—	—	6	
1	2	1	1	—	1	—	—	1	—	—	
1	1	2	—	1	2	1	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	1	2	—	3	1	5	
—	1	4	—	1	—	—	—	1	1	1	
—	5	—	—	—	—	—	—	3	1	—	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	11	10	2	2	4	5	—	8	3	12	

5-ik melléklet a 349—452. számú irományhoz.

A magyar királyi honvédelmi minister

jelentése,

az 1902. évi november 1-től 1903. évi október 31-ig a cs. és kir. közös hadseregtől a m. kir. honvédség tényleges állományába történt tiszti áthelyezésekről.

Tisztelt Képviselőház!

A képviselőháznak 1893. évi november hó 30-án tartott 261. ülésében hozott határozata következtében, van szerencsém az 1902. évi november hó 1-étől 1903. évi október hó 31-ig a cs. és kir. közös hadseregtől a m. kir. honvédség tényleges állományába történt tiszti áthelyezésekről, azok számának és a rendfokozatoknak kitüntetésével készitett kimutatást a tisztelt Képviselőháznak előterjeszteni.

Budapest, 1903. évi deczember hó 12-én.

Beadja:

Nyiri Sándor *s. k.,*
m. kir. honvédelmi minister.

Kimutatás,

az 1902. évi november hó 1-től 1903. évi október hó 31-ig a cs. és kir. közös hadseregtől a m. kir. honvédség tényleges állományába áthelyezett tisztek rendfokozatonkénti létszámáról.

Áthelyeztetett	Altábornagy	Vezérőrnagy	Ezredes	Alezredes	Őrnagy	I.	II.	Főhadnagy	Hadnagy	Összesen	Megjegyzés
						osztályú százados					
A gyalogságnál .	—	1	1	2	—	—	1	6	—	11	
A lovasságnál .	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2	
Összesen .	—	1	2	2	—	—	1	7	—	13	A honvéd tényleges tisztikar rendszeresitett létszámának 0·50%-át képezik az áthelyezett tisztek.

353. szám.

(28. ülés, 422/a. jegyzőkönyvi pont).

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 22—24. tartott 407—409-ik üléseinek jegyzőkönyveiből.

4340. Napirend szerint következik az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

4340. Szólásra senki sem jelentkezven, elnök a vitát bezárja és fölteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául, igen vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Következik a részletes tárgyalás.

A törvényjavaslat czímét a ház elfogadja.

1. §-nál Neményi Ambrus előadó a következő inditványt nyujtja be:

Minthogy a 2. §-ban a királyi udvartartás költségei nem 11,300.000 koronával, hanem a régi összeggel, t. i. 9,300.000 koronával lesznek beállitandók, itt az összegezésnél hét millió korona törlendő.

Nessi Pál inditványozza, hogy az elnök az eredeti szöveget tegye fel sza-

vazásra s ha ez nem fogadtatnék el, akkor szavaztasson a módositott szöveg felett.

A ház Nessi Pál inditványát elfogadja.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház az 1. §-t változatlanul, igen vagy nem?

A ház az eredeti szövegben az 1. §-t nem fogadja el.

Elnök felteszi a kérdést: a módositott szövegben elfogadja-e a ház az 1. §-t, igen vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással az 1. §-t módositott szövegben elfogadja.

A 2—9. §-ok változatlanul elfogadtattak.

Napirend szerint következik a törvényjavaslatnak harmadszori olvasása.

Elnök kérdi a házat: elfogadja-e a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban, igen vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadja és szives hozzájárulás céljából a főrendiházzal közölni határozta.

Szőts Pál s. k.,
a képviselőház jegyzője.

1-ső melléklet a 353. számú irományhoz.

Törvényjavaslat

az 1903. évi állami költségvetésről.

1. §.

Az 1903. évre a magyar korona országainak
rendes kiadásai:
Kilenczszázkilenczvenhat millió nyolczvankilenczezer ötszáznyolczvan koronában;
átmeneti kiadásai:
Negyvenöt millió hétszázhetvenhatezer kilenczven koronában;
beruházási kiadásai:
Negyven millió kétszáznegyvenezer hétszázötvenkettő koronában
állapittatnak és ajánltatnak meg.

2. §.

Ez összegek a következő fejezetek, czimek és rovatok szerint oszlanak meg:

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenk
				k o r o n a		
			A) Rendes kiadások.			
I.			**A királyi udvartartás költségei**	. . .	. . .	9,300.0
II.			**Ő cs. és ap. királyi Felsége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdíjai**	. . .	. . .	180.8
III.			**Országgyülés:**			
	1		A főrendiház kiadásai	. . .	157.820	
	2		A képviselőház kiadásai	. . .	3,646.080	
	3		A magyar delegatió dologi kiadásai	. . .	52.000	
	4		Az állami közös függő adósságot ellenőrző bizottság kiadásai	. . .	14.000	
			Együtt (III. fejezet, 1—4. czím)	. . .	. . .	3,869.9
			Átvitel	. . .	. . .	13,350.7

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	. . .	13,350.735
IV.			**Az 1903. évre megállapitott közösügyi kiadásokból a magyar korona országait illető összeg . . .**	. . .	. . .	75,360.115
V.			**Az 1849. évtől az 1867. évig tényleg fennállott központi kormány közegeinek nyugdíjai . . . . .**	. . .	. . .	20.500
VI.			**Nyugdíjak:**			
	1		Országgyülés:			
		1	Főrendiház	5.228		
		2	Képviselőház	39.062	44.290	
	2		Állami számvevőszék	. . .	105.217	
	3		Közigazgatási biróság	. . .	54.500	
	4		Ministerelnökség	. . .	78.615	
	5		Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium	. . .	72.901	
	6		Horvát-szlavon-dalmát ministerium	. . .	14.598	
	7		Belügyministerium	. . .	1,934.000	
	8		Pénzügyministerium	. . .	6,454.000	
	9		Kereskedelemügyi ministerium	. . .	2,550.000	
	10		Földmívelésügyi ministerium	. . .	1,502.938	
	11		Vallás- és közoktatásügyi ministerium	. . .	1,122.000	
	12		Igazságügyi ministerium	. . .	4,726.000	
	13		Honvédelmi ministerium	. . .	2,360.000	
			Együtt (VI. fejezet, 1—13. czím)	. . .	. . .	21,019.059
VII.			**Állami adósságok:**			
	1		Az 1867. évi XV. törv.-czikkben elvállalt államadóssági járulék:			
		1	Évi törlesztési járulék	2,300.000		
		2	Évi kamatjárulék	58,320.930		
			Összesen (1. czím)	. . .	60,620.930	
	2		Az Osztrák-magyar bankot cselekvőleg illető, eredetileg 80 millió forintot tevő államadósságra a cs. kir. kormány által lefizetett részösszegből az 1899. évi XXXVIII. t.-cz. 1. §-ának II. czikke alapján Magyarországra eső 9 millió forint törlesztése .	. . .	360.000	
			Átvitel	. . .	60,980.930	109,750.409

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	60,980.930	109,750.409
	3		**Földtehermentesités és örökváltságok:**			
		1	Tőketörlesztés és kárpótlások	2,034.800		
		2	Kamatok és járadékok	15,409.318		
		3	Kezelési költségek	19.840		
			Összesen (3. czím)	. . .	17,463.958	
	4		**Szőlődézsmaváltság:**			
		1	Kárpótlások	40.000		
		2	Kamatok	44.000		
		3	Kezelési költségek	600		
			Összesen (4. czím)	. . .	84.600	
	5		**Maradvány- és irtványföldek megváltása:**			
		1	Kárpótlások	150.000		
		2	Kamatok	3.700		
		3	Kezelési költségek	1.600		
			Összesen (5. czím)	. . .	155.300	
	6		**Majorsági zsellérföldek megváltása az 1896. évi XXV. t.-cz. alapján:**			
		1	Kárpótlások	140.000		
		2	Kamatok	8.000		
		3	Kezelési költségek	2.000		
			Összesen (6. czím)	. . .	150.000	
	7		**Az 1902. évi V. t.-czikk 7. §-a alapján a magyarországi városoknak és községeknek kiadott $4^1/_2$ %-kal kamatozó kötvények kamatai**	. . .	4,848.264	
	8		**Az 1870. évi X. t.-czikk alapján felvett sorsolási kölcsön:**			
		1	Évi járadék	2,448.000		
		2	Kezelési költségek	82.000		
			Összesen (8. czím)	. . .	2,530.000	
	9		**Az 1880. évi VIII., 1881. évi XI. és XXXII., 1887. évi XXXII., 1888. évi VI. és 1892. évi XXI. t.-cz. alapján kibocsátott 4%-os magyar aranyjáradék-kölcsön:**			
		1	Kamatok	60,914.720		
		2	Kezelési költségek	198.924		
			Összesen (9. czím)	. . .	61,113.644	
			Átvitel	. . .	147,326.696	109,750.409

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat		147,326.696	109,750.409
	10		Az 1892. évi XXI., az 1900. évi VIII. és az 1902. évi V. t.-cz. alapján kibocsátott, továbbá ez utóbbi törvényczikk 8. és 10. §-ai alapján kibocsátható és végül az 1903. évi állami költségvetés alapján kibocsátandó 4%-os magyar koronajáradék-kölcsön:			
		1	Kamatok	93,986.800		
		2	Kezelési költségek	247.000		
			Összesen (10. czím)	. . .	94,233.800	
	11		Az 1880. évi XX. t.-cz. alapján felvett tiszai és szegedi nyereménykölcsön:			
		1	Tőketörlesztés	1,440.000		
		2	Kamatok és nyeremények	3,314.720		
		3	Kezelési költségek	10.100		
			Összesen (11. czím)	. . .	4,764.820	
	12		Az 1895. évi XVI. t.-czikk alapján kibocsátott, 3%-kal aranyban kamatozó aldunai Vaskapu-szabályozási kölcsön:			
		1	Tőketörlesztés	132.000		
		2	Kamatok	1,326.960		
		3	Kezelési költségek	14.300		
			Összesen (12. czím)	. . .	1,473.260	
	13		Az 1897. évi XXX. t.-cz. alapján kibocsátott $3^{1}/_{2}$%-os koronajáradék-kölcsön:			
		1	Kamatok	2,100.000		
		2	Kezelési költségek	3.300		
			Összesen (13. czím)	. . .	2,103.300	
	14		Függő adósság:			
		1	Kamatok	3,060.806		
		2	Kezelési költségek	39.800		
			Összesen (14. czím)	. . .	3,100.606	
			Együtt (VII. fejezet, 1—14. czím)	. . .	. . .	253,002.482
			Átvitel	. . .	. . .	362,752.891

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .		362,752.891
VIII.			**Kamatbiztositást élvezett és más vasutak átvétele folytán elvállalt adósságok:**			
	1		Az 1880. évi XXXVIII. t.-cz. alapján a tiszavidéki vasut megváltása folytán elvállalt 15,750.000 forintnyi sorsjegykölcsön:			
		1	Törlesztés	573.566		
		2	Kamatok	1,064.435		
		3	Kezelési költségek	470		
			Összesen (1. czím)	. . .	1,638.471	
	2		Az 1880. évi XLIV. t.-cz. alapján a zágráb-károlyvárosi vasutvonal megvétele folytán fizetendő évjáradék	. . .	571.440	
	3		Az 1889. évi XIV. t.-cz. alapján az első magyar-gácsországi vasut magyar vonalának megváltása folytán elvállalt adósság:			
		1	Tőketörlesztés	146.090		
		2	Kamatok	1,110.645		
		3	Kezelési költségek	1.800		
			Összesen (3. czím)	. . .	1,258.535	
	4		Az 1889. évi XV. t.-cz. alapján a budapest-pécsi vasut megváltása folytán elvállalt elsőbbségi kölcsön-adósság:			
		1	Tőketörlesztés	89.200		
		2	Kamatok	714.488		
		3	Kezelési költségek	2.800		
			Összesen (4. czím)	. . .	806.488	
	5		Az 1891. évi XXV. t.-cz. alapján a szabadalmazott osztrák-magyar államvasuttársaság magyarországi vasutvonalainak megváltása folytán elvállalt évi járadékok:			
		1	Évi megváltási járadék	19,197.000		
		2	6·5 millió arany forintnyi részösszeg után a 17%-ot meghaladó felpénztöbblet	266.500		
		3	Az osztrák-magyar államvasuttársaság által a magyar kormány rendelkezésére bocsátott 5 millió frtnyi előleg évi törlesztési járadéka	500.000		
		4	Az arad-temesvári vasut elsőbbségi és részvény-adósságának évi törlesztési járadéka	577.490		
			Összesen (5. czím)	. . .	20,540.990	
			Együtt (VIII. fejezet, 1—5. czím)	. . .	. . .	24,815.924
			Átvitel	. . .	. . .	387,568.815

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	. . .	387,568.815
IX.			**Egyes tárczákat terhelő kölcsönök:**			
	1		Belügyministerium:			
		1	Tőketörlesztés	96.658		
		2	Kamatok	127.527		
			Összesen (1. czím)	. . .	224.185	
	2		Pénzügyministerium:			
		1	Tőketörlesztés	323.888		
		2	Kamatok	577.343		
		3	Kezelési költségek	865		
			Összesen (2. czím)	. . .	902.096	
	3		Kereskedelemügyi ministerium:			
		1	Tőketörlesztés	91.635		
		2	Kamatok	354.386		
		3	Kezelési költségek	4.099		
			Összesen (3. czím)	. . .	450.120	
	4		Földmívelésügyi ministerium:			
		1	Tőketörlesztés	998.589		
		2	Kamatok	681.454		
		3	Kezelési és egyéb költségek	16.108		
			Összesen (4. czím)	. . .	1,696.151	
	5		Vallás- és közoktatásügyi ministerium:			
		1	Tőketörlesztés	1,090.608		
		2	Kamatok	2,486.389		
			Összesen (5. czím)	. . .	3,576.997	
	6		Igazságügyi ministerium:			
		1	Tőketörlesztés	157.131		
		2	Kamatok	772.564		
			Összesen (6. czím)	. . .	929.695	
	7		Honvédelmi ministerium:			
		1	Tőketörlesztés	198.577		
		2	Kamatok	519.425		
		3	Kezelési és egyéb költségek	14.536		
			Összesen (7. czím)	. . .	732.538	
			Együtt (IX. fejezet, 1—7. czím)	. . .	. . .	8,511.782
			Átvitel	. . .	. . .	396,080.597

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	. . .	396,080.597
X.			**Előlegezések a vasuti kamatbiztositás alapján** .	. . .	. . .	170.024
XI.			**Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete**	. . .	. . .	16,138.941
XII.			**Állami számvevőszék:**			
		1	Személyi járandóságok	310.640		
		2	Dologi kiadások	25.000		
			Együtt (XII. fejezet)	. . .	. . .	335.640
XIII.			**Közigazgatási biróság:**			
		1	Személyi járandóságok	527.564		
		2	Dologi kiadások	34.500		
			Együtt (XIII. fejezet)	. . .	. . .	562.064
XIV.			**Ministerelnökség:**			
	1		A ministerelnökség költségei:			
		1	Személyi járandóságok	265.278		
		2	Dologi kiadások	328.370		
			Összesen (1. czím)	. . .	593.648	
	2		A fiumei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó, kormányzói tanács és személyzete költségei:			
		1	Személyi járandóságok	113.590		
		2	Dologi kiadások	26.600		
			Összesen (2. czím)	. . .	140.190	
	3		Rendelkezési alap	. . .	400.000	
			Együtt (XIV. fejezet, 1—3. czím)	. . .	. . .	1,133.838
XV.			**Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:**			
		1	Személyi járandóságok	105.252		
		2	Dologi kiadások	34.200		
			Együtt (XV. fejezet)	. . .	. . .	139.452
XVI.			**Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete:**			
		1	Személyi járandóságok	75.460		
		2	Dologi kiadások	19.200		
			Együtt (XVI. fejezet)	. . .	. . .	94.660
			Átvitel	. . .	. . .	414,655.216

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	. . .	414,655.216
XVII.			**Belügyministerium:**			
	1		Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatósága:			
		1	Személyi járandóságok	904.809		
		2	Dologi kiadások	165.300		
			Összesen (1. czím)	. . .	1,070.109	
	2		Országos levéltár:			
		1	Személyi járandóságok	78.795		
		2	Dologi kiadások	8.000		
			Összesen (2. czím)	. . .	86.795	
	3		Vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai:			
		1	Vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai az 1893. évi IV. t.-czikk alapján	8,166.527		
		2	Törzsfizetések javitására, új állások rendszeresitésére, dologi kiadásokra, valamint a mutatkozó fedezeti hiányok pótlására	3,554.715		
			Összesen (3. czím)	. . .	11,721.242	
	4		Főispánok és a budapesti főpolgármester, valamint a főispáni titkárok fizetései és lakpénzei	. . .	787.553	
	5		Anyakönyvi kiadások:			
		1	Személyi járandóságok	2,141.189		
		2	Dologi kiadások	241.200		
			Összesen (5. czím)	. . .	2,382.389	
	6		Színművészeti kiadások:			
		1	A magy. kir. operaház állami javadalmazása	581.000		
		2	A budapesti nemzeti szinház állami javadalmazása	124.000		
		3	A budapesti nemzeti szinház nyugdíjintézetének segélyezésére	28.000		
		4	A kolozsvári nemzeti szinház állami javadalmazása	40.000		
		5	A budapesti nemzeti szinházi alapok jövedelméből a szinház segélyezésére	54.600		
		6	A magyar szinész-egyesület segélyezésére	10.000		
		7	A vidéki magyar szinészet segélyezésére	158.000		
			Összesen (6. czím)	. . .	995.600	
	7		Közegészségügyi kiadások:			
		1	Országos közegészségügyi tanács	16.000		
		2	Bacteriologiai és egészségtani intézet	9.600		
		3	Betegápolási költségek	2,301.698		
		4	Himlőoltási költségek	158.900		
		5	Járványok és más rendkivüli okoknál fogva felmerülhető költségek	10.000		
			Átvitel	2,496.198	17,043.688	414,655.216

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				k o r o n a		
			Áthozat	2,496.198	17,043.688	414,655.216
		6	A trachoma elfojtására szánt költségek . . .	120.000		
		7	Diphteria elleni gyógyserum-termelő intézet .	18.340		
		8	Elmegyógyintézeti kiadások	1,578.247		
		9	Vegyes közegészségügyi kiadások	8.000		
			Összesen (7. czím)	. . .	4,220.785	
	8		Országos betegápolási alap:			
		1	Bel- és külföldi kórházakban és gyógyintézetekben rendes betegségből ápolt magyar állampolgárok után felmerült ápolási és szállitási költségek (1898. évi XXI. t.-cz. 3. §. *a.)*	1,680.000		
		2	Szegény betegek részére rendelt gyógyszerek és gyógyászati segédeszközökre (1898. évi XXI. t.-cz. 3. §. *b.)*	300.000		
		3	Hevenyfertőző betegségek elleni védekezés költségeire (1898. évi XXI. t.-cz. 3. §. *c.)* .	100.000		
		4	Budapesti állami gyermekmenhely	310.977		
		5	Talált, valamint hatóságilag elhagyatottaknak nyilvánitott gyermekek után felmerülő gondozási, ápolási és nevelési költségek (1898. évi XXI. t.-cz. 3. §. *d.)*	2,001.773		
		6	Kórházakban szülő nőknek és szülötteiknek ápolási költségei (1898. évi XXI. t.-cz. 3. §. *e.)*	22.000		
		7	A volt törvényhatósági betegápolási alapok terhére felállitott közegészségügyi intézmények létesitési és fentartási költségei (1898. évi XXI. t.-cz. 15. §. harmadik bekezdés) . . .	16.850		
		8	Az országos betegápolási alap létesitésére kivetett pótadó visszatéritésére	13.000		
		9	Az országos betegápolási alap ügyének feldolgozásával foglalkozó tisztviselők rendkivüli munkáinak díjazására	8.000		
			Összesen (8. czím)	. . .	4,452.600	
	9		M. kir. csendőrség:			
		1	Személyi járandóságok	8,582.000		
		2	Dologi kiadások	2,478.024		
			Összesen (9. czím)	. . .	11,060.024	
	10		Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség:			
		1	Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség . . .	3,600.935		
		2	Rendőrségi kórház	29.944		
		3	Ujpest- és rákospalotai kapitányság	79.485		
		4	Toloncziház	120.740		
			Összesen (10. czím)	. . .	3,831.104	
			Átvitel	. . .	40,608.201	414,655.216

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	40,608.201	414,655.216
	11		Közbiztonsági kiadások:			
		1	Közbiztonsági alap	300.000		
		2	Toloncz kiadások	100.000		
		3	A predeali nemzetközi vasuti állomáshoz kirendelt személyzet szükséglete	13.640		
		4	Karhatalmi költségek	10.000		
		5	Nyomozási költségek	200.000		
			Összesen (11. czím)	. . .	623.640	
	12		Közjótékonysági kiadások:			
		1	A kolozsvári Szt.-Erzsébet aggháznak I. Ferencz Ő Felsége alapitványa folytán kijáró 2.000 mázsa só ára fejében	5.802		
		2	Zárdák segélyezése a betegek ápolásáért	8.336		
		3	A jótékonyczélu egyesületek segélyezésére átalányként	79.000		
			Összesen (12. czím)	. . .	93.138	
	13		Általános közigazgatási kiadások:			
		1	Hivatalos lap költsége	39.600		
		2	Országos törvények és rendeletek tárának költsége	82.116		
		3	Távirati kiadások	50.000		
		4	Útlevelek kiállitásával járó költségek	11.320		
		5	Országgyülési képviselők választása és a választók névjegyzékének kiigazitása alkalmával felmerülő költségek	40.000		
		6	Katonai előfogati díjpótlékokra szükséges költségek	19.000		
		7	Központi tisztviselők, főispánok, anyakönyvi felügyelők és közbiztonsági közegek államvasuti bérletjegy-költségeire	25.000		
		8	Életmentési díjak	4.000		
		9	Hullakifogásokért, vagy egyébként talált hullák feljelentéseért járó jutalomdíj	6.000		
		10	A községi közigazgatási tanfolyamok szükségleteire	160.000		
		11	Különféle kiadások	12.000		
			Összesen (13. czím)	. . .	449.036	
			Együtt (XVII. fejezet, 1—13. czím)	. . .	. . .	41,774.015
			Átvitel	. . .	. . .	456,429.231

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	. . .	456,429.231
XVIII.			**Pénzügyministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
		1	Személyi járandóságok	1,766.757		
		2	Dologi kiadások	368.780		
			Összesen (1. czím)	. . .	2,135.537	
	2		Pénzügyi igazgatóságok, fő- és székvárosi adófelügyelő, központi díj- és illetékkiszabási hivatal:			
		1	Személyi járandóságok	5,265.062		
		2	Dologi kiadások	2,654.662		
			Összesen (2. czím)	. . .	7,919.724	
	3		Földadónyilvántartás, kataszteri helyszinelési felügyelőségek és a kolozsvári kataszteri igazgatóság:			
		1	Személyi járandóságok	807.606		
		2	Dologi kiadások	231.882		
			Összesen (3. czím)	. . .	1,039.488	
	4		Állami pénztárak:			
		1	Személyi járandóságok	274.662		
		2	Dologi kiadások	12.170		
			Összesen (4. czím)	. . .	286.832	
	5		Adóhivatalok:			
		1	Személyi járandóságok	3,798.983		
		2	Dologi kiadások	692.100		
			Összesen (5. czím)	. . .	4,491.083	
	6		Pénzügyőrség:			
		1	Személyi járandóságok	5,544.223		
		2	Dologi kiadások	1,693.000		
			Összesen (6. czím)	. . .	7,237.223	
	7		Jogügyi igazgatóságok és kincstári ügyészségek:			
		1	Személyi járandóságok	369.530		
		2	Dologi kiadások	24.054		
			Összesen (7. czím)	. . .	393.584	
	8		Pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlavonországokban:			
		1	Személyi járandóságok	12.122		
		2	Dologi kiadások	600		
			Összesen (8. czím)	. . .	12.722	
			Átvitel	. . .	23,516.193	456,429.231

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat		23,516.193	456,429.231
	9		Országos kataszteri felmérés:			
		1	Személyi járandóságok	1,310.507		
		2	Dologi kiadások	271.375		
			Összesen (9. czím)	. . .	1,581.882	
	10		Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán és bányásziskolák:			
		1	Személyi járandóságok	228.002		
		2	Közterhek	1.800		
		3	Dologi és üzleti kiadások	91.043		
			Összesen (10. czím)	. . .	320.845	
	11		Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:			
		1	Kezelési, kivetési és beszedési költségek . . .	1,310.000		
		2	A hadmentességi díjról szóló 1880. évi XXVII. t.-cz. 6. §-a értelmében, a külön alap javára forditandó	1,702.774		
		3	A horvát-szlavon földtehermentesitési adósság évi törlesztési, kamat- és kezelési szükséglete	724.304		
			Összesen (11. czím)	. . .	3,737.078	
	12		Fogyasztási és italadók:			
		1	Személyi járandóságok	384.190		
		2	Dologi kiadások	1,677.200		
		3	A mezőgazdasági szeszfőzdék részére járó jutalmak az 1899. évi XX. t.-cz. 5. §-a alapján	4,000.000		
		4	Fogyasztási adóvisszatéritések és kiviteli jutalmak felosztásából	5,000.000		
		5	A zárt városokat, valamint a nyilt községeket az 1899. évi VI. t.-czikk 1. §-a, illetőleg az 1901. évi XVIII. t.-cz. 1. §-a alapján megillető részesedési jutalék	2,600.000		
		6	A volt határőrvidéki községeket az 1899. évi VI. t.-czikk 1. §-a, illetve az 1899. évi XXV. t.-czikk 38. §-a értelmében megillető kamatjárandóság	204.130		
		7	Horvát-szlavonországi italmérési jogok után adott kártalanitási tőkék törlesztésére és kamataira az 1888. évi XXXV. t.-cz. alapján	1,582.985		
		8	A magyarországi városok és községek fogyasztási adó természetű jövedelmeinek ideiglenes rendezése folytán nyujtandó segélyezés, illetve kártalanitás az 1899. évi VI. t.-czikk 4. és 5. §-a, illetőleg az 1901. évi XVIII. t.-cz. 1. §-a alapján	1,800.000		
		9	Mezőgazdasági szeszfőzdék jutalma az 1899. évi XXIV. t.-czikk 1. §-a alapján	1,071.342		
		10	A Budapest székes-fővárosnak a söradópótlék megtéritése czimén kifizetendő összeg az 1899. évi VI. t.-czikk 5. §-a alapján	1,200.000		
		11	Az 1903. évi I. törvényczikk értelmében a Bruxellesben alakitandó állandó bizottságba Magyarország részéről kirendelt kiküldöttnek és segédjének illetményeire, valamint az ugyanott szervezendő iroda költségeire átalányképen . . .	31.600		
			Összesen (12. czím)	. . .	19,551.447	
			Atvitel	. . .	48,707.445	456,429.231

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	48,707.445	456,429.231
	13		Határvám kezelési költségei:			
		1	Személyi járandóságok	674.836		
		2	Dologi kiadások	165.216		
			Összesen (13. czím)	. . .	810.052	
	14		Bélyeg:			
		1	Személyi járandóságok	25.680		
		2	Dologi kiadások	973.760		
			Összesen (14. czím)	. . .	999.440	
	15		Jogilletékek és díjak kezelési költségei:			
		1	Személyi járandóságok	25.000		
		2	Dologi kiadások	21.000		
			Összesen (15. czím)	. . .	46.000	
	16		Fémjelzés:			
		1	Személyi járandóságok	28.537		
		2	Dologi kiadások	13.760		
		3	Üzemi kiadások	6.878		
			Összesen (16. czím)	. . .	49.175	
	17		Dohányjövedék:			
		1	Dohányjövedéki központi igazgatóság	337.138		
		2	Dohányvétel	36,555.861		
		3	Dohánygyártás	12,890.190		
		4	Dohányeladás	2,357.268		
			Összesen (17. czím)	. . .	52,140.457	
	18		Lottójövedék:			
		1	Személyi járandóságok	54.365		
		2	Dologi kiadások	2.036		
			Összesen (18. czím)	. . .	56.401	
	19		Sójövedék:			
		1	Személyi járandóságok	429.665		
		2	Dologi kiadások	270.558		
		3	Sóvétel	276.000		
		4	Szállitási költségek	2,100.000		
		5	Sótermelési költség megtéritése	1,695.879		
			Összesen (19. czím)	. . .	4,772.102	
	20		Perköltségek	. . .	23.441	
	21		Állami jószágok, út-, hid- és révvámok:			
		1	Személyi járandóságok	10.815		
		2	Dologi kiadások	19.292		
		3	Közterhek	138.329		
		4	Gazdálkodás	88.166		
			Összesen (21. czím)	. . .	256.602	
			Átvitel	. . .	107,891.115	456,429,231

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat		107,891.115	456,429.231
	22		Bányaigazgatóságok:			
		1	Személyi járandóságok	252.086		
		2	Dologi kiadások	74.824		
		3	Közterhek	1.300		
			Összesen (22. czím)	. . .	328.210	
	23		Fém- és opálbányászat:			
		1	Személyi járandóságok	434.648		
		2	Dologi kiadások	71.470		
		3	Közterhek	31.150		
		4	Üzemi kiadások	5,403.369		
			Összesen (23. czím)	. . .	5,940.637	
	24		Fémkohászat:			
		1	Személyi járandóságok	197.332		
		2	Dologi kiadások	63.450		
		3	Közterhek	3.514		
		4	Üzemi kiadások	9,264.945		
			Összesen (24. czím)	. . .	9,529.241	
	25		Pénzverés és fémbeváltás:			
		1	Személyi járandóságok	125.674		
		2	Dologi kiadások	20.540		
		3	Közterhek	290		
		4	Üzemi kiadások	16,255.912		
			Összesen (25. czím)	. . .	16,402.416	
	26		Állami vasgyárak:			
		1	Személyi járandóságok	1,885.000		
		2	Dologi kiadások	556.400		
		3	Közterhek	165.230		
		4	Üzemi kiadások	29,748.570		
			Összesen (26. czím)	. . .	32,355.200	
	27		Zsilvölgyi kőszénbánya:			
		1	Személyi járandóságok	4.688		
		2	Dologi kiadások	1.900		
		3	Közterhek	29.366		
		4	Üzemi kiadások	4.054		
			Összesen (27. czím)	. . .	40.008	
	28		Sótermelés:			
		1	Személyi járandóságok	231.677		
		2	Dologi kiadások	26.728		
		3	Közterhek	5.660		
		4	Üzemi kiadások	1,737.534		
			Összesen (28. czím)	. . .	2,001.599	
			Átvitel	. . .	171,488.426	456,429.231

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				k o r o n a		
			Áthozat	. . .	174,488.426	456,429.231
	29		Bányászati kegyuri terhek:			
		1	Személyi járandóságok	95.807		
		2	Dologi kiadások	70.366		
			Összesen (29. czím)	. . .	166.173	
	30		Bányakapitányságok:			
		1	Személyi járandóságok	180.903		
		2	Dologi kiadások	36.438		
			Összesen (30. czím)	. . .	217.341	
	31		Állami nyomda:			
		1	Személyi járandóságok	540.546		
		2	Dologi és üzleti kiadások	982.217		
			Összesen (31. czím)	. . .	1,522.763	
	32		Állami épületek	. . .	172.402	
	33		Budapesti állami hidak:			
		1	Személyi járandóságok	141.848		
		2	Dologi kiadások	17.166		
		3	Közterhek	4.797		
		4	Üzleti kiadások	191.481		
		5	Alapok alakitása	42.204		
		6	Nyugdíjak	33.655		
			Összesen (33. czím)	. . .	431.151	
	34		Állami ingó vagyon:			
			Kincstári árvaletétek	. . .	1.035	
	35		Különféle kiadások:			
		1	Alapitványok, járulékok és kegyuri kiadások .	157.033		
		2	Vegyesek	1,832.462		
			Összesen (35. czím)	. . .	1,989.495	
			Együtt (XVIII. fejezet, 1—35. czím)	. . .	. . .	178,988.78[illegible]
XIX.			**Kereskedelemügyi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
		1	Személyi járandóságok	1,075.520		
		2	Dologi kiadások	280.600		
		3	Hozzájárulás a tisztképző tanfolyamok költségeihez	23.000		
		4	Vasuti ministeri biztosok	17.000		
		5	Tanulmányi és utazási ösztöndíjak	8.000		
			Összesen (1. czím)	. . .	1,404.120	
			Átvitel	. . .	1,404.120	635,418.01[illegible]

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				k o r o n a		
			Áthozat		1,404.120	635,418.017
	2		Államépitészeti hivatalok:			
		1	Személyi járandóságok	1,330.900		
		2	Dologi kiadások	487.700		
			Összesen (2. czím)	. . .	1,818.600	
	3		Közutak:			
		1	Állami közutak fentartása	7,070.800		
		2	Az 1890. évi I. t.-cz. 23. §-a értelmében létesitendő állami alapra, a törvényhatóságoknak közutjaik és hidjaik fentartására és az e czímeken elvállalt kötelezettségek teljesitésére	1,700.000		
		3	Törzskönyvek, távolsági térképek és közuti térkép elkészitésére	88.600		
			Összesen (3. czím)	. . .	8,859.400	
	4		Ipari és kereskedelmi szakoktatás:			
		1	Személyi járandóságok	1,010.100		
		2	Dologi kiadások	507.780		
		3	Országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács	14.200		
		4	Egyéb ipari és kereskedelmi oktatási czélok	98.200		
		5	Kereskedelmi oktatási ösztöndíjak	2.267		
			Összesen (4. czím)	. . .	1,632.547	
	5		Ipari és kereskedelmi czélok:			
		1	Kereskedelmi muzeum	175.750		
		2	Iparfejlesztés	2,300.000		
		3	Belkereskedelem	130.000		
		4	Külkereskedelem	485.000		
		5	Ipari és kereskedelmi ösztöndíjak	13.795		
		6	Munkásvédelmi ügyek	90.000		
			Összesen (5. czím)	. . .	3,194.545	
	6		Ipari felügyelet és kazánvizsgálat:			
		1	Személyi járandóságok	173.100		
		2	Dologi kiadások	193.100		
			Összesen (6. czím)	. . .	366.200	
	7		Posta, távirda és távbeszélő:			
		1	Személyi járandóságok	20,531.050		
		2	Dologi kiadások	16,655.000		
			Összesen (7. czím)	. . .	37,186.050	
	8		Magyar királyi postatakarékpénztár:			
		1	Személyi járandóságok	1,038.390		
		2	Dologi kiadások	223.700		
		3	Üzleti kiadások	1,420.000		
		4	A postatakarékpénztári tanács költségei	4.000		
		5	Nyugdíjak	20.000		
			Összesen (8. czím)	. . .	2,706.090	
			Átvitel		57,167.552	635,418.017

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	57,167.552	635,418.017
	9		Hajózás:			
			Tengerészeti igazgatás:			
		1	Személyi járandóságok	295.390		
		2	Dologi kiadások	205.600		
		3	A tengerészeti segélyalapok részesedése a kikötői illetékekből (1897. évi IX. t.-czikk)	80.000		
			Szakoktatás:			
		4	Személyi járandóságok	43.870		
		5	Dologi kiadások	42.970		
			Összesen (9. czím)	. . .	667.830	
	10		Aldunai m. kir. hajózási hatóság:			
		1	Személyi járandóságok	133.970		
		2	Dologi kiadások	73.500		
			Összesen (10. czím)	. . .	207.470	
	11		Magyar királyi államvasutak:			
		1	Személyi járandóságok	66,403.710		
		2	Dologi kiadások	7,817.200		
		3	Rendes fentartási és üzemi kiadások	62,137.150		
		4	Átalakitási munkák	4,961.940		
		5	Tűz és elemi károk okozta kiadások	1,794.000		
			Összesen (11. czím)	. . .	143,114.000	
	12		M. kir. zálogházak:			
		1	Személyi járandóságok	289.630		
		2	Dologi kiadások	82.640		
		3	Nyugdíjak	32.200		
		4	Egyéb üzemi kiadások	140.530		
			Összesen (12. czím)	. . .	545.000	
	13		Mértékhitelesités és fegyvervizsgálati bizottság:			
		1	Személyi járandóságok	27.870		
		2	Dologi kiadások	39.920		
			Összesen (13. czím)	. . .	67.790	
	14		M. kir. központi statisztikai hivatal:			
		1	Személyi járandóságok	284.900		
		2	Dologi kiadások	458.800		
			Összesen (14. czím)	. . .	743.700	
	15		Szabadalmi hivatal és szabadalmi tanács:			
		1	Személyi járandóságok	196.390		
		2	Dologi kiadások	153.040		
			Összesen (15. czím)	. . .	349.430	
			Együtt (XIX. fejezet, 1—15. czím)	. . .	. . .	202,862.772
			Átvitel	. . .	. . .	838,280.789

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat			838,280.789
XX.			**Földmívelésügyi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
		1	Személyi járandóságok	824.749		
		2	Dologi kiadások	167.000		
			Összesen (1. czím)	. . .	991.749	
	2		Állami erdők:			
		1	Személyi járandóságok	2,484.821		
		2	Dologi kiadások	906.774		
		3	Üzemi és gazdálkodási kiadások	6,032.884		
		4	Közterhek	1,407.395		
			Összesen (2. czím)	. . .	10,831.874	
	3		Állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek:			
		1	Személyi járandóságok	763.564		
		2	Dologi kiadások	735.798		
			Összesen (3. czím)	. . .	1,499.362	
	4		Erdőfelügyelőségek:			
		1	Személyi járandóságok	226.329		
		2	Dologi kiadások	125.200		
			Összesen (4. czím)	. . .	351.529	
	5		Erdőőri szakiskolák:			
		1	Személyi járandóságok	27.550		
		2	Dologi kiadások	79.150		
		3	Gazdálkodási kiadások	12.444		
		4	Közterhek	3.064		
			Összesen (5. czím)	. . .	122.208	
	6		Országos erdei alap	. . .	200.000	
	7		Állami segély kopár területek befásitására	. . .	300.000	
	8		Ménesbirtok-gazdaságok, gödöllői koronauradalom és bukin-palánkai csikótelep:			
		1	Személyi járandóságok	425.790		
		2	Dologi kiadások	75.320		
		3	Gazdasági kiadások	4,750.859		
		4	Közterhek	473.600		
			Összesen (8. czím)	. . .	5,725.569	
	9		Állami lótenyészintézetek:			
		1	Személyi járandóságok	1,802.791		
		2	Dologi kiadások	4,732.922		
			Összesen (9. czím)	. . .	6,535.713	
	10		Állategészségügy:			
		1	Személyi járandóságok	1,269.991		
		2	Dologi kiadások	739.266		
			Összesen (10. czím)	. . .	2,009.257	
	11		Gazdasági tanintézetek és mezőgazdasági ismeretek terjesztése:			
		1	Személyi járandóságok	768.594		
		2	Dologi kiadások	1,516.464		
			Összesen (11. czím)	. . .	2,285.058	
			Átvitel	. . .	30,852.319	838,280.789

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				k o r o n a		
			Áthozat	. . .	30,852.319	838,280.789
	12		Állattenyésztés és tejgazdaság:			
		1	Személyi járandóságok	117.865		
		2	Dologi kiadások	2,346.372		
			Összesen (12. czím)	. . .	2,464.237	
	13		Országos vizépitési igazgatóság:			
		1	Személyi járandóságok	144.253		
		2	Dologi kiadások	92.432		
			Összesen (13. czím)	. . .	236.685	
	14		Folyammérnöki hivatalok:			
		1	Személyi járandóságok	353.741		
		2	Dologi kiadások	231.086		
			Összesen (14. czím)	. . .	584.827	
	15		Vizi munkálatok:			
		1	Személyi járandóságok	131.506		
		2	Dologi kiadások	701.859		
			Összesen (15. czím)	. . .	833.365	
	16		Kulturmérnöki hivatalok:			
		1	Személyi járandóságok	399.369		
		2	Dologi kiadások	325.180		
			Összesen (16. czím)	. . .	724.549	
	17		Halászat:			
		1	Személyi járandóságok	24.880		
		2	Dologi kiadások	87.980		
			Összesen (17. czím)	. . .	112.860	
	18		Szőlészet és borászat:			
		1	Személyi járandóságok	178.940		
		2	Dologi kiadások	178.165		
		3	Szőlészeti és borászati czélok előmozditására	175.000		
			Összesen (18. czím)	. . .	532.105	
	19		Kincstári birtokok és fürdők:			
		1	Személyi járandóságok	170.067		
		2	Dologi kiadások	80.760		
		3	Gazdálkodási kiadások	163.160		
		4	Közterhek	412.768		
			Összesen (19. czím)	. . .	826.755	
	20		Perköltségek	. . .	68.000	
	21		Gazdasági műszaki hivatal és telepitési szolgálat:			
		1	Személyi járandóságok	45.906		
		2	Dologi kiadások	37.100		
			Összesen (21. czím)	. . .	83.006	
			Átvitel	. . .	37,318.708	838,280.789

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	37,318.708	838,280.789
	22		Delibláti kincstári birtok:			
		1	Személyi járandóságok	28.316		
		2	Dologi kiadások	16.600		
		3	Gazdálkodási és üzemi költségek	18.760		
		4	Közterhek	13.440		
			Összesen (22. czím)	. . .	77.116	
	23		A mező- és közgazdaság különböző ágai:			
		1	Személyi járandóságok	192.760		
		2	Dologi kiadások	864.458		
			Összesen (23. czím)	. . .	1,057.218	
	24		Kertészet, gyümölcsészet és fatenyésztés:			
		1	Személyi járandóságok	97.780		
		2	Dologi kiadások	447.578		
			Összesen (24. czím)	. . .	545.358	
	25		Kisérletügy és káros rovarok elleni intézkedések:			
		1	Személyi járandóságok	230.160		
		2	Dologi kiadások	246.322		
			Összesen (25. czím)	. . .	476.482	
	26		Gazdasági munkásügyek:			
		1	Személyi járandóságok	30.000		
		2	Dologi kiadások	400.000		
			Összesen (26. czím)	. . .	430.000	
	27		Országos meteorologiai és földmágnességi központi intézet:			
		1	Személyi járandóságok	95.780		
		2	Dologi kiadások	94.700		
			Összesen (27. czím)	. . .	190 480	
	28		Selyemtenyésztés emelése:			
		1	Személyi járandóságok	295.200		
		2	Dologi kiadások	4,916.400		
			Összesen (28. czím)	. . .	5,211.600	
	29		Földtani intézet:			
		1	Személyi járandóságok	109.100		
		2	Dologi kiadások	66.600		
			Összesen (29. czím)	. . .	175.700	
	30		A hegyvidéki földmivelőnép segélyezése:			
		1	Személyi járandóságok	28.000		
		2	Dologi kiadások	284.624		
			Összesen (30. czím)	. . .	312.624	
			Együtt (XX. fejezet, 1—30. czím)	. . .	. . .	45,795.286
			Átvitel	. . .	. . .	884,076.075

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				k o r o n a		
			Áthozat	. . .		884,076.075
XXI.			**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
		1	Személyi járandóságok	745.962		
		2	Dologi kiadások	223.100		
			Összesen (1. czím)	. . .	969.062	
	2		Országos közoktatásügyi tanács:			
		1	Személyi járandóságok	22.600		
		2	Dologi kiadások	8.000		
			Összesen (2. czím)	. . .	30.600	
	3		Budapesti kir. egyetem:			
		1	Személyi járandóságok	1,737.616		
		2	Dologi kiadások	1,129.694		
			Összesen (3. czím)	. . .	2,867.310	
	4		Kolozsvári Ferencz József tudományegyetem:			
		1	Személyi járandóságok	711.299		
		2	Dologi kiadások	243,720		
			Összesen (4. czím)	. . .	955.019	
	5		Kolozsvári Karolina országos kórház és egyetemi klinikák:			
			Személyi járandóságok	102.631		
			Dologi kiadások	496.000		
			Összesen (5. czím)	. . .	598.631	
	6		Budapesti középiskolai tanárképző intézet, a vele kapcsolatos gyakorló főgymnasium és a »báró Eötvös József-collegium«:			
		1	Személyi járandóságok	152.017		
		2	Dologi kiadások	56.672		
			Összesen (6. czím)	. . .	208,689	
	7		Kolozsvári középiskolai tanárképző intézet:			
		1	Személyi járandóságok	38.748		
		2	Dologi kiadások	4.323		
			Összesen (7. czím)	. . .	43.071	
	8		Középiskolai tanárképzők segélyezése	. . .	36.000	
	9		József-műegyetem:			
		1	Személyi járandóságok	619.012		
		2	Dologi kiadások	200.100		
			Összesen (9. czím)	. . .	819.112	
	10		Kassai jogakadémia:			
		1	Személyi járandóságok	59.808		
		2	Dologi kiadások	5.448		
		3	Közegészségtani előadások dijazására a jogakadémiákon	1.200		
			Összesen (10. czím)	. . .	66.456	
			Atvitel	. . .	6,593.950	884,076.075

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				k o r o n a		
			Áthozat	. . .	6,593.950	884,076.075
	11		Ó-gyallai csillagda:			
		1	Személyi járandóságok	11.900		
		2	Dologi kiadások	9.400		
			Összesen (11. czím)	. . .	21.300	
	12		Tankerületi főigazgatóságok:			
		1	Személyi járandóságok	137.497		
		2	Dologi kiadások	28.000		
			Összesen (12. czím)	. . .	165.497	
	13		Állami gymnasiumok és reáliskolák:			
		1	Személyi járandóságok	3,648.986		
		2	Dologi kiadások	419.136		
			Összesen (13. czím)	. . .	4,068.122	
	14		Felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolák segélyezése	. . .	1,577.756	
	15		A középiskolai internatusok, alumneumok és convictusok segélyezése	. . .	62.300	
	16		Állami felsőbb leányiskolák:			
		1	Személyi járandóságok	637.643		
		2	Dologi kiadások	394.600		
			Összesen (16. czím)	. . .	1,032.243	
	17		Vizsgálati bizottmányok	. . .	48.600	
	18		Népnevelési tanfelügyelőségek:			
		1	Személyi járandóságok	533.498		
		2	Dologi kiadások	145.000		
			Összesen (18. czím)	. . .	678.498	
	19		Állami elemi népiskolák:			
		1	Személyi járandóságok	5,195.810		
		2	Dologi kiadások	754.000		
		3	Uj iskolák felállitására	100.000		
			Összesen (19. czím)	. . .	6,049.810	
	20		Községi-, felekezeti- és magánnépiskolák segélyezése	. . .	2,830.000	
	21		Felső nép- és polgári iskolák:			
		1	Személyi járandóságok	2,351.991		
		2	Dologi kiadások	192.000		
			Összesen (21. czím)	. . .	2,543.991	
	22		Népnevelési intézetek közös szükséglete . . .	. . .	1,004.684	
	23		Polgári tanitó- és tanitónőképzők:			
		1	Személyi járandóságok	232.358		
		2	Dologi kiadások	249.540		
			Összesen (23. czím)	. . .	481.898	
			Átvitel	. . .	27,158.649	884,076.075

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	27,158.649	884,076.075
	24		Elemi tanító- és tanítónőképzők:			
		1	Személyi járandóságok	830.189		
		2	Dologi kiadások	842.700		
			Összesen (24. czím)	. . .	1,672.889	
	25		Felekezeti képezdei tanárok illetményeinek kiegészitésére	. . .	25.000	
	26		Kisdedóvónők és menedékházvezetőnők képzése:			
		1	Személyi járandóságok	97.600		
		2	Dologi kiadások	115.200		
			Összesen (26. czím)	. . .	212.800	
	27		Kisdedóvó intézetek és menedékházak	. . .	738.080	
	28		Testi nevelés	. . .	31.600	
	29		Gazdasági ismétlő iskolák	. . .	190.100	
	30		Balatonfüredi »Erzsébet« szeretetház:			
		1	Személyi járandóságok	7.486		
		2	Dologi kiadások	26.550		
			Összesen (30. czím)	. . .	34.036	
	31		Üvegtechnikai intézet:			
		1	Személyi járandóságok	5.200		
		2	Dologi kiadások	400		
			Összesen (31. czím)	. . .	5.600	
	32		Iparos tanulók iskolái	. . .	252.600	
	33		Állami felső kereskedelmi iskolák:			
		1	Személyi járandóságok	414.666		
		2	Dologi kiadások	30.400		
			Összesen (33. czím)	. . .	445.066	
	34		Keleti kereskedelmi akadémia:			
		1	Személyi járandóságok	38.000		
		2	Dologi kiadások	12.200		
			Összesen (34. czím)	. . .	50.200	
	35		Kereskedelmi iskolák segélyezése	. . .	142.000	
	36		Bábaképezdék:			
		1	Személyi járandóságok	80.252		
		2	Dologi kiadások	133.700		
			Összesen (36. czím)	. . .	213.952	
			Átvitel	. . .	31,172.572	884,076.075

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	31,172.572	884,076.075
	37		Gyógypaedagógiai intézetek:			
		1	Személyi járandóságok	287.836		
		2	Dologi kiadások	204.000		
			Összesen (37. czím)	. . .	491.836	
	38		Képzőművészet és művészi ipar	. . .	148.520	
	39		Festészeti és szobrászati mesteriskolák:			
		1	Személyi járandóságok	32.956		
		2	Dologi kiadások	40.180		
			Összesen (39. czím)	. . .	73.136	
	40		Országos mintarajziskola és rajztanárképző:			
		1	Személyi járandóságok	94.360		
		2	Dologi kiadások	59.340		
			Összesen (40. czím)	. . .	153.700	
	41		M. kir. női festőiskola:			
		1	Személyi járandóságok	9.440		
		2	Dologi kiadások	8.200		
			Összesen (41. czím)	. . .	17.640	
	42		Iparművészeti iskola:			
		1	Személyi járandóságok	107.640		
		2	Dologi kiadások	49.500		
			Összesen (42. czím)	. . .	157.140	
	43		Zeneművészet fejlesztése	. . .	20.000	
	44		Országos zeneakadémia:			
		1	Személyi járandóságok	129.551		
		2	Dologi kiadások	35.800		
			Összesen (44. czím)	. . .	165.351	
	45		Országos szinművészeti akadémia:			
		1	Személyi járandóságok	25.200		
		2	Dologi kiadások	13.606		
			Összesen (45. czím)	. . .	38.806	
			Átvitel	. . .	32,438.701	884,076.075

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	32,438.701	884,076.075
	46		A muzeumok és könyvtárak országos felügyelete és országos tanácsa	. . .	192.740	
	47		Magyar nemzeti muzeum:			
		1	Személyi járandóságok	227.189		
		2	Dologi kiadások	236.230		
			Összesen (47. czím)	. . .	463.419	
	48		Országos képtár és magyar történelmi képcsarnok:			
		1	Személyi járandóságok	36.970		
		2	Dologi kiadások	94.960		
			Összesen (48. czím)	. . .	131.930	
	49		Iparművészeti muzeum:			
		1	Személyi járandóságok	43.860		
		2	Dologi kiadások	59.200		
			Összesen (49. czím)	. . .	103.060	
	50		Műemlékek országos bizottsága:			
		1	Személyi járandóságok	15.400		
		2	Dologi kiadások	14.900		
			Összesen (50. czím)	. . .	30.300	
	51		Műemlékek fentartása	. . .	80.208	
	52		Közművelődési czélok támogatása	. . .	149.104	
	53		Ösztöndíjak	. . .	152.996	
	54		Egyházak segélyezése	. . .	3,549.344	
			Együtt (XXI. fejezet, 1—54. czím)	. . .	. . .	37,291.802
			Átvitel	. . .	. . .	921,367.877

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
XXII.			Áthozat	. . .	. . .	921,367.877
			Igazságügyi ministerium:			
	1		Központi igazgatás:			
		1	Személyi járandóságok	563.949		
		2	Dologi kiadások	67.808		
			Összesen (1. czím)	. . .	631.757	
	2		Királyi Curia:			
		1	Személyi járandóságok	1,024.555		
		2	Dologi kiadások	48.376		
			Összesen (2. czím)	. . .	1,072.931	
	3		Konstantinápolyi consuli főtörvényszék: Személyi járandóságok és dologi kiadások	. . .	52.071	
	4		Koronaügyészség:			
		1	Személyi járandóságok	69.620		
		2	Dologi kiadások	4.600		
			Összesen (4. czím)	. . .	74.220	
	5		Királyi itélőtáblák:			
		1	Személyi járandóságok	2,301.950		
		2	Dologi kiadások	155.574		
			Összesen (5. czím)	. . .	2,457 524	
	6		Királyi főügyészségek:			
		1	Személyi járandóságok	296.590		
		2	Dologi kiadások	88.150		
			Összesen (6. czím)	. . .	384.740	
	7		Királyi törvényszékek és járásbiróságok:			
		1	Személyi járandóságok	19,135.429		
		2	Dologi kiadások	2,347.470		
			Összesen (7. czím)	. . .	21,482 899	
	8		Királyi ügyészségek:			
		1	Személyi járandóságok	2,880.475		
		2	Dologi kiadások	3,507.294		
			Összesen (8. czím)	. . .	6,387.769	
	9		Országos fegyintézetek, kerületi börtön, gyüjtőfogház, közvetitő intézet és állami fogházak:			
		1	Személyi járandóságok	941.954		
		2	Dologi kiadások	1,488.478		
			Összesen (9. czím)	. . .	2,430.432	
	10		Büntetéspénzek országos alapja	. . .	1,155.118	
	11		Telekkönyvezés:			
		1	Személyi járandóságok	13.807		
		2	Dologi kiadások	1.180		
			Összesen (11. czím)	. . .	14.987	
	12		Az 1899. évi XLVIII. t.-cz. alapján alkalmazott birák személyi járandóságai és törvények szerkesztése	. . .	83.340	
	13		Országos birósági vegyészeti intézet:			
		1	Személyi járandóságok	16.300		
		2	Dologi kiadások	3.300		
			Összesen (13. czím)	. . .	19.600	
			Együtt (XXII. fejezet, 1—13. czím)	. . .	. . .	36,247.388
			Atvitel	. . .	. . .	957,615.265

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	. . .	957,615.265
XXIII.			**Honvédelmi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
		1	Személyi járandóságok	529.752		
		2	Dologi kiadások	134.000		
			Összesen (1. czím)	. . .	663.752	
	2		Honvédségi intézetek:			
		1	Központi ruhatár	206.650		
		2	Központi fegyvertár	120.697		
		3	Honvéd nevelő- és képzőintézetek átalánykép	1,926.888		
		4	Honvéd-menház	108.625		
		5	Honvéd élelmező raktár	119.023		
			Összesen (2. czím)	. . .	2,481.883	
	3		Ujonczozás-felülvizsgálati költségek	. . .	60.000	
	4		Honvéd-főparancsnokság	. . .	164.185	
	5		Kerületi parancsnokságok	. . .	1,031.936	
	6		Csapatok:			
		1	Pénzbeli illetékek	14,048.529		
		2	Elhelyezés	5,308.101		
		3	Élelmezés	5,847.750		
		4	Lóeleség	1,855.070		
		5	Ruházat és felszerelés	2,679.143		
		6	Betegápolási költségek	366.520		
		7	Töltények beszerzése	1,319.850		
		8	Pótlovazás	1,364.353		
			Összesen (6. czím)	. . .	32,789.316	
	7		Csendőrségi költségek	. . .	96.151	
	8		Honvéd hadbiróság	. . .	259.936	
	9		Honvéd hadbiztosság	. . .	362.992	
	10		Honvéd-számellenőrzés	. . .	373.600	
	11		Alapitványi helyek a közös katonai intézetekben	. . .	190.564	
			Együtt (XXIII. fejezet, 1—11. czím)	. . .	. . .	38,474.315
			Rendes kiadások összege	. . .	. . .	996,089.580

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				korona		
			## *B.* Rendkivüli kiadások.			
			### *a)* Átmeneti kiadások.			
I.			**Országgyülés:**			
	1		Az országgyülési gyorsirók kártalanitási segélye	. . .	17.460	
	2		A képviselőháznál alkalmazott nős vagy családos szolgák rendkivüli segélyezésére	. . .	4.750	
			Együtt (I. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	22.210
II.			**Az 1903. évi közösügyi kiadásokból a magyar korona országait illető összeg:**			
	1		Rendkivüli közösügyi kiadás	. . .	11,741.952	
	2		A Bosznia és Herczegovinában, továbbá a Lim területén álló parancsnokságok, intézetek és csapatok 1903. évi rendkivüli szükséglete 7,814.000 K után	. . .	2,688.016	
			Együtt (II. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	14,429.968
III.			**Nyugdíjak:**			
	1		Pénzügyministerium:			
			A bányatárspénztári hiányok felerészének fedezésére szolgáló és feltételesen visszafizetendő előleg	. . .	253.000	
	2		Földmivelésügyi ministerium:			
			Társpénztári hiányok felerészének fedezésére szolgáló feltételesen visszafizetendő előlegek	. . .	32.051	
			Együtt (III. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	285.051
IV.			**Ministerelnökség:**			
	1		Gróf Andrássy Gyula emlékszobrára IX. részlet (az 1890: III. törv.-czikk alapján)	. . .	150.000	
	2		Milleniumi műemlékekre (az 1896. évi VIII. t.-czikk alapján):			
			Szent-István lovas szobrára és a szobor körüli tér rendezésére	. . .	50.000	
	3		1848/49-iki honvédek segélyezésére és az azzal kapcsolatos kezelési költségekre	. . .	800.000	
	4		A fiumei kormányzói palota berendezésére . . .	. . .	6.000	
			Együtt (IV. fejezet, 1—4. czím)	. . .	. . .	1,006.000
V.			**Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:**			
			A ministerium épületeinek alapos helyreállitására	. . .	. . .	18.000
			Átvitel	. . .	. . .	15,761.229

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	. . .	15,761.229
VI.			**Horvát-szlavon-dalmát ministerium:**			
	1		Az autonom horvát törvénytárnak magyar nyelven való kiadására	. . .	4.000	
	2		Hivatalos helyiségek felszerelése és bebutorozása	. . .	2.000	
			Együtt (VI. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	6.000
VII.			**Belügyministerium:**			
	1		Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatósága:			
		1	Törvény-előkészités és szerkesztés czéljaira . .	25.000		
		2	A belügyministerium hivatalos helyiségeinek új butorzattal való fokozatos felszerelésére . .	4.000		
		3	A belügyministerium irattárának selejtezési költségeire	4.000		
			Összesen (1. czím)	. . .	33.000	
	2		Országos levéltár:			
			A külföldi történeti kútfőgyűjtemények és folytatásuk beszerzésére és bekóttetésére	. . .	2.000	
	3		Vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai:			
			A polgárositott magyar határőrvidéken fennállott házközösségi intézménynek megszüntetésével járó rendkivüli kiadásokra, az 1885. évi XXIV. t.-cz. alapján:			
		1	Személyi járandóságok	53.830		
		2	Dologi kiadások	2.200		
			Összesen (3. czím)	. . .	56.030	
	4		Szinművészeti kiadások:			
			A m. kir. operaháznál alkalmazandó magyar énekesek és énekesnők kiképzésére szolgáló ösztöndíjak	. . .	6.000	
	5		Közegészségügyi kiadások:			
		1	Községi bábák kiképzésére szolgáló tanfolyamok költségeire és okleveles bábák képzésére létesitendő ösztöndijakra	90.000		
		2	A tuberkulozis elleni védekezésnek a kormánytevékenység keretében való népszerű ismertetése folytán felmerülő szerkesztői díjakra és kiadási költségekre, valamint az e czímen szükséges adatgyüjtés költségeire	4.000		
			Átvitel	94.000	97.030	15,767.229

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	94.000	97.030	15,767.229
		3	A pozsonyi m. kir. állami kórházban a régi épület ablakainak kicserélésére II. részlet .	28.000		
		4	A lipótmezei m. kir. állami elmegyógyintézetnél a megromlott ablakok 18.000 K helyreállitási költségére IV. részlet	4.000		
		5	Ugyanezen intézetnél a faágyaknak vaságyakkal való kicserélésére szükséges 14.800 K költség II. részlete	5.000		
		6	A nagyszebeni m. kir. állami elmegyógyintézet elromlott deszkapadozatának tölgyfaparkettel való folytatólagos kicserélésére	7.305		
			Összesen (5. czím)	. . .	138.305	
	6		M. kir. Csendőrség:			
			A m. kir. csendőrség állományának és alosztályainak tervbevett szaporitásából felmerülő költségekre	. . .	3.015	
	7		Általános közigazgatási kiadások:			
		1	Országos határrendezési és határkiigazitási költségek	16.000		
		2	Az országos községi törzskönyvi bizottság költségeire	10.000		
		3	Fordítói dijak	5.000		
			Összesen (7. czím)	. . .	31.000	
			Együtt (VII. fejezet, 1—7. czím)	. . .	. . .	269.350
VIII.			**Pénzügyministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
		1	Egyes állomáshelyeknek magasabb lakbérosztályba leendő besorozása esetén az állami alkalmazottaknak járó lakpénztöbbletekre . .	41.800		
		2	Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek tervezett javitására átalányképen	16,000.000		
			Összesen (1. czím)	. . .	16,041.800	
	2		Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:			
			Az egyenesadóreform-munkálatok költségeire .	. . .	20.000	
	3		Bányaigazgatóságok:			
			Petroleumra és kálisóra eszközlendő mély furásokra segélyképen	. . .	100.000	
			Átvitel	. . .	16,161.800	16,036.579

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	16,161.800	16,036.579
	4		Fém- és opálbányászat:			
		1	Az ezüstár hanyatlása folytán sujtott bányavidékek iparának segélyezésére s azok részére adható kölcsönökre	200.000		
		2	Taxástelkek folytatólagos rendezésére	1.600		
			Összesen (4. czím)	. . .	201.600	
	5		Fémkohászat:			
		1	A zalatnai kohó szükségletére két magán lakóház megvásárlása czéljából felvett társpénztári kölcsön II. törlesztési részlete a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen	5.620		
		2	A fernezelyi kohónál Bode-féle pörkölőpestek épitésére a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen	23.697		
		3	A selmeczi kohónál két tovalapátoló pörkölőpestnek ujra épitésére a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen	37.500		
			Összesen (5. czim)	. . .	66.817	
	6		Pénzverés és fémbeváltás:			
		1	Fémbeszerzésekre	340.000		
		2	A pénzverésnél fenmaradó bevételi többlet a valutarendezés czéljaira	383.674		
			Összesen (6. czím)	. . .	723.674	
	7		Állami vasgyárak:			
		1	Kutatásokra és feltárásokra	80.000		
		2	A zolyómbrezói gyárat átszelő országut áthelyezésére szükséges 100.000 K I. részletéül . .	50.000		
		3	Rendkivüli hozzájárulásként az államvasuti nyugdijintézethez szükséges 50.000 K I. részletéül	10.000		
			Összesen (7. czim)	. . .	140.000	
	8		Különféle kiadások:			
		1	A rendelkezés alá jutott tisztviselők illetményeire	1.000		
		2	Az 1867. év végeig befektetett tiszti biztositékok visszafizetésére	3.000		
		3	A Rába és mellékfolyóinak szabályozására . .	30.290		
		4	A kincstári birtokok eladása folytán fedezet nélkül maradt kegyuri terhek	17.000		
			Összesen (8. czím)	. . .	51.290	
			Együtt (VIII. fejezet, 1—8. czím)	. . .	. . .	17,345.181
			Átvitel	. . .	. . .	33,381.760

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	. . .	33,381.760
IX.			**Kereskedelemügyi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
		1	A fiumei raktári vállalat ministeri biztosának .	4.000		
		2	Viczinális vasutak segélyezésére	1,300.000		
			Összesen (1. czím)	. . .	1,304.000	
	2		Ipari és kereskedelmi czélok:			
			Vámtarifai munkálatok költségei	. . .	150.000	
	3		Posta, távirda és távbeszélő:			
		1	A budapesti m. kir. távbeszélő-hálózat bérletének megszüntetéseért fizetendő 7-ik évi járadék	827.000		
		2	A budapesti főpostaépület gyökeres javitására a postaforgalmi pénzekből vett előleg törlesztése .	80.000		
			Összesen (3. czím)	. . .	907.000	
	4		Hajózás:			
		1	Az »Adria« m. kir. tengerhajózási részvénytársaság szerződésszerű segélyezésére	1,140.000		
		2	A magyar keleti tengerhajózási részvénytársaság segélyezésére	180.000		
		3	A magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság szerződésszerű segélyezésére	590.000		
		4	A szabadhajózás segélyezésére	200.000		
		5	Az »Adria« magyar kir. tengerhajózási részvénytársaság ministeri biztosának díjazására . . .	8.000		
		6	A magyar keleti tengerhajózási részvénytársaság ministeri biztosának díjazására	3.000		
		7	A magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytásaság ministeri biztosának díjazására	2.400		
		8	A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság segélyezésére az 1894. évi XXXVI. t.-cz. alapján	900.000		
		9	A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság ministeri biztosának dijazására	8.000		
		10	A balatontavi gőzhajózási részvénytársaság segélyezésére	24.000		
		11	Suez-csatornai illetékek fedezésére	500 000		
		12	A fiumei dock-társulat részére nyujtandó állami segély	20.000		
			Összesen (4. czím)	. . .	3,575.400	
	5		Magyar kir. államvasutak:			
			Leltárszaporitásra	. . .	400.000	
			Együtt (IX. fejezet, 1—5. czím)	. . .	. . .	6,336.400
			Átvitel	. . .	. . .	39,718.160

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	...	...	39,718.160
X.			**Földmivelésügyi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
			Az állampület átalakitási és berendezési költségeire	...	10.000	
	2		Állami erdők	...	89.664	
	3		Erdőőri szakiskolák:			
		1	A liptóujvári és görgényszentimrei erdőőri szakiskolánál nagyobbmérvű épülethelyreállitások és átalakitásokra	13.968		
		2	A liptóujvári erdőőri szakiskolánál butorzat, ágyneműek és kályhák beszerzésére	10.342		
			Összesen (3. czím)	...	24.310	
	4		Ménesbirtok-gazdaságok, gödöllői koronauradalom és bukin-palánkai csikótelep	...	12.000	
	5		Állami lótenyész-intézetek	...	56.634	
	6		Állategészségügy:			
		1	A sertésvész ellen való védekezési kisérletek összes költségeire	12.000		
		2	Az 1905. évben Budapesten tartandó nemzetközi állatorvosi kongressus előkészitésére	2.000		
			Összesen (6. czím)	...	14.000	
	7		Gazdasági tanintézetek és mezőgazdasági ismeretek terjesztése	...	63.110	
	8		Állattenyésztés és tejgazdaság	...	6.000	
	9		Országos vízépitési igazgatóság:			
			A nemzetközi hajózási kongresszus brüsszeli állandó bizottsága költségeihez való hozzájárulásra	...	1.000	
	10		Vizi munkálatok:			
		1	A Balaton tavának tanulmányozása és leirása czéljából segélyképen a földrajzi társaságnak	4.000		
		2	A dunabogdányi és visegrádi kincstári kőbányák üzemének felügyelete, fentartása és fejlesztésére	172.570		
			Összesen (10. czím)	...	176.570	
	11		Kulturmérnöki hivatalok:			
			Társulati öntöző-csatornák épitésének segélyezésére és talajjavitások eredményeinek tanulmányozására az 1900. évi XXX. t.-cz. alapján	...	55.500	
	12		Halászat:			
			A hal-élettani kisérleti állomás felszerelésére	...	6.000	
			Átvitel	...	514.788	39,718.160

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	514.788	39,718.160
	13		Szőlészet és borászat:			
		1	Berendezések a vinczellériskoláknál	14.400		
		2	A phylloxera ellen való védekezés czéljaira .	1,542.110		
		3	A központi szőlészeti kisérleti állomás czéljaira	116.720		
		4	A Magyar Agrár- és Járadékbanknak fizetendő hozzájárulás a szőlőfelujitási kölcsönök érdekében gyakorlandó helyi felügyelet, ellenőrzés és utmutatások megadásának költségéhez . .	60.000		
		5	Egy magyar ampelographia kiadására	10.000		
			Összesen (13. czím)	. . .	1,743.230	
	14		Kincstári birtokok és fürdők	. . .	137.500	
	15		Gazdasági műszaki hivatal és telepitési szolgálat:			
			Telepités:			
		1	Személyi járandóságok	102.572		
		2	Dologi és egyéb kiadások	825.878		
		3	Gazdasági cseléd- és munkáslakások terveinek elkészitésére	40.000		
			Összesen (15. czím)	. . .	968.450	
	16		Delibláti kincstári birtok:			
			A delibláti kincstári birtokon homokkötés és szőlőkaró-termelés czéljából eszközlendő befásitásokra, továbbá a birtok és bérleti határok, valamint utak befásitására	. . .	40.000	
	17		A mező- és közgazdaság különböző ágai:			
		1	Tagositási, birtokrendezési és legeltetési törvény előkészitésével kapcsolatos teendők költségeire	5.000		
		2	Felesbirtokok és a mezőgazdasági népesség statistikája költségeire	10.000		
		3	Hegyvidéki szövetkezetek támogatására	24.000		
		4	A Székelyföldön létesitendő szövetkezetek támogatására	70.000		
		5	Ornithologiai központnál	1.536		
		6	A hasznos madarak és egyéb állatok védelme érdekében szükséges nyomtatványokra, tanulmányokra, kiküldetésekre és segélyekre . .	15.000		
		7	Méhészetnél	4.000		
			Összesen (17. czím)	. . .	129.536	
	18		Kertészet, gyümölcsészet és fatenyésztés	. . .	6.000	
	19		Kisérletügy és káros rovarok elleni intézkedések:			
		1	Kisérletügyi intézmények felszerelésére és berendezésére	61.600		
		2	Czukorrépa termelés javitását czélzó kisérletekre s ezzel kapcsolatos költségekre	33.000		
		3	Melasse takarmányozási kisérletekre	2.000		
			Összesen (19. czím)	. . .	96.600	
			Átvitel	. . .	3,636.104	39,718.160

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	3,636.104	39,718.160
	20		Országos meteorologiai és földmágnességi központi intézet	. . .	26.150	
	21		Földtani intézet:			
		1	Geologiai térképek ujból való kiadása érdekében előkészitő reambulationális bejárásokra	1.300		
		2	Az intézet és laboratoriumainak folytatólagos felszerelésére	8.000		
		3	Geologiai gyakorlati irányu kutatásokra	10.000		
			Összesen (21. czím)	. . .	19.300	
			Együtt (X. fejezet, 1—21. czím)	. . .	. . .	3,681.554
XI.			**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
		1	A ministerium butorzatának helyreállitására és megujitására	6.000		
		2	A közoktatási kormánynak és a főiskoláknak a külföld nevezetesebb tudományos mozgalmaiban való képviseletére	4.000		
		3	A magyar tudományos haladásnak külföldi ismertetésére	10.000		
		4	Egy classica-philologiai realis encyclopédia szerkesztői és irói költségeire 11-ik részlet	1.000		
		5	A Kisfaludy-társaságnak magyar népköltési gyüjtésekre és azok kiadására	3.000		
		6	Tudományos czélok támogatására	13.000		
		7	Az University Extension intézményének meghonositására	4.000		
		8	A magyar földrajzi társaságnak a Balaton tudományos monografiájának kiadására segélyül utolsó részlet	6.000		
		9	Az 1903-iki nemzetközi geologiai congressus költségeire	1.000		
			Összesen (1. czím)	. . .	48.000	
	2		Budapesti királyi egyetem:			
		1	A budapesti kir. tudomány-egyetemi kör segélyezésére	5.000		
		2	A budapesti általános poliklinikai egyesület segélyezésére	6.000		
		3	A budapesti egyetemen a Mensa academica egyesületnek házbér fejében	4.000		
		4	A budapesti egyetem két kórboncztani intézetének tudományos felszerelésére	12.000		
		5	A közegészségtani intézet fölszerelésének kiegészitésére	6.000		
		6	A földrajzi intézet részére beszerzendő müszerekre	2.000		
		7	Az idegkórtani klinika fölszerelésére	6.000		
		8	A két boncztani tanszék fölszerelésére I. részlet	5.000		
		9	Az elméleti fizikai tanszék tanszergyüjteményének költségeire	2.000		
			Összesen (2. czím)	. . .	48.000	
			Átvitel	. . .	96.000	43,399.714

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	96.000	43,399.714
	3		Kolozsvári Ferencz József tudományegyetem:			
		1	A kolozsvári egyetem szövettani, fejlődéstani és közegészségtani intézeteinek tanszerekkel való folytatólagos felszerelésére	8.000		
		2	A kolozsvári egyetem állattani intézetének pótlólagos felszerelésére	8.000		
		3	A kolozsvári egyetem növénytani tanszéke hiányos felszerelésének pótlására	2 000		
		4	A kolozsvári egyetemen eszközölt lebontások folytán szükséges bérlet költségeire	3.000		
		5	A kolozsvári egyetem ásvány- és földtani tanszéke hiányos felszerelésének pótlására	2.000		
		6	A kolozsvári Karolina-kórházban elhelyezett egyetemi kórodák tudományos felszerelésére 4. részlet	40.000		
			Összesen (3. czím)	. . .	63.000	
	4		Kolozsvári Karolina országos kórház és egyetemi klinikák:			
			A kórház előtti járda után fizetendő városi díj utolsó részlete	. . .	4.244	
	5		Budapesti középiskolai tanárképző-intézet, a vele kapcsolatos gyakorló főgymnasium és a »Báró Eötvös József-collegium«:			
			Művészettörténeti előadásokra	. . .	240	
	6		József-műegyetem:			
		1	A műegyetemen tartandó párhuzamos előadásokra	40.000		
		2	A műegyetemi ifjusági egyletek segélyezésére	2.500		
		3	A műegyetem czéljaira bérelt helyiségekért	90.000		
		4	A József-műegyetemen még hiányzó felszerelésekre	30.000		
		5	Electrotechnica kibővitésére	9.300		
		6	Műszaki mechanika fölszerelésére	10.000		
		7	Két gépszerkezettan fölszerelésére	15.000		
			Összesen (6. czím)	. . .	196.800	
	7		Állami gymnasiumok és reáliskolák:			
		1	Állami középiskolák butorbeli felszerelésének pótlására és tanszerbeli alapfelszerelésére	44.000		
		2	A budapesti VI. ker. főgymnasiumnál ujonnan nyitandó osztályok butorozására és felszerelésére	6.000		
		3	A budapesti VII. ker. főgymnasium uj osztályának felszerelésére	4.000		
		4	A középiskolai tanárok részére tartandó rendkivüli tanfolyamok költségeire	2.000		
		5	A »Szabad Lyceum« segélyezésére	1.000		
		6	Szemléltető képekre	4.000		
		7	Magyar fali és kézi térképek készitésének segélyezésére	6.000		
		8	Leánygymnasiumi magántanfolyamok segélyezésére	2.000		
			Átvitel	69.000	360.284	43,399.714

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	69.000	360.284	43 399.714
		9	Középiskolai tanárok és tanárjelöltek számára készitendő tudományos kézi- és segédkönyvekre	12.000		
		10	Budapesti középiskolák új párhuzamos osztályainak személyi és dologi kiadásaira átalánykép	12.000		
		11	Nemzetiségi tankönyvekre	4.000		
		12	Középiskolai szabályrendeletek gyüjteményének kiadására	2.000		
		13	Középiskolai művészettörténeti gyüjteményekre	2.000		
		14	Művészettörténeti rendkivüli előadások díjazására	1.000		
		15	Magyar-olasz és olasz-magyar szótár készitésére	3.200		
		16	Középiskolai ifjusági olvasmányokra	2.000		
		17	Játékdélutánok dologi kiadásaira	9.000		
		18	Szemléltető oktatás szükségleteire	3.000		
			Összesen (7. czím)	. . .	119.200	
	8		Felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolák segélyezése: befektetésekre	. . .	304.000	
	9		Állami felsőbb leányiskolák:			
		1	A máramarosszigeti, kolozsvári és temesvári felsőbb leányiskolák és internátusok felszerelésének kiegészitésére 2. részlet	12.000		
		2	Állami felsőbb leányiskolák tanszerbeli felszerelésére	6.000		
		3	A mezőturi állami felsőbb leányiskolánál a kert befásitására, játszótér létesitésére és az udvar rendezésére	4.000		
		4	A budapesti állami felsőbb leányiskola fölszerelésének kiegészitésére 1. részlet	6.000		
			Összesen (9. czím)	. . .	28.000	
	10		Népnevelési tanfelügyelőségek: A kir. tanfelügyelői irodák bebutorozására . .	. . .	3.000	
	11		Felső nép- és polgári iskolák: A gyakorlati háztartás (főzőiskolák) intézményének segélyezésére	. . .	2.000	
	12		Polgári tanitó- és tanitónőképzők: A budapesti I. ker. állami polgári iskolai tanitóképző-intézet és gyakorló iskola szertárának fölszerelésére	. . .	11.000	
	13		Elemi tanitó- és tanitónőképzők:			
		1	Állami tanitó- és tanitónőképző-intézetek tanszerbeli felszerelésére	6.000		
		2	A zniováraljai állami tanitóképző-intézetnél növénytermelési telep létesitésére	3.000		
		3	Az eperjesi állami tanitónőképző két épületének folyosóval való összekötésére és beüvegezésére	2.400		
			Összesen (13. czím)	. . .	11.400	
	14		Kisdedóvónők és menedékházvezetőnők képzése: A tanitónőképző intézetekké átalakitandó óvónőképzők felszerelésére	. . .	4.800	
			Átvitel	. . .	846.684	43,399.714

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenkint	Fejezetenként
				korona		
			Athozat	. . .	846.684	43,399.714
	15		Keleti kereskedelmi akadémia:			
			A keleti kereskedelmi akadémia könyvtárának és muzeumának gyarapitására	. . .	1.000	
	16		Bábaképezdék:			
		1	A bábaképezdék folytatólagos felszerelésére . .	15.000		
		2	Internatusok létesitésére és fentartására . . .	10.000		
			Összesen (16. czím)	. . .	25.000	
	17		Országos zeneakadémia:			
			Az országos zeneakadémia számára zenekari hangszerek vételére	. . .	1.600	
	18		A muzeumok és könyvtárak országos felügyelete és országos tanácsa:			
			Az országos felügyelet alatt levő közgyüjtemények épitkezéseinek segélyezésére	. . .	50.000	
	19		Magyar nemzeti muzeum:			
		1	A magyar nemzeti muzeum laboratoriumainak felszerelésére 13. részlet	2.000		
		2	A magyar nemzeti muzeum ablakainak és padlójának, valamint több terme nagy butorzatának megujitására	8.000		
		3	A magyar nemzeti muzeum könyvtárának butorozására és egyéb átalakitásokra	5.000		
		4	A magyar nemzeti muzeum állattári helyiségeinek butorozására	6.000		
		5	A magyar nemzeti muzeum ásvány- és növénytára részére beszerzendő új szekrényekre . .	7.000		
		6	A magyar nemzeti muzeum néprajzi osztálya részére új szekrényekre	2.000		
		7	A magyar nemzeti muzeum néprajzi osztályának könyvtárára 6. részletként	2.000		
		8	A régiségtár butorozására	4.000		
		9	A Haynald-féle szakkönyvtár hiányainak pótlására	6.000		
		10	A főrendiháztól átvett nagyterem és mellékhelyiségek butorzatának, fűtőkészülékének átalakitására, villamos világitás és viz bevezetésére szükséges 18.000 K költség 1. részletéül	6.000		
			Összesen (19. czím)	. . .	48.000	
	20		Országos képtár és magyar történelmi képcsarnok:			
		1	A magyar történelmi képcsarnok rongált állapotban fenmaradt képanyagának helyreállitására 10. részlet	3.400		
		2	Képtári felügyelők és éjjeli őrség dijazására . .	4.320		
		3	A magyar történelmi képcsarnok metszetgyüjtemény-felszerelésére	2.000		
		4	A magyar történelmi képcsarnok lajstromára 5. részlet	4.000		
		5	A magyar történelmi képcsarnok felállitása alkalmából képkeretek, kartonok és porte-feuillek tömeges beszerzésére 10-ik részlet	4.000		
			Átvitel	17.720	972.284	43,399.714

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				k o r o n a		
			Áthozat	17.720	972.284	43,399.71
		6	Állami vásárlásokra és a létesitendő szépművészeti muzeum anyagának gyarapitására . .	180.000		
		7	A létesitendő szépművészeti muzeum plasztikai osztályának szükségleteire 2. részlet	125.000		
		8	Zichy Mihály festményeire 1. részlet	12.000		
			Összesen (20. czím)	. . .	334.720	
	21		Iparművészeti muzeum:			
		1	A Delhaes-féle hagyaték anyagának felállitására szükséges 20.000 K 2. részlete	10.000		
		2	Az iparművészeti muzeum felszerelésének kiegészitésére szükséges 60.000 K 5. részlete .	10.000		
			Összesen (21. czím)	. . .	20.000	
	22		Egyházak segélyezése:			
		1	Az ág. hitv. és evang. ref. hitv. egyházak alapjának gyarapitására	300.000		
		2	Az unitárius egyház alapjának gyarapitására .	15.800		
			Összesen (22. czím)	. . .	315.800	
			Együtt (XI. fejezet, 1—22. czím)	. . .	. . .	1,642.80
XII.			**Igazságügyi ministerium:**			
			Központi igazgatás:			
			Igazságügyi orvosi tanács véleményeinek kiadási költsége	. . .	. . .	5.00
XIII.			**Honvédelmi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
			A ministerium két ügyosztálya irodahelyiségeinek bérletére	. . .	4.028	
	2		Csapatok:			
		1	A honvéd lovassági kardoknak Bessemer-aczél kosarakkal való ellátására szükséges 120.000 K negyedik részlete	20.000		
		2	A honvéd lovasság részére rendszeresitett 1899. évi mintájú nyergek beszerzésére a szállitási költséggel együtt szükséges 240.000 K harmadik és utolsó részlete	80.000		
		3	A csapatvonatnak új födeles kocsikkal való szaporitása következtében szükséges 142 darab 1888. évi mintájú födeles kocsi beszerzésére a hozzá való hámszerszámokkal és egyéb vonatfelszerelési czikkekkel, valamint a szállitási költséggel együtt szükséges 240.000 K harmadik és utolsó részlete	80.000		
		4	A népfölkelésnek a honvédséggel azonos felfegyverzésére az 1901. évi XVI. t.-czikkel engedélyezett 5,939.000 Kból fennmaradt 4,104.000 K második részlete	544.544		
			Összesen (2. czím)	. . .	724.544	
			Együtt (XIII. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	728.572
			Átmeneti kiadások összege	. . .	. . .	45,776.090

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			b) **Beruházások.**			
I.			**Állandó országház épitésére az 1884. évi XIX. t.-czikk alapján**	. . .	. . .	550.000
II.			**Belügyministerium:**			
			Szinművészeti kiadások:			
			A m. kir. operaháznál 198.000 K költséggel létesitett villanyos berendezésnek VII. részlete fejében	. . .	. . .	22.400
III.			**Pénzügyministerium:**			
	1		Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán és bányásziskolák:			
			A Linder-féle telek átalakitásának befejezésére	. . .	5.000	
	2		Dohányjövedék:			
		1	Dohányvétel	268.000		
		2	Dohánygyártás	360.000		
			Összesen (2. czím)	. . .	628.000	
	3		Sójövedék:			
		1	A kocsárd-marosujvári vasut kiépitésére és kisajátitási költségeire III. részlet	40.000		
		2	Egy mázsaesküdti lak áttelepitésére Maros-Ujvárt	9.000		
			Összesen (3. czim)	. . .	49.000	
	4		Fém- és opálbányászat:			
		1	A körmöczbányai »Nándor« altáró berendezésére és a bányatulajdon kiegészitésére . . .	250.000		
		2	A keresztheggyi bányaműnél létesitendő munkásfürdőre	4.000		
		3	A szélaknai bányahivatal alá tartozó bányaműveknél teljesitendő feltárási munkálatokra	120.000		
		4	A kapnikbányai bányáknál folytatólagos ujabb berendezésekre és a mélység megnyitására .	40.000		
		5	A keresztheggyi bányamű szállitási és vizemelési berendezésének folytatólagos átalakitására .	40.000		
		6	Az oláhláposbányai bányaműnél épitendő központi zúzóra 3. részlet	50.000		
		7	Az Óradnán épitendő kezelőtiszti lakásra . . .	7.400		
			Összesen (4. czím)	. . .	511.400	
	5		Fémkohászat:			
			A zalatnai kohótelep közvetlen közelében fekvő Kendi-féle telek megvételére	. . .	2.400	
	6		Állami vasgyárak:			
		1	Diósgyőrött tüzérségi felszerelési czikkek gyártásához szükséges berendezésekre	348.000		
		2	Zólyombrezón trio-hengersor felállitására . .	60.000		
		3	Vajda-Hunyadon a gyalári munkás-lakóházak felépitésére szükséges 120.000 K 5-ik részletéül	10.000		
		4	Vajda-Hunyadon a retyisorai szállitó altáró kiépitésére szükséges 151.585 K. 2. és utolsó részletéül	75.885		
		5	Kisebb beruházásokra	535.000		
			Összesen (6. czím)	. . .	1,028.885	
			Átvitel	. . .	2,224.685	572.400

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	2,224.685	572.400
	7		Sótermelés:			
			Aknasugatagon létesitendő kazántápláló- és ivóvizvezeték kiépitésére 4-ik részlet	. . .	17.000	
	8		Állami épületek:			
		1	A Győrött épitendő pénzügyi épület épitési költségeinek 1. részlete fejében	260.000		
		2	A Gyulán épitendő pénzügyi épület épitési költségeinek 1. részlete fejében	80.000		
		3	A Facseton épitendő pénzügyi épület épitési költségeire	88.122		
			Összesen (8. czím)	. . .	428.122	
			Együtt (III. fejezet, 1—8. czím)	. . .	. . .	2,669.807
IV.			**Kereskedelemügyi ministerium:**			
	1		Közutak:			
		1	A duna—tisza—körösközi alföldi transversalis állami közútra X. részlet	308.000		
		2	A dunaföldvár—máramaros-szigeti alföldi út kiépitésére és felügyeletére III. részlet	1,023.267		
		3	A varasdi közuti Drávahid újból épitésére VIII. és utolsó részlet	40.900		
			Összesen (1. czím)	. . .	1,372.167	
	2		Ipari és kereskedelmi szakoktatás:			
			Állami ipariskolák új épületeinek emelésére és a már meglevő iskola-épületek kibővitésére .	. . .	200.000	
	3		Posta, távirda és távbeszélő:			
		1	A távirda és távbeszélő fejlesztésére felvett előlegek visszatéritésére és a megszerzett ingatlanok hátralékos vételárára	600.000		
		2	Az országos távbeszélő-hálózat létesitésére és a távirda-hálózat kiegészitésére	4,480.000		
			Összesen (3. czím)	. . .	5,080.000	
	4		Hajózás:			
		1	Kisebb kikötők fejlesztésére	25.000		
		2	A budapesti kereskedelmi kikötő és az országos csatornahálózat előmunkálataira	90.000		
		3	A tengerészeti akadémia épitésére és berendezésére utolsó részlet	185.000		
			Összesen (4. czím)	. . .	300.000	
	5		Magyar kir. államvasutak:			
		1	Épitmények és felszerelések kiegészitésére . .	2,000.000		
		2	Fahidaknak vasszerkezettel való kicserélésére .	280.000		
		3	Zágrábban üzletvezetőségi épület emelésére III. és utolsó részlet	50.000		
		4	Biztositó berendezések	600.000		
			Összesen (5. czím)	. . .	2,930.000	
			Együtt (IV. fejezet, 1—5. czím)	. . .	. . .	9,882.16
			Átvitel	. . .	. . .	13,124.37

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				k o r o n a		
			Áthozat	. . .		13,124.374
V.			**Földmivelésügyi ministerium:**			
	1		Állami erdők	. . .	1,007.336	
	2		Állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek:			
			A gyergyótölgyesi m. kir. járási erdőgondnoksági lak- és irodahelyiség épitésére	. . .	18.000	
	3		Erdőőri szakiskolák:			
			A vadászerdei és görgényszentimrei erdőőri szakiskolánál épitkezésekre	. . .	24.380	
	4		Ménesbirtok-gazdaságok, gödöllői koronauradalom és bukin-palánkai csikótelep	. . .	357.785	
	5		Állami lótenyész-intézetek	. . .	90.069	
	6		Állategészségügy:			
			Az orsovai uj rakodóparton a belépő állomás részére szolgáló helyiség épitésére és berendezésére	. . .	2.500	
	7		Gazdasági tanintézetek és mezőgazdasági ismeretek terjesztése	. . .	104.145	
	8		Vizi munkálatok:			
		1	Vizi munkálatokra Magyarországon és Horvát-Szlavonországokban, a Dunán és Tiszán, valamint a mellékfolyókon végrehajtandó szabályozási munkálatokra, azok felvételére és felügyeletére, nemkülönben társulati öntöző csatornák épitésének segélyezésére és az alsó Béga hajózhatóvá tételére	6,000.000		
		2	A Vág balparti ármentesitő és belvizszabályozó társulatnak nyujtandó 500.000 K államsegély I. részlete	100.000		
		3	Az újpesti kikötő épitési munkálataira	50.000		
			Összesen (8. czím)	. . .	6,150.000	
	9		Szőlészet és borászat:			
		1	Épitkezések a vinczellériskoláknál	29.700		
		2	Épitkezések a csálai és baraczkai állami telepeken	30.400		
		3	A budafoki pinczemesteri tanfolyam czéljaira .	187.000		
			Összesen (9. czím)	. . .	247.100	
	10		Kincstári birtokok és fürdők	. . .	51.246	
	11		Delibláti kincstári birtok:			
			Kutakra és telefonhálózatra	. . .	40.000	
	12		A mező- és közgazdaság különböző ágai	. . .	20.000	
	13		Kertészet, gyümölcsészet és fatenyésztés	. . .	24.935	
			Átvitel	. . .	8,137.496	13,124.374

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	8,137.496	13.124.374
	14		Kisérletügy és káros rovarok elleni intézkedések:			
		1	A magyaróvári növénytermelési állomás épületének kibővitésére és átalakitására	33.892		
		2	A magyaróvári növényélet és kórtani állomásnál szükséges szerszámkamara, vizmedencze, melegágyak, kulturgödrök stb. létesitésére . . .	1.900		
		3	A magyaróvári kisérleti állomások gáz- és vizösszeköttetésének költségeire	3.659		
		4	A kassai szeszkisérleti állomással kapcsolatban épitendő szeszgyár épitésére és berendezésére szükséges 134.942 K első fele	67.471		
			Összesen (14. czím)	. . .	106.922	
	15		Selyemtenyésztés emelése:			
			Gubóraktárak, selyemgombolyitó gyárak és azok mellékhelyiségeinek épitésére	. . .	320.000	
			Együtt (V. fejezet, 1—15. czím)	. . .	. . .	8,564.418
VI.			**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1		Budapesti kir. egyetem:			
		1	A budapesti egyetem második sebészeti kórodájának tudományos és kórházi felszerelésére	50.000		
		2	A budapesti egyetemen az általános kórtani tanszékkel kapcsolatos Pasteur-intézet felépitésére kölcsön utján beruházandó 3. részlet	200.000		
			Összesen (1. czím)	. . .	250.000	
	2		Kolozsvári Ferencz József tudományegyetem:			
		1	A kolozsvári egyetem központi épületének folytatólagos kiépitésére szükséges költségeknek az 1903. évben kölcsön utján beruházandó 11-ik részlete	100.000		
		2	A kolozsvári egyetem elmekórtani kórodájának felépitésére kölcsön utján beruházandó 4-ik részlet	50.000		
		3	A vegytani intézet kibővitésére	70.000		
			Összesen (2. czím)	. . .	220.000	
	3		József-műegyetem:			
			Az uj műegyetemi épület létesitésére szükséges 10,000.000 K-ból, 2. részletül	. . .	500.000	
	4		Állami gymnasiumok és reáliskolák:			
			A budapesti VI. ker. állami gymnasium telkére kölcsön utján beruházandó	. . .	300 000	
			Átvitel	. . .	1,270.000	21,688.792

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat .	. . .	1,270.000	21,688.792
	5		Állami felsőbb leányiskolák:			
		1	A lőcsei állami felsőbb leányiskola épitésére kölcsön utján beruházandó 3-ik részlet . . .	160.000		
		2	A szegedi állami felsőbb leányiskola épületére és belső felszerelésére szükséges összegből kölcsön utján beruházandó 3-ik részlet	80.000		
		3	A soproni állami felsőbb leányiskola épületének kibővitésére kölcsön utján beruházandó . .	50.000		
		4	A máramarosszigeti állami felsőbb leányiskola internátusának épületére	20.000		
			Összesen (5. czím)	. . .	310.000	
	6		Állami elemi népiskolák:			
			Új állami iskolák épületeinek létesitésére kölcsön utján beruházandó	. . .	300.000	
	7		Felső nép- és polgári iskolák:			
			Állami polgári iskolák épületeinek létesitésére kölcsön utján beruházandó	. . .	500.000	
	8		Népnevelési intézetek közös szükséglete:			
			Állami elemi iskolák kisebb épitkezéseire . . .	. . .	50.000	
	9		Elemi tanitó- és tanitónőképzők:			
		1	Az aradi állami tanitóképző intézet épületére és belső felszerelésére kölcsön utján beruházandó 280.000 K 2-ik részlete	240.000		
		2	A kiskunfélegyházai állami tanitóképző intézet épületére és belső felszerelésére kölcsön utján beruházandó 238.000 K 2-ik részlete . . .	198.000		
		3	A bajai állami tanitóképző intézet épületének kibővitésére és felszerelésére kölcsön utján beruházandó	94.000		
		4	A losonczi állami tanitóképző épületen levő terhek megváltására szükséges 46.000 K 1-ső részlete	10.000		
		5	A pozsonyi állami tanitónőképző intézet épületének kibővitésére kölcsön utján beruházandó	37.000		
			Összesen (9. czím)	. . .	579.000	
	10		Kisdedóvó intézetek és menedékházak:			
			Kisdedóvódák és menedékházak épületeinek helyreállitására és kisebb épitkezésekre . .	. . .	40.000	
	11		Gyógypaedagogiai intézetek:			
		1	A siketnémák és vakok szegedi intézetének épületére szükséges 95.000 K kölcsön utján beruházandó 2-ik részlete	47.500		
		2	Hülyék állami intézete épületének biztositására és bővitésére	55.000		
			Összesen (11. czím)	. . .	102.500	
			Átvitel	. . .	3,151.500	21,688.792

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	3,151.500	21,688.792
	12		Iparművészeti iskola:			
			Műhelyek épitésére szükséges 24.000 K 1. részlete	. . .	12.000	
	13		Országos zeneakadémia:			
			Az országos zeneakadémia telkére és épületére kölcsön utján beruházandó 3-ik részlet . . .	. .	200.000	
	14		Országos képtár és magyar történelmi képcsarnok:			
			Az 1896. évi VIII. t.-cz. alapján létesitendő szépművészeti muzeum telkére és épületére kölcsön utján beruházandó 5-ik részlet . .	. . .	475.000	
			Együtt (VI. fejezet, 1—14. czím)	. . .	. . .	3,838.500
VII.			**Igazságügyi ministerium:**			
			Királyi törvényszékek és járásbiróságok:			
			Törvénykezési épitkezések-, felszerelések-, berendezések- és butorozásokra, valamint tervezési, ellenőrzési és felülvizsgálati költségekre	. . .	. . .	849.460
VIII.			**Honvédelmi ministerium:**			
			Csapatok:			
			A váczi külső laktanyában egy új legénységi épület előállitására szükséges 220.000 K harmadik és utolsó részlete	. . .	. . .	60 000
IX.			**A m. kir. államvasutak hálózatán eszközlendő beruházások költségeire az 1897. évi XXX. t.-czikk alapján:**			
	1		Műhelyek és vontatási telepek létesitésére és berendezésére	. . .	3,004.000	
	2		Forgalmi és üzleti eszközök beszerzésére . . .	. . .	10,800.000	
			Együtt (IX. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	13,804.000
			Beruházások összege	. . .	. . .	40,240.752
			Kiadások főösszege	. . .	. . .	1.08 ,106.422

3. §.

Az előbbi szakaszban megajánlott kiadások fedezésére Magyarország jövedelmei, a agyar korona országait együtt illető közös költségekre és Horvát-Szlavonországok beligazgatási ükségletére nézve egyszersmind Horvát-Szlavonországok bevételei jelöltetnek ki, a következő őirányzat szerint:

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				korona		
			A. Rendes bevételek.			
I.			**Nyugdíjak:**			
			Honvédelmi ministerium:			
			A közös hadügyi tárcza által, a hadsereg állományából a honvédséghez áthelyezett tisztek után fizetendő téritmények	. . .	. . .	248.000
II.			**Állami adósságok:**			
	1		Szőlődézsmaváltság:			
			A váltságkötelezettek járadékai	. . .	30.000	
	2		Maradvány- és irtványföldek megváltása:			
		1	A váltságkötelezettek járadékai	150.000		
		2	Véglefizetések	12.000		
			Összesen (2. czím)	. . .	162.000	
	3		Majorsági zsellérföldek megváltása:			
		1	A váltságkötelezettek járadékai	50.000		
		2	Véglefizetések	6.000		
			Összesen (3. czím)	. . .	56.000	
	4		Sorsolási kölcsön:			
		1	A budapesti állami hidak bevételeiből	1,300.000		
		2	A rakpartokért a főváros által fizetendő haszonbér	20.000		
		3	Az 1870. évi X. t.-cz. 4. §-ában megjelölt társulatok és vállalatok által fizetendő községi adópótlékok	200.000		
			Összesen (4. czím)	. . .	1,520.000	
	5		4%-os magyar aranyjáradék-kölcsön:			
			A pécs-barcsi vasuti részvénytársaság hozzájárulása ezen kölcsön kamatszükségletéhez .	. . .	40.796	
	6		Az 1880. évi XX. t.-cz. alapján fölvett tiszai és szegedi kölcsön pénzeiből adott kölcsönök évi járulékai	. . .	689.867	
			Együtt (II. fejezet, 1—6. czím)	. . .	. . .	2,498.663
II.			**Az egyes tárczákat terhelő kölcsönök törlesztéséhez nyujtandó hozzájárulások:**			
	1		Vallás- és közoktatásügyi ministerium	. . .	14.000	
	2		Igazságügyi ministerium	. . .	187.466	
			Együtt (III. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	201.466
V.			**Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:**			
			A külföldre szóló útlevelek kiállitási díjaiból . .	. . .	. . .	2.000
V.			**Belügyministerium:**			
	1		Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatósága:			
			A »Belügyi Közlöny« jövedelme	. . .	52.000	
	2		Országos levéltár	. . .	12.614	
	3		Szinművészeti bevételek:			
			A nemzeti szinházi alapok jövedelméből . . .	. . .	54.600	
			Átvitel	. . .	119.214	2,950.129

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenk[ént]
				k o r o n a		
			Áthozat	. . .	119.214	2,950.1[…]
	4		Közegészségügyi bevételek:			
		1	Betegápolási költségtéritmény	296.352		
		2	A diphteria elleni gyógyserum eladásából . .	16.000		
		3	Elmegyógyintézeti bevételek	512.710		
		4	Különféle bevételek	100		
			Összesen (4. czím)	. . .	825.162	
	9		Országos betegápolási alap:			
			Az országos betegápolási alap létesitésére kivetett póladóból 3% pótadó kivetéssel kikerekitve	. . .	4,452.600	
	6		M. kir. csendőrség:			
			Magyar királyi csendőrségi téritmények . . .	. . .	121.362	
	7		Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség:			
			Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség utáni téritmény	. . .	2,010.269	
	8		Általános közigazgatási bevételek:			
		1	Hivatalos lap jövedelme	276.200		
		2	Országos törvények és rendeletek tárának jövedelme	129.200		
		3	Útlevelek kiszolgáltatásáért járó díjakból . . .	62.000		
		4	Különféle bevételek	600		
			Összesen (8. czím)	. . .	468.000	
			Együtt (V. fejezet, 1—8. czím)	. . .	. . .	7,996.6[…]
VI.			**Pénzügyministerium:**			
	1		Központi igazgatás	. . .	15.000	
	2		Földadónyilvántartás, kataszteri helyszinelési felügyelőségek és a kolozsvári kataszteri igazgatóság	. . .	21.000	
	3		Állami pénztárak	. . .	8.467	
	4		Pénzügyőrség	. . .	5.000	
	5		Országos kataszteri felmérés	. . .	41.000	
	6		Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán és bányásziskolák	. . .	10.010	
	7		Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:			
		1	Földadó	65,612.000		
		2	Házadó	24,000.000		
		3	Keresetadó	45,000.000		
		4	Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója	8,000.000		
		5	Bányaadó	520.000		
		6	Tőkekamat- és járadékadó	10,887.000		
		7	Vasuti és gőzhajózási szállitás használata utáni adó	18,000.000		
		8	Nyereményadó	6.000		
		9	Fegyveradó és vadászati adó	900.000		
		10	Hadmentességi díj	3,430.000		
		11	Általános jövedelmi pótadó	33,752.000		
		12	Késedelmi kamat	733.000		
			Átvitel	210,840.000	100.477	10,946.7[…]

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	210,840.000	100.477	10,946.736
		13	Adóbehajtási illetékek	93.300		
		14	Adóbehajtási költségtéritmény	22.700		
		15	Adókivetési költségtéritmény	14.000		
		16	Perköltségtéritmények	60.000		
		17	Különféle bevételek	105.000		
			Összesen (7. czím)	. . .	211,135.000	
	8		Fogyasztási és italadók:			
		1	Szeszadó (1899. évi XX. t.-cz.)	75,000.000		
		2	Ellenőrzési illetékek	300.000		
		3	Sajtolt élesztő utáni fogyasztási adó	300.000		
		4	Söradó (1899. évi XIX. t.-cz.)	6,000.000		
		5	Czukoradó (1899. évi XVIII. t.-cz.)	28,000.000		
		6	Ásványolaj-adó	8,900.000		
		7	Húsfogyasztási adó	8,300.000		
		8	Bor-italadó	16,700.000		
		9	Söradópótlék (1899. évi XXIII. t.-cz.)	12,200.000		
		10	Szeszadópótlék (1899. évi XXIV. t.-cz.)	8,000.000		
		11	Italmérési illeték	3,400.000		
		12	Késedelmi kamatok	65.000		
			Összesen (8. czím)	. . .	167,165.000	
	9		Határvám	. . .	906.624	
	10		Bélyeg	. . .	33,353.560	
	11		Jogilletékek	. . .	48,522.000	
	12		Díjak	. . .	6,182.500	
	13		Fémjelzés	. . .	150.000	
	14		Dohányjövedék:			
		1	Dohányvétel	10,206.000		
		2	Dohánygyártás	1.000		
		3	Dohányeladás	108,022.000		
			Összesen (14. czím)	. . .	118,229.000	
	15		Lottójövedék	. . .	2,666.700	
	16		Sójövedék	. . .	33,443.380	
	17		Perköltségek	. . .	23.783	
	18		Állami jószágok, út-, híd- és révvámok	. . .	408.589	
	19		Bányaigazgatóságok	. . .	84.750	
	20		Fém- és opálbányászat:			
		1	Kezelési bevételek	8.052		
		2	Üzemi bevételek	6,408.300		
			Összesen (20. czím)	. . .	6,416.352	
			Átvitel	. . .	628,787.715	10,946.736

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	628,787.715	10,946.736
	21		Fémkohászat:			
		1	Kezelési bevételek	4.110		
		2	Üzemi bevételek	9,525.131		
			Összesen (21. czím)	. . .	9,529.241	
	22		Pénzverés és fémbeváltás:			
		1	Kezelési bevételek	450		
		2	Üzemi bevételek	16,125.640		
			Összesen (22. czím)	. . .	16,126.090	
	23		Állami vasgyárak:			
		1	Kezelési bevételek	478.980		
		2	Üzemi bevételek	34,576.620		
			Összesen (23. czím)	. . .	35,055.600	
	24		Zsilvölgyi kőszénbánya	. . .	200.000	
	25		Sótermelés:			
		1	Kezelési bevételek	18.990		
		2	Sótermelési bevételek	286.730		
		3	Megtérítés a sójövedék részéről az átengedendő sómennyiségért	1,695.879		
			Összesen (25. czím)	. . .	2,001.599	
	26		Bányailletékek	. . .	412.000	
	27		Állami nyomda	. . .	1,971.100	
	28		Állami épületek	. . .	58.744	
	29		Budapesti állami hidak	. . .	431.151	
	30		Állami ingó vagyon	. . .	163.431	
	31		Különféle bevételek:			
		1	Állami követelések	3,429.192		
		2	Vegyesek	3,156.458		
			Összesen (31. czím)	. . .	6,585.650	
			Együtt (VI. fejezet, 1—31. czím)	. . .	. . .	701,322.321
VII.			Kereskedelemügyi ministerium:			
	1		Központi igazgatás	. . .	53.200	
	2		Államépitészeti hivatalok	. . .	336.220	
	3		Közutak	. . .	364.700	
	4		Ipari és kereskedelmi szakoktatás	. . .	212.197	
	5		Ipari és kereskedelmi czélok	. . .	79.595	
	6		Ipari felügyelet és kazánvizsgálat	. . .	305.000	
	7		Posta, távirda és távbeszélő	. . .	54,293.180	
	8		Magyar kir. postatakarékpénztár	. . .	3,550.000	
	9		Hajózás	. . .	487.570	
	10		Aldunai m. kir. hajózási hatóság	. . .	500.000	
	11		M. kir. államvasutak	. . .	226,900.000	
			Átvitel	. . .	287,081.662	712,269.057

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				k o r o n a		
			Áthozat .	. . .	287,081.662	712,269.057
	12		Magyar kir. zálogházak	. . .	545.000	
	13		Mértékhitelesités és fegyvervizsgálati bizottság . .	. . .	22.100	
	14		M. kir. központi statisztikai hivatal	. . .	429.000	
	15		Szabadalmi hivatal és szabadalmi tanács	. . .	728.000	
			Együtt (VII. fejezet, 1—15. czím)	. . .	. . .	288,805.762
VIII.			**Földmivelésügyi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás	. . .	2.000	
	2		Állami erdők:			
		1	Kezelési bevételek	201.509		
		2	Üzemi és gazdálkodási bevételek	16,647.397		
			Összesen (2. czím)	. . .	16,848.906	
	3		Állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek	. . .	790.302	
	4		Erdőőri szakiskolák	. . .	35.792	
	5		Országos erdei alap	. . .	200.000	
	6		Állami segély kopár területek befásitására . . .	. . .	200	
	7		Ménesbirtok-gazdaságok, gödöllői koronauradalom és bukin-palánkai csikótelep	. . .	7,494.708	
	8		Állami lótenyészintézetek:			
		1	Ménesek	1,017.200		
		2	Méntelepek	1,195.370		
		3	A versenyfogadások megadóztatásából származott (totalisateur) alap jövedelméből	600.000		
		4	A lótenyésztési alap jövedelméből	36.994		
			Összesen (8. czím)	. . .	2,849.564	
	9		Állategészségügy	. . .	396.600	
	10		Gazdasági tanintézetek és mezőgazdasági ismeretek terjesztése	. . .	661.502	
	11		Állattenyésztés és tejgazdaság	. . .	1,580.004	
	12		Országos vizépitési igazgatóság	. . .	40.000	
	13		Vizi munkálatok	. . .	124.200	
	14		Kulturmérnöki hivatalok	. . .	48.600	
	15		Szőlészet és borászat:			
		1	Kezelési bevételek	6.450		
		2	Gazdálkodási bevételek	70.800		
			Összesen (15. czím)	. . .	77.250	
	16		Kincstári birtokok és fürdők	. . .	990.554	
	17		Perköltségek	. . .	65.000	
	18		Delibláti kincstári birtok	. . .	68.100	
			Átvitel	. . .	32,273.282	1.001,074.819

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				k o r o n a		
			Áthozat	. . .	32,273.282	1.001,074.819
	19		A mező- és közgazdaság különböző ágai	. . .	14.700	
	20		Kertészet, gyümölcsészet és fatenyésztés	. . .	99.600	
	21		Kisérletügy és káros rovarok elleni intézkedések	. . .	80.000	
	22		Országos meteorologiai és földmágnességi központi intézet	. . .	1.000	
	23		Selyemtenyésztés	. . .	5,181.600	
	24		A hegyvidéki földmivelőnép segélyezése	. . .	78.000	
	25		Alapok, alapitványok és különféle bevételek:			
		1	Alapok	60.000		
		2	Alapitványok	3.566		
		3	Különféle bevételek	1.324		
			Összesen (25. czím)	. . .	64.890	
			Együtt (VIII. fejezet, 1—25. czím)	. . .	. . .	37,793.072
IX.			**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás	. . .	238.146	
	2		Budapesti kir. egyetem	. . .	1,407.050	
	3		Kolozsvári Ferencz József tudományegyetem . .	. . .	100.168	
	4		Kolozsvári Karolina országos kórház és egyetemi klinikák	. . .	415.634	
	5		Budapesti középiskolai tanárképző-intézet, a vele kapcsolatos gyakorló főgymnasium és a »báró Eötvös József-collegium«	. . .	22.600	
	6		József-műegyetem	. . .	95.100	
	7		Kassai jogakadémia	. . .	1.200	
	8		Állami gymnasiumok és reáliskolák	. . .	1,385.081	
	9		Felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolák segélyezése	. . .	11.000	
	10		Állami felsőbb leányiskolák	. . .	377.000	
	11		Vizsgálati bizottmányok	. . .	29.000	
	12		Népnevelési tanfelügyelőségek	. . .	400	
	13		Állami elemi népiskolák	. . .	654.282	
	14		Felső nép- és polgári iskolák	. . .	176.204	
	15		Polgári tanitó- és tanitónőképzők	. . .	112.000	
	16		Elemi tanitó- és tanitónőképzők	. . .	173.460	
	17		Kisdedóvónők és menedékház-vezetőnők képzése	. . .	13.600	
	18		Kisdedóvó-intézetek és menedékházak	. . .	11.200	
	19		Balatonfüredi »Erzsébet« szeretetház	. . .	6.100	
	20		Iparos-tanulók iskolái	. . .	5.000	
	21		Állami felső kereskedelmi iskolák	. . .	22.000	
	22		Keleti kereskedelmi akadémia	. . .	2.400	
	23		Bábaképezdék	. . .	39.000	
	24		Gyógypaedagogiai intézetek	. . .	110.558	
	25		Képzőművészet és művészi ipar	. . .	2.520	
	26		Festészeti és szobrászati mesteriskolák	. . .	750	
	27		Országos mintarajziskola és rajztanárképző . . .	. . .	6.000	
	28		M. kir. női festőiskola	. . .	1.500	
	29		Iparművészeti iskola	. . .	5.000	
			Átvitel	. . .	5,423.953	1.038,867.891

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	5,423.953	1.038,867.891
	30		Országos zeneakadémia	. . .	30.040	
	31		Országos szinművészeti akadémia	. . .	6.000	
	32		Magyar nemzeti muzeum	. . .	33.735	
	33		Országos képtár és magyar történelmi képcsarnok	. . .	2.000	
	34		Műemlékek fentartása	. . .	10.769	
	35		Ösztöndijak	. . .	14.640	
			Együtt (IX. fejezet, 1—35. czím)	. . .	. . .	5,521.137
X.			**Igazságügyi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás	. . .	26.300	
	2		Királyi Curia	. . .	20	
	3		Koronaügyészség	. . .	40	
	4		Királyi itélőtáblák	. . .	540	
	5		Királyi főügyészségek	. . .	200	
	6		Királyi törvényszékek és járásbiróságok	. . .	38.429	
	7		Királyi ügyészségek	. . .	155.400	
	8		Országos fegyintézetek, kerületi börtön, gyüjtőfogház, közvetitő intézet és állami fogházak	. . .	457.475	
	9		Büntetéspénzek országos alapja	. . .	1,155.118	
	10		Országos birósági vegyészeti intézet	. . .	400	
			Együtt (X. fejezet, 1—10. czím)	. . .	. . .	1,833.922
XI.			**Honvédelmi ministerium:**			
	1		Honvédségi intézetek:			
		1	Ludovika-akadémiai általános alapnak jövedelme és a fizetéses növendékekért befolyó táp-(tan-) díjak	554.536		
		2	Honvéd menházalap jövedelme és egyes törvényhatóságok (városok) járuléka a honvéd menház költségeihez	3.158		
			Összesen (1. czím)	. . .	557.694	
	2		Csapatok:			
		1	Az elárverezett, továbbá a ló-vállalkozók által megtéritett lovakért	38.360		
		2	Haszonvehetlen töltényhüvelyek és szabályszerűtlen ólomért	24.000		
		3	Az elviselt ruházati és felszerelési czikkek hulladékainak eladásából	8.000		
		4	Haszonbérek	5.200		
			Összesen (2. czím)	. . .	75.560	
			Együtt (XI. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	633.254
			Rendes bevételek összege	. . .	. . .	1.046,856.204

Fejezet	Czím	Rovat	*B.* Rendkivüli bevételek.	Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
I.			**Nyugdíjak:**			
	1		Pénzügyministerium:			
			A bányatárspénztári hiányok felerészének fedezésére feltételes visszatérítés kötelezettsége mellett adott előlegekből várható visszafizetések	. . .	2.000	
	2		Földmivelésügyi ministerium:			
			Társpénztári hiányok felerészének fedezésére szolgáló és feltételesen visszatéritendő előlegek megtérítéséből	. . .	32.051	
			Együtt (I. fejezet, 1—2. czím)	. . .	. . .	34.051
II.			**Belügyministerium:**			
			Országos betegápolási alap:			
			Vármegyéknek ápolási költségtartozásuk fedezésére nyujtott kölcsönök visszatérítéséből .	. . .	. . .	39.456
III.			**Pénzügyministerium:**			
	1		Fémkohászat:			
		1	A fernezelyi kohónál szállópor-kamarák, csatornák és központi kémény építésére tiz év alatt a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen adott 120.000 Knak IX. törlesztési részlete	12.000		
		2	A zalatnai kohó szükségletére két magán lakóháznak megvásárlása czéljából felvett társpénztári kölcsön II. törlesztési részlete fejében adott előlegnek megtérítése	5.620		
		3	A fernezelyi kohónál Bode-féle pörkölőpestek építésére adott előlegnek megtérítése . . .	23.697		
		4	A selmeczi kohónál két tovalapátoló pörkölőpestnek ujra építésére adott előlegnek törlesztésére	37.500		
			Összesen (1. czím)	. . .	78.817	
	2		Pénzverés és fémbeváltás:			
			A pénzverésből eredő bevétel	. . .	1,000.000	
	3		Különféle bevételek:			
		1	Közös activákból	1,000.000		
		2	A chinai kormány által az osztrák-magyar monarchia részére fizetendő hadi kárpótlásnak Magyarországra eső részére	211.151		
		3	A gyertyánligeti vasgyártelep eladásából . . .	50.000		
			Összesen (3. czím)	. . .	1,261.151	
	4		Állami előlegek	. . .	7,666.400	
			Együtt (III. fejezet, 1—4. czím)	. . .	. . .	10,006.36[illegible]
			Átvitel	. . .	. . .	10,079.87[illegible]

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				korona		
			Áthozat	. . .	. . .	10,079.875
IV.			**Kereskedelemügyi ministerium:**			
	1		Központi igazgatás:			
			A fiumei nyilvános raktári vállalat részvénytársaság által a ministeri biztos díjazására fizetendő	. . .	4.000	
	2		Közutak:			
		1	Bihar vármegye közönsége által a dunaföldvár-máramarosszigeti alföldi ut kiépitésére megszavazott hozzájárulás	60.000		
		2	Máramaros vármegye közönsége által a dunaföldvár-máramarosszigeti alföldi ut kiépitésére megszavazott 25.000 K hozzájárulásnak 1903. évben esedékes részlete	4.167		
			Összesen (2. czím)	. . .	64.167	
	3		Hajózás:			
		1	Az »Adria« m. kir. tengerhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czímén a ministeri biztos díjazására fizetendő	8.000		
		2	A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czímén a ministeri biztos díjazására fizetendő	8.000		
		3	A magyar keleti tengerhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czímén a ministeri biztos díjazására fizetendő	3.000		
		4	A magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czímén a ministeri biztos díjazására fizetendő	2.400		
			Összesen (3. czím)	. . .	21.400	
			Együtt (IV. fejezet, 1—3. czím)	. . .	. . .	89.567
V.			**Földmivelésügyi ministerium:**			
	1		Ménesbirtok-gazdaságok, gödöllői koronauradalom és bukin-palánkai csikótelep:			
			A mezőhegyesi czukorgyártól, az ottani élővizcsatorna fentartási költségére	. . .	12.000	
	2		Vizi munkálatok:			
			A dunabogdányi és visegrádi kincstári kőbányákban termelt és előállitott terméskövek stb. eladásából befolyó összeg	. . .	218.770	
	3		Szőlészet és borászat:			
			Kezelési és gazdálkodási bevételek	. . .	450.880	
			Átvitel	. . .	681.650	10,169.442

Fejezet	Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenk
				korona		
			Áthozat	. . .	681.650	10,169.4
	4		Gazdasági műszaki hivatal és telepités szolgálat:			
		1	A telepítésre kijelölt, de meg nem szállott kincstári birtokok időközi jövedelme . . .	78.000		
		2	Allami javak eladásából	2,125.000		
		3	A telepitvényesek által fizetendő váltságárak és kamatok	1,816.182		
		4	A maradvány-, irtványföldek és bordézsma váltságdíjai	3.000		
			Összesen (4. czím)	. . .	4,022.182	
	5		Selyemtenyésztés emelése:			
			Községi hozzájárulás egy selyemgombolyitógyár építési költségeihez	. . .	120.000	
			Együtt (V. fejezet, 1—5. czím)	. . .	. . .	4,823.8
VI.			**Igazságügyi ministerium:**			
			Királyi törvényszékek és járásbiróságok:			
			Járulékok a törvénykezési épitkezések költségeihez	. . .	. . .	112.46
VII.			**Egyes tárczákat terhelő kölcsönökből eredő bevételek:**			
	1		Kereskedelemügyi ministerium:			
			Az országos távbeszélő hálózat létesitésére és a távirda hálózat kiegészitésére, valamint a budapesti távbeszélő hálózat átalakitására szolgáló kölcsön 7. részlete	. . .	4,480.000	
	2		Földmívelésügyi ministerium:			
		1	A budafoki pinczemesteri tanfolyam czéljaira szükséges épitkezésekre és telekvásárlásra a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-kal kamatozó kölcsön . . .	187.000		
		2	Kezelési és üzleti építkezések költségeire a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	149.336		
		3	A vadász erdőőri szakiskola pótépitkezéseire a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	12.780		
		4	A ménesbirtok gazdaságok és bukin-palánkai csikó-telep építkezési költségeire a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	313.915		
		5	A ménesek és méntelepeken tervezett építkezésekre a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	133.134		
			Átvitel	796.165	4,480.000	15,105.73

Czím	Rovat		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			korona		
		Áthozat	796.165	4,480.000	15,105.734
	6	A csálai és baraczkai állami szőlőtelepen és a pozsonyi vinczellér-iskolánál szükséges építkezésekre a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	51.400		
	7	A kassai szeszgyár építkezésére és berendezésére a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	67.471		
		Összesen (2. czím)	. . .	915.036	
3		Vallás- és közoktatásügyi ministerium:			
	1	A budapesti egyetemen az általános kórtani tanszékkel kapcsolatos Pasteur-intézet felépítésére kölcsön utján beszerzendő	200.000		
	2	A kolozsvári egyetem központi épületének folytatólagos kiépítésére 1903. évben kölcsön utján beszerzendő	100.000		
	3	A kolozsvári egyetem elmekórtani kórodájának felépítésére 1903. évben kölcsön utján beszerzendő 4. részlet	50.000		
	4	A lőcsei állami felsőbb leányiskola építésére kölcsön utján beszerzendő 3-ik részlet . . .	160.000		
	5	A szegedi állami felsőbb leányiskola épületére és belső felszerelésére szükséges összegből kölcsön utján beszerzendő 3-ik részlet . . .	80.000		
	6	Uj állami elemi népiskolák épületeinek létesítésére kölcsön utján beszerzendő	300.000		
	7	Állami polgári iskolák épületeinek létesitésére kölcsön utján beszerzendő	500.000		
	8	Az aradi állami tanítóképző-intézet épületére kölcsön utján beszerzendő 280.000 K 2-ik részlete	240.000		
	9	A kiskunfélegyházi állami tanítóképző intézet épületére kölcsön utján beszerzendő 238.000 K 2-ik részlete	198.000		
	10	A bajai állami tanítóképző intézet épületének kibővítésére kölcsön utján beszerzendő . . .	94.000		
	11	A siketnémák és vakok szegedi intézetének épületére szükséges 95.000 K kölcsön utján beszerzendő 2-ik részlete	47.500		
	12	Az országos zeneakadémia telkére és épületére kölcsön utján beszerzendő 3-ik részlet . . .	200.000		
	13	A szépművészeti muzeum telkére és épületére kölcsön utján beszerzendő	475.000		
	14	A kolozsvári egyetemi vegytani intézetnek kibővítésére kölcsön utján beszerszerzendő . .	70.000		
	15	A budapesti VI. kerületi állami gymnasium telkére kölcsön utján beszerzendő	300.000		
	16	A soproni állami felsőbb leányiskola épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő .	50.000		
	17	A máramarosszigeti állami felsőbb leányiskola internátusának épületére I. részletül kölcsön utján beszerzendő	20.000		
		Átvitel	3,084.500	5,395.036	15 105.734

Fejezet	Czim	Rovat		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenké[nt]
				korona		
			Áthozat	3,084.500	5,395.036	15,105.73[…]
		18	A losonczi állami tanitóképző épületén levő terhek megváltására szükséges 46.000 K kölcsön utján beszerzendő I. részlete	10.000		
		19	A pozsonyi állami tanitóképző-intézet épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő .	37.000		
		20	A hülyék állami intézete épületének biztositására és kibővitésére kölcsön utján beszerzendő . .	55.000		
			Összesen (3. czím)	. . .	3,186.500	
			Együtt (VII. fejezet, 1—3. czím)	. . .	. . .	8,581.53[…]
VIII.			**A m. kir. államvasutak hálózatán eszközlendő beruházások költségeinek fedezése czéljából kibocsátandó kötvények értékesitéséből**	. . .	. . .	13,804.0[…]
			Rendkivüli bevételek összege	. . .	. . .	**37,491.2[…]**
			Bevételek főösszege	. . .	. . .	**[…]1.084,347.4[…]**

4. §.

A 2-ik §-ban megállapitott s összesen . . . . 1.082,106.422 K[…]
tevő kiadásokat a 3-ik §-ban megajánlott s összesen . . . . 1.084,347.474 K[…]
tevő jövedelmek és bevételek . . . . 2,241.052 K[…]
haladják meg, mely összeg a pénztári készletek gyarapitására forditandó.

5. §.

Hogy az államnak a 3. §-ban elősorolt jövedelmei folyóvá tétethessenek, a t[…]vényekbe iktatott egyenes- és fogyasztási adók, jövedékek, díjak, bélyegek és illeték[…] úgyszintén az adóköteles jövedelmek után az 1883. évi XLVI. t.-cz. 9. és 10. §-aib[…] megállapitott százalékokban kivetendő általános jövedelmi pótadó, a hadmentességi [d…] az út-, hid- és révvám és az állami vagyon jövedelmei s az állam egyéb bevételei, eddigi törvényekben eszközölt és a törvényhozás által netalán még teendő módositás[…] megtartásának kikötése mellett, az 1903. évre ezennel megajánltatnak és megsz[…]vaztatnak.

6. §.

Az előbbi §-ban megszavazott, valamint a 3. §-ban előirányzott bevételek csup[…] a jelen törvényben megajánlott kiadásokra forditattathatnak, és átruházás e kiadásokn[…] sem fejezetei, sem czímei, sem rovatai között nem engedtetik.

Kivételnek csak a rendes kiadások XVII. fejezet 8. czímének egyes rovatai közöt[t] a XVIII. fejezet 9. czíme alatt a személyi járandóságok és dologi kiadások között; XIX. fejezet 4. czímének 2—5. rovatai között, továbbá ugyanezen fejezet 5. czímén[…] 2—6. rovatai között, valamint ugyanazon fejezet 6. czíme alatt a személyi járandóság[…]

és dologi kiadások között; a XX. fejezet 2., 5. és 18. czímének egyes rovatai között, valamint ugyanezen fejezet 3., 10., 13., 14., 15., 16., 17., 24., 25. és 30. czímei alatt a személyi járandóságok és dologi kiadások között; a XXI. fejezet 3., 4., 5., 6., 7., 9, 10., 11., 12., 13., 16., 18., 21., 23., 24., 26., 30., 33., 34., 36., 37., 39., 40., 41., 42., 44., 45., 47., 48., 49. és 50. czímeinél a személyi járandóságok és dologi kiadások között; a XXII. fejezet 7. czíme alatt a személyi járandóságok és dologi kiadások között; végre a XXIII. fejezet 6. czímének 1—6. rovatai között van helye. Ezek között az átruházási jog megengedtetik.

7. §.

Az 1898. évi XXI. t.-cz. 2. §-a alapján kivetendő országos betegápolási pótadó kulcsa az 1903. évre 3%-ban állapittatik meg.

8. §.

Az 1888. évi IV. törvényczikk 7. §-ának ama rendelkezése, mely szerint a helyi érdekű vasutak segélyezése czímén az állami költségvetés évenként 600.000 Knál (300.000 frtnál) nagyobb összeggel meg nem terhelhető, az 1903. évre hatályon kivül helyeztetik.

9. §.

Jelen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

Szőts Pál s. k.,
a képviselőházi jegyzője.

2-ik melléklet a 353. számú irományhoz.

Indokolás,

az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslathoz.

Minthogy a törvényhozás az általam még 1902. évi október hó 22-ikén beterjesztett 1903.-i állami költségvetés iránt, — a mely a pénzügyi bizottság által letárgyaltatván, 1903 február 17.-e óta elintézésre vár, — mindeddig nem határozott, az a szó teljes értelmében *kivételes* helyzet keletkezett, hogy az év vége táján kell az erre az évre szóló állami költségvetés iránt intézkedni, oly időben, a midőn, ha a számviteli rendszerünkben megállapitott pótkezelési időszaktól eltekintünk, a költségvetés, mint az államháztartás alaki rendje a *jövőre*, ezt a jellegét jórészt elveszitette és immár egyébnek, mint az 1903. évre szóló zárszámadás törvényes alapjának, alig tekinthető.

De kivételes a mai helyzet nemcsak a költségvetés parlamenti elintézésének idejét tekintve, hanem abból a szempontból is, hogy a kormány által előterjesztett és a pénzügyi bizottság által letárgyalt 1903. évi előirányzat egyes tételei a változott viszonyoknál fogva többé meg nem állhatnak, és pedig több okból.

Az 1903. évre szóló állami kölségvetés beterjesztése óta több mint egy esztendő telt el.

Az 1903. év első négy hónapjában a kormány felhatalmazási törvény alapján, majd midőn ennek a törvénynek a hatálya lejárt a nélkül, hogy a törvényhozás akár a költségvetés, akár az ezt pótló fölhatalmazási törvény iránt határozott volna, saját felelősségére intézkedett az államháztartás vitele iránt. Ugy az év első négy hónapjára szóló felhatalmazási törvény, mint a kormány administrativ intézkedéseinek alapját az 1902. évi állami költségvetésben megállapitott hitelek képezték, a mely alaptól eltérés csak annyiban történt, a mennyiben az 1902.-iki hitelek keretébe nem illő állami kiadások egyedül akkor foganatosittattak, ha azok törvényen, vagy törvényes intézkedéseken alapultak, vagy ha végül, — egyes kivételes esetekben, — az 1902.-i állami költségvetés által megállapitott keret vagy egyáltalán nem, vagy csak fontos köz- vagy állami érdek koczkáztatásával lett volna betartható. A folyó év eddigi pénzügyi kezelése e szerint nagyjában és egészében az 1902.-i előirányzaton és az ennek törvényerőre emelkedése óta alkotott törvényeken és törvényes intézkedéseken alapult.

Hozzájárul mindehhez, hogy a kormány a tisztelt képviselőház elé terjesztett programmjához hiven, figyelemmel az ország közgazdasági és pénzügyi viszonyaira, az állami kiadásokat a takarékosság rideg szemmeltartásával kivánja megállapitani.

A most előadott több okból a kormánynak az a kötelessége származott, hogy foglalkozzék azzal a kérdéssel, mikép lehetne az 1903. évre szóló, még tavaly előterjesztett, a pénzügyi bizottság által már háromnegyed éve letárgyalt állami költségvetést a jó részt már ismert tényleges állapotnak és a kormány pénzügyi politikájának megfelelően átalakitani.

Ezeken a szempontokon elindulva tisztelettel előterjesztem az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot.

A mai viszonyok között, midőn az év, a melynek költségvetését meg kell állapitani, végéhez közeledik és midőn e szerint az a sajátszerű helyzet állott be, hogy jó részt a multra kell az állami kiadásokat és bevételeket megállapitani, alig lenne értelme annak, hogy a költségvetésről szóló törvényjavaslat előterjesztésével a költségvetés részletes tárgyalásának befejezéséig várjunk.

A most előterjesztett törvényjavaslat azokat az előirányzati tételeket tartalmazza, a melyeket a tisztelt képviselőház pénzügyi bizottsága 1903. évi február 17-én kelt jelentése szerint (325. sz. iromány) javaslatba hozott, kivételével azoknak a tételeknek, a melyeket a kormány a fönnebb jelzett általános indokokból módositandóknak vél és a melyek a jelen indokolás mellékletét képező eltérési kimutatásban föl vannak sorolva.

A javaslat szerkezete teljesen megegyezik a költségvetési törvények szokásos szerkezetével, azzal az egy eltéréssel, hogy a közösügyi kiadások előirányzatára vonatkozó rendelkezés, a mely az előző években azért volt szükséges, mert az előirányzat megállapitásakor a kvóta csak az év első felére volt megállapitva, ezuttal, mivel a most érvényes megállapitás 1904. junius végéig terjedő időre szól, mellőzhető.

Áttérve a pénzügyi bizottság javaslatával szemközt az 1903. évi előirányzat egyes tételeinél a mellékelt kimutatás szerint tervezett és tételenkint megindokolt módositásokra, általánosságban meg kell jegyeznem, hogy a kiadási hiteleknél tervezett módositások legnagyobb részben arra vezetendők vissza, hogy az eredetileg kért kiadási hitelek vagy olyanok, hogy azok immár az idő előhaladt voltánál fogva a kezelési év hátralevő hónapjaiban vagy egyáltalán nem, vagy csak részben lesznek igénybe vehetők, vagy olyanok, a melyeket a kormány figyelemmel a közgazdasági és pénzügyi helyzetre, magasabb állami érdekek koczkáztatása nélkül vagy teljesen elejthetni, vagy korlátozhatni vél. A kiadási hitelek az eredetileg javasolt összegeket meghaladó mérvben csakis akkor emeltettek, ha az eddigi eredmények semmi kétséget nem hagynak abban az irányban, hogy az eredeti hitelösszeg föltétlenül elégtelen lesz.

A bevételi előirányzat néhány tételénél javasolt módositás mind a költségvetés reálitása érdekében az eddigi eredmények figyelembevétele mellett történt. Igy a főbb tételeket emlitve, a pénzügyi tárczánál a törvényenkivüli állapotra való tekintettel apasztani kell az egyenes adóknál és a jogilletékeknél a késedelmi kamatok előirányzatát, az egyenes adóknál a behajtások szünetelése miatt az adóbehajtási illetékeket és költségtéritményeket, a posta, távirdánál és távbeszélőnél, valamint az állami erdőknél az eddigi eredményekre és a várható fejleményekre való tekintettel az illető bevételeket. Ha a kiadási előirányzatnál oly beruházások törlését javasoljuk, a melyek kölcsönpénzből fedeztetnek, természetes, hogy a kölcsönből eredő megfelelő bevételeket is törölnünk kellett.

Meg kivánom még jegyezni, hogy az állami erdők és a posta bevételeinek most emlitett apasztásától eltekintve, változatlanul meghagytuk a többi állami üzemek úgy kiadási, mint bevételi előirányzatát. Ha ugyanis ezeknél az eredeti kiadási előirányzat nem is felel meg többé a valódi állapotnak, általában azt mondhatni, hogy a nagyobb kiadás nagyobb bevétellel van ellensulyozva, de úgy a kiadásokat, mint a bevételeket ma még annyira nem ismerhetjük, hogy teljesen pontos előirányzatot készithetnénk. Ezért és mert az üzemi kiadások és bevételeknél mutatkozó változások magára a

költségvetés mérlegére a most előadott indokból befolyással alig lesznek, czélszerübbnek látszott az eredeti előirányzaton nem változtatni.

A fönnebbi szempontok alapján módositott állami költségvetés végeredményben a következő eltéréseket tünteti fel:

A pénzügyi bizottság által megállapitott 1.000,695.098 K rendes kiadás leszállittatott . . . 998,089.580 K-ra.

A rendkivüli kezelésben:

a átmeneti kiadások leszállittattak	46,651.500	K-ról	45,776.090	»
a beruházások pedig	43,146.672	K-ról	40,240.752	»
Az összes kiadások tehát	1.090,493.270	K-ról	1.084,106.422	K-ra.
Viszont a rendes bevételek leszállittattak	1.051,555.204	K-ról	1.046,856.204	»
a rendkivüli bevételek pedig	39,381.270	K-ról	37,491.270	»
Az összes bevételek tehát	1.090,936.474	K-ról	1.084,347.474	K-ra.

Egybefoglalva a rendes és rendkivüli kezelést

1.084,106.422 K összes kiadással

1.084,347.474 » bevétel áll szemben, vagyis végeredményben

241.052 K fölösleg mutatkozik, mely fölösleg 202.152 K-val kisebb az 1903. évi állami költségvetésnek a képviselőház pénzügyi bizottsága által 443.204 K-val megállapitott fölöslegénél.

Az előadottak alapján tisztelettel kérem, méltóztassék az 1903. évi állami költségvetésről szóló, a fönnebbiek szerint szerkesztett törvényjavaslatot tárgyalás és jelentéstétel végett a pénzügyi bizottsághoz utasitani és a pénzügyi bizottságnak jelentését annak idején ugyanennek a bizottságnak 1903. évi február hó 17-én kelt 325 számu jelentésével együtt napirendre tűzni.

Budapest, 1903. évi november hó.

Lukács László s. k.,
m. kir. pénzugyminister.

3-ik melléklet a 353. számú irományhoz.

Az 1903. évi állami költségvetésen eszközölt módositások

részletes kimutatása.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottsá[g] megállapitásáva[l] szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottsá[g] megállapitásáva[l] szemben: keveseb[b]
				korona				
			A. Rendes kiadások.					
I.			**A királyi udvartartás költségei . . . . .**	9,300.000	11,300.000	**11.300.000**	.	.
II.			**Ő cs. és apost. királyi Felsége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdíjai . .**	179,338	180.835	**180.835**	.	.
III.			**Országgyülés:**					
	1		A főrendiház kiadásai	143.300	136.700	157.820	21.120	.
	2		A képviselőház kiadásai	3,366.118	3,369.958	3,646.080	276.122	.
	3		A magyar delegatio dologi kiadásai . .	12.000	52.000	52.000	.	.
	4		Az állami közös függő adósságot ellenőrző bizottság kiadásai	14.000	14.000	14.000	.	.
			Együtt (III. fejezet, 1—4. czím)	3,535.418	3 572.658	**3,869.900**	297.242	.
IV.			**Az 1903. évre megállapitott közösügyi kiadásokból a magyar korona országait illető összeg . . . .**	72,640.295	75,360.115	**75.360.115**	.	.
V.			**Az 1849. évtől az 1867. évig tényleg fennállott központi kormány közegeinek nyugdíjai . . . .**	41.325	40.044	**20.500**	.	19.5
VI.			**Nyugdijak:**					
	1		Országgyülés:					
		1	Főrendiház	5.228	5.228	5.228	.	.
		2	Képviselőház	41.318	39.062	39.062	.	.
	2		Állami számvevőszék	105.217	105.217	105.217	.	.
	3		Közigazgatási biróság	54.500	54.500	54.500	.	.
	4		Ministerelnökség	77.530	72.018	78.615	6.597	.
	5		Ő cs. és apost. kir. Felsége személye körüli ministerium	70.149	72.901	72.901	.	.
	6		Horvát-szlavon-dalmát ministerium . . .	14.598	14.598	14.598	.	.
	7		Belügyministerium	1,810.000	1,934.000	1,934.000	.	.
	8		Pénzügyministerium	6,513.000	6,454.000	6,454.000	.	.
	9		Kereskedelemügyi ministerium	2,492.000	2,550.000	2,550.000	.	.
	10		Földmívelésügyi ministerium	1,474.057	1,537.938	1,502.938	.	35.0
	11		Vallás- és közoktatásügyi ministerium . .	1,052.000	1,122.000	1,122.000	.	.
	12		Igazságügyi ministerium	4,696.000	4,726.000	4,726.000	.	.
	13		Honvédelmi ministerium	2,188.000	2,360.000	2,360.000	.	.
			Együtt (VI. fejezet, 1—13. czím)	20,593.597	21,047.462	**21,019.059**	.	28.4

A III. fejezet 1. és 2. czíméhez. A költségtöbblet a főrendiház gazdasági bizottságának 1902. évi október hó 8-án (95. számú irományi) és a képviselőház gazdasági bizottságának 1903. évi április hó 2-án (373. számú irományi) beterjesztett jelentése szerint a főrendiháznak, illetőleg a képviselőháznak az állandó országházba történt átköltözése után a hivatali és szolgaszemélyzet szükségessé vált szaporitása, valamint a dologi kiadások szükségszerű emelkedése folytán állott elő.

Az V. fejezethez. Az előirányzat a nyugdíjasok létszámában évközben előfordult halálozások következtében apasztható volt.

A VI. fejezet 4. és 10. czíméhez. A nyugdíjszükséglet a tényleg felmerülő szükségletnek megfelelően helyesbittetett.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottsá megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottsá megállapitásával szemben: keveseb
				korona				
VII.			**Állami adósságok:**					
	1		Az 1867. évi XV. t.-czikkben elvállalt államadóssági járulék:					
		1	Évi törlesztési járulék	2,300.000	2,300.000	2,300.000	.	.
		2	Évi kamatjárulék	58,321.061	58,320.930	58,320.930	.	.
	2		Az Osztrák-magyar bankot cselekvőleg illető, eredetileg 80 millió forintot tevő államadósságra a cs. kir. kormány által lefizetett részösszegből az 1899. évi XXXVIII. t.-czikk 1. §-ának II. czikke alapján Magyarországra eső 9 millió forint törlesztése	360.000	360.000	360.000	.	.
	3		Földtehermentesités és örökváltságok:					
		1	Tőketörlesztés és kárpótlások	2,113.600	2,034.800	2,034.800	.	.
		2	Kamat és járadékok	15,480.566	15,409.318	15,409.318	.	.
		3	Kezelési költségek	20.100	19.840	19.840	.	
	4		Szőlődézsmaváltság:					
		1	Kárpótlások	40.000	40.000	40.000	.	.
		2	Kamatok	44.000	44.000	44.000	.	.
		3	Kezelési költségek	2.000	600	600	.	.
	5		Maradvány- és irtványföldek megváltása:					
		1	Kárpótlások	100.000	150.000	150.000	.	.
		2	Kamatok	2.500	3.700	3.700	.	.
		3	Kezelési költségek	2.000	1.600	1.600	.	.
	6		Majorsági zsellérföldek megváltása az 1896. évi XXV. t.-czikk alapján:					
		1	Kárpótlások	40.000	140.000	140.000	.	.
		2	Kamatok	2.000	8.000	8.000	.	.
		3	Kezelési költségek	1.600	2.000	2.000	.	.
	7		Az 1902. évi V. t.-czikk 7. §-a alapján a magyarországi városoknak és községeknek kiadott $4^{1}/_{2}$-kal kamatozó kötvények kamatai	.	4,848.264	4,848.264	.	.
	8		Az 1870. évi X. t.-czikk alapján felvett sorsolási kölcsön:					
		1	Évi járadék	2,448.000	2,448.000	2,448.000	.	.
		2	Kezelési költségek	82.000	82.000	82.000	.	.
			Átvitel	81,359.427	86,213.052	86,213.052	.	.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizotts[ág] megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizotts[ág] megállapitásával szemben keveseb[b]
				korona				
			Áthozat	81,339.427	86,213.052	86,213.052	.	.
VII.	9		Az 1880. évi VIII., 1881. évi XI. és XXXII., 1887. évi XXXII., 1888. évi VI. és 1892. évi XXI. t.-czikk alapján kibocsátott 4%-os magyar aranyjáradék-kölcsön:					
		1	Kamatok	64,953.680	60,914.720	60,914.720	.	.
		2	Kezelési költségek	207.284	198.924	198.924	.	.
	10		Az 1892. évi XXI., az 1900. évi VIII. és az 1902. évi V. t.-czikk alapján kibocsátott, továbbá az utóbbi törvényczikk 8. és 10. §-ai alapján kibocsátható és végül az 1903. évi állami költségvetés alapján kibocsátandó 4%-os magyar koronajáradék-kölcsön:					
		1	Kamatok	49,937.600	95,365.720	93,986.800	.	1,378.9
		2	Kezelési költségek	147.300	247.000	247.000	.	,
	11		Az 1880. évi XX. t.-czikk alapján felvett tiszai és szegedi nyeremény-kölcsön:					
		1	Tőketörlesztés	1,440.000	1,440.000	1,440.000	.	.
		2	Kamatok és nyeremények	3,372.320	3,314.720	3,314.720	.	.
		3	Kezelési költségek	10.600	10.100	10.100	.	.
	12		Az 1895. évi XVI. t.-czikk alapján kibocsátott 3%-kal aranyban kamatozó aldunai Vaskapu-szabályozási kölcsön:					
		1	Tőketörlesztés	120.000	132.000	132.000	.	.
		2	Kamatok	1,330.560	1,326.960	1,326.960	.	.
		3	Kezelési költségek	14.300	14.300	14.300	.	.
	13		Az 1897. évi XXX. t.-czikk alapján kibocsátott 3½%-os koronajáradék-kölcsön:					
		1	Kamatok	2,100.000	2,100.000	2,100.000	.	.
		2	Kezelési költségek	3.300	3.300	3.300	.	.
	14		Függő adósság:					
		1	Kamatok	2,865.836	3,060.806	3,060.806	.	.
		2	Kezelési költségek	45.500	39.800	39.800	.	.
			(Italmérési jogok után adott kártalanitási tőkék törlesztésére és kamataira az 1888. évi XXXVI. t.-cz. alapján:)					
			(Tőketörlesztés)	1,621.000	.	.	.	.
			(Kamatok)	20,032.275	.	.	.	.
			(Kezelési költségek)	12.800	.	.	.	.
			Átvitel	229,574.322	254,381.402	253,002.482	.	1,378.9

A VII. fejezet, 10. czím 1. rovatához. Az 1903. évre tervezett különféle beruházások költségei 4%-os magyar koronajáradéki kötvények kibocsátása utján lettek volna fedezendők; minthogy a kötvénykibocsátás a vonatkozó törvényes felhatalmazás hiányában meg nem történhetett, a megfelelő kamatszükséglet töröltetett.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903 évre a pénzügyi bizottság megállapítása	1903 évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	229,574.322	254,381.402	253,002.482	.	1,378.9
			(Az 1888. évi XXXII. t.-cz. alapján kibocsátott $4^{1}/_{2}$%-os adómentes államvasuti aranykölcsön:)					
			(Tőketörlesztés)	1,273.835	.	.	.	.
			(Kamatok)	18,952.076	.	.	.	.
			(Kezelési költségek)	30.648	.	.	.	.
			(Az 1888. évi XXXII. t.-cz. alapján kibocsátott $4^{1}/_{2}$%-os adómentes államvasuti ezüstkölcsön:)					
			(Tőketörlesztés)	690.000	.	.	.	.
			(Kamatok)	10,452.600	.	.	.	.
			(Kezelési költségek)	16.300	.	.	.	.
			Együtt (VII. fejezet, 1—14. czím)	260,989.781	254,381.402	253,002.482	.	1,378.9
VIII.			**Kamatbiztositást élvezett és más vasutak átvétele folytán elvállalt adósságok:**					
	1		Az 1880. évi XXXVIII. t.-czikk alapján a tiszavidéki vasut megváltása folytán elvállalt 15,750.000 frtnyi sorsjegykölcsön:					
		1	Törlesztés	545.928	573.566	573.566	.	.
		2	Kamatok	1,092.073	1,064.435	1,064.435	.	.
		3	Kezelési költségek	500	470	470	.	.
	2		Az 1880. évi XLIV. t.-czikk alapján a zágráb-károlyvárosi vasutvonal megvétele folytán fizetendő évjáradék .	571.440	571.440	571.440	.	.
	3		Az 1889. évi XIV. t.-czikk alapján az első magyar-gácsországi vasut magyar vonalának megváltása folytán elvállalt adósság:					
		1	Tőketörlesztés	184.914	146.090	146.090	.	.
		2	Kamatok	1,427.310	1,110.645	1.110.645	.	.
		3	Kezelési költségek	10.000	1.800	1.800	.	.
	4		Az 1889. évi XV. t.-cz. alapján a budapest-pécsi vasut megváltása folytán elvállalt elsőbbségi kölcsön-adósság:					
		1	Tőketörlesztés	86.000	89.200	89.200	.	.
		2	Kamatok	717.992	714.488	714.488	.	.
		3	Kezelési költségek	2.800	2.800	2.800	.	.
			Átvitel	4,638.957	4,274.934	4,274.934	.	.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	a kormány újabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	kevesebb
				korona				
			Áthozat	4,638.957	4,274.934	4,274.934	.	.
VIII.	5		Az 1891. évi XXV. t.-czikk alapján a szabadalmazott osztrák-magyar államvasuttársaság magyarországi vasutvonalainak megváltása folytán elvállalt évi járadékok:					
		1	Évi megváltási járadék	19,197.000	19,197.000	19,197.000	.	.
		2	6·5 millió arany forintnyi részösszeg után a 17%-ot meghaladó felpénztöbblet	266.500	266.500	266.500	.	.
		3	Az osztrák-magyar államvasuttársaság által a magyar kormány rendelkezésére bocsátott 5 millió frtnyi előleg évi törlesztési járadéka	500.000	500.000	500.000	.	.
		4	Az arad-temesvári vasut elsőbbségi és részvény adósságának évi törlesztési járadéka	577.490	577,490	577.490	.	.
		5	(Az 1876. évi L. t.-cz. alapján a keleti vasut megváltása folytán a részvények beváltására felvett 9,989.300 frtnyi kölcsön)					
			(Tőketörlesztés)	96.431	.	.	.	.
			(Kamatok)	1,112.315	.	.	.	.
			(Kezelési költségek)	2.440	.	.	.	.
		6	(Az 1890. évi XXXI. t.-cz. alapján a magyar észak-keleti vasut megváltása folytán elvállalt adósság)					
			(Tőketörlesztés)	121.814	.	.	.	.
			(Kamatok)	841.720	.	.	.	.
			(Kezelési költségek)	1.800	.	.	.	.
			Együtt (VIII. fejezet, 1—5. czím)	27,356.467	24,815.924	24,815.924	.	.
IX.			**Egyes tárczákat terhelő kölcsönök:**					
	1		Belügyministerium:					
		1	Tőketörlesztés	91.662	96.658	96.658	.	.
		2	Kamatok	133.749	127.527	127.527	.	.
			(Kezelési és egyéb költségek)	3.275	.	.	.	.
	2		Pénzügyministerium:					
		1	Tőketörlesztés:	551.569	323.888	323.888	.	.
		2	Kamatok	602.704	577.343	577.343	.	.
		3	Kezelési költségek	798	865	865	.	.
	3		Kereskedelemügyi ministerium:					
		1	Tőketörlesztés	87.382	91.635	91.635	.	.
		2	Kamatok	358.640	354.386	354.386	.	.
		3	Kezelési költségek	4.081	4.099	4.099	.	.
			Átvitel	1,833.860	1,576.401	1,576.401	.	.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	1,833.860	1,576.401	1,576.401	.	.
IX.	4		Földmivelésügyi ministerium:					
		1	Tőketörlesztés	1,144.419	1,155.574	998.589	.	156.985
		2	Kamatok	741.287	708.045	681.454	.	26.591
		3	Kezelési és egyéb költségek	16.645	16.262	16.108	.	154
	5		Vallás- és közoktatásügyi ministerium:					
		1	Tőketörlesztés	851.498	1,098.308	1,090.608	.	7.800
		2	Kamatok	2,557.159	2,521.489	2,486.389	.	35.100
	6		Igazságügyi ministerium:					
		1	Tőketörlesztés	152.248	157.131	157.131	.	.
		2	Kamatok	626.092	772.564	772.564	.	.
	7		Honvédelmi ministerium:					
		1	Tőketörlesztés	212.085	198.577	198.577	.	.
		2	Kamatok	532.752	519.425	519.425	.	.
		3	Kezelési és egyéb költségek	14.602	15.536	14.536	.	.
			Együtt (IX. fejezet, 1—7. czím)	8,682.647	8.738.412	8,511.782	.	226.630
X.			**Előlegezések a vasuti kamatbiztositás alapján**	156.896	170.024	170.024	.	.
XI.			**Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete**	16,540.741	16,138.941	16,138.941	.	.
XII.			**Állami számvevőszék:**					
		1	Személyi járandóságok	310.640	310.640	310.640	.	.
		2	Dologi kiadások	25.000	25.000	25.000	.	.
			Együtt (XII. fejezet)	335.640	335.640	335.640	.	.
XIII.			**Közigazgatási biróság:**					
		1	Személyi járandóságok	529.762	527.564	527.564	.	.
		2	Dologi kiadások	34.200	34.500	34.500	.	.
			Együtt (XIII. fejezet)	563.962	562.064	562.064	.	.
XIV.			**Ministerelnökség:**					
	1		A ministerelnökség költségei:					
		1	Személyi járandóságok	270.570	260.538	265.278	4.700	.
		2	Dologi kiadások	227.770	277.770	328.370	50.600	.
	2		A fiumei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó, kormányzói tanács és személyzete költségei:					
		1	Személyi járandóságok	102.580	107.590	113.590	6.000	.
		2	Dologi kiadások	25.800	26.600	26.600	.	.
	3		Rendelkezési alap	400.000	400.000	400.000	.	.
			Együtt (XIV. fejezet, 1—3. czím)	1,026.720	1,072.498	1,133.838	61.340	.

A IX. fejezet 4. czímének 1—3. rovatához. Minthogy a kincstári birtokok vevői rendkivüli vételár-törlesztéseket kisebb arányban teljesitettek, a rendkivüli tőketörlesztésre felvett összeg sem volt egészben igénybe vehető.

A IX. fejezet 5. czíméhez. Egyes épitkezéseknek elhalasztása folytán az előirányzat leszállitható volt.

A XIV. fejezet, 1. czím 1. és 2. rovatához. A személyi járandóságok szükséglete az 1893. évi IV. törvényczikk alapján időközben eszközölt előléptetések folytán a tényleges állapotnak megfelelően helyesbittetett; a dologi kiadásoknál pedig a többlet a számvevőség részére időközben kibérelt hivatali helyiség bérösszegéből, valamint a külföldön élő magyar állampolgárok nemzeti gondozására szánt hitel emeléséből származik, mivel ez utóbbi czélra előirányzott összeg kevésnek bizonyult.

A XIV. fejezet, 2. czím 1. rovatához. A többlet az időközben eszközölt előléptetések folytán felmerült többszükséglet és a pénzügyi bizottság tárgyalása folyamán törölt s nem nélkülözhető fogalmazó-gyakornoki állás fentartása folytán állott elő.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
XV.			**Ő cs. és apost. királyi Felsége személye körüli ministerium:**					
		1	Személyi járandóságok	110.432	105.252	105.252	.	.
		2	Dologi kiadások	34.200	34.200	34.200		.
			Együtt (XV. fejezet)	144.632	139.452	**139.452**	.	.
XVI.			**Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete:**					
		1	Személyi járandóságok	75.360	75.460	75.460	.	.
		2	Dologi kiadások.	18.000	19.200	19.200	.	.
			Együtt (XVI. fejezet)	93.360	94.660	**94.660**	.	.
XVII.			**Belügyministerium:**					
	1		Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatósága:					
		1	Személyi járandóságok	899.679	921.763	904.809	.	16.9
		2	Dologi kiadások	164.460	165.300	165.300	.	.
	2		Országos levéltár:					
		1	Személyi járandóságok	79.335	78.795	78.795	.	.
		2	Dologi kiadások	8.000	8.000	8.000	.	.
	3		Vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai:					
		1	Vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai az 1893. évi IV. t.-czikk alapján	9,721.951	8,166.527	8,166.527	.	.
		2	Törzsfizetések javitására, uj állások rendszeresitésére, dologi kiadásokra, valamint a mutatkozó fedezeti hiányok pótlására	3,354.715	3,633.473	3,554.715	—	78.7
	4		Főispánok és a budapesti főpolgármester, valamint a főispáni titkárok fizetései és lakpénzei	783.753	787.553	787.553	.	.
	5		Anyakönyvi kiadások:					
		1	Személyi járandóságok	2,141.189	2,141.189	2,141.189	.	.
		2	Dologi kiadások.	241.200	241.200	241.200	.	.
	6		Szinművészeti kiadások:					
		1	A magy. kir. operaház állami javadalmazása	496.000	581.000	581.000	.	.
		2	A budapesti nemzeti szinház állami javadalmazása	124 000	124.000	124.000	.	.
		3	A budapesti nemzeti szinház nyugdíjintézetének segélyezésére.	28.000	28.000	28.000	.	.
		4	A kolozsvári nemzeti szinház állami javadalmazása	40.000	40.000	40.000	.	
			Átvitel	18,082.282	16,916.800	16,821.088	.	95.71

A XVII. fejezet, 1. czím 1. rovatához. Az előirányzat apasztható volt, mert a belügyministeri számvevőségnél tervbe vett személyszaporitás az idő előrehaladottsága miatt már végre nem hajtható.

A XVII. fejezet, 3. czím 2. rovatához. Leszállitható volt, mert csakis az egyszerűsitési törvény életbeléptetése következtében szükséges nyomtatványok, bélyegzők stb. költségeinek fedezéséről kellett gondoskodni.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottsá[g] megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottsá[g] megállapitásával szemben keveseb[b]
				korona				
			Áthozat	18,082.282	16,916.800	16,821.088	.	95.7
XVII.	6	5	A budapesti nemzeti szinházi alapok jövedelméből a szinház segélyezésére . .	54.600	54.600	54.600	.	.
		6	A magyar szinész-egyesület segélyezésére	10 000	10.000	10 000	.	.
		7	A vidéki magyar szinészet segélyezésére	74.000	108.000	158.000	50.000	.
	7		Közegészségi kiadások:					
		1	Országos közegészségügyi tanács . . .	16.000	16.000	16.000	.	.
		2	Bacteriologiai és egészségtani intézet .	9.600	9.600	9 600	.	.
		3	Betegápolási költségek	2,238.973	2,301.698	2,301.698	.	.
		4	Himlőoltási költségek	158.900	158.900	158.900	.	.
		5	Járványok és más rendkivüli okoknál fogva felmerülhető költségek . . .	10.000	10 000	10.000	.	.
		6	A trachoma elfojtására szánt költségek	120.000	120.000	120 000	.	.
		7	Diphteria elleni gyógyserum-termelő intézet	18.340	18.340	18,340	.	.
		8	Elmegyógyintézeti kiadások	1,500.365	1,578.247	1,578.247	.	.
		9	A 7 éven felüli elhagyott gyermekek gondozására (1901. évi XXI. t.-czikk 4. §-a alapján)	.	100.000	.	.	100.0
		10	Szegény községek segelyezésére, jó ivóvizzel való ellátásuk czéljából . . .	.	10.000	.	.	10.0
		11	Vegyes közegészségügyi kiadások . . .	8.000	8,000	8.000	.	.
	8		Országos betegápolási alap:					
		1	Bel- és külföldi kórházakban és gyógyintézetekben rendes betegségből ápolt magyar állampolgárok után felmerült ápolási és szállitási költségek (1898. évi XXI. t.-czikk 3. §. *a.*)	1,687.170	1.680.000	1,680.000	.	.
		2	Szegény betegek részére rendelt gyógyszerek és gyógyászati segédeszközökre (1898. évi XXI. t.-czikk 3. §. *b.*) . .	300 000	300.000	300.000	.	.
		3	Hevenyfertőző betegségek elleni védekezés költségeire (1898. évi XXI. t.-czikk 3. §. *c.*).	175.000	100.000	100.000	.	.
		4	Budapesti állami gyermekmenhely . .	.	310.977	310.977	.	.
		5	Talált, valamint hatóságilag elhagyatottaknak nyilvánitott gyermekek után felmerülő gondozási, ápolási és nevelési költségek (1898. évi XXI. t.-czikk 3. §. *d.*)	2 323.200	2,001.773	2,001.773	.	.
		6	Kórházakban szülő nőknek és szülötteiknek ápolási költségei (1898. évi XXI. t.-czikk 3. §. *e.*)	33.000	22.000	22.000	.	.
		7	A volt törvényhatósági betegápolási alapok terhére felállitott közegészségügyi intézmények létesitési és fentartási költségei (1898. évi XXI. t.-czikk 15. §. harmadik bekezdés)	13.000	16.850	16.850	.	.
		8	Az országos betegápolási alap létesitésére kivetett pótadó visszatéritésére . . .	6.000	13.000	13.000	.	.
			Átvitel	26,838.330	25,864.785	25,709.073	.	155.7

A XVII. fejezet, 6. czím 7. rovatához. A nemzetiségi vidékeken működő szini társulatok hathatósabb segélyezése czéljából felemeltetett.

A XVII. fejezet, 7. czím 9. és 10. rovatához. A beállott törvényen kivüli állapot miatt az előirányzott hitel igénybevehető nem volt s ennek folytán töröltetett.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapításával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapításával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	26,838.430	25,864.785	25,709.073	.	155.712
XVII.	8	9	Az országos betegápolási alap ügyének feldolgozásával foglalkozó tisztviselők rendkivüli munkáinak dijazására . . .	.	8.000	8.000	.	.
	9		M. kir. csendőrség:					
		1	Személyi járandóságok	8,573.328	8,611.349	8,582.000	.	29.349
		2	Dologi kiadások	2,481.355	2,511.210	2,478.024	.	33 186
	10		Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség:					
		1	Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség	3,585.114	3,600.935	3,600.935	.	.
		2	Rendőrségi kórház	30.780	29.944	29.944	.	.
		3	Ujpest- és rákospalotai kapitányság .	79.285	79.485	79.485	.	.
		4	Toloncزház	120.940	120.740	120.740	.	.
	11		Közbiztonsági kiadások:					
		1	Közbiztonsági alap	300.000	300.000	300.000	.	.
		2	Toloncزkiadások	100.000	100.000	100.000	.	.
		3	A predeali nemzetközi vasuti állomáshoz kirendelt személyzet szükséglete	13.640	13.640	13.640	.	.
		4	Karhatalmi költségek	10.000	10,000	10.000	.	.
		5	Nyomozási költségek	200.000	200.000	200.000	.	.
	12		Közjótékonysági kiadások:					
		1	A kolozsvári Szt-Erzsébet aggháznak I. Ferencz Ő Felsége alapitványa folytán kijáró 2.000 mázsa só ára fejében	5.802	5.802	5.802	.	.
		2	Zárdák segélyezése a betegek ápolásáért	8.336	8.336	8.336	.	.
		3	A jótékonyczélu egyesületek segélyezésére átalányként	79.000	79.000	79.000	.	.
	13		Általános közigazgatási kiadások:					
		1	Hivatalos lap költsége	39.600	39.600	39.600	.	.
		2	Országos törvények és rendeletek tárának költsége	82.216	82.116	82.116	.	.
		3	Távirati kiadások	50.000	50.000	50.000	.	.
		4	Utlevelek kiállitásával járó költségek	11.320	11.320	11.320	.	.
		5	Országgyülési képviselők választása és a választók névjegyzékének kiigazitása alkalmával felmerülő költségek . .	40.000	40.000	40.000	.	.
		6	Katonai előfogati díjpótlékokra szükséges költségek	19.000	19.000	19.000	.	.
		7	Központi tisztviselők, főispánok, anyakönyvi felügyelők és közbiztonsági közegek államvasuti bérletjegy-költségeire	22.000	25.000	25.000	.	.
		8	Életmentési díjak	4.000	4.000	4.000	.	.
		9	Hullakifogásokért, vagy egyébként talált hullák feljelentéseért járó jutalomdij	6.000	6.000	6.000	.	.
		10	A községi közigazgatási tanfolyamok szükségleteire	100.000	160.000	160.000	.	.
		11	Különféle kiadások	12.000	12.000	12.000	.	.
			Együtt (XVII. fejezet, 1—13. czím)	42,812.146	41,992.262	**41,774.015**	.	218.247

A XVII. fejezet, 9. czim 1. és 2. rovatához. Az illetékemelés és uj illetékrendszeresités czéljaira előirányzott összeg töröltetett, mert a beállott törvényen kivüli állapot miatt az a folyó évben már fel nem használható.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
XVIII			**Pénzügyministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
		1	Személyi járandóságok	1,785.187	1,766.757	1,766.757	.	.
		2	Dologi kiadások	398.200	368.780	368.780	.	.
	2		Pénzügyi igazgatóságok, fő- és székvárosi adófelügyelő, központi dij- és illetékkiszabási hivatal:					
		1	Személyi járandóságok	5,276.091	5,277.665	5,265.062	.	12.60
		2	Dologi kiadások	966.862	2,675.662	2,654.662	.	21.00
	3		Földadónyilvántartás, kataszteri helyszinelési felügyelőségek, a kolozsvári kataszteri igazgatóság:					
		1	Személyi járandóságok	810.212	808.880	807.606	.	1.27
		2	Dologi kiadások	240.522	231.882	231.882	.	.
	4		Állami pénztárak:					
		1	Személyi járandóságok	279.462	274.662	274.662	.	.
		2	Dologi kiadások	19.020	12.170	12.170	.	.
	5		Adóhivatalok:					
		1	Személyi járandóságok	3,819.337	3,798.983	3.798.983	.	.
		2	Dologi kiadások	462.700	692.100	692.100	.	.
	6		Pénzügyőrség:					
		1	Személyi járandóságok	5,496.706	5,546.967	5,544.223	.	2.74
		2	Dologi kiadások	1,727.200	1,693.000	1,693.000	.	.
	7		Jogügyi igazgatóságok és kincstári ügyészségek:					
		1	Személyi járandóságok	369.860	369.530	369.530	.	.
		2	Dologi kiadások	25.382	24.054	24.054	.	.
	8		Pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlavonországokban:					
		1	Személyi járandóságok	12.122	12.122	12.122	.	.
		2	Dologi kiadások	600	600	600	.	.
	9		Országos kataszteri felmérés:					
		1	Személyi járandóságok	1,157.738	1,356.743	1,310,507	.	46.23
		2	Dologi kiadások	246.337	271.375	271.375	.	.
	10		Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán és bányásziskolák:					
		1	Személyi járandóságok	225.730	228.002	228.002	.	.
		2	Közterhek	1.200	1.800	1.800	.	.
		3	Dologi és üzleti kiadások	93.645	91.043	91.043	.	.
			Átvitel	23,414.113	25,502.777	25,418.920	.	83.85

A XVIII. fejezet, 2. czím 1. és 2. rovatához. A személyi járandóságoknál 6 pénzügyigazgató-helyettes részére felvett évi 240 K működési pótlék és 10 új szolgai állás illetménye elejtetett; a dologi kiadásoknál pedig az új pénzügyigazgatóságok felállitására felvett átalány, mivel a Dicsőszentmártonban tervezett pénzügyigazgatóság a folyó évben már fel nem állitható: töröltetett.

A XVIII. fejezet, 3. czím 1. rovatához. A dicsőszentmártoni pénzügyigazgatóságnál rendszeresitendő kataszteri irattárt kezelő irodatiszti állás illetményei, az igazgatóság felállitásának elmaradása folytán, töröltettek.

A XVIII. fejezet, 6. czím 1. rovatához. Egy pénzügyőri főbiztosi állás illetményei töröltettek, mert a Dicsőszentmártonban tervezett pénzügyigazgatóság felállitása elmaradt.

A XVIII. fejezet, 9. czím 1. rovatához. A napidíjak összege a tényleges szükségletnek megfelelően apasztatott.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizotts. megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizotts. megállapitásával szemben: keves…
				korona				
			Áthozat	23,414.113	25,502.777	25,418.920	.	83.8
XVIII	11		Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:					
		1	Kezelési, kivetési és beszedési költségek	1,584.400	1,310.000	1,310.000	.	.
		2	A hadmentességi díjról szóló 1880. évi XXVII. t.-cz. 6. §-a értelmében a külön alap javára forditandó . . .	1,702.774	1,702.774	1,702.774	.	.
		3	A horvát-szlavon földtehermentesitési adósság évi törlesztési, kamat- és kezelési szükséglete	724.348	724.304	724.304	.	.
	12		Fogyasztási és italadók:					
		1	Személyi járandóságok	393.750	384.190	384.190	.	.
		2	Dologi kiadások	1,827.200	1,677.200	1,677.200	.	.
		3	A mezőgazdasági szeszfőzdék részére járó jutalmak az 1899. évi XX. t.-cz. 5. §-a alapján	3,930.000	4,000.000	4,000.000	.	.
		4	Fogyasztási adóvisszatéritések és kiviteli jutalmak felosztásából	5,000.000	5,000.000	5,000.000	.	.
		5	A zárt városokat, valamint a nyilt községeket az 1899. évi VI. t.-czikk 1. §-a, illetőleg az 1901. évi XVIII. t.-czikk 1. §-a alapján megillető részesedési jutalék	2,600.000	2,600.000	2,600.000	.	.
		6	A volt határőrvidéki községeket az 1899. évi VI. t.-czikk 1. §-a, illetve az 1890. évi XXV. t.-czikk 38. §-a értelmében megillető kamatjárandóság	204.130	204.130	204.130	.	.
		7	Horvát-szlavonországi italmérési jogok után adott kártalanitási tőkék törlesztésére és kamataira az 1888. évi XXXV. t.-czikk alapján	1,583.059	1,582.985	1,582.985	.	.
		8	A magyarországi városok és községek fogyasztási adó természetű jövedelmeinek ideiglenes rendezése folytán nyujtandó segélyezés, illetve kártalanitás az 1899. évi VI. t.-czikk 4. és 5. §-a, illetőleg az 1901. évi XVIII. t.-czikk 1. §-a alapján	1,6 0.000	1,800.000	1,800.000	.	.
		9	Mezőgazdasági szeszfőzdék jutalma az 1899. évi XXIV. t.-czikk 1. §-a alapján	1,053.342	1,071.342	1,071.342	.	.
		10	A Budapest székes-fővárosnak a söradópótlék megtéritése czímén kifizetendő összeg az 1899. évi VI. t.-czikk 5. §-a alapján	1,200.000	1,200.000	1,200.000	.	.
		11	Az 1903. évi I. törvényczikk értelmében a Bruxellesben alakitandó állandó bizottságba Magyarország részéről kiküldöttnek és segédjének illetményeire, valamint az ugyanott szervezendő iroda költségeire átalányképen	.	31.600	31.600	.	.
			Atvitel	46,816.716	48,791.302	48,707.445	.	83.8

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	46,816.716	48,791.302	48,707.445	.	83.8
XVIII	13		Határvám kezelési költségei:					
		1	Személyi járandóságok	678.778	674.836	674.856	.	.
		2	Dologi kiadások	177.889	165.216	165.216	.	.
	14		Bélyeg:					
		1	Személyi járandóságok	26.180	25.680	25.680	.	.
		2	Dologi kiadások	969.900	973.760	973.760	.	.
	15		Jogilletékek és díjak kezelési költségei:					
		1	Személyi járandóságok	50.000	25.000	25.000	.	.
		2	Dologi kiadások	75.000	21.000	21.000	.	.
	16		Fémjelzés:					
		1	Személyi járandóságok	29.075	28.537	28.537	.	.
		2	Dologi kiadások	13.760	13.760	13.760	.	.
		3	Üzemi kiadások	6.340	6.878	6.878	.	.
	17		Dohányjövedék:					
		1	Dohányjövedéki központi igazgatóság .	340.638	337.138	337.138	.	.
		2	Dohányvétel	36,413.653	36,555.861	36,555.861	.	.
		3	Dohánygyártás	12,897.674	12,890.190	12.890.190	.	.
		4	Dohányeladás	2,254.990	2,357.268	2,357.268	.	.
	18		Lottojövedék:					
		1	Személyi járandóságok	56.865	54.365	54.365	.	.
		2	Dologi kiadások	2.036	2.036	2.036	.	.
	19		Sójövedék:					
		1	Személyi járandóságok	435.086	429.665	429.665	.	.
		2	Dologi kiadások	290.094	270.558	270.558	.	.
		3	Sóvétel	286.000	276.000	276 000	.	.
		4	Szállitási költségek	2,400.000	2,100.000	2,100.000	.	.
		5	Sótermelési költség megtéritése . . .	1,677 447	1,695.879	1,695.879	.	.
	20		Perköltségek	23.783	23.441	23.441	.	.
	21		Állami jószágok, út-, hid- és révvámok:					
		1	Személyi járandóságok	9.660	10.815	10.815	.	.
		2	Dologi kiadások	17.744	19.292	19.292	.	.
		3	Közterhek	121.335	138.329	138 329	.	.
		4	Gazdálkodás	91.516	88.166	88.166	.	.
	22		Bányaigazgatóságok:					
		3	Személyi járandóságok	257.099	252.086	252.086	.	.
		2	Dologi kiadások	77.684	74.824	74.824	.	.
		3	Közterhek	1.300	1.300	1.300	.	.
			Átvitel	106,498.242	108,303.182	108,219.325	.	83.8

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	106,498.242	108,303.182	108,219.325	.	83.85
XVIII	23		Fém- és opálbányászat:					
		1	Személyi járandóságok	435.869	434.648	434.648	.	.
		2	Dologi kiadások	70.450	71.470	71.470	.	.
		3	Közterhek	31.150	31.150	31.150	.	.
		4	Üzemi kiadások	5,480.200	5,403.369	5,403.369	.	.
	24		Fémkohászat:					
		1	Személyi járandóságok	211.528	197.332	197.332	.	.
		2	Dologi kiadások	23.450	63.450	63.450	.	.
		3	Közterhek	3.514	3.514	3.514	.	.
		4	Üzemi kiadások	9,258.858	9,264.945	9,264.945	.	.
	25		Pénzverés és fémbeváltás:					
		1	Személyi járandóságok	127.017	125.674	125.674	.	.
		2	Dologi kiadások	20.540	20.540	20.540	.	.
		3	Közterhek	290	290	290	.	.
		4	Üzemi kiadások	16,871.770	16,255.912	16,255.912	.	.
	26		Állami vasgyárak:					
		1	Személyi járandóságok	1,757.442	1,885.000	1,885.000	.	.
		2	Dologi kiadások	556.706	556.400	556.400	.	.
		3	Közterhek	165.230	165.230	165.230	.	.
		4	Üzemi kiadások	30,008.143	29,748.570	29,748.570	.	.
	27		Zsilvölgyi kőszénbánya:					
		1	Személyi járandóságok	4.988	4.688	4.688	.	.
		2	Dologi kiadások	1.900	1.900	1.900	.	.
		3	Közterhek	29.366	29.366	29.366	.	.
		4	Üzemi kiadások	4.054	4.054	4.054	.	.
	28		Sótermelés:					
		1	Személyi járandóságok	236.532	231.677	231.677	.	.
		2	Dologi kiadások	26.728	26.728	26.728	.	.
		3	Közterhek.	5.660	5.660	5.660	.	.
		4	Üzemi kiadások	1,714.247	1,737.534	1,737.534	.	.
	29		Bányászati kegyuri terhek:					
		1	Személyi járandóságok	95.345	95.807	95.807	.	.
		2	Dologi kiadások	42.590	70.366	70.366	.	.
	30		Bányakapitányságok:					
		1	Személyi járandóságok	177.923	180.903	180.903	.	.
		2	Dologi kiadások	36.438	36.438	36.438	.	.
	31		Állami nyomda:					
		1	Személyi járandóságok	544.296	540.546	540.546	.	.
		2	Dologi és üzleti kiadások	1,020.950	982.217	982.217	.	.
			Átvitel	175,461.416	176,478.560	176,394.703	.	83.85

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány újabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	175,461.416	176,478.560	176,394.703	.	83.85
XVIII	32		Állami épületek	177.910	172.402	172.402	.	.
	33		Budapesti állami hidak:					
		1	Személyi járandóságok	146.226	141.848	141.848	.	.
		2	Dologi kiadások	19.526	17.166	17.166	.	.
		3	Közterhek	4.797	4.797	4.797	.	.
		4	Üzleti kiadások	113.242	191.481	191.481	.	.
		5	Alapok alakitása	111.307	42.204	42.204	.	.
		6	Nyugdíjak	29.854	33.655	33.655	.	.
	34		Állami ingó vagyon:					
			Kincstári árvaletétek	.	1.035	1.035	.	.
	35		Különféle kiadások:					
		1	Alapitványok, járulékok és kegyuri kiadások	157.033	157.033	157.033	.	.
		2	Vegyesek	1,120.800	1.832.462	1,832.462	.	.
			Együtt (XVIII. fejezet, 1—35. czím)	177,342.111	179,072.643	178,988.786	.	83.85
XIX			**Kereskedelemügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
		1	Személyi járandóságok	1,088.120	1,075.520	1,075.520	.	.
		2	Dologi kiadások	280.600	280.600	280.600	.	.
		3	Hozzájárulás a tisztképző tanfolyamok költségeihez	23.000	23.000	23.000	.	.
		4	Vasuti ministeri biztosok	17.000	17.000	17.000	.	.
		5	Tanulmányi és utazási ösztöndíjak . .	8.000	8.000	8.000	.	.
	2		Államépitészeti hivatalok:					
		1	Személyi járandóságok	1,351.900	1,330.900	1,330.900	.	.
		2	Dologi kiadások	467.700	487.700	487.700	.	.
	3		Közutak:					
		1	Állami közutak fentartása	7,020.800	7,140.800	7,070.800	.	70.0
		2	Az 1890. évi I. t.-cz. 23. §-a értelmében létesitendő állami alapra, a törvényhatóságoknak közutjaik és hidjaik fentartására és az e czimeken elvállalt kötelezettségek teljesitésére . .	1,200.000	1,200.000	1,700.000	500.000	.
		3	Törzskönyvek, távolsági térképek és közuti térkép elkészitésére	88.600	88.600	88.600	.	.
			Átvitel	11,545.720	11,652.120	12,082.120	430.000	.

A XIX. fejezet, 3. czímének 1. rovatához. Az 1903. évre tervbe vett útállamositások, költségvetési törvény hiánya miatt, ez ideig végrehajthatók nem voltak s ebből folyólag az előirányzott hitel leszállitható volt.

A XIX. fejezet, 3. czímének 2. rovatához. A többszükséglet az ország felvidéki, északkeleti és erdélyi részében mutatkozó inség enyhitésére elrendelt munkálatok, valamint a folyó évi hadgyakorlatok alkalmával felmerült sürgős természetű út- és hidhelyreállitási munkálatok költségeiből ered.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapításával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapításával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	11,545.720	11,652.120	12,082.120	430.000	.
XIX.	4		Ipari és kereskedelmi szakoktatás:					
		1	Személyi járandóságok	973.100	1,010.100	1,010.100	.	.
		2	Dologi kiadások	500.300	507.780	507.780	.	.
		3	Országos ipari és kereskedelmi oktatási czélok	16.600	14.200	14.200	.	.
		4	Egyéb ipari és kereskedelmi oktatási czélok	93.400	98.200	98.200	.	.
		5	Kereskedelmi oktatásügyi ösztöndíjak	440	2.267	2.267	.	.
	5		Ipari és kereskedelmi czélok:					
		1	Kereskedelmi muzeum	176.750	175.750	175.750	.	.
		2	Iparfejlesztés	1,900.000	2,300.000	2,300.000	.	.
		3	Belkereskedelem	100.000	130.000	130.000	.	.
		4	Külkereskedelem	382.000	485.000	485.000	.	.
		5	Ipari és kereskedelmi ösztöndíjak . .	13.950	13.795	13.795	.	.
		6	Munkásvédelmi ügyek	74.000	90.000	90.000	.	.
	6		Ipari felügyelet és kazánvizsgálat:					
		1	Személyi járandóságok	175.400	173.100	173.100	.	.
		2	Dologi kiadások	153.100	153.100	193.100	40.000	.
	7		Posta, távirda és távbeszélő:					
		1	Személyi járandóságok	19,854.360	20,531.050	20.531.050	.	.
		2	Dologi kiadások	16,681.000	16,655.000	16,655.000	.	.
	8		Magyar királyi postatakarékpénztár:					
		1	Személyi járandóságok	1,019.260	1,038.390	1,038.390	.	.
		2	Dologi kiadások	212.700	223.700	223.700	.	.
		3	Üzleti kiadások	1,275.000	1,420.000	1,420.000	.	.
		4	A postatakarékpénztári tanács költségei	4.000	4.000	4.000	.	.
		5	Nyugdíjak	17.000	20.000	20.000	.	.
			(Tartalékalap növelése)	829.170	.	.	.	.
	9		Hajózás:					
			Tengerészeti igazgatás:					
		1	Személyi járandóságok	301.100	295.390	295.390	.	.
		2	Dologi kiadások	208.600	205.600	205.600	.	.
		3	A tengerészeti segélyalapok részesedése a kikötői illetékekből (1897. évi IX. t.-czikk)	80.000	80.000	80.000	.	.
			Szakoktatás:					
		4	Személyi járandóságok	44.650	43.870	43.870	.	.
		5	Dologi kiadások	44.760	42.970	42.970	.	.
	10		Aldunai m. kir. hajózási hatóság:					
		1	Személyi járandóságok	132.330	133.970	133 970	.	.
		2	Dologi kiadások	92.500	73.500	73.500	.	.
			Átvitel	56,901.190	57,572.852	58,042 852	470.000	.

A XIX. fejezet, 6. czím 2. rovatához. Az iparfelügyeleti és kazánvizsgálati szolgálatnak 1901. évben történt egyesitése alkalmával az utiköltségek és napidíjak megállapitására nézve semmiféle biztos adat nem állott rendelkezésre. Az azóta szerzett tapasztalatok szerint ugy a munkásvédelem, mint a közbiztonság szempontjából olyannyira fontos iparfelügyeleti és kazánvizsgálati szolgálat a közérdek hátránya nélkül az előirányzott összegen belül le nem bonyolitható, miért is a hitel összege 40.000 K-val emeltetett.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	56,901.190	57,572.852	58,042.852	470.000	.
XIX.	11		Magyar királyi államvasutak:					
		1	Személyi járandóságok	62,507.560	66,403.710	66,403.710	.	.
		2	Dologi kiadások	7,311.260	7,817.200	7,817.200	.	.
		3	Rendes fentartási és üzemi kiadások .	59,577.300	62,137.150	62,137.150	.	.
		4	Átalakitási munkák	5,073.740	4,961.940	4,961.940	.	.
		5	Tüz és elemi károk okozta kiadások .	1,790.000	1,794.000	1,794.000	.	.
	12		M. kir. zálogházak:					
		1	Személyi járandóságok	272.410	289.630	289.630	.	.
		2	Dologi kiadások	77.640	82.640	82.640	.	.
		3	Nyugdíjak	32.200	32.200	32.200	.	.
		4	Egyéb üzemi kiadások	135.290	140.530	140.530	.	.
	13		Mértékhitelesités és fegyvervizsgálati bizottság:					
		1	Személyi járandóságok	29.000	27.870	27.870	.	.
		2	Dologi kiadások	39.920	39.920	39.920	.	.
	14		M. kir. központi statisztikai hivatal:					
		1	Személyi járandóságok	242.460	284.900	284.900	.	.
		2	Dologi kiadások	352.580	458.800	458.800	.	.
	15		Szabadalmi hivatal és szabadalmi tanács:					
		1	Személyi járandóságok	194.094	196.390	196.390	.	.
		2	Dologi kiadások	156.840	153.040	153.040	.	.
			Együtt (XIX. fejezet, 1—15. czím)	194,693.480	202,392.772	202,862,772	470.000	.
XX.			**Földmivelésügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
		1	Személyi járandóságok	860.537	824.749	824.749	.	.
		2	Dologi kiadások	174.000	167.000	167.000	.	.
	2		Állami erdők:					
		1	Személyi járandóságok	2,580.735	2,484.821	2,484.821	.	.
		2	Dologi kiadások	803.028	857.774	906.774	49.000	.
		3	Üzemi és gazdálkodási kiadások . . .	5,898.656	5,850.884	6,032.884	182.000	.
		4	Közterhek	1,453.104	1,490.165	1,407.395	.	82.7
	3		Állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek:					
		1	Személyi járandóságok	845.738	763.564	763.564	.	.
		2	Dologi kiadások	610.072	735.798	735 798	.	.
	4		Erdőfelügyelőségek:					
		1	Személyi járandóságok	240.449	235.329	226.329	.	9.0
		2	Dologi kiadások	126.800	157.200	125.200	.	32.0
			Átvitel	13,593.119	13,567.284	13,674.514	107.230	.

A XX. fejezet, 2. czímének 2. rovatához. A túlkiadás onnan ered, hogy az utazási költségek a belterjes gazdálkodás, a folyó évben megkezdett erdei iparvasutak építése s végül a délvidéken letarolt erdők területének kisebb parczellákban eladásával kapcsolatban tetemesen emelkedtek; a mely körülményt az előirányzat szerkesztésénél előre látni nem lehetett. Hasonlókép nem volt betartható a kezelési épületek és perköltségek alrovatán előirányzott hitel sem, mivel elemi károk, főleg a Zsarnóczán pusztitott tűzvész következtében, továbbá a gazdászattól átvett hátralékok behajtásánál előre nem látott kiadások merültek fel.

A XX. fejezet, 2. czímének 3. rovatához. A tüzifának fokozottabb mérvű kihasználása, a letarolt területek beerdősitésével járó munkálatok és a horvát-szlavonországi erdők fatömegének értékesitésével kapcsolatosan közzétett hirdetések több kiadást okoztak, mint a mennyire az előirányzat összeállitása idejében számitani lehetett.

A XX. fejezet, 2. czímének 4. rovatához. A megtakaritás oka az, hogy kegyuri épitkezések és helyreállitások kisebb számban fordultak elő, mint az előző években.

A XX. fejezet, 4. czímének 1. rovatához. Az évközben üresedésbe jött állások hosszabb ideig nem töltettek be és az 1903. évre magasabb fizetési osztályokba rendszeresitett állások törvényes felhatalmazás hiányában üresedésben maradtak.

A XX. fejezet, 4. czímének 2. rovatához. A közérdekű vadászati ügyek és a vadértékesités előmozditására felvett többlet költségvetési törvény hiányában nem volt igénybe vehető.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben keve[sebb]
				korona				
			Áthozat	13,593.119	13,567.284	13,674.514	107.230	-
XX.	5		Erdőőri szakiskolák:					
		1	Személyi járandóságok	25.690	27.550	27.550	.	
		2	Dologi kiadások	79.150	79.150	79.150	.	
		3	Gazdálkodási kiadások	12.444	12.444	12.444	.	
		4	Közterhek	3.064	3.064	3.064	.	
	6		Országos erdei alap	200.000	200.000	200.000	.	
	7		Állami segély kopár területek befásitására	300.000	350.000	300.000	.	5
	8		Ménesbirtok-gazdaságok, gödöllői korona-uradalom és a bukin-palánkai csikótelep:					
		1	Személyi járandóságok	429.524	443.790	425.790	.	1
		2	Dologi kiadások	79.265	75.320	75.320	.	
		3	Gazdasági kiadások	4,904.611	4,886.859	4,750.859	.	13
		4	Közterhek	476.769	473.600	473.600	.	
	9		Állami lótenyész-intézetek:					
		1	Személyi járandóságok	1,792.016	1.838.791	1,802.791	.	3
		2	Dologi kiadások	4,788.897	4,732.922	4,732.922	.	
	10		Állategészségügy:					
		1	Személyi járandóságok	1,369.991	1,334.109	1,269.991	.	6
		2	Dologi kiadások	739.266	739.266	739.266	.	
	11		Gazdasági tanintézetek és mezőgazdasági ismeretek terjesztése:					
		1	Személyi járandóságok	835.768	768.594	768.594	.	
		2	Dologi kiadások	1,546.464	1,606.464	1,516.464	.	9
	12		Állattenyésztés és tejgazdaság:					
		1	Személyi járandóságok	120.840	117.865	117.865	.	.
		2	Dologi kiadások	2,326.508	2,346.372	2,346.372	.	.
	13		Országos vizépitési igazgatóság:					
		1	Személyi járandóságok	146.253	144.253	144.253	.	.
		2	Dologi kiadások	100.032	92 432	92.432	.	.
	14		Folyammérnöki hivatalok:					
		1	Személyi járandóságok	356.741	353.741	353.741	.	.
		2	Dologi kiadások	248.886	231.086	231.086	.	.
	15		Vizi munkálatok:					
		1	Személyi járandóságok	125.283	131.506	131.506	.	.
		2	Dologi kiadások	701.859	701.859	701 859	.	.
	16		Kulturmérnöki hivatalok:					
		1	Személyi járandóságok	377.489	399.369	399.369	.	.
		2	Dologi kiadások	313.933	325.180	325.180	.	.
			Átvitel	35,993.862	35,982.870	35,695.982	.	286

A XX. fejezet, 7. czíméhez. Az 1903. évre felvett többlet felhatalmazás hiányában nem használható fel.

A XX. fejezet, 8. czímének 1. rovatához. A tiszti személyzet terményjárandóságait 1903. évben nagyobb arányban vette természetben ki, mint az előző években s igy a terményváltságoknál megtakaritás éretett el.

A XX. fejezet, 8. czímének 3. rovatához. A kedvező időjárás következtében a mívelési költségeknél megtakaritások érettek el, mivel a földek megmunkálásánál kevesebb napszám merült fel, mint az előző években.

A XX. fejezet, 9. czímének 1. rovatához. Az évközben megüresedett tiszti állásokra megfelelő személyzet nem jelentkezvén, azok nem voltak betölthetők s ezenkivül a folyó évben az ujonczozás elmaradása folytán a legénység létszáma is csökkent.

A XX. fejezet, 10. czímének 1. rovatához. Az állatorvosi személyzetnek egy része még ideiglenes minőségű s véglegesitéséig előléptetésben nem részesülhet; miért is a magasabb fokozatoknál megtakaritás mutatkozik.

A XX. fejezet, 11. czímének 2. rovatához. A tervbe vett női háztartási iskola felállitása elmaradt; az 1902. évi költségvetéssel szemben felvett hiteltöbbletek pedig törvényes felhatalmazás hiányában nem voltak felhasználhatók.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizott[ság] megállapitásáva[l] szemben több	a pénzügyi bizott[ság] megállapitásáva[l] szemben keves[ebb]
				korona				
			Áthozat	35,993.862	35,982.870	35,695.982	.	286.
XX.	17		Halászat:					
		1	Személyi járándóságok	22.560	24.880	24.880	.	.
		2	Dologi kiadások	84.400	87.980	87.980	.	.
	18		Szőlészet és borászat:					
		1	Személyi járandóságok	187.926	178.940	178.940	.	.
		2	Dologi kiadások	178.165	178.165	178.165	.	.
		3	Szőlészeti és borászati czélok előmozditására	245.000	292.960	175.000	.	117.
	19		Kincstári birtokok és fürdők:					
		1	Személyi járandóságok	176.093	170.067	170.067	.	.
		2	Dologi kiadások	84.360	90.760	80.760	.	10.
		3	Gazdálkodási kiadások	136.350	163.160	163.160	.	.
		4	Közterhek	458.602	443.268	412.768	.	30.
	20		Perköltségek	67.000	68.000	68.000	.	.
	21		Gazdasági műszaki hivatal és telepitési szolgálat:					
		1	Személyi járandóságok	45.114	45.906	45.906	.	.
		2	Dologi kiadások	38.100	37.100	37.000	.	.
	22		Delibláti kincstári birtok:					
		1	Személyi járandóságok	31.187	28.316	28.316	.	.
		2	Dologi kiadások	16.600	16.600	16.600	.	.
		3	Gazdálkodási és üzemi költségek . . .	18.760	18.760	18.760	.	.
		4	Közterhek	13.440	13.440	13.440	.	.
	23		A mező- és közgazdaság különböző ágai:					
		1	Személyi járandóságok	192.760	192.760	192.760	.	.
		2	Dologi kiadások	964.692	1,079.458	864.458	.	215.
	24		Kertészet, gyümölcsészet és fatenyésztés:					
		1	Személyi járandóságok	104.680	97.780	97.780	.	.
		2	Dologi kiadások	427.688	447.578	447.578	.	.
	25		Kisérletügy és káros rovarok elleni intézkedések:					
		1	Személyi járandóságok	229.970	254.160	230.160	.	24.
		2	Dologi kiadások	265.060	286.322	246.322	.	40.
	26		Gazdasági munkásügyek:					
		1	Személyi járandóságok	20.000	30.000	30.000	.	.
		2	Dologi kiadások	410.000	700.000	400.000	.	300.
	27		Országos meteorologiai és földmágnességi központi intézet:					
		1	Személyi járandóságok	89.540	95.780	95.780	.	.
		2	Dologi kiadások	88.458	94.700	94.700	.	.
			Átvitel	40,591.367	41,119.710	40,095.362	.	1,024.

A XX. fejezet, 18. czímének 3. rovatához. A mintapincze ujjászervezése közbejött nehézségek folytán 1903. évben már nem történhetik meg, miért is e czélra felvett hitelrészlet sem volt igénybe vehető.

A XX. fejezet, 19. czímének 2. rovatához. Az »utazási költségek« és »tiszti épületek fentartása« czímű alrovatokon kevesebb kiadás merült fel, mint a menynyire az előirányzat szerkesztése idejében a tapasztalati adatok alapján számitani lehetett.

A XX. fejezet, 19. czímének 4. rovatához. Kegyúri építkezések és helyreállitások kisebb mérvben fordulván elő, a hitel egy része megtakaritható.

A XX. fejezet, 23. czímének 2. rovatához. Az 1903. évre felvett hiteltöbbletek nem voltak igénybe vehetők, mivel a költségvetési törvény eddig létre nem jött.

A XX. fejezet, 25. czímének 1. rovatához. Az újonnan rendszeresitett állások törvényes fölhatalmazás hiányában nem voltak betölthetők.

A XX. fejezet, 25. czímének 2. rovatához. A személyzeti létszám csökkenésével kapcsolatosan a dologi kiadások egyrésze szintén elmaradt.

A XX. fejezet, 26. czímének 2. rovatához. A gazdasági munkások helyzetének javitását czélzó intézkedésekre az 5. alrovaton felvett összeg törvényes fölhatalmazás hiányában nem volt felhasználható.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	40,591.367	41,119.710	40,095.362	.	1,024.348
XX.	28		Selyemtenyésztés emelése:					
		1	Személyi járandóságok	285.200	295.200	295.200	.	.
		2	Dologi kiadások	4,926.400	4,916.400	4,916.400	.	.
	29		Földtani intézet:					
		1	Személyi járandóságok	108.990	109.100	109.100	.	.
		2	Dologi kiadások	65.100	66.600	66.600	.	.
	30		A hegyvidéki földmivelőnép segélyezésére:					
		1	Személyi járandóságok	22.400	28.000	28.000	.	.
		2	Dologi kiadások	157.000	434.624	284.624	.	150.000
			Együtt (XX. fejezet, 1—30. czím)	46,156.457	46,969.634	45,795.286	.	1,174.348
XXI.			**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
		1	Személyi járandóságok	750.570	745.962	745.962	.	.
		2	Dologi kiadások	209.100	223.100	223.100	.	.
	2		Országos közoktatásügyi tanács:					
		1	Személyi járandóságok	22.600	22.600	22.600	.	.
		2	Dologi kiadások	8.000	8.000	8.000	.	.
	3		Budapesti királyi egyetem:					
		1	Személyi járandóságok	1.688.118	1,737.616	1,737.616	.	.
		2	Dologi kiadások	1,063.737	1,129.694	1,129.694	.	.
	4		Kolozsvári Ferencz József tudományegyet.:					
		1	Személyi járandóságok	689.384	711.299	711.299	.	.
		2	Dologi kiadások	238 020	243.720	243.720	.	.
	5		Kolozsvári Karolina országos kórház és egyetemi klinikák:					
		1	Személyi járandóságok	92.582	102.631	102 631	.	.
		2	Dologi kiadások	480.900	496.000	496.000	.	.
	6		Budapesti középiskolai tanárképző intézet, a vele kapcsolatos gyakorló főgymnasium és a »Báró Eötvös József-collegium«:					
		1	Személyi járandóságok	150.794	152.017	152.017	.	.
		2	Dologi kiadások	56.299	56.672	56.672	.	.
	7		Kolozsvári középiskolai tanárképző intézet:					
		1	Személyi járandóságok	38.748	38.748	38.748	.	.
		2	Dologi kiadások	4.323	4.323	4.323	.	.
			Átvitel	5,493.175	5,672.382	5,672.382	.	.

A XX. fejezet, 30. czímének 2 rovatához. Az 1902. évvel szemben felemelt hitelt, a melylyel az actiónak kiterjesztése volt tervbe véve, minthogy a költségek eddig megszavazva nem voltak, nem lehetett igénybe venni.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	5,493.175	5,672.382	5,672.382	.	.
XXI.	8		Középiskolai tanárképző segélyezése . .	36.000	36.000	36.000	.	.
	9		József-műegyetem:					
		1	Személyi járandóságok	605.737	619.012	619.012	.	.
		2	Dologi kiadások	190.100	200.100	200.100	.	.
	10		Kassai jogakadémia:					
		1	Személyi járandóságok	59.808	59.808	59.808	.	.
		2	Dologi kiadások	4.848	6.448	5.448	.	1.000
		3	Közegészségtani előadások díjazására a jogakadémiákon	1.200	1.200	1.200	.	.
	11		Ógyallai csillagda:					
		1	Személyi járandóságok	11.500	11.900	11.900	.	.
		2	Dologi kiadások	9.400	9.400	9.400	.	.
	12		Tankerületi főigazgatóságok:					
		1	Személyi járandóságok	137.600	137.497	137.497	.	.
		2	Dologi kiadások	28.000	28.000	28.000	.	.
	13		Állami gymnasiumok és reáliskolák:					
		1	Személyi járandóságok	3,520.246	3,648.986	3,648.986	.	.
		2	Dologi kiadások	396.596	419.136	419.136	.	.
	14		Felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolák segélyezése	1,481.756	1,577.756	1,577.756	.	.
	15		A középiskolai internatusok, alumneumok és convictusok segélyezése	59.800	65.300	62.300	.	3.000
	16		Állami felsőbb leányiskolák:					
		1	Személyi járandóságok	595.381	637.643	637.643	.	.
		2	Dologi kiadások	378.000	394.600	394.600	.	.
	17		Vizsgálati bizottmányok	43.000	48.600	48.600	.	.
	18		Népnevelési tanfelügyelőségek:					
		1	Személyi járandóságok	534.038	533.498	533.498	.	.
		2	Dologi kiadások	137.000	145.000	145.000	.	.
	19		Állami elemi népiskolák:					
		1	Személyi járandóságok	4,725.808	5,195.810	5,195.810	.	.
		2	Dologi kiadások	690.000	754.000	754.000	.	.
		3	Uj iskolák felállitása	100.000	100.000	100.000	.	.
	20		Községi-, felekezeti- és magánnépiskolák segélyezése	2,720.000	2,830.000	2,830.000	.	.
			Átvitel	21,959.043	23,132.076	23,128.076	.	4.000

A XXI. fejezet, 10. czím 2. rovatához. Az előirányzat 5. alrovata alatt uj tételként pályadíjakra felvett 1.000 K a folyó évben már felhasználható nem lévén, töröltetett.

A XXI. fejezet, 15. czíméhez. A rózsahegyi főgymnasium mellé a község által felállitott internatus segélyére előirányzott összeg törvényes felhatalmazás hiányában fel nem használtatván, töröltetett.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány újabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	21,959.043	23,132.076	23,128.076	.	4.000
XXI.	21		Felső nép- és polgári iskolák:					
		1	Személyi járandóságok	2,232.007	2,351.991	2,351.991	.	.
		2	Dologi kiadások	182.000	193.000	192.000	.	.
	22		Népnevelési intézetek közös szükséglete .	912.684	1,004.684	1,004.684	.	.
	23		Polgári tanitó- és tanitónőképzők:					
		1	Személyi járandóságok	220.645	232.358	232.358	.	.
		2	Dologi kiadások	245.100	249.540	249.540	.	.
	24		Elemi tanitó- és tanitónőképzők:					
		1	Személyi járandóságok	813.518	830 189	830.189	.	.
		2	Dologi kiadások	795.300	842.700	842.700	.	.
	25		Felekezeti képezdei tanárok illetményeinek kiegészitésére	20.000	25.000	25.000	.	.
	26		Kisdedóvónők és menedékházvezetőnők kiképzése:					
		1	Személyi járandóságok	70 873	97.600	97.600	.	.
		2	Dologi kiadások	102.400	115.200	115.200	.	.
	27		Kisdedóvó intézetek és menedékházak . .	668.616	738 080	738.080	.	.
	28		Testi nevelés	31.600	31.600	31.600	.	.
	29		Gazdasági ismétlő iskolák	150.100	190.100	190.100	.	.
	30		Balatonfüredi »Erzsébet« szeretetház:					
		1	Személyi járandóságok	7.486	7.486	7.486	.	.
		2	Dologi kiadások	26.000	26.550	26.550	.	.
	31		Üvegtechnikai intézet:					
		1	Személyi járandóságok	5.200	5.200	5.200	.	.
		2	Dologi kiadások	400	400	400	.	.
	32		Iparos tanulók iskolái	249.600	258.600	452.600	.	6.000
	33		Állami felső kereskedelmi iskolák:					
		1	Személyi járandóságok	392.333	414.666	414.666	.	.
		2	Dologi kiadások	27.500	30.400	30.400	.	.
	34		Keleti kereskedelmi akadémia:					
		1	Személyi járandóságok	36.600	38.000	38.000	.	.
		2	Dologi kiadások	10.600	12.200	12.200	.	.
	35		Kereskedelmi iskolák segélyezése	142.000	146.000	142.000	.	3.000
			Átvitel	29,300.905	30,971.620	30,958.620	.	13.000

A XXI. fejezet, 32. czíméhez. Az országban működő iparostanoncziskolák segélyére felvett többlet az idő előrehaladottsága miatt a folyó évben igénybe vehető nem lévén, elejtetett.

A XXI. fejezet, 35. czíméhez. A kereskedő tanoncziskolák fejlődése által okozott emelkedő kiadások fedezésére felvett többlet az idő előrehaladottsága miatt a folyó évben tervszerüen szétosztható nem lévén, töröltetett.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	29,300.905	30,971.620	30,958.620	.	13.000
XXI.	36		Bábaképezdék:					
		1	Személyi járandóságok	79.460	80.252	80.252	.	.
		2	Dologi kiadások	129.000	133.700	133.700	.	.
	37		Gyógypaedagógiai intézetek:					
		1	Személyi járandóságok	246.411	287.836	287.836	.	.
		2	Dologi kiadások	202.200	214.000	204.000	.	10.000
	38		Képzőművészet és művészi ipar . . .	136.520	156.520	148.520	.	8.000
	39		Festészeti és szobrászati mesteriskolák:					
		1	Személyi járandóságok	32.956	32.956	32.956	.	.
		2	Dologi kiadások	35.980	40.180	40.180	.	.
	40		Országos mintarajziskola és rajztanárképző:					
		1	Személyi járandóságok	89.460	94.360	94.360	.	.
		2	Dologi kiadások	55.340	59.340	59.340	.	.
	41		M. kir. női festőiskola:					
		1	Személyi járandóságok	9.440	9.440	9.440	.	.
		2	Dologi kiadások	8.200	8.200	8.200	.	.
	42		Iparművészeti iskola:					
		1	Személyi járandóságok	105.860	107.640	107.640	.	.
		2	Dologi kiadások	46.800	49.500	49.500	.	.
	43		Zeneművészet fejlesztése	20.000	25.000	20.000	.	5.000
	44		Országos zeneakadémia:					
		1	Személyi járandóságok	124.677	129.551	129.551	.	.
		2	Dologi kiadások	33.200	35.800	35.800	.	.
	45		Országos szinművészeti akadémia:					
		1	Személyi járandóságok	25.020	25.200	25.200	.	.
		2	Dologi kiadások	12.706	13.606	13.606	.	.
	46		A muzeumok és könyvtárak országos felügyelete és országos tanácsa	172.000	207.740	192 740	.	15.000
	47		Magyar nemzeti muzeum:					
		1	Személyi járandóságok	219.728	227.189	227.189	.	.
		2	Dologi kiadások	218.273	236.230	236.230	.	.
	48		Országos képtár és magyar történelmi képcsarnok:					
		1	Személyi járandóságok	34.520	36.970	36.970	.	.
		2	Dologi kiadások	84.160	94.960	94.960	.	.
			Átvitel	31,422.816	33,277 790	33,226.790	.	51.000

A XXI. fejezet, 37. czím 2. rovatához. A budapesti és váczi intézeteknek járvány folytán az 1903/4. tanév első felében beállott szünete következtében megtakaritás fog mutatkozni, minek figyelembe vétele mellett a szükséglet leszállittatott.

A XXI. fejezet 38. czíméhez. A kevesbletből 4.000 K esik a vidéki művészeti egyesületek segélyezésére, 4.000 K. pedig az ország vidékein magyar iparművészeti mintakiállitások rendezésére, mint új rovatokra. Az első czélra felvett 8.000 K-ból az adott körülmények között a folyó évben 4.000 K. elégségesnek mutatkozik, utóbbi czélra pedig a fedezet az 1904. évre átvitetik.

A XXI. fejezet 43. czíméhez. Minthogy az a czél, hogy az ország különböző vidékein működő zene-iskolák hathatósabb támogatásban részesüljenek, ez idő szerint a folyó évre már meg nem valósitható, az e czélra felvett 5.000 K elejtetik.

A XXI. fejezet 46. czíméhez. Az Erdélyi Országos Muzeum segélyezésére az ez évi előirányzatba felvett 15.000 K egyelőre töröltetik.

Fejezet	Czim	Rovat		1304. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	31,422.816	33,277.790	33,226.790	.	51.000
XXI.	49		Iparművészeti muzeum:					
		1	Személyi járandóságok	43.620	43.860	43.860	.	.
		2	Dologi kiadások	52.800	59.200	59.200	.	.
	50		Műemlékek országos bizottsága:					
		1	Személyi járandóságok	15.400	15.400	15.400	.	.
		2	Dologi kiadások	14.900	14.900	14.900	.	.
	51		Műemlékek fentartása	80.208	80 208	80.208	.	.
	52		Közművelődési czélok támogatása . . .	149.104	149.104	149.104	.	.
	53		Ösztöndıjak . , ...	152.996	152 996	152.996	.	.
	54		Egyházak segélyezése	2,949,344	3,549.344	3,549.344	.	.
			Együtt (XXI. fejezet, 1—54. czím)	34,881.188	37,342.802	37.291.802	.	51.000
XXII.			**Igazságügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
		1	Személyi járandóságok	565.757	563.949	563,949	.	.
		2	Dologi kiadások	111.808	67.808	67.808	.	.
	2		Királyi Curia:					
		1	Személyi járandóságok	1,045.145	1,024.555	1,024.555	.	.
		2	Dologi kiadások	48.376	48.376	48.376	.	.
	3		Konstantinápolyi consuli főtörvényszék:					
			Személyi járandóságok és dologi kiadások	52.071	52.071	52.071	.	.
	4		Korona ügyészség:					
		1	Személyi járandóságok	69.720	69.620	69.620	.	.
		2	Dologi kiadások	4.600	4.600	4.600	.	.
	5		Királyi itélőtáblák:					
		1	Személyi járandóságok	2,309.910	2,301.950	2,301.950	.	.
		2	Dologi kiadások	161.874	155.574	155.574	.	.
	6		Királyi főügyészségek:					
		1	Személyi járandóságok	297.690	296.590	296.590	.	.
		2	Dologi kiadások	88.150	88.150	88.150	.	.
	7		Királyi törvényszékek és járásbiróságok:					
		1	Személyi járandóságok	19,137.859	19,183.458	19.135.429	.	48.029
		2	Dologi kiadások	2,402.818	2,347.470	2,347.470	.	.
			Átvitel	26,295.778	26,204.171	26.156.142	.	48.029

A XXII. fejezet, 7. czím 1. rovatához. Az 1903. évre tervezett új állások 9 havi illetménye az idő előrehaladottsága miatt töröltetett.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	26,295.778	26,204.171	26,156.142	.	48.029
XXII.	8		Királyi ügyészségek:					
		1	Személyi járandóságok	2,884.139	2,880.475	2,880.475	.	.
		2	Dologi kiadások	3,503.294	3,507.294	3,507.294	.	.
	9		Országos fegyintézetek, kerületi börtön, gyüjtőfogház, közvetitő intézet és állami fogházak:					
		1	Személyi járandóságok	937.180	941.954	941.954	.	.
		2	Dologi kiadások	1,488.078	1,488.478	1,488.478	.	.
	10		Büntetéspénzek országos alapja	1,153.060	1,155.118	1,155.118	.	.
	11		Telekkönyvezés:					
		1	Személyi járandóságok	13.874	13.807	13.807	.	.
		2	Dologi kiadások	1.180	1.180	1.180	.	.
	12		Az 1899. évi XLVIII. t.-cz. alapján alkalmazott birák személyi járandóságai és törvények szerkesztése	83.340	83.340	83.340	.	.
	13		Országos birósági vegyészeti intézet:					
		1	Személyi járandóságok	16.300	16.300	16.300	.	.
		2	Dologi kiadások	3.300	3.300	3.300	.	.
			Együtt (XXII. fejezet, 1—13. czím)	36,379.523	36 295.417	**36,247.388**	.	48.029
XXIII			**Honvédelmi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
		1	Személyi járandóságok	540.580	529.752	529.752	.	.
		2	Dologi kiadások	134.000	134.000	134.000	.	.
	2		Honvédségi intézetek:					
		1	Központi ruhatár	204.041	206.650	206.650	.	.
		2	Központi fegyvertár	114.993	120.697	120.697	.	.
		3	Honvéd nevelő- és képzőintézetek átalányképp	1,751.728	1,926.888	1,926.888	.	.
		4	Honvéd-menház	108.625	108.625	108.625	.	.
		5	Honvéd élelmező raktár	118.897	119.023	119.023	.	.
	3		Ujonczozás-felülvizsgálati költségek	60.000	60.000	60.000	.	.
	4		Honvéd főparancsnokság	164.185	164.185	164.185	.	.
	5		Kerületi parancsnokságok	951.766	1,031.936	1,031.936	.	.
			Átvitel	4,148.815	4,401.756	4,401.756	.	.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	4,148.815	4,401.756	4,401.756	.	.
XXIII	6		Csapatok:					
		1	Pénzbeli illetékek	13,992.555	14,170.651	14,048.529	.	122.122
		2	Elhelyezés	5,208.813	5,308.101	5,308.101	.	.
		3	Élelmezés	5,614.663	5,847.750	5,847.750	.	.
		4	Lóeleség	1,855.070	1,855.070	1,855.070	.	.
		5	Ruházat és felszerelés	2,661.773	2,679.143	2,679.143	.	.
		6	Betegápolási költségek	362.879	366.520	366.520	.	.
		7	Töltények beszerzése	1,309.188	1,402.850	1,319.850	.	83.000
		8	Pótlovazás	1,364.353	1,364.353	1,364.353	.	.
	7		Csendőrségi költségek	90.178	96.151	96.151	.	.
	8		Honvéd hadbiróság	259.936	259.936	259.936	.	.
	9		Honvéd hadbiztosság	358.503	362.992	362.992	.	.
	10		Honvéd számellenőrzés	373.600	373.600	373.600	.	.
	11		Alapitványi helyek a közös katonai intézetekben	191.564	190.564	190.564	.	.
			Együtt (XXIII. fejezet, 1—11. czím)	37,791.890	38,679.437	**38,474.315**	.	205.122

A XXIII. fejezet, 6. czím 1. és 7. rovatához. A gyalogezredeknek kerületenkint való előzetes összpontositására és az új hüvelyű töltények szaporitására felvett 122.122 K és 83.000 K többlet a folyó évben már felhasználható nem lévén, töröltetett.

Fejezet	Czím	Rovat	B. Rendkivüli kiadások.	1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány újabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			a) Átmeneti kiadások.					
			Országgyülés:					
I.	1		Az országgyülési gyorsirók kártalanitási segélye	18.240	17.460	17.460	.	.
	2		A képviselőháznál alkalmazott nős vagy családos szolgák rendkivüli segélyezésére	2.300	2.300	4.750	2.450	.
			Együtt (I. fejezet, 1—2. czím)	20.540	19.760	**22.210**	2.450	.
II.			**Az 1903. évi közösügyi kiadásokból a magyar korona országait illető összeg:**					
	1		Rendkivüli közösügyi kiadás	12,421.846	11,741.952	11,741.952	.	.
	2		A Bosznia és Herczegovinában, továbbá a Lim területén álló parancsnokságok, intézetek és csapatok 1903. évi rendkivüli szükséglete 7,814.000 K után	2,534.248	2,688.016	2,688.016	.	.
			Együtt (II. fejezet, 1—2. czím)	14,956.094	14,429.968	**14.429.968**	.	.
III.			**Nyugdijak:**					
	1		Pénzügyministerium:					
			A bányatárspénztári hiányok felerészének fedezésére szolgáló és feltételesen visszafizetendő előleg	256.000	253.000	253.000	.	.
	2		Földmívelésügyi ministerium:					
			Társpénztári hiányok felerészének fedezésére szolgáló és feltételesen visszafizetendő előlegek	27.871	32.051	32.051	.	.
			Együtt (III. fejezet, 1—2. czím)	283.871	285.051	**285.051**	.	.
VI.			**Ministerelnökség:**					
	1		Gróf Andrássy Gyula emlékszobrára IX. részlet (az 1890. III. t.-cz. alapján)	95.000	150.000	150.000	.	.
	2		Milleniumi műemlékekre (az 1896. évi VIII. t.-czikk alapján):					
			Szent István lovas szobrára és a szobor körüli tér rendezésére	.	50.000	50.000	.	.
	3		1848/49-iki honvédek segélyezésére és az azzal kapcsolatos kezelési költségekre	800.000	800.000	800.000	.	.
	4		A fiumei kormányzói palota berendezésére	6.000	6.000	6.000	.	.
			(A ministerelnökségnél alkalmazott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére)	1.070	.	.	.	.
			Együtt (IV. fejezet, 1—4. czím)	902.070	1,006.000	**1,006.000**	.	.

Az I. fejezet 2. czíméhez. A szükséglet a szolgák létszámának időközben történt szaporitása folytán emelendő.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapításával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapításával szemben kevesebb
				korona				
V.			**Ő cs. és apost. királyi Felsége személye körüli ministerium:**					
			A ministerium épületeinek alapos helyreállitására	18.000	18.000	**18.000**	.	.
VI.			**Horvát-szlavon-dalmát ministerium:**					
			Az autonom horvát törvénytárnak magyar nyelven való kiadására	6.000	4.000	4.000	.	.
			Hivatalos helyiségek felszerelésére és bebutorozására	3.400	2.000	2.000	.	.
			(A horvát-szlavon-dalmát ministeriumban alkalmazott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére) .	340	.	.	.	.
			Együtt (VI. fejezet. 1—2. czim)	9.740	6.000	**6.000**	.	.
VII.			**Belügyministerium:**					
	1		Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatósága:					
		1	Törvényelőkészités és szerkesztés czéljaira	20.000	25.000	25.000	.	.
		2	A belügyministerium hivatalos helyiségeinek uj butorzattal való fokozatos felszerelésére	4.000	4.000	4.000	.	.
		3	A belügyministerium irattárának selejtezési költségeire	4.000	4.000	4.000	.	.
			(A központi igazgatás- és országos levéltárnál, a lipótmezei és angyalföldi m. kir. elmegyógyintézetnél, továbbá a törvénytár szerkesztőségénél alkalmazott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére) . .	4.640	.	.	.	.
	2		Országos levéltár:					
			A külföldi történeti kutfőgyüjtemények és folytatásuk beszerzésére és beköttetésére	2.000	2.000	2.000	.	.
	3		Vármegyék közigazgatási, árva és gyámhatósági kiadásai:					
			A polgárositott magyar határőrvidéken fennállott házközösségi intézménynek megszüntetésével járó rendkivüli kiadásokra az 1885. évi XXIV. t.-cz. alapján:					
		1	Személyi járandóságok	57.280	53.830	53.830	.	.
		2	Dologi kiadások	2.200	2.200	2.200	.	.
			Átvitel	94.120	91.030	91.030	.	.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	94.120	91.030	91.030	.	.
VII.	4		Szinművészeti kiadások:					
			A m. kir. operaháznál alkalmazandó magyar énekesek és énekesnők kiképzésére szolgáló ösztöndijak	6.000	6.000	6.000	.	.
	5		Közegészségügyi kiadások:					
		1	Községi bábák kiképzésére szolgáló tanfolyamok költségeire és okleveles bábák képzésére létesitendő ösztöndíjakra .	50.000	90.000	90.000	.	.
		2	A tuberkulozis elleni védekezésnek, a kormánytevékenység keretében való népszerü ismertetése folytán felmerülő szerkesztői díjakra és kiadási költségekre, valamint az e czímen szükséges adatgyüjtés költségeire . . .	4.000	4.000	4.000	.	.
		3	A pozsonyi m. kir. állami kórházban öt orvosi szoba bebutorozására és a régi épület ablakainak kicserélésére II. részl.	.	31.000	28.000	.	3.000
		4	A marosvásárhelyi m. kir. állami kórháznál a szülészeti osztály felszerelésére egy orvosi rendelő szoba és egy műtő szoba berendezésére	.	15.000	.	.	15.000
		5	A lipótmezei m. kir. állami elmegyógyintézetnél a megromlott ablakok 18,000 K helyreállitási költségeire IV. részlet .	4.000	4.000	4.000	.	.
		6	Ugyanezen intézetnél a faágyaknak vaságyakkal való kicserélésére szükséges 14,800 K költség II. részlete . . .	5.000	5.000	5.000	.	.
		7	A nagyszebeni m. kir. állami elmegyógyintézet elromlott deszkapadozatának tölgyfaparkettel való folytatólagos kicserélésére	7.410	7.305	7.305	.	.
			(A pozsonyi m. kir. állami kórházban, az önkezelésű élelmezési rendszer behozatala következtében, a konyha átalakitására és a mészárszék felszerelésére, a betelepitendő irgalmas testvérek lakhelyiségeinek, valamint a másodorvosok lakó- és ebédlőhelyiségeinek bebutorozására, végül a régi épületen szükséges tatarozásokra)	62.235	.	.	.	.
			(A marosvásárhelyi m. kir. állami kórháznál szükségessé vált rendkivüli tatarozási munkálatokra és a kórház felszereléseinek pótlására)	34.000	.	.	.	.
	6		M. kir. csendőrség:					
			A m. kir. csendőrség állományának és alosztályainak tervbe vett szaporitásából felmerülő költségekre	.	3.015	3.015	.	.
			Átvitel	266.765	256.350	238.350	.	18.000

A VII. fejezet, 5. czímének 3. és 4. rovatához. A pozsonyi országos kórházban 5 orvosi szoba bebutorozására, mint uj tétel, felvett 3.000 K és a marosvásárhelyi állami kórháznál a szülészeti osztály felszerelésére, egy orvosi rendelő- s egy műtőszoba berendezésére uj tételként felvett 15.000 K fel nem használtatván, töröltetett.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	266.765	256.350	238.350	.	18.000
VII.	7		Általános közigazgatási kiadások:					
		1	Országos határrendezési és határkiigazitási költségek	16.000	16.000	16.000	.	.
		2	Az országos községi törzskönyvi bizottság költségeire	10.000	18.000	10.000	.	8.000
		3	Forditói díjak	5.000	5.000	5.000	.	.
		4	A magyar-román határrendezésből kifolyó háromszögelési munkálatok keresztülvitele alkalmával felmerülő költségek	.	6.000	.	.	6.000
			(Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség:)					
			(Rendkivüli segély nős vagy családos özvegy altisztek és szolgák, valamint az őrszemélyzet részére)	138.330	.	.	.	.
			(Az ujonnan kidolgozandó utasitások kidolgozása és kinyomtatásából felmerülő költségekre)	2.500	.	.	.	.
			Együtt (VII. fejezet, 1—7. czím)	438.595	301.350	269.350	.	32.000
VIII.			**Pénzügyministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
		1	Egyes állomáshelyeknek magasabb lakbérosztályba leendő besorozása esetén az állami alkalmazottaknak járó lakpénztöbbletekre	39.800	41.800	41.800	.	.
		2	Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek tervezett javitására átalányképen	3,000.000	16,000.000	16,000.000	.	.
			(A Budapesten alkalmazott és szolgálattételre beosztott nős vagy családos pénzügyi altisztek és szolgák (a budapesti állami hidaknál alkalmazottak kivételével) rendkivüli segélyezésére)	16.000	.	.	.	.
	2		Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:					
			Az egyenes adóreform-munkálatok költségeire	20.000	20.000	20.000	.	.
	3		Bányaigazgatóságok:					
			Petroleumra és kálisóra eszközlendő mély furásokra segélyképen	100.000	100.000	100.000	.	.
	4		Fém- és opálbányászat:					
		1	Az ezüstár hanyatlása folytán sujtott bányavidékek iparának segélyezésére s azok részére adható kölcsönökre .	200.000	200.000	200.000	.	.
		2	Taxástelkek folytatólagos rendezésére .	1.600	1.600	1.600	.	.
			Atvitel	3,377.400	16,363.400	16,363.400	.	.

A VII. fejezet, 7. czímének 2. és 4. rovatához. Az országos törzskönyvi bizottság költségeire felvett hitelből 8.000 K és a magyar—román határrendezésből kifolyó háromszögelési költségekre uj tételkép felvett 6.000 K, a folyó évben felhasználható nem lévén, elhagyható volt.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
			korona					
			Áthozat	3,377.400	16,363.400	16,363.400	.	.
VIII.	5		Fémkohászat:					
		1	A zalatnai kohó szükségletére két magán lakóház megvásárlása czéljából felvett társpénztári kölcsön II. törlesztési részlete a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen	5.620	5.620	5.620	.	.
		2	A fernezelyi kohónál Bode-féle pörkölőpestek épitésére a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen	20.000	23.697	23.697	.	.
		3	A selmeczi kohónál két tovalapátoló pörkölőpestnek ujraépitésére a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen	.	37.500	37.500	.	.
			(A zalatnai kohónál munkástelep létesitésére s altiszti lak és pörkölőpestek épitésére a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen)	75.000	.	.	.	.
			(A kapniki kohónál egy tovalapátoló pörkölőpest épitésére a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen) .	5.000	.	.	.	.
	6		Pénzverés és fémbeváltás:					
		1	Fémbeszerzésekre	374.668	340.000	340.000	.	.
		2	A pénzverésnél fenmaradó bevételi többlet a valutarendezés czéljaira . . .	493.305	383.674	383.674	.	.
	7		Állami vasgyárak:					
		1	Kutatásokra és feltárásokra	100.000	80.000	80.000	.	.
		2	A zólyombrezói gyárat átszelő országut áthelyezésére szükséges 100.000 K I. részletéül	.	50.000	50.000	.	.
		3	Rendkivüli hozzájárulásként az államvasuti nyugdíjintézethez szükséges 50.000 K I. részletéül	.	10.000	10.000	.	.
	8		Különféle kiadások:					
		1	A rendelkezés alá jutott tisztviselők illetményeire	1.000	1.000	1.000	.	.
		2	Az 1867. év végeig befektetett tiszti biztositékok visszafizetésére	3.000	3.000	3.000	.	.
		3	A Rába és mellékfolyóinak szabályozására	30.290	30.290	30.290	.	.
		4	A kincstári birtokok eladása folytán fedezet nélkül maradt kegyuri terhek	.	17.000	17.000	.	.
			(Pénzügyőrség:)					
			(A »László« nevü pénzügyőrségi gőzhajó részére beszerzett uj gőzkazán beszerzési árának és az azzal kapcsolatos munkák költségének utolsó részlete és annak 5%-os kamata)	15.036	.	.	.	.
			(Budapesti állami hidak:)					
			(A budapesti állami hidaknál alkalmazott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére)	5.498	.	.	.	.
			Együtt (VIII. fejezet, 1—8. czím)	4,505.817	17,345.181	**17,345.181**	.	.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
IX.			**Kereskedelemügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
		1	A fiumei raktári vállalat ministeri biztosának	4.000	4.000	4.000	.	.
		2	Viczinális vasutak segélyezésére . . .	1.300.000	1,300.000	1,300.000	.	.
			(A Budapesten alkalmazott és szolgálattételre beosztott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére)	277.110	.	.	.	.
	2		Ipari és kereskedelmi czélok:					
			Vámtarifai munkálatok költségei . .	30.000	50.000	150.000	100.000	.
	3		Posta, távirda és távbeszélő:					
		1	A budapesti m. kir. távbeszélő hálózat bérletének megszüntetéseért fizetendő 7-ik évi járadék	827.000	827.000	827.000	.	.
		2	A budapesti főpostaépület gyökeres javitására a postaforgalmi pénzekből vett előleg törlesztése	80.000	80.000	80.000	.	.
	4		Hajózás:					
		1	Az »Adria« m. kir. tengerhajózási részvénytársaság szerződésszerű segélyezésére	1,140.000	1,140.000	1.140.000	.	.
		2	A magyar keleti tengerhajózási részvénytársaság segélyezésére	180.000	230.000	180.000	.	50.000
		3	A magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság szerződésszerű segélyezésére	590.000	590.000	590.000	.	.
		4	A szabadhajózás segélyezésére . . .	500.000	500.000	200.000	—	300.000
		5	Az »Adria« magyar kir. tengerhajózási részvénytársaság ministeri biztosának díjazására	8.000	8.000	8.000	.	.
		6	A magyar keleti tengerhajózási részvénytársaság ministeri biztosának díjazására	3.000	3.000	3.000	.	.
		7	A magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság ministeri biztosának díjazására	2.400	2.400	2.400	.	.
		8	A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság segélyezésére az 1894. évi XXXVI. t.-czikk alapján . . .	800.000	800.000	900.000	100.000	.
		9	A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság ministeri biztosának díjazására	8.000	8.000	8.000	.	.
		10	A balatontavi gőzhajózási részvénytársaság segélyezésére	24.000	24.000	24.000	.	.
		11	Suez-csatornai illetékek fedezésére . .	500.000	600.000	500 000	.	100.000
		12	A fiumei Dock-társulat részére nyujtandó állami segély	.	40.000	20.000	.	20.000
			(Az 1895. évi XXXIV. t.-czikk alapján a tengeri hajók épitésének segélyezésére)	5.000	.	.	.	.
			Átvitel	6,278.510	6,206.400	5,936.400	.	270.000

A IX. fejezet 2. czíméhez. A költségtöbblet onnan származik, hogy a külföldi vámpolitikai helyzet alakulása folytán a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó előmunkálatok az 1903. évi költségelőirányzat összeállitásánál kilátásba vett terjedelemnél sokkal szélesebb alapokra voltak fektetendők a végből, hogy az ország érdekei a külfölddel meginditandó szerződéses tárgyalások alkalmával kellően megóvhatók legyenek.

A IX. fejezet 4. czímének 2. rovatához. A magyar tengerhajózási részvénytársaság segélyezésére a szerződéses szolgálatnak tervbe vett kiterjesztése végett felvett 50.000 K többlet a tárgyalások be nem fejezése folytán töröltetett.

A IX. fejezet 4. czímének 4. rovatához. Az 1893. évi XXII. t.-cz. 7. §-ának rendelkezése szerint a tengeri szabadhajózás segélyezésére újabb törvényhozási intézkedésig évenkint 200.000 K-nál nagyobb összeg nem fordítható. Tengerhajózásunk fejtesztése szempontjából az emlitett törvény módositásának szüksége már régebben beállott és ezen módositás keresztülvezetésének feltételezésével e rovathitel 500.000 Kra emeltetett. Minthogy azonban a módositás mindezideig nem történhetett meg, a többlet töröltetett.

A IX. fejezet 4. czímének 8. rovatához. A magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság mult évi üzleti eredménye szerint a részvények után az 5%-os kamat fedezetet nem találván, a rendes államsegély az 1894. évi XXXVI. t.-cz. 19. §-ának 2. bekezdése értelmében 100.000 K-val felemelendő.

A IX. fejezet 4. czímének 11. rovatához. A kiviteli viszonyainkban beállott változás folytán az e czélra az 1902-iki megszabással szemközt eredetileg felvett többlet elejthető volt.

A IX. fejezet 4. czímének 12. rovatához. Fiuméban egy új docknak vállalati uton való létesitése iránt meginditott tárgyalások eredményre nem vezetvén, az előirányzat megfelelően leszállitható volt.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	6,278.510	6,206.400	5,936.400	.	270.000
IX.	5		Magyar királyi államvasutak:					
			Leltárszaporitásra	400.000	400.000	400.000	.	.
			(Magyar királyi postatakarékpénztár:)					
			(A Budapesten alkalmazott és szolgálattételre beosztott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére)	1.870	.	.	.	.
			(Magyar királyi zálogházak:)					
			(A Budapesten alkalmazott és szolgálattételre beosztott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére)	2.460	.	.	.	.
			Együtt (IX. fejezet, 1—5. czím)	6,682.840	6,606.400	**6,336.400**	.	270.000
X.			**Földmivelésügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
			Az állami épület átalakitási és berendezési költségeire	10.000	10.000	10.000	.	.
			(A m. kir. földmivelésügyi ministeriumnál és az alárendelt hivataloknál Budapesten alkalmazott és szolgálattételre beosztott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére)	10.112	.	.	.	.
	2		Állami erdők	116.318	89.664	89.664	.	.
	3		Erdőőri szakiskolák:					
		1	A liptóujvári és görgényszentirmai erdőőri szakiskolánál nagyobb mérvü épület helyreállitások és átalakitásokra	.	13.968	13.968	.	.
		2	A liptóujvári erdőőri szakiskolánál butorzat, ágynemüek és kályhák beszerzésére	.	10.342	10.342	.	.
	4		Ménesbirtok-gazdaságok, gödöllői koronauradalom és bukin-palánkai csikótelep	139.000	16.000	12.000	.	4.000
	5		Allami lótenyész-intézetek	67.200	56.634	56.634	.	.
	6		Allategészségügy:					
		1	A sertésvész ellen való védekezési kisérletek összes költségeire	12.000	12.000	12.000	.	.
		2	Az 1905. évben Budapesten tartandó nemzetközi állatorvosi kongressus előkészitésére	1.000	2.000	2.000	.	.
			Átvitel	355.630	210.608	206.608	.	4.000

A X. fejezet 4. czíméhez. A kisbéri ménesbirtokon a tó tisztitására felvett összeget nem lehetett felhasználni, mivel az ártézi kút munkálataival még nem készültek el.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	355.630	210.608	206.608	.	4.000
X.	7		Gazdasági tanintézetek és mezőgazdasági ismeretek terjesztése	115.780	83.110	63.110	.	20.000
	8		Allattenyésztés és tejgazdaság	16.000	6.000	6.000	.	.
	9		Országos vizépitési igazgatóság:					
			A nemzetközi hajózási kongresszus brüsszeli állandó bizottsága költségeihez való hozzájárulásra	.	1.000	1.000	.	.
	10		Vizi munkálatok:					
		1	A Balaton tavának tanulmányozása és leirása czéljából segélyképen a földrajzi társaságnak	4.000	4.000	4.000	.	.
		2	A dunabogdányi és visegrádi kincstári kőbányák üzemének felügyelete, fentartása és fejlesztésére	222.670	217.570	172.570	.	45.000
	11		Kulturmérnöki hivatalok:					
			Társulati öntöző csatornák épitésének segélyezésére és talajjavitások eredményeinek tanulmányozására az 1900. évi XXX. t.-czikk alapján	100.000	100.000	55,500	.	44.500
	12		Halászat:					
			A hal élettani kisérleti állomás felszerelésére	.	6.000	6.000	.	.
	13		Szőlészet és borászat:					
		1	Berendezések a vinczellériskoláknál . .	6.300	114.400	14.400	.	100.000
		2	A phylloxera ellen való védekezés czéljaira	1,582.110	1,542.110	1,542.110	.	.
		3	A központi szőlészeti kisérleti állomás czéljaira	104.520	116.720	116.720	.	.
		4	A Magyar Agrár- és Járadékbank fizetendő hozzájárulás a szőlőfelujitási kölcsönök érdekében gyakorlandó helyi felügyelet, ellenőrzés és utmutatások megadásának költségéhez	60.000	60.000	60.000	.	.
		5	Egy magyar ampelographia kiadásra .	10.000	10.000	10.000	.	.
	14		Kincstári birtokok és fürdők	87.400	209.500	137.500	.	72.000
	15		Gazdasági műszaki hivatal és telepitési szolgálat:					
			Telepités:					
		1	Személyi járandóságok	103.572	102.572	102.572	.	.
		2	Dologi és egyéb kiadások	825.878	825.878	825.878	.	.
		3	Gazdasági cseléd- és munkáslakások terveinek elkészitésére	40.000	40.000	40.000	.	.
			Átvitel	3,633.860	3,649.168	3,363.968	.	285.500

A X. fejezet 7. czíméhez. A gazdasági főiskola előmunkálataira felvett összeg töröltetett, mivel a mult évek tapasztalatai alapján ezen hitel eddig sem vétetett igénybe s hogy arra, tekintettel a felsőbb gazdasági szakoktatásnak a budapesti egyetemmel kapcsolatosan tervbe vett egyesitésére — a jövőben sem lesz szükség — elejtetett. A szőlő- és komlótelepek berendezésére felvett hiteltöbblet pedig, tekintettel arra, hogy a törvényes felhatalmazás hiányzik, nem használható fel.

A X. fejezet 10. czímének 2. rovatához. A kedvezőtlen gazdasági állapot és az épitő ipar válsága befolyásolta a dunabogdányi és visegrádi kőbányák üzemét is, a mennyiben kevesebb kö termeltetett s ezzel kapcsolatosan a kiadások is csökkentek.

A X. fejezet 11. czíméhez. Az öntöző csatornák épitésének segélyezésére szánt hitelből a tényleges szükségletnek megfelelően csak 55.500 Kra van szükség.

A X. fejezet 13. czímének 1. rovatához. A központi szőlészeti kisérleti állomás felszerelésére szánt hitel első részlete törvényes felhatalmazás hiányában a folyó évben igénybe vehető nem volt.

A X. fejezet 14. czíméhez. A turistika és idegen forgalom emelésére a folyó évben először előirányzott összeg, valamint az 1903. évre felvett többi hiteltöbbletek tekintettel arra, hogy az év legnagyobb része már elmult, nem használhatók teljesen fel.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	3,633.860	3,649.468	3,363.968	.	285.500
X.	16		Delibláti kincstári birtok:					
			A delibláti kincstári birtokon homokkötés és szőlőkaró termelés céljából eszközlendő befásitásokra, továbbá a birtok és bérleti határok, valamint utak befásitására	40.000	40.000	40.000	.	.
	17		A mező- és közgazdaság különböző ágai:					
		1	Tagositási, birtokrendezési és legeltetési törvény előkészitésével kapcsolatos teendők költségeire	.	5.000	5.000	.	.
		2	Felesbirtokok és a mezőgazdasági népesség statistikája költségeire	15.000	10.000	10.000	.	.
		3	Hegyvidéki szövetkezetek támogatására	24.000	24.000	24.000	.	.
		4	A Székelyföldön létesitendő szövetkezetek támogatására	70.000	70.000	70.000	.	.
		5	Ornithologiai központnál	1.000	1.536	1.536	.	.
		6	A hasznos madarak és egyéb állatok védelme érdekében szükséges nyomtatványokra, tanulmányokra, kiküldetésekre és segélyekre	.	15.000	15.000	.	.
		7	Méhészetnél	.	4.000	4.000	.	.
	18		Kertészet, gyümölcsészet és fatenyésztés .	6.000	6.000	6.000	.	.
	19		Kisérletügy és káros rovarok elleni intézkedések:					
		1	Kisérletügyi intézmények felszerelésére és berendezésére	61.600	61.600	61.600	.	.
		2	Mezőgazdasági muzeumban tartandó ismertető előadások költségeire . . .	2.000	2.000	.	.	2.000
		3	A mezőgazdasági muzeumban a párisi kiállitásról visszaérkezett tárgyak elhelyezése és gondozására	3.000	3.000	.	.	3.000
		4	A mezőgazdasági muzeum belső berendezésére első részlet	.	100.000	.	.	100.000
		5	Czukorrépa termelés javitását czélzó kisérletekre s ezzel kapcsolatos költségekre	.	40.000	33.000	.	7.000
		6	Melasse takarmányozási kisérletekre . .	.	2.000	2.000	.	.
	20		Országos meteorologiai és földmágnességi központi intézet	26.150	26.150	26.150	.	.
	21		Földtani intézet:					
		1	Geologiai térképek újból való kiadása érdekében előkészitő reambulationális bejárásokra	1.300	1.300	1.300	.	.
			Átvitel	3,883.910	4,061.054	3,663.554	.	397.500

A X. fejezet, 19. czímének 2. és 3. rovatához. A mezőgazdasági muzeumban tartandó ismertető előadások költségeire és a párisi tárgyak elhelyezésére felvett összeg elesik, mert a muzeum épitkezése még nem fejeztetett be.

A X. fejezet, 19. czímének 4. rovatához. A mezőgazdasági muzeum belső berendezésének első részlete nem vétetett igénybe, mivel törvényes felhatalmazás hiányában eddig még a megrendelés sem volt eszközölhető.

A X. fejezet. 19. czímének 5. rovatához. A czukorrépa-termelés javitását czélzó kisérletekre előirányzott 40.000 K-ból ez ideig csakis a tényleges szükségletnek megfelelő 33.000 K vétetett igénybe, miért is a felhasználatlanul maradt 7.000 K töröltetett.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre a kormány újabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	3,883.910	4,061.054	3,663.554	.	397.500
X.	21	2	Az intézet és laboratoriumainak folytatólagos felszerelésére	6.000	8.000	8.000	.	.
		3	Geologiai gyakorlati irányú kutatásokra	.	10.000	10.000	.	.
			(Földrengési megfigyelő állomások létesitésére és fentartására és a földrengési ügygyel kapcsolatos költségekre)	5.000	.	.	.	.
			Együtt (X. fejezet, 1—21. czím)	3,894.910	4,079.054	3,681.554	.	397.500
XI.			**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
		1	A ministerium butorzatának helyreállitására és megujitására	6.000	6.000	6.000	.	.
		2	A közoktatási kormánynak és a főiskoláknak a külföld nevezetesebb tudományos mozgalmaiban való képviseletére	4.000	4.000	4.000	.	.
		3	A magyar tudományos haladásnak külföldi ismertetésére	10.000	10.000	10.000	.	.
		4	Egy classika-philologiai realis encyclopédia szerkesztői és irói költségeire 11-ik részlet	1.000	1.000	1.000	.	.
		5	A Kisfaludy-társaságnak magyar népköltési gyüjtésekre és azok kiadására .	3.000	3.000	3.000	.	.
		6	Tudományos czélok támogatására . . .	13.000	13.000	13.000	.	.
		7	Az University Extension intézményének meghonositására	4.000	4.000	4.000	.	.
		8	A magyar földrajzi társaságnak a Balaton tudományos monografiájának kiadására segélyül utolsó részlet	.	6.000	6.000	.	.
		9	Az 1903-iki nemzetközi geologiai congressus költségeire	.	4.000	1.000	.	3.000
			(Magyarország néprajzi leirásának befejező munkálataira tiszteletdíjul) . .	4.000	.	.	.	.
			(A fővárosban alkalmazott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére)	18.380	.	.	.	.
	2		Budapesti királyi egyetem:					
		1	A budapesti kir. tudomány-egyetemi kör segélyezésére	5.000	5.000	5.000	.	.
		2	A budapesti általános poliklinikai egyesület segélyezésére	4.000	6.000	6.000	.	.
			Atvitel	72.380	62.000	59.000	.	3.000

A XI. fejezet, 1. czímének 9. rovatához. A congressus közbejött akadályok folytán megtartható nem volt; az előirányzott költségekből csak 1.000 K használtatott fel, mely összeg részben a magyar földrajzi és földtani társulatnak a congressus előkészitése érdekében tett kiadásai megtéritésére, részben a hozzánk lerándult külföldi tudósoknak a Balaton vidékére tett kirándulásával felmerült kiadások fedezésére forditattott.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi btzottság megállapitásával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi btzottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	72.380	62.000	59.000	.	3.000
XI.	2	3	A budapesti egyetemen a Mensa academica egyesületnek házbér fejében .	4.000	4.000	4.000	.	.
		4	A budapesti egyetem két kórboncztani intézetének tudományos felszerelésére	12.000	12.000	12.000	.	.
		5	Az általános egyetemi segélyegylet részére	.	2.000	.	.	2.000
		6	A közegészségtani intézet felszerelésének kiegészitésére	.	6.000	6.000	.	.
		7	A földrajzi intézet részére beszerzendő műszerekre	.	2.000	2.000	.	.
		8	Az idegkórtani klinika felszerelésére .	.	6.000	6.000	.	.
		9	A két boncztani tanszék fölszerelésére I. részlet	.	5.000	5.000	.	.
		10	Az elméleti fizikai tanszék tanszergyüjteményének költségeire	.	2.000	2.000	.	.
			(A budapesti egyetem épületeiben létesitett Auer-féle világitás költségeire szükséges 28.064 K 4-ik és utolsó részlete)	4.064	.	.	.	.
	3		Kolozsvári Ferencz József tudományegyetem:					
		1	A kolozsvári egyetem szövettani, fejlődéstani és közegészségtani intézeteinek tanszerekkel való folytatólagos felszerelésére	8.000	8·000	8.000	.	.
		2	A kolozsvári egyetem állattani intézetének pótlólagos felszerelésére	8.000	8.000	8.000	.	.
		3	A bölcsészeti, nyelv- és történettudományi kar seminariumainak alapfölszerelésére	.	10.000	.	.	10.000
		4	A kolozsvári egyetem növénytani tanszéke hiányos felszerelésének pótlására	2.000	2.000	2.000	.	.
		5	A kolozsvári egyetemen eszközölt lebontások folytán szükséges bérlet költségeire	8.000	8.000	3.000	.	5.000
		6	A kolozsvári egyetem ásvány- és földtani tanszéke hiányos felszerelésének pótlására	2.000	2.000	2.000	.	.
		7	A kolozsvári Karolina-kórházban elhelyezett egyetemi kórodák tudományos felszerelésére 4. részlet	40.000	40.000	40.000	.	.
			(A kolozsvári egyetem vegytani intézete hiányos tudományos felszerelésének pótlására)	3.000	.	.	.	.
	4		Kolozsvári Karolina országos kórház és egyetemi klinikák:					
			A kórház előtti járda után fizetendő városi díj utolsó részlete	.	4.244	4·244	.	.
			Átvitel	163.444	183.244	163.244	.	20.000

A XI. fejezet, 2. czímének 5. rovatához. E segélyösszeg, új tétel lévén, eddig kiadható nem volt s igy a folyó évben már felhasználható nem lévén, töröltetett.

A XI. fejezet, 3. czímének 3. rovatához. Új tétel lévén, eddig kiadható nem volt s minthogy a folyó évben már felhasználható nem lesz, töröltetett.

A XI. fejezet, 3. czímének 5. rovatához. Az előirányzott összegből 5.000 K végleg elejthető volt, mert az egyetem központi épületének kiépitése befejeztetvén, további bérletre szükség nem lesz.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Athozat	163.444	183.244	163.244	.	20.000
XI.	5		Budapesti középiskolai tanárképző-intézet, a vele kapcsolatos gyakorló főgymnasium és a »Báró Eötvös József collegium«:					
		1	Művészettörténeti előadásokra	240	240	240	.	.
		2	Az Eötvös Collegium épületének tervpályázatára	.	5.000	.	.	5.000
	6		József műegyetem:					
		1	A műegyetemen tartandó párhuzamos előadásokra	40.000	40.000	40.000	.	.
		2	A műegyetemi ifjusági egyletek segélyezésére	2,500	2.500	2.500	.	.
		3	A műegyetem czéljaira bérelt helyiségekért	93.360	93.360	90.000	.	3.360
		4	A József-műegyetemen még hiányzó felszerelésekre	30.000	30.000	30.000	.	.
		5	Electrotechnika kibővitésére	17.699	9.300	9.300	.	.
		6	Műszaki mechanika felszerelésére . . .	.	10.000	10.000	.	.
		7	Két gépszerkezettan felszerelésére . . .	.	15.000	15.000	.	.
	7		Állami gymnasiumok és reáliskolák:					
		1	Állami középiskolák butorbeli felszerelésének pótlására és tanszerbeli alapfelszerelésére	44.000	44.000	44.000	.	.
		2	A budapesti VI. ker. főgymnasiumnál ujonnan nyitandó osztályok butorozására és felszerelésére	6.000	6.000	6.000	.	.
		3	A budapesti VII. kerületi főgymnasium új osztályának felszerelésére	4.000	4.000	4.000	.	.
		4	A középiskolai tanárok részére tartandó rendkivüli tanfolyamok költségeire .	2.000	2.000	2.000	.	.
		5	A »Szabad Lyceum« segélyezésére . .	1.000	1.000	1.000	.	.
		6	Szemléltető képekre	4.000	4.000	4.000	.	.
		7	Magyar fali és kézi térképek készitésének segélyezésére	6.000	6.000	6.000	.	.
		8	Leánygymnasiumi magántanfolyamok segélyezésére	2.000	2.000	2.000	.	.
		9	Középiskolai tanárok és tanárjelöltek számára készitendő tudományos kézi- és segédkönyvekre	12.000	12.000	12.000	.	.
		10	Budapesti középiskolák új párhuzamos osztályainak személyi és dologi kiadásaira átalánykép	12.000	12.000	12.000	.	.
		11	Nemzetiségi tankönyvekre	4.000	4.000	4.000	.	.
		12	Középiskolai szabályrendeletek gyüjteményének kiadására	2.000	2.000	2.000	.	.
		13	Középiskolai művészettörténeti gyüjteményekre	2.000	2.000	2.000	.	.
		14	Művészettörténeti rendkivüli előadások díjazására	1.000	1.000	1.000	.	.
			Átvitel	449.243	490.644	462.284	.	28.360

A XI fejezet, 5. czímének 2. rovatához. E tétel a folyó évben már felhasználható nem lévén, töröltetett.

A XI. fejezet, 6. czímének 3. rovatához. A tényleges szükséglethez képest 3.360 K töröltetett.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Athozat	449.243	490.644	462.284	.	28.360
XI.	7	15	Magyar-olasz és olasz-magyar szótár készitésére	3.200	3.200	3.200	.	.
		16	Középiskolai ifjusági olvasmányokra .	2.000	2.000	2.000	.	.
		17	Játékdélutánok dologi kiadásaira . . .	9.000	9.000	9.000	.	.
		18	Szemléltető oktatás szükségleteire . .	3.000	3.000	3.000	.	.
			(A soproni állami főreáliskolánál alkalmazandó terazzo-burkolatra) . . .	2.400	.	.	.	.
	8		Felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolák segélyezése: befektetésekre .	253.280	304.000	304.000	.	.
	9		Állami felsőbb leányiskolák:					
		1	A mármarosszigeti, kolozsvári és temesvári felsőbb leányiskolák és internátusok felszerelésének kiegészitésére 2. részlet	12.000	12.000	12.000	.	.
		2	Állami felsőbb leányiskolák tanszerbeli felszerelésére	6.000	6.000	6.000	.	.
		3	A mezőturi állami felsőbb leányiskolánál a kert befásitására, játszótér létesitésére és az udvar rendezésére . . .	4.000	4.000	4.000	.	.
		4	A budapesti állami felsőbb leányiskola felszerelésének kiegészitésére 1. részlet .	.	6.000	6.000	.	.
			(Az Erzsébet nőiskola régi épületének a budapesti felsőbb leányiskola czéljaira való átalakitására s a bérhelyiség visszaalakitására)	85.000	.	.	.	.
	10		Népnevelési tanfelügyelőségek:					
			A kir. tanfelügyelői irodák bebutorozására	4.000	3.000	3.000	.	.
	11		Felső nép- és polgári iskolák:					
			A gyakorlati háztartás (főzőiskolák) intézményének segélyezésére	8.000	8.000	2.000	.	6.000
	12		Polgári tanitó- és tanitónőképzők:					
			A budapesti I. ker. állami polgári iskolai tanitóképző-intézet és gyakorló iskola szertárának fölszerelésére	.	14.000	14.000	.	.
	13		Elemi tanitó- és tanitónőképzők:					
		1	Állami tanitó- és tanitónőképző-intézetek tanszerbeli felszerelésére	6.000	6.000	6.000	.	.
		2	Tanitóképző intézeti kézikönyvek előállitására	4.000	4.000	.	.	4.000
		3	A zniováraljai állami tanitóképző-intézetnél növénytermelési telep létesitésére	.	3.000	3.000	.	.
			Átvitel	851.123	877.844	839.484	.	38.360

A XI. fejezet 11. czíméhez. A folyó évben adott segélyeknek megfelelően a felhasználatlanul maradt 6 000 K töröltetett.

A XI. fejezet, 13. czímének 2. rovatához. Az új tanterv alapján szerkesztendő könyvek még nem készülvén el, az e czélra előirányzott összeg töröltetett.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitása szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitása szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	851.123	877.844	839.484	.	38.360
XI.	13	4	Az eperjesi állami tanitónőképző két épületének folyosóval való összekötésére és beüvegezésére	.	2.400	2.400	.	.
			(A budapesti II. ker. elemi tanitónőképző intézet épületén szükséges mázolómunkákra, továbbá ugyanezen intézet gáz- és vizvezetékének helyreállitására)	8.300	.	.	.	.
	14		Kisdedóvónők és menedekházvezetőnők képzése:					
			A tanitónőképző intézetekké átalakitandó óvónőképzők felszerelésére	4.800	4.800	4.800	.	.
	15		Keleti kereskedelmi akadémia:					
			A keleti kereskedelmi akadémia könyvtárának és muzeumának gyarapitására	1.000	1.000	1.000	.	.
	16		Bábaképezdék:					
		1	A bábaképezdék folytatólagos felszerelésére	15.000	15.000	15.000	.	.
		2	Internatusok létesitésére és fentartására	10.000	10.000	10.000	.	.
	17		Országos zeneakadémia:					
			Az országos zeneakadémia számára zenekari hangszerek vételére	1.600	1.600	1.600	.	.
	18		A muzeumok és könyvtárak országos felügyelete és országos tanácsa:					
			Az országos felügyelet alatt levő közgyüjtemények épitkezéseinek segélyezésére	39.500	50.000	50.000	.	.
	19		Magyar nemzeti muzeum:					
		1	A magyar nemzeti muzeum laboratoriumainak felszerelésére 13. részlet . .	2.000	2.000	2.000	.	.
		2	A magyar nemzeti muzeum ablakainak és padlójának, valamint több terme nagy butorzatának megujitására . .	8.000	8.000	8.000	.	.
		3	A magyar nemzeti muzeum könyvtárának butorozására és egyéb átalakitásokra	5.000	5.000	5.000	.	.
		4	A magyar nemzeti muzeum állattári helyiségeinek butorozására	6.000	6.000	6.000	.	.
		5	A magyar nemzeti muzeum ásvány- és növénytára részére beszerzendő új szekrényekre	7.000	7.000	7.000	.	.
		6	A magyar nemzeti muzeum néprajzi osztálya részére uj szekrényekre . .	2.000	2.000	2.000	.	.
		7	A magyar nemzeti muzeum néprajzi osztályának könyvtárára 6. részletként	2.000	2.000	2.000	.	.
			Átvitel	963.323	994.644	956.284	.	38.360

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	kevesebb
				korona				
			Áthozat	963.323	994.644	956.284	.	38.360
XX.	19	8	A régiségtár butorozására	4.000	4.000	4.000	.	.
		9	A Haynald-féle szakkönyvtár hiányainak pótlására	6.000	6.000	6.000	.	.
		10	A főrendiháztól átvett nagyterem és mellékhelyiségek butorzatának, fütőkészülékének átalakitására, villamos világitás és vizbevezetésére szükséges 18.000 K költség 1. részletéül . . .	.	6.000	6.000	.	.
			(A néprajzi osztály ujonnan bérelt helyiségének butorozására szükséges 12.860 K 2. és utolsó részlete) . .	6.860	.	.	.	.
			(A magyar nemzeti muzeum 100 éves fennállásának megünneplése alkalmából készitendő emlékérem és díszkiadvány költségeire)	10.000	.	.	.	.
	20		Országos képtár és magyar történelmi képcsarnok:					
		1	A magyar történelmi képcsarnok rongált állapotban fenmaradt képanyagának helyreállitására 10. részlet . .	3.400	3.400	3.400	.	.
		2	Képtári felügyelők és éjjeli őrség díjazására	4.320	4.320	4.320	.	.
		3	A magyar történelmi képcsarnok metszetgyüjtemény felszerelésére . . .	2.000	2.000	2.000	.	.
		4	A magyar történelmi képcsarnok lajstromára 5. részlet	4.000	4.000	4.000	.	.
		5	A magyar történelmi képcsarnok felállitása alkalmából képkeretek, kartonok és porte-feuillek tömeges beszerzésére 10-ik részlet	4.000	4.000	4.000	.	.
		6	Állami vásárlásokra és a létesitendő szépművészeti muzeum anyagának gyarapitására	180.000	180.000	180.000	.	.
		7	A létesitendő szépművészeti muzeum plasztikai osztályának szükségleteire 2. részlet	125.000	125.000	125.000	.	.
		8	Zichy Mihály festményeire 1. részlet .	.	12.000	12.000	.	.
	21		Iparművészeti muzeum:					
		1	A Delhaes-féle hagyaték anyagának felállitására szükséges 20.000 K 2. részlete	10.000	10.000	10.000		.
		2	Az iparművészeti muzeum felszerelésének kiegészitésére szükséges 60.000 K 5. részlete	10.000	10.000	10.000	.	.
	22		Egyházak segélyezése:					
		1	Az ág. hitv. és evang. ref. hitv. egyházak alapjának gyarapitására	300.000	300.000	300.000	.	.
			Átvitel	1,632.903	1,665.364	1,627.004	.	38.360

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány újabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	1,632.903	1,665.364	1,627.004	.	38.360
XI.	22	2	Az unitárius egyház alapjának gyarapitására	15.800	15.800	15.800	.	.
		3	A gör. szert. katholikusok egyházi könyveinek kiadására szükséges 400.000 K 1. részlete	.	100.000	.	.	100.000
			(Iparművészeti iskola:)					
			(Az iparművészeti iskolába bevezetendő hermadik villamos áramvezeték költségeire)	1.500	.	.	.	.
			(Az iparművészeti épület egy helyiségének a pályázatok czéljaira való átalakitására és berendezésére) . . .	4.800	.	.	.	.
			Együtt (XI. fejezet, 1—22. czím)	1,665.003	1,781.164	**1,642 804**	.	138.360
XII.			**Igazságügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
			Igazságügyi orvosi tanács véleményeinek kiadási költsége	5.000	5.000	5.000	.	.
			(Budapesten az igazságügyi kormányzat alatt álló hatóságoknál alkalmazott nős vagy családos szolgák rendkivüli segélyezésére)	28.165	.	.	.	.
	2		Királyi törvényszékek és járásbiróságok:					
			Az erdélyi birtokrendezések gyorsitása czéljából adható költségelőlegekre .	40.000	40.000	.	.	40.000
			(Telekkönyvezés:)					
			(Térképtok és csomagtáblák költsége) .	570	.	.	.	.
			Együtt (XII. fejezet, 1—2. czím)	73.735	45.000	**5.000**	.	40.000
XIII.			**Honvédelmi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
			A ministerium két ügyosztálya irodahelyiségeinek bérletére	.	4.028	4.028	.	.
			(A Budapesten alkalmazott és szolgálattételre beosztott nős vagy családos polgári altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére)	3.200	.	.	.	.
			Átvitel	3.200	4.028	4.028	.	.

A XI. fejezet, 22. czímének 3. rovatához. Az előirányzott összeg, mint ez évben már fel nem használható, törlendő volt.

A XII. fejezet, 2. czíméhez. Megtakaritható, mivel a folyó évi szükséglet az előző években hasonló czélokra adott s időközben visszatéritett előlegekből fedezhető.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évi a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évi a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	3.200	4.028	4.028	.	.
XIII.	2		Csapatok:					
		1	A honved lovassági kardoknak Bessemer aczélkosarakkal való ellátására szükséges 120.000 K 4. részlet . .	20.000	20.000	20.000	.	.
		2	A honvéd lovasság részére rendszeresitett 1899. évi mintájú nyergek beszerzésére a szállitási költséggel együtt szükséges 240.000 K 3. és utolsó részlete	80.000	80.000	80.000	.	.
		3	A csapatvonatnak új födeles kocsikkal való szaporitása következtében szükséges 142 darab 1888. évi mintájú födeles kocsi beszerzésére a hozzá való hámszerszámokkal és egyéb vonatfelszerelési czikkekkel, valamint a szállitási költséggel együtt szükséges 240.000 K 3. és utolsó részlete . .	80.000	80.000	80.000	.	.
		4	A népfölkelésnek a honvédséggel azonos felfegyverzésére az 1901. évi XVI. t.-czikkel engedélyezett 5,939.000 K-ból fenmaradt 4,104.000 K 2. részlete	662.562	544.544	544.544	.	.
			(Az időközönként tönkremenő, valamint a hadi tartalék készletre még hiányzó 18.000 darab sátorlap beszerzésére szükséges 180.000 K második és utolsó részlete)	90.000	.	.	.	.
			(A szükséges honvéd csapat kórházak folytatólagos felállitása során Nyitrán és Pécsett létesitendő honvéd csapat kórházak első berendezésére egyenként 20.000 Kval)	40.000	.	.	.	.
			Együtt (XIII. fejezet, 1—2. czím)	975.762	728.572	728.572	.	.
			(Állami számvevőszék:)					
			(Az állami számvevőszéknél alkalmazott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére)	890	.	.	.	.
			(Közigazgatási biróság:					
			(A m. kir. közigazgatási biróságnál alkalmazott nős vagy családos altisztek és szolgák rendkivüli segélyezésére) . .	1.420	.	.	.	.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			b) Beruházások.					
I.			**Állandó országház épitésére az 1884. év XIX. t.-czikk alapján**	1.700.000	550 000	**550 000**	.	.
II.			**Belügyministerium:**					
			Szinművészeti kiadások:					
			A m. kir. operaháznál 198.000 K költséggel létesitett villanyos berendezésnek VII. részlete fejében	22 400	22.400	**22.400**	.	.
III.			**Pénzügyministerium:**					
	1		Pénzügyőrség:					
			A bródi laktanya épitési költségeire . .	.	18.700	.	.	18.700
			(A teregovai pénzügyőrségi laktanya épitési költségeire)	10.352	.	.	.	.
			(A felső-tömösi pénzügyőrségi laktanya épitési költségeire)	63.848	.	.	.	.
			(A Klenakon épitendő pénzügyőrségi laktanya költségeire)	16.837	.	.	.	.
	2		Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán és bányásziskolák:					
			A Linder-féle telek átalakitásának befejezésére	22.000	5.000	5.000	.	.
			(Az akadémia erdészeti tanépületében levő akkumulátor-telep kicserélésére)	4.000	.	.	.	.
	3		Dohányjövedék:					
		1	Dohányvétel	300.000	268.000	268.000	.	.
		2	Dohánygyártás	271.000	360.000	360.000	.	.
	4		Sójövedék:					
		1	A kocsárd-marosujvári vasut kiépitésére és kisajátitási költségeire III. és utolsó részlet	60.000	40.000	40.000	.	.
		2	Egy mázsaesküdti lak áttelepitésére Marosujvárt	.	9.000	9.000	.	.
			(A győri uj sóhivatal épitési költségeire)	37.400	.	.	.	.
			(Egy mázsaesküdti lak épitésére Marosujvárt)	8.500	.	.	.	.
	5		Fém- és opálbányászat:					
		1	A körmöczbányai »Nándor« altáró berendezésére és a bányatulajdon kiegészitésére	250.000	250.000	250.000	.	.
			Átvitel	1,044.037	950.700	932.000	.	18.700

A III. fejezet, 1. czíméhez. A bródi laktanya tervezett épitése a folyó évben már foganatositható nem lévén, az e czélra előirányzott összeg töröltetett.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	1,044.037	950.700	932.000	.	18.700
III.	5	2	A keresztheygi bányaműnél létesitendő munkásfürdőre	.	4.000	4.000	.	.
		3	A szélaknai bányahivatal alá tartozó bányaműveknél teljesitendő feltárási munkálatokra	120.000	120.000	120.000	.	.
		4	A kapnikbányai bányáknál folytatólagos ujabb berendezésekre és a mélység megnyitására	40.000	40.000	40.000	.	.
		5	A keresztheygi bányamű szállitási és vizemelési berendezésének folytatólagos átalakitására.	20.000	40.000	40.000	.	.
		6	Az oláhláposbányai bányaműnél épitendő központi zúzóra 3. részlet	50.000	50.000	50.000	.	.
		7	A gurarosiai zúzóművek berendezésére és a verespataki bányamű mélységének megvizsgálására	.	80.000	.	.	80.000
		8	Az Óradnán épitendő kezelőtiszti lakásra	.	7.400	7.400	.	.
			(A radna-borbereki fürdő váltságára) .	39.708	.	.	.	.
	6		Fémkohászat:					
			A zalatnai kohótelep közvetlen közelében fekvő Kendi-féle telek megvételére .	.	2.400	2.400	.	.
			(A selmeczbányai kohótelepen irodai czélokra szükséges épület felállitására)	34.000	.	.	.	.
	7		Állami vasgyárak:					
		1	Diósgyőrött tüzérségi felszerelési czikkek gyártásához szükséges berendezésekre	.	348.000	348.000	.	.
		2	Zólyombrezón trio-hengersor felállitására	.	60.000	60.000	.	.
		3	Vajdahunyadon a gyalári munkás-lakóházak felépitésére szükséges 120.000 K 5-ik részletéül	10.000	10.000	10.000	.	.
		4	Vajdahunyadon a retyisorai szállitó altáró kiépitésére szükséges 151.585 K 2. és utolsó részletéül	75.700	75.885	75.885	.	.
		5	Kisebb beruházásokra	370.000	485.000	535.000	50.000	.
			(Diósgyőrött a hengerművek, gépműhely és tégely-aczélkohó felszerelésének kiegészitésére szükséges 309.100 K 2. és utolsó részletéül)	135.400	.	.	.	
			(Diósgyőrött gőzkazánok beszerzésére és beépitésére szükséges 100.000 K 4. és utolsó részletéül)	40.000	.	.	.	.
			(Diósgyőrött a láncztagműhelynek vasöntődévé való átalakitására és felszerelésére)	72.700	.	.	.	.
			(Zólyombrezón a chwatimechi duorendszerű lemezhengersornak átalakitása és turbinával való hajtására szükséges 166.000 K 3. és utolsó részletéül) .	56.000	.	.	.	.
			Atvitel	2,107.545	2,273.385	2,224.685	.	48.700

A III. fejezet, 5. czím 7. rovatához. Az előirányzott összeg, mint ebben az évben már fel nem használható, törlendő volt,

A III. fejezet, 7. czím 5. rovatához. A m. kir. pénzügyminister folyó évi május 29-én beterjesztett jelentésével (397. sz. iromány) a képviselőháznak bejelentette, hogy a gyertyánligeti vasgyártelep 50.000 K vételáron eladatott s ugyanakkor felhatalmazást kért arra is, hogy a befolyó vételári összeget tárczájának 1903. évi költségvetésébe egyrészt rendkivüli bevételként utólag felvehesse, másrészt pedig ugyanezt az összeget állami vasgyáraknál beruházási czélokra felhasználhassa.

E jelentésben foglaltak alapján az idézett rovat alatt felvett összeg 50.000 K-val emeltetett, mig a megfelelő bevétel a »Rendkivüli bevételek« III. fejezet, 3. czím 3. rovata alatt irányoztatott elő.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	2,107.545	2,273.385	2,224.685	.	48.70
			(Vajdahunyadon a hűtő- és tápvizvezeték épitésére szükséges 233.412 K 5. és utolsó részletéül)	60.000	.	.	.	.
			(Vajdahunyadon a gyalári vaskőbányászatnál a szállitóeszközök szaporitására)	58.200	.	.	.	.
			(Vajdahunyadon a gyalári vaskőbányák kibővitése czéljából elfoglalandó magánterületek kisajátitására)	22.000	.	.	.	.
			(Vajdahunyadon az érczpörkölők szaporitására)	40.000	.	.	.	.
			(Vajdahunyadon harmadik Martinpest felépitésére)	60.000	.	.	.	.
III.	8		Sótermelés:					
			Aknasugatagon létesitendő kazántápláló- és ivóvizvezeték kiépitésére 4. részlet	13.728	17.000	17.000	.	.
			(Aknaszlatinán aknaház és sóőrlőmalom kiépitésére 2. és utolsó részlet) . .	72.000	.	.	.	.
	9		Állami épületek:					
		1	A Győrött épitendő pénzügyi épület épitési költségeinek 1. részlete fejében	.	260.000	260.000	.	.
		2	A Gyulán épitendő pénzügyi épület épitési költségeinek 1. részlete fejében	.	80.000	80.000	.	.
		3	A Facseton épitendő pénzügyi épület épitési költségeire	.	88.122	88.122	.	.
			(A Lugoson épitendő pénzügyi épület épitési költségeinek 1. részlete fejében)	100.000	.	.	.	.
			(A Zágrábban épitendő pénzügyi épület épitési költségeinek 1. részlete fejében)	300 000	.	.	.	.
			(Határvám:)					
			(A felső-tömösi vámhivatalnak az ország határára leennő kihelyezése folytán szükséges létesitmények költségeire) .	39.278	.	.	.	.
			(A Drenkován felállitandó vámhivatal részére szükséges helyiségek épitési költségeire)	4.742	.	.	.	.
			(A Klenákon emelendő vámépületek költségeire	45.499	.	.	.	.
			(Bányaigazgatóságok:)					
			(A zalatnai főbányahivatali épület baloldali szárnyának kiépitésére) . . .	12.000	.	.	.	.
			Együtt (III. fejezet, 1—9. czím)	2,934.992	2,718.507	2,669.807	.	48.70

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapításával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapításával szemben: kevesebb
				korona				
IV.			**Kereskedelemügyi ministerium:**					
	1		Közutak:					
		1	A duna—tisza—körösközi alföldi transversális állami közutra X. részlet .	308.000	308.000	308.000	.	.
		2	A dunaföldvár—mármaros-szigeti alföldi ut kiépítésére és felügyeletére III. részlet . . . . , .	300.000	1,023.267	1,023.267	.	.
		3	A varasdi közuti Drávahid ujból építésére VIII. és utolsó részlet	100.000	40.900	40.900	.	.
		4	Hunyad vármegyében a déva—brád—abrudbányai állami közut 47—52 km. közuti szakaszának kiépítésére és felügyeletére	.	53.000	.	.	53.000
			(Az Esztergom és Párkány közt épített dunai vashidra X. és utolsó részlet)	371.000	.	.	.	.
			(A budapest—vácz—kassai állami közut Nógrád vármegyei szakaszán lévő Koplaló pusztai Ipolyhid építésére és felügyeletére II. és utolsó részlet) .	94.000	.	.	.	.
			(A barcs—theresienfeldi közuti Drávahidnak kőalépítménynyel és vasfelszerkezettel leendő fokozatos kiépítésére és felügyeletére II. részlet) .	100.000	.	.	.	.
			(Torda-Aranyos és Alsó-Fehér vármegyék határszélén a nagyvárad—kolozsvár—brassói állami közut 220—221 klm. szakaszán levő 94. számu ugynevezett kutyfalvi Maroshid ujból építésére és felügyeletére I. részlet)	50.000	.	.	.	.
			(Mármaros vármegyében a kassai-jablonczai állami közut 227—228 klm. szakaszán az ugynevezett huszti Nagyághid ujból építésére és felügyeletére I. részlet) , ...	40.000	.	.	.	.
	2		Ipar és kereskedelmi szakoktatás:					
			Állami ipariskolák új épületeinek emelésére és a már meglévő iskolaépületek kibővítésére	300.000	200.000	200.000	.	.
	3		Posta, távirda és távbeszélő:					
		1	A távirda és távbeszélő fejlesztésére felvett előlegek visszatérítésére és a megszerzett ingatlanok hátralékos vételárára	600.000	600.000	600.000	.	.
		2	Az országos távbeszélő-hálózat létesítésére és a távirda-hálózat kiegészítésére	3,680.000	4,480.000	4,480.000	.	.
			Átvitel	5,943.000	6,705.167	6,652.167	.	53.000

A IV. fejezet 1. czimének 4. rovatához. Törvényes felhatalmazás nélkül a tervbe vett utépités az idén foganatositható nem volt, most pedig az idő előrehaladottsága miatt már nem eszközölhető.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitá-a	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	5,943.000	6,705.167	6,652.167	.	53.000
IV.	4		Hajózás:					
		1	Kisebb kikötők fejlesztésére	25.000	25 000	25.000	.	.
		2	A budapesti kereskedelmi kikötő és az országos csatornahálózat előmunkálataira	90.000	90.000	90.000	.	.
		3	A tengerészeti akadémia épitésére és berendezésére utolsó részlet . . .	120.000	185.000	185.000	.	.
			(A fiumei kikötő épitésére) . . .	600.000	.	.	.	.
	5		Magyar királyi államvasutak:					
		1	Épitmények és felszerelések kiegészitésére	2,200.000	2,000.000	2,000.000	.	.
		2	Fahidaknak vasszerkezettel való kicserélésére	280.000	280.000	280.000	.	.
		3	Zágrábban üzletvezetőségi épület emelésére III. és utolsó részlet	220.000	50.000	50.000	.	.
		4	Biztositó berendezések	800.000	600.000	600.000	.	.
		5	Pályaszinben levő sürübb forgalmu útátjáróknak fokozatos kiküszöbölése alul- vagy felüljárókkal I. részlet . .	.	340.000	.	.	340.000
			Együtt (IV. fejezet, 1—5. czim)	10,278.000	10,275.167	9,882.167	.	393.000
V.			**Földmivelésügyi ministerium:**					
	1		Állami erdők	1,456.739	1,407.336	1,007.336	.	400.000
	2		Állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek: A gyergyótölgyesi m. kir. járási erdőgondnoksági lak- és irodahelyiség épitésére	.	18.000	18.000	.	.
	3		Erdőőri szakiskolák:					
		1	A létesitendő uj erdőőri szakiskola épitkezési és berendezési költségeire . .	.	250.000	.	.	250.000
		2	A vadászerdei és görgényszentimrei erdőőri szakiskolánál épitkezésekre . . .	.	24.380	24.380	.	.
		3	A liptóujvári erdőőri szakiskolánál halastavak berendezésére	8.090	7.700	.	.	7.700
	4		Ménesbirtok-gazdaságok, gödöllői koronauradalom és bukin-zalánkai csikótelep .	434.570	357.785	357.785	.	.
	5		Állami lótenyész-intézetek	79.503	90.069	90.069	.	.
	6		Állategyészségügy: Az orsovai uj rakodóparton a belépő állomás részére szolgáló helyiség épitésére és berendezésére	.	2.500	2.500	.	.
			(A felső-tömösi belépő állomásnak közvetlen a határszélre való kihelyezésével járó épitkezésekre)	33.603	.	.	.	.
			Átvitel	2,012.505	2,157.770	1,500.070	.	657.700

A IV. fejezet, 5. czimének 5. rovatához. Költségvetési hitel hiánya és az idő előrehaladottsága miatt a czélba vett átjárók kiküszöbölése ez évben már foganatositható nem lévén, a hitel elejtetett.

Az V. fejezet, 1. cziméhez. A magánerdők megvásárlására felvett hitel a folyó évben eszközölt vásárlásoknak megfelelően 400.000 K-val csökkenthető volt

Az V. fejezet, 3. czimének 1. rovatához. A tervbe vett uj erdőőri szakiskolára felvett összeg töröltetett, mivel ezen szakiskola felállitása mellőzhető volt.

Az V. fejezet, 3. czimének 3. rovatához. A halastavak berendezése a folyó évben már nem történhetik meg s igy az előirányzott hitelre nincs szükség.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	2,012.505	2,157.770	1,500.070	.	657.700
V.	7		Gazdasági tanintézetek és mezőgazdasági ismeretek terjesztése	63.630	212.145	104.145	.	108.000
	8		Vizi munkálatok:					
		1	Vizi munkálatokra Magyarországon és Horvát-Szlavonországokban, a Dunán és Tiszán, valamint a mellékfolyókon végrehajtandó szabályozási munkálatokra, azok felvételére és felügyeletére, nemkülönben társulati öntöző-csatornák épitésének segélyezésére és az alsó Béga hajózhatóvá tételére . .	6,000.000	6,000.000	6,000.000	.	.
		2	A Vág balparti ármentesitő és belvizszabályozó társulatnak nyujtandó 50.000 K államsegély első részlete	.	100.000	100.000	.	.
		3	Az ujpesti kikötő épitési munkálataira	50.000	50.000	50.000	.	.
	9		Szőlészet és borászat:					
		1	Épitkezések a vinczellériskoláknál . .	113.100	29.700	29.700	.	.
		2	Épitkezések a csálai és baraczkai állami telepeken	.	30.400	30.400	.	.
		3	A budafoki pinczemesteri tanfolyam czéljaira	.	187.000	187.000	.	.
			(7-ik és utolsó részlete az 1896. évi V. t.-czikk 1. §-ával engedélyezett 1,200.000 frt (2,400.000 K) befektetési költségnek, és pedig a központi kisérleti állomás czéljaira szükséges épitkezésekre)	200.000	.	.	.	.
	10		Kincstári birtokok és fürdők	143.376	511.246	51.246	.	460.000
	11		Delibláti kincstári birtok:					
			Kutakra és telefon hálózatra . . .	40.000	40.000	40.000	.	.
	12		A mező- és közgazdaság különböző ágai	8.000	20.000	20.000	.	.
	13		Kertészet, gyümölcsészet és fatenyésztés .	34.935	34.935	24.935	.	10.000
	14		Kisérletügy és káros rovarok elleni intézkedések:					
		1	A magyaróvári növénytermelési állomás épületének kibővitésére és átakitására	8.000	33.892	33.892	.	.
		2	A magyaróvári növényélet és kórtani állomásnál szükséges szerszámkamara, vizmedencze, melegágyak, kulturgödrök stb. létesitésére	.	1.900	1.900	.	.
		3	A magyaróvári kisérleti állomások gáz- és vizösszeköttetésének költségeire .	.	3.659	3.659	.	.
			Átvitel	8,673.546	9,412.647	8,176.947	.	1,235.700

Az V. fejezet 7. czíméhez. A női háztartási iskola épitésére felvett összeg ezen iskola felállitásának elhalasztása folytán, továbbá a magyar-óvári gazdasági akadémiánál telekvásárlásra szánt összeg, minthogy a tulajdonosokkal az adás-vételi jogügylet nem volt megköthető, nem vétetett igénybe, ennélfogva 108.000 K törlendő volt.

Az V. fejezet 10. czíméhez. A vizaknai fürdőben tervbe vett uj épitkezések és Herkules-fürdőben a vendéglő épitésére előirányzott összeg, a mennyiben törvényes felhatalmazás hiányában még a tervezési munkálatok sem kezdettek meg, a folyó évben nem vehető igénybe.

Az V. fejezet 13. czíméhez. A legszigorubb takarékosság alkalmazásával a tényleges szükséglet csökkent.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	8,673.546	9,412.647	8,176.947	.	1,235.70
V.	14	4	A kassai szeszkisérleti állomással kapcsolatban épitendő szeszgyár épitésére és berendezésére szükséges 134.942 K első fele	.	67.471	67.471	.	.
			(A magyar-óvári mezőgazdasági vegykisérleti állomás felépitésére szükséges 47.168 K második fele)	23.584	.	.	.	.
			(A magyar-óvári mezőgazdasági vegykisérleti állomással létesitendő központi gáz- és viztelep épitésére szükséges 38.400 K második fele) . . .	19.200	.	.	.	.
			(A budapesti állatélettani és takarmányozási kisérleti állomásnál és a chemiai intézetnél szükséges laboratoriumi fülkék és egyéb berendezések létesitésére)	20.000	.	.	.	.
	15		Országos meteorologiai és földmágnességi központi intézet:					
			Az intézet elhelyezésére szolgáló épület emelésére, esetleg telekvásárlásra . .	.	350.000	.	.	350.00
	16		Selyemtenyésztés emelése:					
			Gubóraktárak, selyemgombolyitó-gyárak és azok mellékhelyiségeinek épitésére .	320.000	320.000	320.000	.	.
			(Állattenyésztés és tejgazdaság) . . .	3.000	.	.	.	.
			(Földtani intézet:) (Az intézet épületén szükséges pótmunkálatok költségeire)	5.740	.	.	.	.
			Együtt (V. fejezet, 1—16. czím)	9,065.070	10,150.118	**8,564.418**	.	1,585.70
VI.			**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**					
	1		Budapesti királyi egyetem:					
		1	A budapesti egyetem második sebészeti kórodájának tudományos és kórházi felszerelésére	50.000	50.000	50.000	.	.
		2	A budapesti egyetemen az általános kórtani tanszékkel kapcsolatos Pasteur-intézet felépitésére kölcsön útján beruházandó 3. részlet	400.000	200.000	200.000	.	.
		3	A tüdővészesek elkülönitett kezelésére szükséges barak épitésére kölcsön útján beruházandó	.	100.000	.	.	100.00
		4	A törvényszéki orvostani intézet halottas házának és beszentelő kápolnájának fölépitésére kölcsön útján beruházandó	.	120.000	.	.	120.00
			Átvitel	450.000	470.000	250.000	.	220.00

Az V. fejezet 15. czíméhez. Az intézet elhelyezésére szolgáló épület felépitése, mivel az intézetnek másnemű elhelyezése terveztetik, elejtetett.

A VI. fejezet, 1. czím 3. és 4. rovatához. Törvényhozási felhatalmazás nélkül e különben szükséges beruházások előkészitő munkálatai foganatosithatók nem voltak s ennek következtében a folyó évre e czímen előirányzott összegek töröltettek.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	450.000	470.000	250.000	.	220.000
			(A budapesti egyetem második sebészeti kórodájának épitésére, belső felszerelésére és a telek rendezésére szükséges 1,160.000 K kölcsön útján beruházandó 4-ik és utolsó részlete) . . .	360.000	.	.	.	.
			(A budapesti egyetem helyreállitott régi boncztani épületének berendezésére kölcsön útján beruházandó)	115.000	.	.	.	.
			(A budapesti egyetem idegkórtani klinika épületére kölcsön útján beruházandó)	130.000	.	.	.	.
VI.	2		Kolozsvári Ferencz József tudományegyetem:					
		1	A kolozsvári egyetem központi épületének folytatólagos kiépitésére szükséges költségeknek az 1903. évben kölcsön útján beruházandó 11-ik részlete	200.000	100.000	100.000	.	.
		2	A kolozsvári egyetem elmekórtani kórodájának felépitésére kölcsön útján beruházandó 4. részlet	250.000	50.000	50.000	.	.
		3	A kolozsvári egyetemi könyvtár uj épületére kölcsön útján beruházandó 1. részlet	.	200.000	.	.	200.000
		4	A vegytani intézet kibővitésére . . .	.	70.000	70.000	.	.
			(A Karolina országos kórház belső felszerelésére szükséges 1,000.000 K-ból kölcsön útján beruházandó 4. részlet)	100.000	.	.	.	.
			(A kolozsvári egyetem elmekórtani kórodájának belső felszerelésére szükséges költségeknek az 1902. évben kölcsön útján beruházandó 2-ik részlete) . .	250.000	.	.	.	.
	3		József műegyetem:					
			Az uj műegyetemi épület létesitésére szükséges 10,000.000 K-ból 2. részletül	.	500.000	500.000	.	.
	4		Ógyallai csillagda:					
			Irodák, könyvtárterem épitésére és berendezésére	.	10.000	.	.	10.000
			(Kupolák javitására és az uj vaskupola épitésére)	2.000	.	.	.	.
	5		Állami gymnasiumok és reáliskolák:					
		1	A fogarasi gymnasium épületére szükséges 320.000 K kölcsön útján beruházandó 2-ik részlete	120.000	100.000	.	.	100.000
		2	A budapesti VI. ker. állami gymnasium telkére kölcsön útján beruházandó . .	.	300.000	300.000	.	.
			Átvitel	1,977.000	1,800.000	1,270.000	.	530.000

A VI. fejezet, 2. czím 3. rovatához. A kolozsvári egyetemi könyvtár új épületére előirányzott 1-ső részlet, miután a számadási év hátralevő részében a szükséges intézkedések már meg nem tehetők, töröltetett.

A VI. fejezet 4. czíméhez. Az előirányzott hitel, mint ez évben már fel nem használható, töröltetett.

A VI. fejezet, 5. czím 1. rovatához. Az építkezések lassu előhaladása folytán a 2-ik részlet a folyó évben felhasználható már nem lévén, töröltetett.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903 évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903 évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	1,977.000	1,800.000	1,270.000	.	530.000
			(A beregszászi állami főgymnasium részére emelendő épület és belső felszerelés költségeire szükséges 320.000 K-ból kölcsön útján beruházandó 3-ik részlet)	60.000	.	.	.	.
			(A szegedi állami főgymnasiumnak a felsőbb leányiskola épületébe leendő elhelyezésével kapcsolatos munkálatok költségeire kölcsön útján beruházandó)	65.000	.	.	.	.
			(Az ungvári alreáliskola telkére, épületére és belső felszerelésére szükséges 212.000 K-ból kölcsön útján beruházandó 3-ik részlet)	80.000	.	.	.	.
VI.	6		Állami felsőbb leányiskolák:					
		1	A lőcsei állami felsőbb leányiskola építésére kölcsön utján beruházandó 3-ik részlet	160.000	160.000	160.000	.	.
		2	A szegedi állami felsőbb leányiskola épületére és belső felszerelésére szükséges összegből kölcsön útján beruházandó 3 ik részlet	340.000	80.000	80.000	.	.
		3	A soproni állami felsőbb leányiskola épületének kibővitésére kölcsön útján beruházandó	.	50.000	50.000	.	.
		4	A máramarosszigeti állami felsőbb leányiskola internátusának épületére . .	.	20.000	20.000	.	.
			(A temesvári állami felsőbb leányiskola felépitésére szükséges 360.000 K kölcsön útján beruházandó 2-ik részlete)	280.000	.	.	.	.
			(A beszterczebányai állami felsőbb leányiskola betegpavillonjának épitésére, udvarrendezésre és keritésre szükséges 40.000 K kölcsön útján beruházandó 2-ik részlete)	20.000	.	.	.	.
	7		Állami elemi népiskolák:					
			Uj állami iskolák épületeinek létesitésére kölcsön útján beruházandó	300.000	300.000	300.000	.	.
			(A »Tanitók Háza« budapesti és kolozsvári épületének létesitésére szükséges 1,000.000 K kölcsön útján beruházandó 3-ik részlete)	600.000	.	.	.	.
	8		Felső nép- és polgári iskolák:					
			Állami polgári iskolák épületeinek létesitésére kölcsön utján beruházandó .	500.000	500.000	500.000	.	.
	9		Népnevelési intézetek közös szükséglete: Állami elemi iskolák kisebb épitkezéseire	50.000	50.000	50.000	.	.
			Átvitel	4,432.000	2,960.000	2,430.000	.	530.000

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	4,432.000	2,960.000	2,430.000	.	530.000
VI.	10		Elemi tanitó- és tanitónőképzők:					
		1	Az aradi állami tanitóképző intézet épületére és belső felszerelésére kölcsön útján beruházandó 280.000 K 2-ik részlete	100.000	240.000	240.000	.	.
		2	A kiskunfélegyházai állami tanitóképző intézet épületére és belső felszerelésére kölcsön útján beruházandó 238.000 K 2-ik részlete	140.000	198.000	198.000	.	.
		3	A bajai állami tanitóképző intézet épületének kibővitésére és felszerelésére kölcsön útján beruházandó	66.000	94.000	94.000	.	.
		4	A temesvári állami tanitóképző intézet részére kertészlak, mosókonyha stb. épitésére és kert létesitésére . . .	.	21.000	.	.	21.000
		5	A losonczi állami tanitóképző épületen levő terhek megváltására szükséges 46.000 K. 1. részlete	.	10.000	10.000	.	.
		6	A pozsonyi állami tanitónőképző intézet épületének kibővitésére kölcsön útján beruházandó	.	37.000	37.000	.	.
		7	A budapesti II. ker. állami tanitónőképző intézetnél egy cselédlak épitésére, a betegszobák mellé closettek berendezésére, a fizikai gyakorló terem czélszerű átalakitására	.	22.520	.	.	22.520
	11		Kisdedóvó intézetek és menedékházak: Kisdedóvodák és menedékházak épületeinek helyreállitására és kisebb épitkezésekre	35.000	40.000	40.000	.	.
	12		Állami felső kereskedelmi iskolák:					
			A fiumei állami felső kereskedelmi és polgári iskola épületeinek költségeire kölcsön útján beruházandó	.	60.000	.	.	60.000
			(A fiumei állami felső kereskedelmi és polgári iskola felépitésére, a város által befizetendő telekvételárának 3. és 4. részlete)	20.000	.	.	.	.
	13		Bábaképezdék:					
			A Kassán létesitendő bábaképezde czéljaira	.	20.000	.	.	20.000
			(A szegedi bábaképezdei internatus részére szükséges épület létesitésére kölcsön útján beruházandó). . . .	32.000	.	.	.	.
	14		Gyógypaedagogiai intézetek:					
		1	A siketnémák és vakok szegedi intézetének épületére szükséges 95.000 K kölcsön útján beruházandó 2. részlete	47.500	47.500	47.500	.	.
			Atvitel	4,872.500	3,750.020	3,096.500	.	653.520

A VI. fejezet, 10. czím 4. és 7. rovatához. Az épitkezések, illetve átalakitások a folyó év hátralevő részében már keresztülvihetők nem lévén, az előirányzott hitelek töröltettek.

A VI. fejezet 12. czíméhez. Az idő előre haladottságára való tekintettel a beruházás a folyó évre elejtetett.

A VI. fejezet 13. czíméhez. A Kassán létesitendő bábaképezdére vonatkozó terv ez évben már végrehajtható nem lévén, az e czímen előirányzott 20.000 K töröltetett.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány újabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	4,872.500	3,750.020	3,096.500	.	653.520
VI.	14	2	Hülyék állami intézete épületének biztositására és bővitésére	.	55.000	55.000	.	.
			(A siketnémák Budapest székes-főváros hozzájárulásával fentartott állami iskolája épületére szükséges 200.000 K kölcsön utján beruházandó 2. részlete)	100.000	.	.	.	.
	15		Iparművészeti iskola:					
			Műhelyek épitésére	.	24.000	12.000	.	12.000
	16		Országos zeneakadémia:					
			Az országos zeneakadémia telkére és épületére kölcsön utján beruházandó 3-ik részlet	400.000	400.000	200.000	.	200.000
	17		Országos képtár és magyar történelmi képcsarnok:					
			Az 1896. évi VIII. t.-cz. alapján létesitendő szépművészeti muzeum telkére és épületére kölcsön utján beruházandó 5-ik részlet	475.000	475.000	475.000	.	.
			(Budapesti középiskolai tanárképző intézet, a vele kapcsolatos gyakorló főgymnasium és a »B. Eötvös József-collegium«:)					
			(Az Eötvös-collegium telkére kölcsön utján beruházandó)	50.000	.	.	.	.
			(Polgári tanitó- és tanitónőképzők:)					
			(Az Erzsébet nőiskola telkére és épületére szükséges 1,000.'000 K kölcsön utján beruházandó 3-ik részlete) .	380.000	.	.	.	.
			(Az Erzsébet nőiskola épületének belső felszerelésére kölcsön utján beruházandó)	75.000	.	.	.	.
			Együtt (VI. fejezet, 1—17. czím)	6,352.500	4,704.020	**3,838.500**	.	865.520
VII.			**Igazságügyi ministerium**:					
			Királyi törvényszékek és járásbiróságok:					
			Törvénykezési épitkezések-, felszerelések-, berendezések- és butorozásokra, valamint tervezési, ellenőrzési és felülvizsgálati költségekre	996.000	862.460	**849.460**	.	13.000

A VI. fejezet 15. czíméhez. A sürgős szükségletre való tekintettel az építés még ez évben megkezdendő ugyan, de e czélra 12.000 K a folyó évben elegendőnek mutatkozik s igy 12.000 K törölhető volt.

A VI. fejezet 16. czíméhez. Az építkezés jelen állására való tekintettel a szükséglet a folyó évben 200.000 K-val leszállitható.

A VII. fejezethez. Az építkezések jelen állására való tekintettel az előirányzat 13.000 K-val apasztható.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
VIII.			**Honvédelmi ministerium:**					
			Csapatok:					
			A váczi külső laktanyában egy uj legénységi épület előállitására szükséges 220.000 K harmadik és utolsó részlete	80.000	60.000	60 000	.	.
			(A budapesti honvéd helyőrségi kórházban egy szárnyépület létesitésére szükséges 60.000 K második és utolsó részlete)	30.000	.	.	.	.
			(A pozsonyi honvédségi laktanya A. épületének ujjáépitésére a hadmentességi dijalapból kölcsön utján beruházandó)	250.000	.	.	.	.
			(Honvédségi intézetek:)					
			(A Ludovika akadémiában egy legénységi épület előállitására kölcsön utján beruházandó)	150.000	.	.	.	
			Együtt (VIII. fejezet)	510.000	60.000	**60.000**	.	.
IX.			**A m. kir. államvasutak hálózatán eszközlendő beruházások költségeire az 1897. évi XXX. t.-czikk alapján:**					
	1		Műhelyek és vontatási telepek létesitésére és berendezésére	8,867.000	3,004.000	3,004.000	.	.
	2		Forgalmi és üzleti eszközök beszerzésére	13,424.000	10,800.000	10,800.000	.	.
			(Fahidak kicserélésére)	400.000	.	.	.	.
			(Második vágányok épitésére, vonalalakitásokra és rendező állomásokra) .	3,100.000	.	.	.	.
			(Pályaudvarok és felvételi épületek kibővitésére)	1,660.000	.	.	.	.
			(Kisebb kiegészitési munkákra, leltárszaporitásokra és hóvédművekre) .	749.000	.	.	.	.
			Együtt (IX. fejezet, 1—2. czím)	28,200.000	13,804.000	**13,804.000**	.	.
			(Ministerelnökség:)					
			(Az uj ministerelnökségi palota épitésére IV. részlet gyanánt)	150.000	.	.	.	.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			A) **Rendes bevételek.**					
I.			**Nyugdijak:**					
			Honvédelmi ministerium:					
			A közös hadügyi tárcza által a hadsereg állományából a honvédséghez áthelyezett tisztek után fizetendő téritmények	218.000	248.000	**248.000**	.	.
II.			**Állami adósságok:**					
	1		Szőlődézsmaváltság:					
			A váltságkötelezettek járadékai	40.000	30.000	30.000	.	.
	2		Maradvány- és irtványföldek megváltása:					
		1	A váltságkötelezettek járadékai . . .	200.000	150.000	150.000	.	.
		2	Véglefizetések	9.000	12.000	12.000	.	.
	3		Majorsági zsellérföldek megváltása:					
		1	A váltságkötelezettek járadékai . . .	8.000	50.000	50.000	.	.
		2	Véglefizetések	2.000	6.000	6.000	.	.
	4		Sorsolási kölcsön:					
		1	A budapesti állami hidak bevételeiből .	1,300.000	1,300.000	1,300.000	.	.
		2	A rakpartokért a főváros által fizetendő haszonbér	20.000	20.000	20.000	.	.
		3	Az 1870. évi X. t.-czikk 4. §-ában megjelölt társulatok és vállalatok által fizetendő községi adópótlékok . . .	200.000	200.000	200.000	.	.
	5		(4%-os magyar arany) járadék-kölcsön:					
			A bécs-barcsi vasuti részvénytársaság hozzájárulása ezen kölcsön kamatszükségletéhez	40.796	40.796	40.796	.	.
	6		Az 1880. évi XX. t.-czikk alapján fölvett tiszai és szegedi kölcsön pénzeiből adott kölcsönök évi járulékai . . .	690.535	689.867	689.867	.	.
			Együtt (II. fejezet, 1—6. czim)	2,510.331	2,498.663	**2,498.663**	.	.
III.			**Az egyes tárczákat terhelő kölcsönök törlesztéséhez nyujtandó hozzájárulások:**					
	1		Vallás- és közoktatásügyi ministerium .	14.000	14.000	14.000	.	.
	2		Igazságügyi ministerium	187.466	187.466	187.466	.	.
			Együtt (III. fejezet, 1—2. czim)	201.466	201.466	**201.466**	.	.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
IV.			**Ö cs. és apost. királyi Felsége személye körüli ministerium:**					
			A külföldre szóló utlevelek kiállitási dijaiból	2.000	2.000	2.000	.	.
V.			**Belügyministerium:**					
	1		Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatósága:					
			A »Belügyi Közlöny« jövedelme . .	52.000	52.000	52.000	.	.
	2		Országos levéltár	12.614	12.614	12.614	.	.
	3		Szinművészeti bevételek:					
			A nemzeti szinházi alapok jövedelméből	54.600	54.600	54.600	.	.
	4		Közegészségügyi bevételek:					
		1	Betegápolási költségteritmény	260.752	296.352	296.352	.	.
		2	A diphteria elleni gyógyserum eladásából	15.000	16.000	16.000	.	.
		3	Elmegyógyintézeti bevételek	514.920	512.710	512.710	.	.
		4	Különféle bevételek.	100	100	100	.	.
	5		Országos betegápolási alap:					
			Az országos betegápolási alap létesitésére kivetett pótadóból 3% pótadó kivetéssel kikerekitve	4.537.370	4,452.600	4,452.600	.	.
	6		M. kir. csendőrség:					
			Magyar királyi csendőrségi téritmények	113.290	121.362	121.362	.	.
	7		Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség:					
			Fő- és székvárosi m. kir. államrendőrség utáni téritmény	2,010.269	2,010.269	2,010.269	.	.
	8		Általános közigazgatási bevételek:					
		1	Hivatalos lap jövedelme	276.200	276.200	276.200	.	.
		2	Országos törvények és rendeletek tárának jövedelme	129.200	129.200	129.200	.	.
		3	Útlevelek kiszolgáltatásáért járó díjakból	62.000	62.000	62.000	.	.
		4	Különféle bevételek	600	600	600	.	.
			Együtt (V. fejezet, 1—8. czim)	8,038.915	7,996.607	7,996.607	.	.
VI.			**Pénzügyministerium:**					
	1		Központi igazgatás	15.000	15.000	15.000	.	.
	2		Földadónyilvántartás, kataszteri helyszinelési felügyelőségek és a kolozsvári kataszteri igazgatóság	21.000	21.000	21.000	.	.
	3		Állami pénztárak	8.467	8.467	8.467	.	.
	4		Pénzügyőrség	5.000	5.000	5.000	.	.
	5		Országos kataszteri felmérés	41.000	41.000	41.000	.	.
			Átvitel	90.467	90.467	90.467	.	.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány újabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	90.467	90.467	90.467	.	.
VI.	6		Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán és bányásziskolák	10.010	10.010	10.010	.	.
	7		Egyenes adók és földtehermentesitési pótlékok:					
		1	Földadó	65,612.000	65,612.000	65,612.000	.	.
		2	Házadó	24,000.000	24,000.000	24,000.000	.	.
		3	Keresetadó	45,000.000	45,000.000	45,000.000	.	.
		4	Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója	8,000.000	8,000.000	8,000.000	.	.
		5	Bányaadó	520.000	520.000	520.000	.	.
		6	Tőkekamat- és járadékadó	11,000.000	10,887.000	10,887.000	.	.
		7	Vasuti és gőzhajózási szállitás használata utáni adó	18,000.000	18,000.000	18,000.000	.	.
		8	Nyereményadó	6.000	6.000	6.000	.	.
		9	Fegyveradó és vadászati adó	900.000	900.000	900.000	.	.
		10	Hadmentességi díj	3,430.000	3,430.000	3,430.000	.	.
		11	Általános jövedelmi pótadó	33,752.000	33,752.000	33,752.000	.	.
		12	Késedelmi kamat	2,362.000	2,200.000	733.000	.	1,467.000
		13	Adóbehajtási illetékek	280.000	280.000	93.300	.	186.700
		14	Adóbehajtási költségtéritmény . . .	68.000	68.000	22.700	.	45.300
		15	Adókivetési költségtéritmény	34.000	14.000	14.000	.	.
		16	Perköltségtéritmények	60.000	60.000	60.000	.	.
		17	Különféle bevételek	85.000	105.000	105.000	.	.
	8		Fogyasztási és italadók:					
		1	Szeszadó (1899. évi XX. t.-czikk) . .	75,000.000	75,000.000	75,000.000	.	.
		2	Ellenőrzési illetékek	280.000	300.000	300 000	.	.
		3	Sajtolt élesztő utáni fogyasztási adó	300.000	300.000	300.000	.	.
		4	Söradó (1899. évi XIX. t.-czikk) . .	6.000.000	6,000.000	6,000.000	.	.
		5	Czukoradó (1899. évi XVIII. t.-czikk)	28,000.000	28,000.000	28,000 000	.	.
		6	Ásványolaj-adó	8,500.000	8,900.000	8,900.000	.	.
		7	Húsfogyasztási adó	8,000.000	8,300.000	8,300.000	.	.
		8	Boritaladó	16,000.000	16,000.000	16,000.000	.	.
		9	Söradópótlék (1899. évi XXIII. t.-czikk)	13,500.000	12,200.000	12,200.000	.	.
		10	Szeszadópótlék (1899. évi XXIV. t.-czikk)	8,000.000	8,000.000	8,000.000	.	.
		11	Italmérési illeték	3,200.000	3,400.000	3,400.000	.	.
		12	Késedelmi kamatok	60.000	65.000	65.000	.	.
	9		Határvám	905.615	906.621	906.621	.	.
	10		Bélyeg	33,214.510	33,353.560	33,353.560	.	.
	11		Jogilletékek	48,520.000	49,222.000	48,522.000	.	700.000
	12		Díjak	1,889.000	6,182·500	6,182.500	.	.
	13		Fémjelzés	146.460	150.000	150.000	.	.
	14		Dohányjövedék:					
		1	Dohányvétel	9,306 000	10,206.000	10,206.000	.	.
		2	Dohánygyártás	1.000	1.000	1.000	.	.
		3	Dohányeladás	106,546.500	108,022.000	108,022.000	.	.
	15		Lottojövedék	2,424.700	2,666.700	2,666.700	.	.
	16		Sójövedék	33,236.460	33,443.380	33,443.380	.	.
	17		Perköltség	23.783	23.783	23.783	.	.
			Átvitel	616,263.505	624,277.024	411,878.024	.	2,399.000

A VI. fejezet, 7. czím 12., 13. és 14. rovatához. A beállott költségvetésen kivüli állapotra való tekintettel az idézett rovatok alatt eredetileg előirányzott összegeknek ²/₃ része töröltetett.

A VI. fejezet 11. czíméhez. A késedelmi kamatok czímén eredetileg előirányzott összegből a beállott költségvetésen kivüli állapotra való tekintettel mintegy ²/₃ rész elejtetett.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	616,263.505	624,277.024	621,878.024	.	2,399.000
VI.	18		Állami jószágok, út-, hid- és révvámok	424.139	408.589	408.589	.	.
	19		Bányaigazgatóságok	84.750	84.750	84.750	.	.
	20		Fém- és opálbányászat:					
		1	Kezelési bevételek	8.052	8.052	8.052	.	.
		2	Üzemi bevételek	6,408.300	6,408.300	6,408.300	.	.
	21		Fémkohászat:					
		1	Kezelési bevételek	5.528	4.110	4.110	.	.
		2	Üzemi bevételek	9,491.822	9,525.131	9,525.131	.	.
	22		Pénzverés és fémbeváltás:					
		1	Kezelési bevételek	450	450	450	.	.
		2	Üzemi bevételek	16,837.140	16,125.640	16,125.640	.	.
	23		Állami vasgyárak:					
		1	Kezelési bevételek	456.000	478.980	478.980	.	.
		2	Üzemi bevételek	36,365.778	34,576.620	34,576.620	.	.
	24		Zsilvölgyi kőszénbánya	200.000	200.000	200.000	.	.
	25		Sótermelés:					
		1	Kezelési bevételek	18.990	18.990	18.990	.	.
		2	Sótermelési bevételek	286.730	286.730	286.730	.	.
		3	Megtérités a sójövedék részéről az átengedendő sómennyiségért	1,677.447	1,695.879	1,695.879	.	.
	26		Bányailletékek	392.600	412.000	412.000	.	.
	27		Állami nyomda	1,971.000	1,971.100	1,971.100	.	.
	28		Állami épületek	61.884	58.744	58.744	.	.
	29		Budapesti állami hidak	430.450	431.151	431.151	.	.
	30		Állami ingó vagyon	156.582	163.431	163.431	.	.
	31		Különféle bevételek:					
		1	Állami követelések	3,924.768	3,429.192	3,429.192	.	.
		2	Vegyesek	2,899.922	3,156.458	3,156.458	.	.
			Együtt (VI. fejezet, 1—31. czím)	698,365.837	703,721.321	**701,322.321**	.	2,399.000
VII.			**Kereskedelemügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás	59.200	53.200	53.200	.	.
	2		Államépitészeti hivatalok	336.220	336.220	336.220	.	.
	3		Közutak	634.700	364.700	364.700	.	.
	4		Ipari és kereskedelmi szakoktatás	209.240	212.197	212.197	.	.
	5		Ipari és kereskedelmi czélok	79.750	79.595	79.595	.	.
	5		Ipari felügyelet és kazánvizsgálat	305.000	305.900	305.000	.	.
	7		Posta, távirda és távbeszélő	54,200.000	55,293.180	54,293.180	.	1,000.000
	8		Magyar királyi postatakarékpénztár	3,359.000	3,550.000	3,550.000	.	.
			Átvitel	58,913.110	60,194.092	59,194.092	.	1,000.000

A VII. fejezet, 7. czíméhez. A bevételi emelkedés már 1902. évben alul maradt az előző évek átlagos emelkedésénél, a folyó év eddigi eredményei is azt mutatják, hogy az átlagos emelkedés nem lesz elérhető; a bevétel tehát leszállitandó volt.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	58,913.110	60,194.092	59,194.092	.	1,000.000
VII.	9		Hajózás	486.730	487 570	487.570	.	.
	10		Aldunai m. kir. hajózási hatóság . . .	640.000	640.000	500.000	.	140.000
	11		Magyar királyi államvasutak	218,200.000	226,900.000	226,900.000	.	.
	12		M. kir. zálogházak	520.000	545.000	545.000	.	.
	13		Mértékhitelesités és fegyvervizsgálati bizottság	22.100	22.100	22.100	.	.
	14		M. kir. központi statisztikai hivatal . .	431.000	589.000	429.000	.	160.000
	15		Szabadalmi hivatal és szabadalmi tanács	708.000	728.000	728.000	.	.
			Együtt (VII. fejezet, 1—15. czím)	279,920.940	290 105.762	**288.805.762**	.	1,300.000
VIII.			**Földmivelésügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás	2.000	2.000	2.000	.	.
	2		Állami erdők:					
		1	Kezelési bevételek	203.180	201.509	201.509	.	.
		2	Üzemi és gazdálkodási bevételek . .	17,483.868	17,647.397	16,647.397	.	1,000.000
	3		Állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek . . .	810.664	790.302	790.302	.	.
	4		Erdőőri szakiskolák	44.257	35.792	35.792	.	.
	5		Országos eredei alap	200.000	200.000	200.000	.	.
	6		Állami segély kopár területek befásitására	200	200	200	.	.
	7		Ménesbirtok-gazdaságok, gödöllői koronauradalom és bukin-palánkai csikótelep	7,494.708	7,494.708	7,494.708	.	.
	8		Állami lótenyész-intézetek:					
		1	Ménesek	1,017.200	1,017.200	1,017.200	.	.
		2	Méntelepek	1,195.370	1,195.370	1,195.370	.	.
		3	A versenyfogadások megadóztatásából származott (totalisateur) alap jövedelméből	600.000	600.000	600.000	.	.
		4	A lótenyésztési alap jövedelméből . .	36.994	36.994	36.994	.	.
	9		Állategészségügy	380.360	396.600	396.600	.	.
	10		Gazdasági tanintézetek és mezőgazdasági ismeretek terjesztése	640.044	661.502	661.502	.	.
	11		Állattenyésztés, és tejgazdaság	1,575.004	1,580.004	1,580.004	.	.
	12		Országos vizépitési igazgatóság	30 000	40.000	40.000	.	.
	13		Vizi munkálatok	124.200	124.200	124.200	.	.
	14		Kulturmérnöki hivatalok	36.600	48.600	48.600	.	.
	15		Szőlészet és borászat:					
		1	Kezelési bevételek	7.110	5.450	6.450	.	.
		2	Gazdálkodási bevételek	61.600	70.800	70.800	.	.
	16		Kincstári birtokok és fürdők	983.700	990 554	990.554	.	.
	17		Perköltségek	65.000	65.000	65.000	.	.
	18		Delibláti kincstári birtok	51.400	68.100	68.100	.	.
			Átvitel	33,043.459	33,273.282	32,273.282	.	1,000.000

A VII. fejezet, 10. czíméhez. Az eddigi eredmények szerint az előirányzat elérhető nem lévén, a bevétel megfelelően leszállittatott.

A VII. fejezet, 14. czíméhez. A bevétel abban a feltevésben emeltetett, hogy az árúforgalmi adatgyüjtésre vonatkozólag törvényjavaslat lesz benyujtva, melyben az árúforgalmi illetékek az eddiginél czélszerübben és igazságosabban fognak osztályoztatni. Törvényes intézkedés eddig nem tétetvén, a többlet töröltetett.

A VIII. fejezet, 2. czímének 2. rovatához. A boszniai verseny folytán a horvát-szlavonországi fát nem sikerült előnyösen értékesiteni. Tekintettel arra, hogy a boszniai fokozott termelés csökkenésére lehet számitani, mely esetben a faáraknál tetemes emelkedés várható, a horvátországi vágásterületek értékesitése függőben tartatott, mig kedvezőbb egységárak lesznek elérhetők.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
				korona				
			Áthozat	33,043.459	33,273.282	32,273.282	.	1,000.000
VIII.	19		A mező- és közgazdaság különböző ágai	13.556	14.700	14.700	.	.
	20		Kertészet, gyümölcsészet és fatenyésztés	66.400	99.600	99.600	.	.
	21		Kisérletügy és káros rovarok elleni intézkedések	80.000	80.000	80.000	.	.
	22		Országos meteorologiai és földmágnességi központi intézet	1.000	1.000	1.000	.	.
	23		Selyemtenyésztés	5,181.900	5,181.600	5,181.600	.	.
	24		A hegyvideki földmivelőnép segélyezése .	78.000	78.000	78.000	.	.
	25		Alapok, alapitványok és különféle bevételek:					
		1	Alapok	60.000	60.000	60.000	.	.
		2	Alapitványok	3.566	3.566	3.566	.	.
		3	Különféle bevételek	52.324	1.324	1.324	.	.
			Együtt (VIII. fejezet, 1—25. czím)	38,579.905	38,793.072	**37,793.072**	.	1,000.000
IX.			**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás	224.146	238.146	238.146	.	.
	2		Budapesti királyi egyetem	1,433.119	1,407.050	1,407.050	.	.
	3		Kolozsvári Ferencz József tudományegyetem	100.104	100.168	100.168	.	.
	4		Kolozsvári Karolina országos kórház és egyetemi klinikák	389.676	415.634	415.634	.	.
	5		Budapesti középiskolai tanárképző intézet, a vele kapcsolatos gyakorló főgymnasium és a »Báró Eötvös József-collegium«	22.600	22.600	22.600	.	.
	6		József-műegyetem	93.100	95.100	95.100	.	.
	7		Kassai jogakadémia	600	1.200	1.200	.	.
	8		Állami gymnasiumok és reáliskolák . .	1,354.812	1,385.081	1,385.081	.	.
	9		Felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolák segélyezése	.	11.000	11.000	.	.
	10		Állami felsőbb leányiskolák	377.000	377.000	377.000	.	.
	11		Vizsgálati bizottmányok	29.000	29.000	29.000	.	.
	12		Népnevelési tanfelügyelőségek	400	400	400	.	.
	13		Állami elemi népiskolák	549.806	654.282	654.282	.	.
	14		Felső nép- és polgári iskolák	176.229	176.204	176.204	.	.
	15		Polgári tanitó- és tanitónőképzők . . .	112.000	112.000	112 000	.	.
	16		Elemi tanitó- és tanitónőképzők . . .	173.460	173.460	173.460	.	.
	17		Kisdedóvónők és menedékházvezetőnők képzése	13.600	13.600	13.600	.	.
	18		Kisdedóvó intézetek és menedékházak .	5.300	11.200	11.200	.	.
	19		Balatonfüredi »Erzsébet« szeretetház . .	6.100	6.100	6.100	.	.
	20		Iparos tanulók iskolái	5.000	5.000	5 000	.	.
	21		Állami felső kereskedelmi iskolák . . .	20.600	22.000	22.000	.	.
	22		Keleti kereskedelmi akadémia	2.400	2.400	2.400	.	.
	23		Bábaképezdék	39.000	39.000	39.000	.	.
	24		Gyógypaedagogiai intézetek	120.952	110.558	110.558	.	.
	25		Képzőművészet és művészi ipar . . .	2.520	2.520	2.520	.	.
	26		Festészeti és szobrászati mesteriskolák .	750	750	750	.	.
	27		Országos mintarajziskola és rajztanárképző	5.000	6.000	6.000	.	.
	28		M. kir. női festőiskola	1.500	1 500	1.500	.	.
			Átvitel	5,258.774	5,418.953	5,418.953	.	.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évi a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évi a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	5,258.774	5,418.953	5,418.953	.	.
IX.	29		Iparművészeti iskola	5.000	5.000	5.000	.	.
	30		Országos zeneakadémia	30.040	30.040	30.040	.	.
	31		Országos szinművészeti akadémia . . .	6.000	6.000	6.000	.	.
	32		Magyar nemzeti muzeum	33.190	33.735	33.735	.	.
	33		Országos képtár és magyar történelmi képcsarnok	2.000	2.000	2.000	.	.
	34		Műemlékek fentartása	10.769	10.769	10.769	.	.
	35		Ösztöndíjak	14.640	14 640	14.640	.	.
			Együtt (IX. fejezet, 1—35. czím)	5,360 413	5,521.137	**5,521.137**	.	.
X.			**Igazságügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás	26.300	26.300	26.300	.	.
	2		Királyi Curia	20	20	20	.	.
	3		Koronaügyészség	40	40	40	.	.
	4		Királyi itélőtáblák	540	540	540	.	.
	5		Királyi főügyészségek	200	200	200	.	.
	6		Királyi törvényszékek és járásbiróságok .	39.229	38.429	37.429	.	.
	7		Királyi ügyészségek	155.400	155.400	155.400	.	.
	8		Országos fegyintézetek, kerületi börtön, gyüjtőfogház, közvetitő intézet és állami fogházak	422.800	457.475	457.475	.	.
	9		Büntetéspénzek országos alapja	1,153.060	1,155.118	1,155.118	.	.
	10		Országos birósági vegyészeti intézet . . .	400	400	400	.	.
			Együtt (X. fejezet, 1—10. czím)	1,797.989	1,833.922	**1,833.922**	.	.
XI.			**Honvédelmi ministerium:**					
	1		Honvédségi intézetek:					
		1	Ludovika akadémiai általános alapnak jövedelme és a fizetéses növendékekért befolyó táp- (tan-) díjak . . .	519.697	554.536	554.536	.	.
		2	Honvédelmi menházalap jövedelme és egyes törvényhatóságok (városok) járuléka a honvédmenház költségeihez .	3.158	3.158	3.158	.	.
	2		Csapatok:					
		1	Az elárverezett, továbbá a ló-vállalkozók által megtéritett lovakért	38.360	38.360	38.360	.	.
		2	Haszonvehetlen töltényhüvelyek és szabályszerűtlen ólomért	24.000	24.000	24.000	.	.
		3	Az elviselt ruházati és felszerelési czikkek hulladékainak eladásából . . .	8.000	8.000	8.000	.	.
		4	Haszonbérek	5.200	5.200	5.200	.	.
			Együtt (XI. fejezet, 1—2. czím)	598.415	633.254	**633.254**	.	.
			(Vasuti kamatbiztositási előleg-visszatérítés)	331.392	.	.	.	.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapításával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapításával szemben kevesebb
				korona				
			***B.* Rendkivüli bevételek.**					
I.			**Nyugdijak:**					
			Pénzügyministerium:					
	1		A bányatárspénztári hiányok felerészének fedezésére feltételes visszatérités kötelezettsége mellett adott előlegekből várható visszafizetések	2.000	2.000	2.000	.	.
			Földmívelésügyi ministerium:					
	2		Társpénztári hiányok felerészének fedezésére szolgáló és feltételesen visszatéritendő előlegek megtéritéséből . .	27.871	32.051	32.051	.	.
			Együtt (I. fejezet, 1—2. czím)	29.871	34.051	**34.051**	.	.
II.			**Belügyministerium:**					
			Országos betegápolási alap:					
			Vármegyéknek ápolási költségtartozásuk fedezésére nyujtott kölcsönök visszatéritéséből	.	39.456	39.456	.	.
			(Közegészségügyi bevételek:)					
			(Az államositott marosvásárhelyi volt országos kórház tulajdonát képező tőkék bevonásából)	34.000	.	.	.	.
			Együtt (II. fejezet)	34.000	39.456	**39.456**	.	.
III.			**Pénzügyministerium:**					
	1		Fémkohászat:					
		1	A fernezelyi kohónál szállópor-kamarák, csatornák és központi kémény építésére tiz év alatt a kohójövedelemből visszatéritendő előlegképen adott 120 ezer K-nak IX. törlesztési részlete .	12.000	12.000	12.000	.	.
		2	A zalatnai kohó szükségletére két magán lakóháznak megvásárlása czéljából felvett társpénztári kölcsön II. törlesztési részlete fejében adott előlegnek megtéritése	5.620	5.620	5.620	.	.
		3	A fernezelyi kohónál Bode-féle pörkölőpestek épitésére adott előlegnek megtéritése	20.000	23.697	23.697	.	.
		4	A selmeczi kohónál két tovalapátoló pörkölőpestnek ujra épitésére adott előlegnek törlesztésére	.	37.500	37.500	.	.
			Átvitel	37.620	78.817	78.817	.	.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	37.620	78.817	78.817	.	.
			(A zalatnai kohónál munkástelep létesitésére s altiszti lak és pörkölőpestek épitésére adott előlegnek megtéritésére)	75.000	.	.	.	.
			(A kapniki kohónál egy tovalapátoló pörkölőpest épitésére adott előlegnek megtéritése)	5.000	.	.	.	.
III.	2		Pénzverés és fémbeváltás:					
			A pénzverésből eredő bevétel	1,050.000	1,000.000	1,000.000	.	.
	3		Különféle bevételek:					
		1	Közös activákból	1,000.000	1,000.000	1,000.000	.	.
		2	A chinai kormány által az osztrák-magyar monarchia részére fizetendő hadi kárpótlásnak Magyarországra eső részére	.	211.151	211.151	.	.
		3	A gyertyánligeti vasgyártelep eladásából	.	.	50.000	50.000	.
	4		Állami előlegek	3,325.400	7,666.400	7,666.400	.	.
			Együtt (III. fejezet, 1—4. czím)	5.493.020	9,956.368	**10,006.368**	50.000	.
IV.			**Kereskedelemügyi ministerium:**					
	1		Központi igazgatás:					
			A fiumei nyilvános raktárak vállalat részvénytársaság által a ministeri biztos díjazására fizetendő	4.000	4.000	4.000	.	.
	2		Közutak:					
		1	Bihar vármegye közönsége által a dunaföldvár-mármarosszigeti alföldi ut kiépitésére megszavazott hozzájárulás .	.	60.000	60.000	.	.
		2	Mármaros vármegye közönsége által a dunaföldvár-mármarosszigeti alföldi út kiépitésére megszavazott 25.000 K hozzájárulásnak 1903. évben esedékes részlete	.	4.167	4.167	.	.
	3		Hajózás:					
		1	Az »Adria« magyar kir. tengerhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czímén a ministeri biztos díjazására fizetendő	8.000	8.000	8.000	.	.
		2	A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czímén a ministeri biztos díjazására fizetendő	8.000	8.000	8.000	.	.
			Átvitel	20.000	84.167	84.167	.	.

A III. fejezet, 3. czím 3. rovatához. Az uj tételként felvett 50.000 K bevétel a gyertyánligeti vasgyártelep eladási árát képezi, mely eladásról a m. kir. pénzügyminister 1903. évi május hó 29-én az országgyülés képviselőházának jelentést tett (397. sz. iromány).

(L. Beruházások III. fejezet, 7. czím 5. rovatának indokolását.)

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	20.000	84.167	84.167	.	.
IV.	3	3	A magyar keleti tengerhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czímén a ministeri biztos díjazására fizetendő	3.000	3.000	3.000	.	.
		4	A magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság által az állami felügyelet czímén a ministeri biztos díjazására fizetendő	2.400	2.400	2.400	.	.
			Együtt (IV. fejezet, 1—3. czím)	25.400	89.567	89.567	.	.
V.			**Földmivelésügyi ministerium:**					
	1		Ménesbirtok-gazdaságok, gödöllői koronauradalom és bukin-palánkai csikótelep:					
			A mezőhegyesi czukorgyártól az ottani élővíz-csatorna fentartási költségére .	12.000	12.000	12.000	.	.
	2		Vizi munkálatok:					
			A dunabogdányi és visegrádi kincstári kőbányákban termelt és előállitott terméskövek stb. eladásából befolyó összeg	216.000	218.770	218.770	.	.
	3		Szőlészet és borászat:					
			Kezelési és gazdálkodási bevételek . .	280.880	450.880	450.880	.	.
	4		Gazdasági műszaki hivatal és telepitési szolgálat:					
		1	A telepitésre kijelölt, de meg nem szállott kincstári birtokok időközi jövedelme	50.000	78.000	78.000	.	.
		2	Állami javak eladásából	3,463.057	2,125.000	2,125.000	.	.
		3	A telepitvényesek által fizetendő váltságárak és kamatok	1,722.000	1,816.182	1,816,182	.	.
		4	A maradvány-, irtványföldek és bordézsma váltságdíjai	8.000	3.000	3.000	.	.
	5		Selyemtenyésztés emelése:					
			Községi hozzájárulás egy selyemgombolyitó gyár épitési köstségeihez . . .	120.000	120.000	120.000	.	.
			(Gazdasági tanintézetek és mezőgazdasági ismeretek terjesztése):					
			(A debreczeni gazdasági tanintézet főépületének megváltására Debreczen szab. kir. várostól)	50.000	.	.	.	.
			Együtt (V. fejezet, 1—5. czím)	5,921.937	4,823.832	4,823.832	.	.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitása szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitása szemben kevesebb
				korona				
VI.			**Igazságügyi ministerium:**					
			Királyi törvényszékek és járásbiróságok: Járulékok a törvénykezési épitkezések költségeihez	398.800	112.460	111.460	.	.
VII.			**Egyes tárczákat terhelő kölcsönökből eredő bevételek:**					
	1		Kereskedelemügyi ministerium:					
			Az országos távbeszélő hálózat létesitésére és a távirda hálózat kiegészitésére, valamint a budapesti távbeszélő hálózat átalakitására szolgáló kölcsön 7. részlete	3,680.000	4,480.000	4,480.000	.	.
	2		Földmivelésügyi ministerium:					
		1	A budafoki pinczemesteri tanfolyam czéljaira szükséges épitkezésekre és telekvásárlásra a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-kal kamatozó kölcsön	.	187.000	187.000	.	.
		2	Kezelési és üzleti épitkezések költségeire a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	193.182	149.336	149.333	.	.
		3	A létesitendő új erdőőri szakiskola épitkezése és berendezése, valamint a vadász erdőőri szakiskola pótépitkezéseire a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	.	262.780	12.780	.	250.000
		4	A ménesbirtokgazdaságok és bukinpalánkai csikótelep épitkezési költségeire a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	340.700	313.915	313.915	.	.
		5	A ménesek és méntelepeken tervezett épitkezésekre a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	.	133.122	133.134	.	.
		6	A női háztartási iskola épitkezési és berendezési költségeire a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	.	100.000	.	.	100.000
		7	A csáli és baracskai állami szőlőtelepen és a pozsonyi vinczellériskolánál szükséges épitkezésekre a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	95.000	51.400	51.400	.	.
		8	A vizaknai fürdőben tervbe vett épitkezésekre a ministerium felügyelete alatt álló allapokból felveendő 4%-os kölcsön	100.000	250.000	.	.	250.000
			Átvitel	4,408.882	5,927.565	5.327.565	.	600.000

A VII. fejezet 2. czimének 3., 6., 8., 9. és *11. rovatához* Egyes épitkezések elodázása és elejtése okozza, hogy a kölcsönök felvételéből eredő kapcsolatos bevétel s elmarad.

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	4,408.882	5,927.565	5,327.565	.	600.000
VII.	2	9	A Herkulesfürdőben leégett vendéglő felépitésére a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	.	210.000	.	.	210.000
		10	A kassai szeszgyár épitkezésére és berendezésére a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	.	67.471	67.471	.	.
		11	A meteorologiai intézet elhelyezésére szolgáló épület emelésére a ministerium felügyelete alatt álló alapokból felveendő 4%-os kölcsön	.	350.000	.	.	350.000
	3		Vallás- és közoktatásügyi ministerium:					
		1	A budapesti egyetemen az általános kórtani tanszékkel kapcsolatos Pasteur-intézet felépitésére kölcsön utján beszerzendő	400.000	200.000	200.000	.	.
		2	A kolozsvári egyetem központi épületének folytatólagos kiépitésére 1903. évben kölcsön utján beszerzendő .	200.000	100.000	100.000	.	.
		3	A kolozsvári egyetem elmekórtani kórodájának felépitésére 1903. évben kölcsön utján beszerzendő 4-ik részlet	250.000	50.000	50.000	.	.
		4	A fogarasi állami főgymnasium épületére és belső felszerelésére szükséges 320.000 K-ból az 1903. évben kölcsön utján beszerzendő 2-ik részlet . . .	120.000	100.000	.	.	100.000
		5	A lőcsei állami felsőbb leányiskola épitésére kölcsön utján beszerzendő 3-ik részlet	160.000	160.000	160.000	.	.
		6	A szegedi állami felsőbb leányiskola épületére és belső felszerelésére szükséges összegből kölcsön utján beszerzendő 3-ik részlet	280.000	80.000	80.000	.	.
		7	Uj állami elemi népiskolák épületeinek létesitésére kölcsön utján beszerzendő	300.000	300.000	300.000	.	.
		8	Állami polgári iskolák épületeinek létesitésére kölcsön utján beszerzendő	500.000	500.000	500.000	.	.
		9	Az aradi állami tanitóképző intézet épületére kölcsön utján beszerzendő 280.000 K 2-ik részlete	40.000	240.000	240.000	.	.
		10	A kiskunfélegyházi állami tanitóképző intézet épületére kölcsön utján beszerzendő 238.000 K 2-ik részlete	40.000	198.000	198.000	.	.
		11	A bajai állami tanitóképző intézet épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	66.000	94.000	94.000	.	.
		12	A siketnémák és vakok szegedi intézetének épületére szükséges 95.000 K kölcsön utján beszerzendő 2-ik részlete	47.500	47.500	47.500	.	.
			Átvitel	6,812.382	8,624.536	7,364.536	.	1,260.000

A VII. fejezet, 3. czímének 4., 13., 15., 16., 17. és 24. rovataihoz. Egyes épitkezéseknek az 1904 évre történt halasztása folytán az e czélra felveendő kölcsönök is elejtendők voltak.

Fejezet	Czim	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Áthozat	6,812.382	8,624.536	7,364.536	.	1,260.000
VII.	3	13	Az országos zeneakadémia telkére és épületére kölcsön utján beszerzendő 3-ik részlet	400.000	400.000	200.000	.	200.000
		14	A szépművészeti muzeum telkére és épületére kölcsön utján beszerzendő	475.000	475.000	475.000	.	.
		15	A tüdővészesek elkülönitett kezelésére szükséges barakk épitésére kölcsön utján beszerzendő	.	100.000	.	.	100.000
		16	A törvényszéki orvostani intézet halottas házának és beszentelő kápolnájának fölépitésére kölcsön utján beszerzendő	.	120.000	.	.	120.000
		17	A kolozsvári egyetemi könyvtár uj épületére kölcsön utján beszerzendő 1. részlet	.	200.000	.	.	200.000
		18	A kolozsvári egyetemi vegytani intézetnek kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	.	70.000	70.000	.	.
		19	A budapesti VI. kerületi állami gymnasium telkére kölcsön utján beszerzendő	.	300.000	300.000	.	.
		20	A soproni állami felsőbb leányiskola épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	.	50.000	50.000	.	.
		21	A mármarosszigeti állami felsőbb leányiskola internátusának épületére 1. részletül kölcsön utján beszerzendő	.	20.000	20.000	.	.
		22	A losonczi állami tanitóképző épületén levő terhek megváltására szükséges 46.000 K kölcsön utján beszerzendő I. részlete	.	10.000	10.000	.	.
		23	A pozsonyi állami tanitóképző intézet épületének kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	.	37.000	37.000	.	.
		24	A fiumei állami felső kereskedelmi és polgári iskola épületeinek költségeire kölcsön utján beszerzendő	.	60.000	.	.	60.000
		25	A hülyék állami intézete épületének biztositására és kibővitésére kölcsön utján beszerzendő	.	55.000	55.000	.	.
			(A budapesti egyetem második sebészeti kórodájának épitésére és belső felszerelésére kölcsön utján beszerzendő 4-ik és utolsó részlet)	360.000	.	.	.	.
			(A budapesti egyetem helyreállitott regi boncztani épületének berendezésére kölcsön utján beszerzendő)	115.000	.	.	.	.
			(A budapesti egyetem idegkórtani klinika épületére kölcsön utján beszerzendő)	130.000	.	.	.	.
			(A Karolina országos kórház belső felszerelésére szükséges 1,000.000 K kölcsön utján beszerzendő 4-ik részlete)	100.000	.	.	.	.
			Átvitel	8,392.382	10,521.536	8,581.536	.	1,940.000

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány újabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
			Athozat	8,392.382	10,521.536	8,581.536	.	1,940.000
			(A kolozsvári egyetem elmekórtani kórodájának belső felszerelésére szükséges és az 1902. évben kölcsön utján beszerzendő 2-ik részlet)	250.000	.	.	.	.
			(Az Eötvös Collegium telkére kölcsön utján beszerzendő)	50.000	.	.	.	.
			(A beregszászi állami főgymnasium részére emelendő épület költségeire kölcsön utján beszerzendő 3-ik részlet)	60.000	.	.	.	.
			(A szegedi állami főgymnasiumnak a felsőbb leányiskola épületébe leendő elhelyezése czéljából szükséges költségekre kölcsön utján beszerzendő) .	65.000	.	.	.	.
			(Az ungvári alreáliskola telkére, épületére és belső felszerelésére kölcsön utján beszerzendő)	80.000	.	.	.	.
			(A temesvári állami felsőbb leányiskola felépitésére szükséges 360.000 K kölcsön utján beszerzendő 2-ik részlete)	280.000	.	.	.	.
			(A beszterczebányai állami felsőbb leányiskola betegpavillonjának épitésére, udvarrendezésre és keritésre szükséges 40.000 K kölcsön utján beszerzendő 2-ik részlete)	20.000	.	.	.	.
			(A »Tanitók Háza« budapesti és kolozsvári épületének létesitésére szükséges 1,000.000 K-ból kölcsön utján beszerzendő 3-ik részlet)	600.000	.	.	.	.
			(Az Erzsébet nőiskola telkére és épületére szükséges 1,000.000 K kölcsön utján beszerzendő harmadik részlete)	380.000	.	.	.	.
			(Az Erzsébet nőiskola uj épületének belső berendezésére kölcsön utján beszerzendő)	75.000	.	.	.	.
			(A szegedi bábaképezdei internatus részére szükséges épület létesitésére kölcsön utján beszerzendő)	32.000	.	.	.	.
			(A siketnémák Budapest székesfőváros hozzájárulásával fentartott állami iskolája épületére szükséges 200.000 K kölcsön utján beszerzendő második részlete)	100.000	.	.	.	.
			(Honvédelmi ministerium:)					
			(A Ludovika Akadémiában egy legénységi épület előállitására a hadmentességi díjalapból kölcsön utján megszerzendő)	150.000	.	.	.	.
			(A pozsonyi honvédségi laktanya A. épületének ujjáépitésére a hadmentességi díjalapból kölcsön utján megszerzendő)	250.000	.	.	.	.
			Együtt (VII. fejezet, 1—3. czím)	10,784.382	10,521.536	8,581.536	.	1,940.000

Fejezet	Czím	Rovat		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
				korona				
VIII.			**A m. kir. államvasutak hálózatán eszközlendő beruházások költségeinek fedezése czéljából kibocsátandó kötvények értékesitéséből**	28,200.000	13,804.000	**13.804.000**	.	.
			(Vallás- és közoktatásügyi ministerium:)					
			(Állami felsőbb leányiskolák:)					
			(A szegedi állami felsőbb leányiskola telkének eladásából várható és az építés költségeire forditandó) . . .	60.000	.	.	.	.
			(Elemi tanitóképzők:)					
			(Az aradi állami tanitóképezde épületének költségeihez a város által fizetendő)	60.000	.	.	.	.
			(A kiskúnfélegyházai állami tanitóképző intézetek épületének költségeire a város által fizetendő)	100.000	.	.	.	.
			(Állami felső kereskedelmi iskolák:)					
			(A fiumei állami felső kereskedelmi iskola épületére a város által fizetendő 40.000 K 3. és 4. részlete) .	20.000	.	.	.	.
			Együtt	240.000	.	.	.	.

Fősommázat és mérleg.

Fősommázat.

Fejezet		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
		korona				
	A) Rendes kiadások.					
I.	Királyi udvartartás	9,300.000	11,300.000	11,300.000	.	.
II.	Kabineti iroda	179.338	180.835	180.835	.	.
III.	Országgyülés	3,535.418	3,572.658	3,869.900	297.242	.
IV.	Közösügyi kiadások	72,640.295	75,360.115	75,360.115	.	.
V.	Az 1849. évtől az 1867. évig tényleg fennállott központi kormány közegeinek nyugdíjai	41.325	40.044	20.500	.	19.544
VI.	Nyugdíjak	20,593.597	21,047.462	21,019.059	.	28.403
VII.	Állami adósságok	260,989.781	254,381.402	253,002.482	.	1,378.920
VIII.	Kamatbiztositást élvezett és más vasutak átvétele folytán elvállalt adósságok	27,356.467	24,815.924	24,815.924	.	.
IX.	Egyes tárczákat terhelő kölcsönök .	8,682.647	8,738.412	8,511.782	.	226.630
X.	Előlegezések a vasuti kamatbiztositás alapján	156.896	170.024	170.024	.	.
XI.	Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete	16,540.741	16,138.941	16,138.941	.	.
XII.	Állami számvevőszék	335.640	335.640	335.640	.	.
XIII.	Közigazgatási biróság	563.962	562.064	562.064	.	.
XIV.	Ministerelnöség	1,026.720	1,072.498	1,133.838	61.340	.
XV.	Ő cs. és apost. kir. Felsége személye körüli ministerium	144.632	139.452	139.452	.	.
XVI.	Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete	93.360	94.660	94.660	.	.
XVII.	Belügyministerium	42,812.146	41,992.262	41,774.015	.	218.247
XVIII.	Pénzügyministerium	177,342.111	179,072.643	178,988.786	.	83.857
XIX.	Kereskedelemügyi ministerium . .	194,693.480	202,392.772	202,862.772	470.000	.
XX.	Földmivelésügyi ministerium . . .	46,156.457	46,969.634	45,795.286	.	1,174.348
XXI.	Vallás és közoktatásügyi ministerium	34,881.188	37,342.802	37,291.802	.	51.000
XXII.	Igazságügyi ministerium	36,379.523	36,295.417	36,247.388	.	48.029
XXIII.	Honvédelmi ministerium	37,791.890	38,679.437	38,474.315	.	205.122
					828.582	3,434.100
	Összesen	992,237.614	1.000,695.098	998,089.580	.	2,605.518

Fejezet		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre a kormány ujabb javaslata	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben több	a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben kevesebb
		korona				
	B) Rendkivüli kiadások.					
	a) Átmeneti kiadások.					
I.	Országgyülés	20.540	19.760	22.210	2.450	.
II.	Közösügyi kiadások	14,956.094	14,429.968	14,429.968	.	.
III.	Nyugdíjak	283.871	285.051	285.051	.	.
IV.	Ministerelnökség	902.070	1,006.000	1,006.000	.	.
V.	Ő cs. és apost. kir. Felsége személye körüli ministerium	18.000	18.000	18.000	.	.
VI.	Horvát-szlavon-dalmát ministerium . . .	9.740	6.000	6.000	.	.
VII.	Belügyministerium	438.595	301.350	269.350	.	32.000
VIII.	Pénzügyministerium	4,505.817	17,345.181	17,345.181	.	.
IX.	Kereskedelemügyi ministerium	6,682.840	6,606.400	6,336.400	.	270.000
X.	Földmivelésügyi ministerium	3,894.910	4,079.054	3,681.554	.	397.500
XI.	Vallás- és közoktatásügyi ministerium . .	1,655.003	1,781.164	1,642.804	.	138.360
XII.	Igazságügyi ministerium	73.735	45.000	5.000	.	40.000
XIII.	Honvédelmi ministerium	975.762	728.572	728.572	.	.
	(Állami számvevőszék)	890	.	.	.	.
	(Közigazgatási biróság)	1.420	.	.	.	.
					2.450	877.860
	Összesen	34,419.287	46,651.500	45,776.090	.	875.410
	b) Beruházások.					
I.	Állandó országház épitésére	1,700.000	550.000	550.000	.	.
II.	Belügyministerium	22.400	22.400	22.400	.	.
III.	Pénzügyministerium	2,934.992	2,718.507	2,669.807	.	48.700
IV.	Kereskedelemügyi ministerium	10,278.000	10,275.167	9,882.167	.	393.000
V.	Földmivelésügyi ministerium	9,065.070	10,150.118	8,564.418	.	1,585.700
VI.	Vallás- és közoktatásügyi ministerium . .	6,352.500	4,704.020	3,838.500	.	865.520
VII.	Igazságügyi ministerium	996.000	862.460	849.460	.	13.000
VIII.	Honvédelmi ministerium	510.000	60.000	60.000	.	.
IX.	A m. kir. államvasutaknál eszközlendő beruházások	28,200.000	13,804.000	13,804.000	.	.
	(Ministerelnökség)	150.000	.	.	.	.
	Összesen	60,208.962	43,146.672	40,240.752	.	2,905.920

Fejezet		1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
		korona				
	A) Rendes bevételek.					
I.	Nyugdíjak	218.000	248.000	248.000	.	.
II.	Állami adósságok	2,510.331	2,498.663	2,498.663	.	.
III.	Az egyes tárczákat terhelő kölcsönök törlesztéséhez nyujtandó hozzájárulások	201.466	201.466	201.466	.	.
IV.	Ő cs. és apost. kir. Felsége személye körüli ministerium	2.000	2.000	2.000	.	.
V.	Belügyministerium	8,038.915	7,996.607	7,996.607	.	.
VI.	Pénzügyministerium	698,365.837	703,721.321	701,322.321	.	2,399.000
VII.	Kereskedelemügyi ministerium	279,920.940	290,105.726	288,805.762	.	1,300.000
VIII.	Földmivelésügyi ministerium	38,579.905	38,793.072	37,793.072	.	1,000.000
IX.	Vallás- és közoktatásügyi ministerium . .	5,360.413	5,521.137	5,521.137	.	.
X.	Igazságügyi ministerium	1,797.989	1,833.922	1,833.922	.	.
XI.	Honvédelmi ministerium	598.415	633.254	633.254	.	.
	(Vasuti kamatbiztositási előleg visszatérités)	331.392	.	.	.	.
	Összesen	1.035,925.603	1.051,555.204	1.046,856.204	.	4,699.000
	B) Rendkivüli bevételek.					
I.	Nyugdíjak	29.871	34.051	34.051	.	.
II.	Belügyministerium	34.000	39.456	39.456	.	.
III.	Pénzügyministerium	5,493.020	9,956.368	10,006.368	50.000	.
IV.	Kereskedelemügyi ministerium	25.400	89.567	89.567	.	.
V.	Földmivelésügyi ministerium	5,921.937	4,823.832	4,823.832	.	.
VI.	Igazságügyi ministerium	398 800	112.460	112.460	.	.
VII.	Egyes tárczákat terhelő kölcsönökből eredő bevételek	10,784.382	10,521.536	8,581.536	.	1,940,000
VIII.	A m. kir. államvasutaknál eszközlendő beruházások költségeire fölveendő kölcsön	28,200 000	13,804.000	13,804.000	.	.
	(Vallás- és közoktatásügyi ministerium) . .	240.000	.	.	.	.
					50.000	1,940.000
	Összesen	51,127.410	39,381.270	37,491.270	.	1,890.000

Mérleg.

	1902. évre megállapitott költségvetés	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapítása	1903. évre: a kormány ujabb javaslata	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: több	1903. évre: a pénzügyi bizottság megállapitásával szemben: kevesebb
	korona				
Rendes kiadások	992,237.614	1.000,695.098	998,089.580	.	2,605.518
Rendkivüli kiadások:					
Átmeneti kiadások	34,419.287	46,651.500	45,776.090	.	875.410
Beruházások	60,208.962	43,146.672	40,240.752	.	2,905.920
Összesen	1.086,865.863	1.090,493.270	1.084,106.422	.	6,386.848
Rendes bevételek	1.035,925.603	1.051,555.204	1.046,856·204		4,699.000
Rendkivüli bevételek	51,127.410	39,381.270	37,491.270	.	1,890.000
Összesen	1.087,053.013	1.090,936.474	1.084,347.474	.	6,589.000
Összes kiadás	1.086.865.863	1.090,493.270	1.084,106.422	.	6,386.848
Összes bevétel	1.087,053.013	1.090,936.474	1.084,347.474	.	6,589.000
Fölösleg	187.150	443.204	241.052	.	202.152
A rendes kezelés mérlege a következő:					
Rendes kiadás	992.237.614	1.000,695.098	998,089.580	.	2,605.518
Rendes bevétel	1.035,925.603	1.051,555.204	1.046,856.204	.	4,699.000
Fölösleg	43,687.989	50,860.106	48,766.624	.	2,093.482

354. szám.

(28. ülés 422/b. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 23-án tartott 408-ik ülésének jegyzőkönyvéből.

4361. Következik a hadmentességi díjalap álladékáról az 1901. évben a honvédelmi jelentése és folytatólagos jelentése.

Elnök felteszi a kérdést: tudomásul veszi-e a ház a jelentést, igen vagy nem?

A ház a jelentést tudomásul veszi.

Szőts Pál *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

1-ső melléklet a 354. számú irományhoz.

A magyar királyi honvédelmi ministernek

jelentése,

a hadmentességi díjalap állladékáról az 1901-ik évben.

Tisztelt Képviselőház!

A képviselőháznak 1891-ik évi deczember hó 7-én tartott ülésében tett kijelentésemhez képest, van szerencsém a kimutatást a magyar és osztrák hadmentességi díjalapnak az 1901-ik év végén mutatkozó állapotáról, a tisztelt Képviselőháznak előterjeszteni.

Budapest, 1902. évi november hó 19-én.

Beadja:

Báró Fejérváry Géza *s. k.,*
m. kir. honvédelmi minister.

Kimutatás,

a magyar és az osztrák hadmentességi díjalap álladékáról, 1901. deczember hó végével.

Magyarországi had-

Év	Kezdetleges álladék						Bevétel			
	bankjegyekben		arany, ezüst		állami és egyéb értékpapirokban		évi alapjárulék		kamatjövedelem	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
1881.	60	13	—	—	110	—	857.470	—	13.012	38
1882.	80	07	—		762.718	18	828.535	—	80.630	13
1883.	19	03	—	—	1,786.700	—	828.535	—	111.920	02
1884.	68	$33^{1}/_{2}$	—	—	2,527.400	—	828.535	—	148.367	75
1885.	27	$35^{1}/_{2}$	—	—	3,302.200	—	828.535	—	190.543	18
1886.	10	59	—	—	4,152.800	—	828.535		233.743	07
1887.	5	25	—	—	5,066.800	—	828.535	—	281.910	52
1888.	9	68	—	—	6,097.600	—	828.535	—	309.110	31
1889.	84	$64^{1}/_{2}$	—	—	7,289.500	—	828.535	—	453.963	28
1890.	87	85	—	—	8,427.600	-	828.535	—	442.310	—
1891.	16	27	—	—	9,381.700	—	828.535	—	491.942	50
1892.	233.701	67	—	—	10,210.500	—	828.535	—	531.841	$42^{1}/_{2}$
1893.	67	$09^{1}/_{2}$	—	—	11,422.750	—	851.387	—	520.225	25
1894.	908	89	—	—	13,558.350	—	851.387	—	564.809	25
1895.	24.169	16	—	—	14,608.000	—	851.387	—	606.378	25
1896.	13.676	$42^{1}/_{2}$	—	—	15,673.100	—	851.387	—	602.865	25
1897.	1.194	$47^{1}/_{2}$	—	—	16,703.600	—	851.387	—	652.762	25
1898.	98	$91^{1}/_{2}$	—	—	17,426.950	—	851.387	—	654.133	25
1899.	306	$35^{1}/_{2}$	—	—	18,391.150	—	851.387	—	741.327	80
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
1900.	44.463	49	—	—	38,476.700	—	1,702.774	—	1,641.531	38
1901.	104.734	72	—	—	38,294.300	—	1,702.774	—	1.651.124	73

mentességi díjalap

Bevétel		Kiadás				Végleges álladék					
egyéb		nyugdíj-pótlékok, özvegyek és árvák nyug-, kegydíjai, nevelési járulékok		egyéb		bankjegyekben		arany, ezüst		állami és egyéb értékpapirokban	
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
—	—	—	—	—	—	80	07	—	--	762.718	18
–	--	205.460	02	—	20	19	03	--	—	1,786.700	—
–	--	289.861	91½	—	20	68	33½	—	—	2,527.400	—
--		281.218	68	--	20	27	35½	—	—	3,302.200	—
—	—	224.766	57½	—	20	10	59	-	—	4,152.800	—
—	-	188.478	56	—	20	5	25	-	-	5,066.800	--
—	—	199.477	31	--	40	9	68			6,097.600	—
3.182	05	211.198	36½	839	87	84	64½	--		7,289.500	—
14	—	169.723	24½	—	30	87	85	—	—	8,427.600	—
10	46	310.828	46	—	20	16	27	—	—	9,381.700	—
16.667	22	256.597	75	—	10	233.701	67	—	—	10,210.500	—
22.731	79	385.191	77	24	41	67	09½	--	—	11,422.750	—
7.721	55½	351.267	60	—	10	908	89	—	-	13,558.350	—
1.405	15½	379.554	87½	1.052	96	24.169	16	—	—	14,608.000	--
21.564	87½	424.003	82½	1.691	25½	13.676	42½	—	—	15,673.100	—
465	26½	460.572	62½	1.808	50	1.194	47½	—	—	16,703.600	—
66.385	75½	847.240	54½	1.265	60	98	91½	—	—	17,426.950	—
817.229	91	737.398	79	607.329	75	306	35½	—	—	18,391.150	—
1,104.236	10	664.567	89½	1,163.257	61½	22.231	74½	—	—	19,238.350	—
				koronaérték		**44.463**	**49**	—	—	**38,476.700**	—
K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
947.093	32	1,628.025	39	2,785.502	08	104.734	72	—	—	38,294.300	—
4,009.910	25	1,773.592	59	5,596.676	40	860.974	71	—	--	37,531.600	—

Megjegyzés.

Az év végével kimutatott készpénzben	860.974 K 71 f.
és kötvényben	37,531.600 » — »
együtt : . . .	38,392.574 K 71 f.
vagyonösszeghez *hozzáadva* az év végéveli követeléseket és pedig az alap által adott készpénzkölcsönök	3,306.666 K 55 f.
a cselekvő vagyon összege tesz:	41,699.241 K 26 f.

Ellenben levonva: a terhelő hátralékot, úgymint:

a) különféle kiadások	28 K 72 f.	385.423 K 59 f.
b) kiegyenlitetlen nyugdíjak	385.394 » 87 »	
Mutatkozik tiszta cselekvő vagyon 1901. év végén		41,313.817 K 67 f.

Osztrák hadmen-

Év	Kezdetleges álladék						Bevétel			
	bankjegyekben		arany, ezüst		állami és egyéb papirokban		évi alapjárulék		kamatjövedelem	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
1881.	—	—	—	—	—	—	1,142.530	—	7.971	25
1882.	695.001	25	—	—	455.500	—	1,171.465	—	44.554	84
1883.	869.638	35	-	—	1,232.700	—	1,171.465	—	137.015	28
1884.	18.423	22 1/2	—	—	3,066.900	—	1,171.465	—	191.327	56
1885.	27.268	24	—	—	4,079.500	—	1,171.465	—	248.175	80
1886.	6.851	04 1/2		—	5,138.200	—	1,171.465	—	301.729	40
1887.	27.453	68 1/2	—	—	6,265.200	—	1,171.465	-	360.895	46
1888.	43.634	45	—	-	7,492.100	—	1,171.465	—	425.039	10
1889.	40.158	35 1/2		—	8,876.700	—	1,171.465	—	488.861	96
1890.	9.182	33 1/2		—	10,250.000	—	1.171.465	—	551.288	35
1891.	2.491	58 1/2	—	—	11,615.800	-	1,171.465	—	625.280	32
1892.	92.175	80	—	-	12,940.900	—	1,171.465	—	689.166	05
1893.	28.396	10	—	—	14,433.700	—	1,148.613	—	682.874	76
1894.	25.884	80	—	—	16,646.500	—	1,148.613	—	738.634	37
1895.	36.754	08	—	—	17,998.300	—	1,148.613	—	790.099	94
1896.	56.959	92 1/2	—	—	19,329.800	—	1,148.613	—	843.940	38
1897.	32.762	96 1/2	—	—	20,671.600	—	1,148.613	—	881.845	06
1898.	6.852	30	—	—	21,605.700	—	1,148.613	—	928.340	74
1899.	2.253	39	—	—	22,741.250	—	1,148.613	—	971.444	54
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
1900.	42.572	28	—	—	47,589.500	-	2,297.226	—	2,024.212	47
1901.	113.945	05	—	—	50,464.490	48	2,297.226	—	2,121.878	14

tességi díjalap

Bevétel		Kiadás				Végleges álladék					
egyéb		személyi és százalékos pótlékok		egyéb		bankjegyekben		arany, ezüst		állami és egyéb értékpapirokban	
frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
—	—	—	—	—	—	695.001	25	—	—	455.500	—
—	—	348.243	83	—	—	869.638	35	—	—	1,232.700	—
—	—	393.047	15½	—	—	18.423	22½	-	—	3,066.900	—
48.493	72½	363.260	60	—	—	27.268	24	—	—	4,079.500	-
2	68	331.984	16	48.493	72½	6.851	04½	—	—	5,138.200	—
—	—	290.815	43	—	—	27.453	68½	—	—	6,265.200	—
—	—	275.279	96½	—	—	43.634	45	—	—	7,492.100	—
4.493	83	299.427	17½	—	—	40.158	35½	—	—	8,876.700	—
29	66	322.445	32	—	—	9.182	33½	—	—	10,250.000	—
14	64	328.162	88	—	—	2.491	58½	—	-	11,615.800	—
23.424	37	417.263	33½	—	—	92.175	80	—	—	12,940.900	—
—	—	502.627	30	—	—	28.396	10	—	—	14,433.700	—
—	—	483.046	31	—	—	25.884	80	—	—	16,646.500	—
—	—	528.061	55	—	—	36.754	08	—	—	17,998.300	—
—	—	559.496	84½	—	—	56.959	92½	—	—	19,329.800	—
—	—	653.647	06	—	—	32.762	96½	—	—	20,671.600	—
—	—	1,095.677	66½	—	—	6.852	30	—	—	21,605.700	—
—	—	911.384	75	—	—	2.233	39	—	—	22,741.250	—
—	—	1,029.648	74	17.856	05	21.286	14	—	—	23,794.750	—
				koronaérték		**42.572**	**28**	—	—	**47,589.500**	—
K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
2,874.990	48	2,225.897	65	2,024.168	05	113.945	05	—	—	50,464.490	48
2,076.400	—	2,428.291	79	2,076.349	—	28.408	40	—	—	52,540.890	48

2-ik melléklet a 354. számú irományhoz.

A m. kir. honvédelmi minister

folytatólagos jelentése,

a hadmentességi díjalap álladékáról az 1901. évben.

Tisztelt Képviselőház!

Ugy a pénzügyi bizottságnak 1903. évi január hó 15-én tartott ülésében, mint a képviselőháznak 1903. évi április hó 2-án és 3-án tartott 243. és 244-iki ülésében több oldalról nyilvánult kivánsághoz képest van szerencsém »a hadmentességi díjalap álladékáról az 1901. évben« beterjesztett 229. számú jelentésemhez csatolt kimutatásban »Egyéb bevételek« és »Egyéb kiadások« címe alatt feltüntetett tételek részletezését a tisztelt Képviselőháznak előterjeszteni.

Budapesten, 1903. évi április hó 16-án.

Beadja:

Báró Fejérváry Géza s. k.,
m. kir. honvédelmi minister.

A hadmentességi díjalap 1901. évi álladékáról 1902. november hó 19-én beadott jelentéshez csatolt kimutatás

egyéb bevételek és egyéb kiadások

részletezése.

Egyéb bevételként kimutattatott		4,009.910 K 25 f.
Ezen összeg a következő tételekből alakul, u. m.:		
I. Készpénzben:		
1. A hadmentességi díjalap javára befolyt büntetéspénzekből, továbbá nyugdíjak és nevelési járadékok fejében kifizetett többletek visszatérítéséből		2.266 » 64 »
2. *a)* kisorsolt és eladott fölhitelintézeti 4%-os záloglevelek után befolyt	1,090.447 K 87 f	
b) eladott 4% koronajáradékkötvény után befolyt . .	1,189.599 » 13 »	2,280.047 » — »
3. az alap által adott kölcsönökre visszafizettetett, és pedig:		
a) az 1899. évi IX. t.-cz. alapján a nevelő- és képzőintézetek férőhelyeinek előállitására adott	2,000.000 K — f	
kölcsön törlesztésére . .	12.635 » 20 »	
b) 1900. évi VI. t.-cz. alapján a varasdi laktanya felépitésére és felszerelésére adott 500.000 korona kölcsön törlesztésére	12.486 K 22 f	
c) az 1900. évi VI. t.-cz. alapján a verőczei huszárlaktanya megépitésére adott 400.000 K kölcsön törlesztésére . . .	9.988 K 97 f	
d) az 1902. évi VI. t-cz. alapján a koronaőrségi laktanya megépitésére adott 500.000 K kölcsön törlesztésére	12.486 K 22 f	47.596 » 61 »
II. Értékpapirokban.		
És pedig az alap részére vásárolt:		
a) 4% földhitelintézeti záloglevelek	626.800 K — f	
b) 4% fővárosi kölcsönkötvények	1,053.200 » — »	1,680.000 » — »
Összesen . . .		4,009.910 K 25 f.

Egyéb kiadásként kimutattatott	5,596.676 K 40 f.
Ezen kiadások a következő tételekből állanak, u. m.:	

I. Készpénzben:

1. a hadmentességi díjalapnak a pénztári készletekből adott 1,589.000 K kölcsön után esedékes kamat, valamint az alap részére vásárolt földhitelintézeti és fővárosi kölcsönkötvények kiegyenlitési kamata fejében	46.999 » 67 »
2. a pénztári készletekből felvett 1,589.000 K kölcsön törlesztésére	1,589.000 » — »
3. a hadmentességi díjalap javára bevételezett, de nem ezen alapot illető s igy visszaszámolt összegek .	1.907 » 81 »
4. az alap részére vásárolt:	
a) 4% földhitelintézeti zálogleveleként	599.784 » 92 »
b) 4% fővárosi kölcsönkötvényekért	916.284 » — »
	1,516.068 K 92 f.

II. Értékpapirokban:

a) az alap vagyonából kisorsolt és adott 4% földhitelintézeti záloglevelek	1,180.600 K — f.
b) eladott 4% koronajáradék-kötvények 1,262.100 K	2.442 » 70 »
Összesen	5,596.676 K 40 f.

A hadmentességi díjalap álladéka
1900. év végével

Készpénz		104.734 K 72 f.
Kötvény		38,294.300 » — »
Összes		38,399.034 K 72 f.
Az alap követelése		3,354.263 » 16 »
Főösszeg		41,753.297 K 88 f.
Tartozik:		
Hátralékos nyugdíjakra . . .	307.434 K 01 f.	
Fölvett kölcsönökre	1,589.000 » — »	1,896.434 » 01 »
Tiszta vagyon		39,856.863 K 87 f.

1901. év végével.

Készpénz	860.974 » 71 »
Kötvény	37,531.600 » — »
Összes	38,392.574 K 71 f.
Az alap követelése	3,306.666 » 55 »
Főösszeg	41,699.241 K 26 f.

Tartozik:		
a) hátralékos nyugdíjakra . .	385.394 K 87 f.	
b) más kiadásokra	28 » 72 »	385.423 K 59 f.
Tiszta vagyon .		41,313.817 K 67 f.
Tehát az 1901. évi vagyon gyarapodása tesz*) . .		1,456.953 K 80 f.

A vagyongyarapodást előidézték:

a) Az 1893. évi IV. t.-cz. alapján befolyt évi járulék	1,702.774 K — f.
b) Brutto kamatjövedelem az alap birtokában levő kötvények s az alap által kölcsön adott összegek után	1,651.124 » 73 »
c) A hadmentességi díjalap javára befolyt büntetéspénzek, továbbá nyugdíjak s nevelési járulékok fejében kifizetett többletek megtérítéséből	2.266 K 64 f.
d) Értékpapirok eladásánál beállott veszteség .	162.653 » — »
Értékpapirok vételénél elért nyereség	163.931 » 08 »
tehát tiszta nyereség	1.278 K 08 f.
Összes gyarapodás	3,357.443 K 45 f.
Levonva a fogyatkozást	1,900.489 » 65 »
1901. évi tiszta gyarapodás	1,456.953 K 80 f

A vagyonfogyatkozást előidézték:

a) 1901. évben kifizetett nyugdíjak		1,773.592 K 59 f.
b) 1900. év végén fennállott	307.434 K 01 f.	
s az 1901. év » »	385.394 » 87 »	
	77.960 K 86 f.	
közötti különbözet mint az alap terhére még el nem számolt nyugdíjhátralék-emelkedés		77.960 K 86 f.
c) Hátralékos egyéb kiadás		28 » 72 »
d) A hadmentességi díjalapnak a pénztári készletekből adott 1,589.000 K kölcsön után esedékes kamat, valamint az alap részére vásárolt értékpapirok után járó kiegyenlitési kamatok . -		46.999 K 67 f.
e) Nem az alapot illető s igy visszaszámolt összeg		1.907 » 65 »
Összesen		1,900.489 K 65 f.

*) Lásd a kir. állami számvevőszék jelentését az 1901. évi zárszámadáshoz 308—309. oldalon.

355. szam.

(28. ülés, 422/c. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 23-án tartott 408-ik ülésének jegyzőkönyvéből.

4362. Következik a honvédmenház 1901. évi állapotáról a honvédelmi és belügyi ministerek együttes jelentése.

Elnök felteszi a kérdést: tudomásul veszi-e a ház a jelentést, igen vagy nem?

A ház a jelentést tudomásul veszi.

Szőts Pál *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

Melléklet a 355. számú irományhoz.

A honvédelmi és belügyi ministerek

jelentése,

a honvédmenház működéséről és állapotáról az 1901-ik évben.

Tisztelt Képviselőház!

Az 1892-ik évi junius hó 14-én tartott 71-ik ülésében $\frac{659.}{1892/97.}$ szám alatt hozott határozat következtében van szerencsénk a honvédmenház számadásait, valamint a honvédmenház működéséről és állapotáról szóló adatokat az 1901-ik évről a következőkben előterjeszteni:

A honvédmenházban a parancsnokon kivül a mult 1901-ik évben 150, azaz: egyszázötven 1848/49-iki honvéd volt elhelyezve; és pedig ezek közül volt:

főtiszt	20
altiszt	78
közharczos	52
összesen . . .	150 tag.

Az 1901. év folyamán	
elhalt	14
kilépett	9
eltávolíttatott	1
illetőségi helyére küldetett	1
összesen . . .	25

A menházi tagok egészséges, tiszta és czélszerű ágyneműekkel és butorzattal ellátott s az egészségügyi szempontoknak is minden tekintetben megfelelő szobákban vannak elhelyezve.

Az étkezés áll reggeliből, ebédből és vacsorából; reggelire kávé; ebédre meghatározott étrend szerint, vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön 3 tál étel, — pénteken és szombaton pedig 2 tál étel; estére leves; ezenkivül csütörtökön és vasárnapon fejenként $2^1/_2$ tized liter bor és személyenként naponta 70 dekagramm kenyér.

A menházi tagok mindennemű szükséges fehérneművel el vannak látva s ezen ruhaneműeknek rendes időbeni mosatásáról kellőleg gondoskodva van; továbbá téli és nyári ruházattal és kellő lábbelivel is elláttatnak.

A törzstisztek egyenként 32 korona havi, a főtisztek egyenként 20 korona havi, — az altisztek közül negyvenen 16 fillér, a következők és a közharczosok pedig egyenkint 10 fillér napi pótdíjban részesülnek.

Az elhalálozás, illetve kilépés folytán üresedésbe jött helyeket, a fennálló szabályok értelmében, a felügyelő-bizottság elnökének előterjesztésére, időközönkint a m. kir. honvédelmi minister tölti be.

A honvédmenházban a felügyelő-bizottság havonként két kiküldötte által helyszini szemlét tart a házi rend, ruházás és étkezés felett.

Az egészségi állapot megvizsgálása czéljából hetenkint egyszer, egy a honvédelmi ministeriumból kirendelt honvéd ezredorvos látogatja meg a menházat; rendkivüli esetekben pedig egy helyi orvos meghivása van engedélyezve, a ki az illető beteg menházi tagot orvosi utasitással ellátja, szükség esetében pedig ideiglenesen gyógykezeli is.

A nagybetegek a magy. kir. honvéd helyőrségi kórházba szállittatnak, elhalálozásuk esetében ugyanezen kórházból a szerződésileg megállapitott mód szerint eltemettetnek.

A honvédmenház szolgaszemélyzete áll 1 szakácsnéból és a szerződésileg meghatározott konyhaszemélyzetből; fel van továbbá fogadva 1 mosónő, 1 házi szolga és 1 betegápoló; a házi kert ujabb intézkedés szerint házilag kezeltetik.

A honvédmenház számadásai időközönkint a honvédelmi ministerium részéről megvizsgáltattak.

A számadásokról félévenkint kimutatás készittetett, mely a felügyelő-bizottságnak esetleges észrevételeinek közlése végett kiadatott.

Az 1901-ik évi bevételek és kiadások az ide csatolt kimutatásban vannak feltüntetve.

Budapest, 1902. évi november hó 19-én.

Báró Fejérváry Géza s. k.,
m. kir. honvédelmi minister.

Széll Kálmán s. k.,
m. kir. belügyminister.

Kimutatás,

az 1901. évi számadási évben a honvédmenház fentartására fordított költségekről.

Tétel	Tárgy	Összeg korona	Összeg fillér	Jegyzet
	1. Pénzbeli illetékek:			
1	Hivatalnokok és szolgák fizetése, illetve bére .	14.523	42	
2	Rokkantak pénzbeli díjazása	9.113	14	
3	Pótdíjak a konyhában, irodában, raktárban, a tisztek és tehetetlen bajtársak kiszolgálására küldöncz- és egyéb szolgálatra alkalmazott rokkantak részére	3.018	04	
4	Irodai szükségletekre	544	28	
	Fuvarozási és bérkocsidíjakra, továbbá segélyezésekre és egyéb előre nem látható költségekre .	2.583	78	
	Összesen	29.782	66	
	2. Elhelyezés:			
1	Lakpénz	1.325	—	
2	A felügyelő bizottság jegyzői irodájának bérletére, továbbá a fűtési, világitási és tisztogatási költségek fedezésére	687	22	
3	Ágyak, ágyneműek után-szerzésére, javitására, mosatására és ágyszalma beszerzésére	600	54	
4	A butorzat, asztali készlet, szoba- és konyhaeszközök fentartására	381	08	
5	A főzéshez és fűtéshez szükséges tüzelő-anyag beszerzése	3.080	12	
6	Világitási költségekre	1.037	79	
7	Házfentartási, tisztogatási és kisebb épitkezési költségekre, továbbá vizvezetéki, pöczegödör-tisztitási, kéményseprési és szemétkihordási költségekre	5.085	10	
8	Tűzkár elleni biztositásra	55	36	
	Összesen	12.252	21	
	3. Élelmezés:			
1	Reggeli, déli és estvéli étkezés	26.397	47	
	Kenyér	9.132	47	
	Összesen	35.529	94	

Tétel	Tárgy	Összeg korona	Összeg fillér	Jegyzet
	Ruházat	5.102	51	
	Betegápolási és temetkezési költségek	3.074	52	
	Összesités.			
	Pénzbeli illetékek	29.782	66	
	Elhelyezés	12.252	21	
	Élelmezés	35.529	94	
	Ruházat	5.102	51	
	Betegápolási és temetkezési költségek	3.074	52	
	Összes kiadás	85.741	84	
	Ebből levonván:			
	A rendes bevételeket és pedig:			
	a) az adakozásokat . . . . 476 kor. — f.			
	b) a honvéd-menházalap jövedelmét . . . . 2.963 » 23 »	3.439	23	
	Marad	82.302	61	

vagyis a honvéd-menház fentartása az 1901. évi számadási évben a magyar kincstárnak 82.302 kor. 61 fillérbe került.

356. szám.

(28. ülés, 422/d. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 23-án tartott 408-ik ülésének jegyzőkönyvéből.

4358. Következik a függő államadósságot ellenőrző orsz. bizottság jelentése a közös függő adósság kezelési költségeiről 1903. évi előirányzatáról.

Elnök felteszi a kérdést: tudomásul veszi-e a ház a jelentést, igen vagy nem?

A ház tudomásul veszi a jelentést.

Szőts Pál *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

Melléklet a 356. számú irományhoz.

Jelentése,

a közös függő adósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottságnak, a törvényhozás mindkét házához.

A közös függő adósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság az 1868: XLVI. t.-cz. 19. §-a értelmében megvizsgálván a közös függő adósság kezelési költségeinek a közös pénzügyministerium által szerkesztett 1903-ik évi előirányzatát, ezen költségeket 21.000 koronában állapította meg, mely összeg az 1902-ik évre előirányzott 40.000 koronánál 19.000 koronával kisebb.

A szükséglet ezen csökkenése onnan származik, hogy tekintettel a forgalomban levő államjegyeknek még a folyó év folyamában tervezett bevonására, az 1903-ik évben csak azon maradvány fog megvizsgálás alá kerülni, mely az 1902-ik évben még be nem váltatott.

Ennélfogva az államjegyek megvizsgálására és megsemmisitésére (2. tétel) előre láthatólag elegendő lesz 19.000 koronával kevesebb, mint a mennyi a folyó 1902. évre megszavaztatott.

Az előirányzat 1. és 3. tétele a várható szükségletnek megfelelőleg az előző évi összeggel vétetett fel.

Az alulirott bizottság tehát az előirányzatot indokoltnak találván, azon tiszteletteljes kéréssel terjeszti a törvényhozás elé, méltóztassék a 21.000 korona összes szükségletből Magyarországra eső 30%-ot, vagyis 6.300 koronát megszavazni és a magyar pénzügyminister urat a megfelelő intézkedés megtételére felhivni.

A bizottság továbbá, teljesitendő az 1868 : XLVI. t.-cz. 14. §-ában emlitett kötelességét, jelenti, hogy mult évi szeptember hó 1-től folyó évi augusztus hó végeig a bizottság jelenlétében összesen 108,131.335 frt megrongált jegy és pedig:

50-esekben	795.000 frt
5-ösökben	107,336.335 »
1-esekben	—

vizsgáltatott és semmisittetett meg.

Folyó évi augusztus hó 31-én a papirrakhelyben 296.193 ív és pedig:

50	forintos	jegyekre	166.775 ív
5	»	»	—
1	»	»	129.418 ív volt készletben.

A jegyek tartalékában 3 más zár alatt őrzött, de még forgalomban nem volt összes államjegyek és pedig:

50-esekben	66,040.250 frt,
5-ösökben	13,110.315 »
1-esekben	3,115.000 »
Összesen . .	82,265.565 frt

értékű államjegy a folyó év május havában a bizottság jelenlétében megsemmisíttetett.

A bizottság ezenkivül a közös pénzügyministernek a függő adósságra vonatkozó összes rendeleteit megtekintette és láttamozta; hogy pedig az államjegyek forgalmi összege a törvényes határozatoknak megfelelő volt, a közzébocsátott havi kimutatások által igazoltatott.

Kelt a függő adósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben 1902-ik évi szeptember hó 1-én tartott 11-ik üléséből.

Gr. Esterházy Miklós-Móricz s. k.

A közös függő adósság kezelési költségeinek 1903. évi előirányzata.

Tételszám	Szükséglet	1903. évre előirányoztatik Korona
1	Államjegy-hamisitványok felülvizsgálására	10.000
2	A jegyek átvizsgálása és megsemmisitésére	5.000
3	Különféle kiadásokra	6.000
	Összesen . .	21.000

Összehasonlitása

az 1903-ik évi előirányzatnak az 1902-ik évi előirányzattal.

Folyó szám	Szükséglet	1903. évi előirányzat	1902. évi előirányzat	Tehát az 1903. évre előirányoztatott	
				több	kevesebb
		K.	K.	K.	K.
1	Államjegy-hamisitványok felülvizsgálására	10.000	10.000	.	.
2	A jegyek átvizsgálása és megsemmisitésére	5.000	24.000	.	19.000
3	Különféle kiadások	6.000	6.000	.	.
	Összes szükséglet . . .	21.000	40.000	.	19.000

357. szám.

(28. ülés, 422/e. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 23-án tartott 408-ik ülésének jegyzőkönyvéből.

4360. Következik a közös hadsereg nevelő- és képző intézeteiben magyar állami alapitványi helyekre elhelyezett ifjakról az 1902. évben a honvédelmi minister jelentése.

Elnök felteszi a kérdést: tudomásul veszi-e a ház a jelentést, igen vagy nem?

A ház a jelentést tudomásul veszi.

Szőts Pál s. k.,
a képviselőház jegyzője.

Melléklet a 357. számú irományhoz.

A magyar királyi honvédelmi minister

1902. évi jelentése,

a közös hadsereg katonai nevelő- és képző-intézeteiben (katonai akadémiák, reáliskolák és hadapródiskolák) magyar állami alapitványi helyekre elhelyezett ifjakról.

Tisztelt Képviselőház!

Az 1882. évi XXV. törvényczikknek az 1897. évi XXII. törvényczikk által épségben tartott 7. §-a kötelességemmé teszi, hogy a közös hadsereg katonai nevelő- és tisztképző-intézeteinél magyar honosságú ifjak számára rendszeresitett magyar állami alapitványi helyeknek miképen történt betöltéséről, azoknak az egyes intézetek között miképen lett megosztásáról és adományozásáról, továbbá a növendékek kiképeztetéséről és előhaladásáról évenkint kimeritő jelentést tegyek a tisztelt Képviselőháznak.

Ezen évi jelentést tehát az 1902 évre nézve a következőkben van szerencsém előterjeszteni, ugyanis:

I.

A katonai reáliskolában és a katonai akadémiákban rendszeresitett 150 alapitványi helyen elhelyezett növendékek közül az 1901/1902-iki tanév végével a bécsujhelyi katonai akadémia, a bécsi müszaki akadémia és a fiumei hadtengerészeti akadémia legfelsőbb, vagyis III-ik, illetőleg IV-ik évfolyamaiból összesen 8 egész díjmentes és 2 féldíjmentes végzett növendéknek kilépése volt biztosan várható.

A pályázati hirdetménynek 1902. évi február havában történt közhirrététele idejében, az időközben megüresedett 1 helylyel együtt, — összesen 10 magyar állami alapitványi hely állott rendelkezésre, de miután az év folyamán még további üresedésre lehetett számitani, ezen körülményt a pályázati hirdetményben szintén jeleztem.

A pályázati hirdetménynek nemcsak a törvényhatóságok útján, a legszélesebb körben való közhirrététele iránt tettem meg a szükséges intézkedéseket, — hanem

a vallás- és közoktatásügyi minister urat is felkértem, hogy ezen pályázati hirdetményt középiskoláinkban közhirré tétetni sziveskedjék.

A betöltendő magyar állami alapitványi helyeknek mikénti megosztása az egyes intézetek között, a törvény 2-ik §-a értelmében a közös hadügyministerrel egyetértőleg lévén eszközlendő, vele e tárgyban előlegesen érintkezésbe léptem, s ő az 1902/1903-iki tanévre a katonai alreáliskolák I. évfolyamában 15 helyet, ugyanazon intézetek II-ik évfolyamában 2, III-ik évfolyamában 7, IV-ik évfolyamában 3 helyet, és a fiumei haditengerészeti akadémiában 4—5 helyet bocsátott rendelkezésemre, mig a bécsújhelyi katonai akadémiában és a bécsi műszaki katonai akadémiában a betölthető helyek számát nem korlátozta.

A pályázati hirdetményben azt is köztudomásra hoztam, hogy a magyar alapitványi helyekből úgy a katonai akadémiákban, mint a katonai alreáliskolákban félfizetéses helyek is fognak adományoztatni. Ily félfizetéses helyek adományozásának szükséges és törvényes voltát már az 1887-ik és az 1891-ik évben a tisztelt Képviselőház által jóváhagyólag tudomásul vett jelentéseimben bővebben indokoltam.

A pályázati határidő lejártáig 129 kérvény érkezett be, tehát 1-gyel kevesebb, mint a mult évben.

Ezen pályázati kérvények a következőkép oszlanak meg, ugymint:

a bécsújhelyi katonai akadémiára	5
a bécsi műszaki akadémiára	1
a fiumei hadtengerészeti akadémiára	4
a mährisch-weisskircheni főreáliskolára	1
a katonai alreáliskolák IV-ik évfolyamára	9
» » » III-ik »	5
» » » II-ik »	19
» » » I-ső »	85
Összesen . . .	129.

A bécsújhelyi és a bécsi műszaki akadémiára pályázó 6 ifjú közül 3-at részint első-, részint másodsorban legfelsőbb helyen javaslatba hoztam a felvételre, 3-at pedig igényjogosultság hiánya miatt, kérelmükkel elutasitottam.

A többi pályázati kérvényeknek gondos átvizsgálása után kijelöltem azon ifjakat, a kik különös figyelmet érdemlő viszonyaiknál és a tanulmányokban szerzett előmenetelüknél fogva a megüresedett helyekre legtöbb igénynyel birtak, s azokat a helyek adományozása végett legfelsőbb helyen első sorban hoztam javaslatba.

Hogy pedig azon további üresedések is, a melyek a pályázati hirdetmény közzététele után az évzáró vizsgák ki nem elégitő eredménye folytán a növendékeknek a hadapródiskolába való áthelyezése, vagy pedig az intézetből való eltávolitása által, avagy pedig más okokból az eddigi tapasztalatok szerint az illető tanév kezdetéig rendszerint elő szoktak fordulni, szintén betölthetők legyenek, bizonyos számú ifjakat másodsorban is hoztam javaslatba, kik által azután a beállott üresedések és az elsősorosoknak fel nem vétele által keletkezett hiány is pótoltatott.

A jelzett időpontig tényleg még 15 hely üresedett meg, s ennélfogva a már föntebb emlitett 10 helylyel együtt 25 magyar állami alapitványi hely volt adományozható, a melyek mind be is töltettek.

A felvételi vizsgák megtartása után az 1902/1903-iki tanév kezdetével rendelkezésre álló 25 magyar állami alapitványi helyre tényleg belépett, és pedig:

	díjmentes helyre	féldíjmentes helyre	összesen	
a bécsújhelyi katonai akadémiába . . .	1	—	1	növendék,
a bécsi műszaki katonai akadémiába . .	—	—	—	
a fiumei haditengerészeti akadémiába . .	3	—	3	
a katonai főreáliskolába.	—	—	—	
a katonai alreáliskolák mind a 4 osztályába	17	8	25	
Összesen . . .	21	8	29	

kik közül 1 már eddig is féldíjmentes helyen volt és most egész díjmentes helyre jutott.

Az emlitett felvételek folytán az 1902/1903-iki tanév kezdetén a közös hadsereg katonai nevelő- és képző-intézeteiben magyar alapitványi helyeken elhelyezett növendékek száma 165-re terjed, kik közül 135 egészen díjmentes, 30 féldíjmentes helyen van.

Az alábbi kimutatásból kivehető, hogy az emlitett 165 növendék az egyes intézetek között miképen oszlik meg:

Az intézet megnevezése	Évfolyam								Összesen
	I.		II.		III.		IV.		
	egész	fél	egész	fél	egész	fél	egész	fél	
	díjmentes helyen		díjmentes helyen		díjmentes helyen		díjmentes helyen		
A kőszegi alreáliskolában	5	4	7	1	2	—	4	—	23
A kismartoni alreáliskolában	1	—	5	—	5	2	9	2	24
A kassai alreáliskolában	8	2	8	4	9	2	4	4	41
A sanct-pölteni alreáliskolában	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A mährisch-weisskircheni főreáliskolában	10	1	16	—	7	1	—	—	35
A bécsújhelyi katonai akadémiában	6	—	3	—	6	2	—	—	17
A bécsi műszaki akadémiában	3	2	4	1	6	—	—	—	16
A fiumei haditengerészeti akadémiában	3	—	3	—	—	2	1	—	9
Összesen . .	36	9	46	6	35	9	18	6	165

Az 1901/1902-iki tanév kezdetén, a mint azt a mult évben beterjesztett jelentésemben jelezni szerencsém volt, a katonai nevelő- és képző-intézetekben 150 magyar állami alapitványi helyen 135 egész díjmentes és 30 féldíjmentes, összesen tehát 165 növendék volt elhelyezve.

Ezen létszám az 1901/1902-iki tanév alatt a következő okokból 28 fővel kevesbedvén, 137 főre szállott le, ugyanis:

elégtelen tanulmányi előmenetel miatt elbocsáttatott . . .	8	növendék,
testi alkalmatlanság miatt elbocsáttatott	2	»
a szülők kivánatára elbocsáttatott	—	»
ki nem elégitő magaviselet miatt elbocsáttatott	—	»
a tanulmányokból nyert osztályzat folytán hadapród-iskolába áthelyeztetett	8	»
a zárvizsgák után mint végzett növendék az akadémiából a hadseregbe lépett	9	»
tengerész-hadapróddá kineveztetett	1	»
Összesen . . .	28	növendék.

A mi a növendékeknek az 1901/1902-iki tanév alatt tanusitott előmenetelét és kiképeztetését illeti, e tekintetben a közös hadügyminister közlése alapján a következő adatokat van szerencsém a tisztelt Képviselőház tudomására hozni:

A tanév végével megtartott zárvizsgák alkalmával a bécsújhelyi katonai akadémia utolsó évfolyamában elhelyezett magyar alapitványos növendékek közül: 1 »igen jó« és 4 »jó«, a bécsi műszaki akadémia utolsó évfolyamában elhelyezett magyar alapitványos növendékek közül 2 »igen jó« és 2 »jó« osztályzatot nyert.

A bécsujhelyi katonai és a bécsi műszaki akadémiákat végzett 9 magyar állami alapitványos növendék hadnagyi minőségben lépett a közös hadseregbe; s igy a közös hadsereg magyar tisztjeinek száma a magyar állami alapitványosokból ez idén 9 fővel szaporodott.

A fiumei hadtengerészeti akadémia utolsó évfolyamát »jó« osztályzattal végzett 1 magyar állami alapitványos növendék II-od osztályú tengerész-hadapródi minőségben lépett a hadi tengerészetbe, — s igy a haditengerészet magyar tisztjeinek száma is a magyar állami alapitványosokból 1 fővel szaporodott.

Továbbá:

Továbbá:

a katonai alreáliskolákban:

»jeles« osztályzatot nyert	. . . .	1	növendék,	
»igen jó« » »	. . . .	19	»	
»jó« » »	. . . .	43	»	
»elégséges« » »	. . . .	13	»	
»elégtelen« » »	. . . .	9	»	*)
nem osztályoztatott	. . . .	3	»	**)

a katonai főreáliskolában:

»jeles« osztályzatot nyert	. . . .	—	növendék,	
»igen jó« » »	. . . .	10	»	
»jó« » »	. . . .	26	»	
»elégséges« » »	. . . .	—	»	
»elégtelen« » »	. . . .	1	»	***)
elbocsáttatott	. . . .	2	»	

a bécsújhelyi katonai akadémia I. és II. évfolyamában:

»jeles« osztályzatot nyert	. . . .	1	növendék,	
»igen jó« » »	. . . .	1	»	
»jó« » »	. . . .	7	»	
»elégséges« « »	. . . .	—	»	
»elégtelen« » »	. . . .	1	»	****)
elbocsáttatott	. . . .	—	»	

a bécsi műszaki katonai akadémia I. és II. évfolyamában:

»jeles« osztályzatot nyert	. . . .	—	növendék,
»igen jó« » »	. . . .	6	»
»jó« » »	. . . .	4	»
»elégséges » »	. . . .	2	»
»elégtelen« » »	. . . .	—	»
elbocsáttatott	. . . .	—	»

*) Ezek közül 6 növendék »elégtelen« tanulmányi előmenetel miatt elbocsáttatott, 2 növendéknek az illető évfolyam ismétlése megengedtetett, 1 növendék pedig a pótvizsga letétele után magasabb évfolyamba fellépett.

**) Ezek közül 2 növendékek »elégtelen« tanulmányi előmenetel miatt elbocsátott, 1 növendéknek pedig az illető évfolyam ismétlése megengedtetett.

***) Ezen növendék a budapesti cs. és kir. hadapródiskolába áthelyeztetett.

****) Ezen növendék a pótvizsga letétele után magasabb évfolyamba fellépett."

a fiumei hadi tengerészeti akadémia I., II. és III. évfolyamában:

»igen jó« osztályzatot nyert	— növendék,
»jó« » »	1 »
»elégséges« » »	5 »
»elégtelen« » »	— »
elbocsáttatott	— »

Ezek szerint tehát a fentebb emlitett katonai nevelő- és képző-intézetekben elhelyezett növendékek közül:

»jeles« osztályzatot nyert	2 növendék,
»igen jó« » »	36 »
»jó« » »	81 »
»elégséges« » »	20 »
»elégtelen« » »	11 »
elbocsáttatott	2 »
nem osztályoztatott	3 »
Összesen . . .	155 növendék.

II.

A cs. és kir. hadapród-iskolákban újonnan rendszeresitett magyar állami alapitványi, valamint a törvényhatóságok által időközben létesitett magánalapitványi helyek tekintetében a következőket van szerencsém a tisztelt Képviselőháznak jelenteni:

Az 1897-ik évi XXII-ik törvényczikkel magyar korona országokbeli ifjak számára a cs. és kir. hadapród-iskolákban rendszeresitett 100 egész ingyenes magyar állami alapitványi hely közül az 1902/1903-iki tanév kezdetén 30 növendéknek várható rendes kilépése folytán 30 hely, és ezen kivül 5 növendéknek időelőtti kilépése következtében még 5 hely, összesen tehát 35 hely volt betöltendő.

A cs. és királyi hadapród-iskoláknál eddig meglévő 7 magánalapitványi hely közül 3 növendéknek rendes kilépése folytán a tanév elején 3 hely volt betöltendő.

A folyó évi márczius havában kibocsátott hirdetményben a fentebb emlitett 30 magyar állami és 3 magánalapitványi helyeknek az 1902/1903-iki tanév kezdetén leendő betöltését köztudomásra hoztam s ezen helyek az alkalmas pályázók hiányában egyelőre üresen maradt Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei és Fiume városi alapitványi helyeknek kivételével — mindannyian be is töltettek.

A fentebb emlitett pályázati hirdetmény folytán a pályázati határidő lejártáig összesen 85 kérvény érkezett be hozzám.

A pályázó ifjak közül a pályázati kérvények átvizsgálása után 59-et, mint olyanokat, a kik különös figyelmet érdemlő viszonyaiknál és a tanulmányokban szerzett előmenetelöknél fogva, a betöltendő helyekre legtöbb igénynyel birtak — kiválasztottam, s azokat a helyek adományozása végett legfelsőbb helyen részint első-, részint másodsorban javaslatba hoztam, 26-ot ellenben, miután a felvételi feltételeknek nem feleltek meg, — mellőznöm kellett.

A mult 1901/1902-iki tanév kezdetével magyar állami alapitványi helyeken elhelyezett 100 növendék közül 65 növendék megfelelő tanulmányi előmenetelt tanusitván, magasabb évfolyamba belépett, 2 növendéknek a bécsujhelyi katonai akadémia, illetőleg a bécsi katonai műszaki akadémia I-ső évfolyamába a közös hadügyi tárczából javadalmazott kincstári dijmentes helyre átvétetett, 30 növendék a hadapród-iskola teljes elvégzése után a hadseregbe belépett, és végre 3 növendék a katonai nevelésből idő előtt kilépett.

A cs. és kir. hadapród-iskolákban az 1897-ik évi XXII-ik törvényczikk értelmében rendszeresitett 100 magyar állami alapitványi hely ez idő szerint kettőnek

kivételével már teljesen be van töltve és ezenkivül még 5 növendék magánalapitványi helyeken van elhelyezve. Az üresen maradt 2 helynek betöltése iránt a tárgyalások még folyamatban vannak.

Az alábbi kimutatásból kivehető, hogy az emlitett növendékek az egyes intézetek között miképen oszlanak meg:

Az intézet megnevezése	Előkészitő tanfolyam	Évfolyam				Összesen	Észrevétel
		I.	II.	III.	IV.		
A strassi cs. és kir. gyalogsági hadapródiskola	3	—	—	—	—	3	
A budapesti » » »	—	15	13	11	13	52	ezek közül 5 növendék magán-alapítványi helyen van elhelyezve.
A károlyvárosi » » »	—	—	—	2	2	4	
A nagyszebeni » » »	—	2	2	1	6	11	
A pozsonyi » » »	—	3	—	2	—	5	
A temesvári » » »	—	4	2	3	5	14	
A kameniczi » » »	—	1	2	3	1	7	
A bécsi tűzérségi » » »	—	3	2	2	—	7	
A hainburgi utász » » »	—	—	—	—	—	—	
Összesen . .	3	28	21	24	27	103	növendék.

Budapesten, 1902. évi november hó 19-én.

Beadja:

Báró Fejérváry Géza *s. k.,*
m. kir. honvédelmi minister.

358. szám.

(28. ülés, 422/f. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 23-án tartott 408-ik ülésének jegyzőkönyvéből.

4359. Következik a magyar királyi honvéd nevelő- és képző-intézetek állapotáról az 1902. évre a honvédelmi minister jelentése.

Elnök felteszi a kérdést: tudomámásul veszi-e a ház a jelentést, igen vagy nem?

A ház a jelentést tudomásul veszi.

Szőts Pál s. k.,
a képviselőház jegyzője.

Melléklet a 358. szám irományhoz.

A magyar királyi honvédelmi minister

jelentése,

az 1897-ik évi XXIII-ik törvényczikk értelmében, a magyar királyi honvéd-nevelő- és képzőintézetek állapotáról, az 1902-ik évre.

Tisztelt Képviselőház!

Az 1897-ik évi XXIII. törvényczikk 8. §-a rendelkezéséhez képest, van szerencsém a tisztelt Képviselőháznak a magyar királyi honvédnevelő- és képzőintézetek 1901/1902. évi állapotáról, jelentésemet ezennel előterjeszteni.

I. Honvéd Ludovika-Akadémia.

Az akadémia czélja, hogy abban a polgári életből közvetlenül belépő ifjak, valamint a honvéd főreáliskolából felvett növendékek katona-állományú tisztekké képeztessenek ki.

Az *elért eredmény* a következő volt:

1. Az *I. évfolyamban* az 1901/1902-iki tanévben volt 100 növendék közül, a tanév végén történt osztályozás alkalmával:

»jeles«	osztályzatot	nyert	. . . . .	6,
»igen jó«	»	»	. . . . .	26,
»jó«	»	»	. . . . .	51,
»elégséges«	»	»	. . . . .	3,
»ki nem elégitő«	»	»	. . . . .	4,
kezelő szolgálati ágra kiképeztetik			. . . .	1,
évközben elbocsáttatott			. . . .	8,
öngyilkos lett			. . . .	1.

A »ki nem elégitő« osztályzatú növendékek közül 1 ki nem elégitő magaviselet miatt lett az évi zárlatot megelőzőleg megintve, melynek foganatja volt, — 3 pedig pótvizsga utján a követelményeknek megfelelt.

Ehhez képest az 1902/1903. tanév kezdetével a II-ik évfolyamba 91 növendék lépett fel.

2. Az 1901/1902. tanévben *a II. évfolyamban* volt 56 növendék közül az évvégi zárosztályozás alkalmával:

»jeles«	osztályzatot nyert		. . . .	6,
»igen jó«	»	»	. . . .	14,
»jó«	»	»	. . . .	31,
»elégséges«	»	»	. . . .	1.
»ki nem elégitő«	»	»	. . . .	2,
az iskolaév folyamán elbocsáttatott			. . .	2.

A »ki nem elégitő« osztályzatú növendékek a pótvizsgán megfeleltek; mihez képest az 1902—1903. tanév kezdetével a III. évfolyamba 54 növendék lépett föl.

3. A *III. évfolyamban* az 1901/1902. tanévben volt 39 növendék közül, a tanév végén történt osztályozás alkalmával:

»jeles«	osztályzatot nyert		. . . .	1,
»igen jó«	»	»	. . . .	14,
»jó«	»	»	. . . .	23,
be nem osztott			. . . .	1.

Az akadémiát elvégzett 38 növendék az iskola-év befejeztével hadnagygyá neveztetett ki és közülök:

20 a honvéd gyalogsághoz,
10 a » lovassághoz,
2 a közös hadsereg gyalog- és
6 a közös hadsereg lovas csapataihoz osztatott be.

A betegség miatt szabadságon volt és be nem osztott növendék az évfolyamot ismétli.

Ez idő szerint az 1902—1903. tanév kezdetével a Ludovika-Akadémián:

az I. évfolyamban		. . . .	97,
a II.	»	. . . .	91,
a III.	»	. . . .	55,
		összesen . . .	243

növendék nyert kiképzést.

II. Honvéd főreáliskola:

Ezen intézetben a felvett növendékek a Ludovika-Akadémiába való belépésre készittetnek elő.

Az *elért eredmény* a következő volt:

1. Az *1-ső évfolyamban* az 1901/1902-iki tanévben volt 50 növendék közül, a tanév végén történt zárosztályozás alkalmával:

»jeles«	osztályzatot nyert		. . . .	1,
»igen jó«	»	»	. . . .	8,
»jó«	»	»	. . . .	34,
»elégséges«	»	»	. . . .	4,
»ki nem elégitő«	osztályzatot nyert		. . .	2,
elbocsáttatott			. . . .	1.

A ki nem elégítő osztályzatot nyert növendékek egyike pótvizsga utján a követelményeknek megfelelt, — másika pedig »elégséges« összeredméyn odaitélése mellett, honvéd-hadapróiskolába (II. évfolyamba) helyeztetett át.

Ehhez képest az 1902—1903. tanév kezdetével a II. évfolyamba 48 növendék lépett föl.

2. A *II évfolyamban* az 1901/1902-iki tanévben volt 47 növendék közül az évvégi zárosztályozás alkalmával:

»jeles« osztályzatot nyert	. . . .	3,
»igen jó« » »	. . . .	9,
»jó« » »	. . . .	21,
»elégséges« » »	. . . .	9,
»ki nem elégitő« osztályzatot nyert	. . .	4,
be nem osztott	. . . .	1.

Az »elégséges« osztályzatot nyert növendékek közül 2, — a »ki nem elégítő« osztályzatúak közül pedig — enyhébb megbirálás mellett — 1, honvéd hadapród-iskolába (III. évfolyamba) a tanév végével áthelyeztetett; a más három »ki nem elégitő« osztályzatot nyert növendék pótvizsgán megfelelelt; a betegség miatt be nem osztott évfolyamát ismétli.

Ehhez képest az 1902—1903. tanév kezdetével a III. évfolyamba 43 növendék lépett föl.

3. *A III-ik évfolyamban* az 1901—1902. tanévben volt 39 növendék közül az évvégi zárosztályozás alkalmával:

»jeles« osztályzatot nyert	. . . .	1,
»igen jó« » »	. . . .	10,
»jó« » »	. . . .	24,
»elégséges« » »	. . . .	3,
évközben elbocsáttatott	. . . .	1.

A »jó« osztályzatot nyert növendékek közül: 1 a tanév végével a katonai nevelésből kilépett, 1 pedig a szünidő alatt meghalt; az »elégséges« eredményt felmutatott növendékek honvéd hadapród-iskolákba (a III. évfolyamba) helyeztettek át; a többi 33 növendék az 1902—1903. tanév kezdetével a Ludovika-Akadémiába lépett föl; a hol közülük 1 növendék egészségi tekintetek miatt — felülvizsgálati határozathoz és saját akaratához képest — a számellenőrző tisztviselőkarhoz képeztetik ki.

A honvéd főreáliskolában az 1902/1903. tanév kezdetével:

az I. évfolyamban	. . . .	50,
a II. évfolyamban	. . . .	51,
a III. évfolyamban	. . . .	43,
Összesen	. . .	144

növendék nyert kiképzést.

III. Honvéd hadapródiskolák:

Ezen iskolák növendékei tényleges állományú hadapródokká képeztetnek ki.

Az *elért eredmény* a következő volt:

1. Az iskolák *I. évfolyamaiban* az 1901/1902. tanévben volt 209 növendék közül a tanév végén történt zárosztályozás alkalmával:

»jeles« osztályzatot nyert	. . . .	8,
»igen jó« » »	. . . .	42,
»jó« » »	. . . .	90,
»elégséges« » »	. . . .	41,
»ki nem elégitő« osztályzatot nyert	. . . .	10,
be nem osztott	. . . .	1,
a tanév folyamán elbocsáttatott	. . . . .	17.

A »jeles« osztályzatú növendékek közül 1 szülői kérelmére a hadapródiskolából kilépett.

A »ki nem elégitő« osztályzatú növendékek közül 1 pótvizsga utján a követelményeknek megfelelt; 4 növendéknek az I. évfolyam ismétlése megengedtetett; 5 növendék pedig. ki nem elégitő előmenetel miatt, az iskola hallgatása alól végleg fölmentetett.

A beosztva nem volt növendék az évfolyam ismétlésére utasíttatott.

Az 1902/1903. tanév kezdetével a II. évfolyamba való fellépésre tehát 181 növendék mondatott alkalmasnak.

2. Az iskolák *II. évfolyamaiban* az 1901/1902. tanévben volt 182 növendék közül az évvégi zárosztályozás alkalmával:

»jeles« osztályzatot nyert	8,
»igen jó« » »	56,
»jó« » »	91,
»elégséges« » »	21,
»ki nem elégitő« osztályzatot nyert	2,
be nem osztott	2,
a tanév folyamán elbocsáttatott	2.

A be nem osztott 2 növendék az évfolyamot ismétli; a ki nem elégitő osztályzatuak közül az egyik ki nem elégitő magaviselet miatt lett megintve, melynek foganatja volt; a másik a katonai nevelésből elbocsáttatott.

Ehhez képest az 1902/1903. tanév kezdetével a III. évfolyamba 177 növendék lépett fel.

3. Az iskolák *III. évfolyamaiban* az 1901/1902. tanévben volt 190 növendék közül a tanév végén történt zárosztályozás alkalmával:

»jeles« osztályzatot nyert	12,
»igen jó« » »	64,
»jó« » »	93,
»elégséges« » »	10,
»ki nem elégitő« osztályzatot nyert	2,
be nem osztott	3,
évközben elbocsáttatott	5,
meghalt	1.

A be nem osztott növendékek az 1902—1903. tanév kezdetével a IV. évfolyamba felléptek.

A ki nem elégitő osztályzatú növendékek közül 1 pótvizsgán a követelményeknek megfelelt, 1 pedig elbocsáttatott.

Az 1902—1903. tanév kezdetével a IV. évfolyamba való fellépésre tehát 183 növendék mondatott ki alkalmasnak.

4. Az iskolák *IV. évfolyamaiban* az 1901—1902. tanévben volt 177 növendék közül a tanév végén történt zárosztályozás alkalmával:

»jeles« osztályzatot nyert	22,
»igen jó« » »	66,
»jó« » »	80,
»elégséges» » »	4,
be nem osztott	1,
évközben elbocsáttatott	3,
öngyilkos lett	1.

A be nem osztott növendék évfolyamát ismétli.

Az iskolákat sikerrel bevégzett 172 növendék a tanév befejeztével had-

apród-tiszthelyettessé neveztetett ki és 160 a honvéd gyalogsághoz, 11 a honvéd lovassághoz, s 1 a közös hadsereg gyalogságához osztatott be.

A honvéd hadapród-iskolákban az 1902/1903. tanév kezdetével:

az I. évfolyamban	. . . .	204,
a II. »	. . . .	185,
a III. »	. . . .	183,
a IV. »	. . . .	184,
	összesen . . .	756 növendék

nyer kiképzést.

Tanári személyzet.

A honvéd nevelő- és képzőintézetek tan- és nevelő személyzete a lefolyt iskolaévben 93 törzs- és főtisztből (hadbiró, orvos, állatorvos stb.) állott, mely állományhoz hozzájönnek még a nem római katholikus felekezetek lelkészei, mint a hittan előadói, továbbá a zene és ének tanitásával megbizott polgári tanárok.

A tanári személyzet a lefolyt tanévben is feladatának teljes buzgalommal és lelkiismeretességgel felelt meg.

Gyakorlati kiképzés.

A tantervekben megállapitott mérvben az egész tanéven át folytatott rendes katonai gyakorlatokon kivül a nyári tanszak alatt a *Ludovika-Akadémia* I. évfolyamának növendékei földmérési gyakorlatokat végeztek Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Fejér vármegyékben, a budai hegyek és a Vértes délkeleti lejtőin; a II. évfolyam növendékei terepfölvételi gyakorlatokat tartottak Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében, a Cserhát déli nyúlványain; a III. évfolyam növendékei harczászati tanulmányutat tettek: Bécs—Linz—Salzburg—Innsbruck—Trient—Toblach—Innichen- és Marburgon át; *a hadapród-iskolák* III. évfolyamainak növendékei terepfölvételi gyakorlataikat Eger környékén, a Mátra hegységen, továbbá: Baranya és Tolna vármegyékben, a Pécsvárad és Báttaszék között elterülő hegyvidéken végezték; a IV. évfolyamok növendékei harczászati tanulmányuton voltak, részint Bosznia, Herczegovina és Dalmácziában és a magyar-horvát tengerparton, — részint pedig Isztriában.

Növendékek felvétele.

Az 1897. évi XXIII. törvényczikk által rendszeresitett helyeknek az 1902/1903-iki tanévre leendő betöltése czéljából, folyó évi márczius, illetve április havában pályázatot hirdettem.

A kibocsátott pályázati hirdetményt nemcsak a törvényhatóságok útján a legszélesebb körben köztudomásra hoztam, hanem a vallás- és közoktatásügyi ministert is felkértem, hogy ezen hirdetményt középiskoláinkban tétesse közhirré.

Az 1902/1903-iki tanévben betöltés alá kerülő alapitványokra bemutatási joggal biró magánfelek és hatóságok, ezen jogok gyakorlására kellő időben szintén felhivattak.

A folyó évi pályázat eredménye a következő volt:

I. Ludovika-Akadémia.

A felveendő növendékek száma, tekintettel arra, hogy a honvéd-főreáliskola III. évfolyamának elvégzése után a Ludovika-Akadémiába legfeljebb 38 növendék fellépése volt várható, a törvényileg 100 főben megállapitott növendék-létszám kiegészitésére a folyó tanévben 62-ben határoztatott meg. Az 1902/1903-iki tanévre tehát a közvetlenül a polgári életből belépő 62 ifju részére hirdettetett pályázat.

A mult 1898-ik évi jelentésemhez *A*) alatt csatolt kimutatás szerint a betöltendő alapitványos helyek száma 27-re irányoztatott elő, ehhez járult az idén még három oly alapitványos hely, mely részint a mult tanévben maradt üresen, részint növendékek időelőtti kilépése folytán üresedett meg; ennélfogva 30 alapitványos hely állott rendelkezésre.

A díjmentes államköltséges helyek száma, tekintettel arra, hogy a törvény értelmében betöltendő 25 díjmentes hely közül 20 a honvéd főreáliskolát végzett, s most a Ludovika-Akadémiába fellépő növendékekkel annak idejében már betöltetett, a közvetlenül a polgári életből belépők részére 5-ben irányoztatott elő.

Az emlitett 30 alapitványos hely közül azonban a gróf Csáky Petronella-féle alapitványos hely az erre kizárólag igényjogosult családtagok hiányában betölthető nem lévén; a gróf Zichy János-féle alapitványos helyre pedig nem a polgári életből belépő ifju, hanem egy, a honvéd főreáliskolát végzett növendék mutattatván be, — az alapitványos helyek száma kettővel csökkent, minélfogva a 28 alapitványos és 5 díjmentes helyen kivül még együttvéve 29 féldíjmentes és fizetéses hely volt betöltendő.

A pályázók száma a következő volt:

díjmentes államköltséges helyre	38,
féldíjmentes államköltséges helyre . . .	18,
fizetéses helyre	5,
Összesen . . .	61 ifjú.

Miután e szerint a betöltendő 29 féldíjmentes és fizetéses helyre összesen csak 23 ifjú pályázott, a díjmentes helyek száma a törvény értelmében 6-tal volt növelendő.

A beérkezett pályázati kérvényeket átvizsgáltatván, a pályázók közül a legjobban minősitetteket az igényjogosultság sorrendje szerint díjmentes és féldíjmentes államköltséges helyekre első, illetve másodsorban legfelsőbb helyen javaslatba hoztam; a fizetéses helyeket pedig az erre folyamodóknak adományoztam.

E helyütt megemlitendőnek találom, hogy horvát-szlavonországi illetőségű ifju a Ludovika-Akadémiába leendő felvételére nem folyamodott.

Az 1901/1902. tanév befejezése után azonban a Ludovika-Akadémiába több honvéd főreáliskolai növendéknek részint időelőtti kilépése, részint honvéd hadapródiskolába történt áthelyezése folytán nem 38, hanem csak 32 növendék volt beosztható.

Ennélfogva a 100 főben megállapitott növendék-létszám elérése czéljából, — miután a törvény a polgári életből közvetlenül belépő ifjak számát külön nem állapitja meg — az előirányzott 62 ilyen növendék helyett, 68-nak felvételét határoztam el, mely czélból a díjmentes helyekre másodsorban kijelöltek, az emlitett szám erejéig felvételi vizsgára be is hivattak.

A díjmentes helyekre első sorban kijelöltek közül egy testileg alkalmatlannak találtatott, mely hiány a másodsorban kijelöltek közül pótoltatott.

A 28 alapitványos helyre 27 pályázó első sorban bemutattatott, egy helyre azonban a bemutatási jog, pályázó hiányában, nem gyakoroltatott.

Ezen 27 első sorban bemutatott ifjú közül kettő visszalépett, s az igy keletkezett hiány nem lévén másodsorosok behivása által pótolható, ezen két alapitványi hely betöltetlen maradt; ellenben növekedett az alapitványos helyek száma két, időközben megüresedett alapitványi helylyel, úgy, hogy a fentebbi 27 hely betölthető volt.

A féldíjmentes helyekre pályázó 18 ifju közül egy, alapitványos helyhez jutott, egy testileg alkalmatlannak találtatott; négy pedig visszalépett; ellenben egy sorra nem került alapitványos másodsoros pályázó, kérelméhez képest, féldíjmentes helyre vétetett fel.

A fizetéses helyre pályázó 5 ifju közül 3 visszalépett és igy félfizetéses és fizetéses helyre összesen csak 15 ifju volt felvehető. Ennélfogva a törvény azon rendelkezése értelmében, hogy a mennyiben a féldíjmentes és fizetéses helyek betölthetők nem volnának, a be nem töltött helyekre egészen állami költségen képezendő ifjak veendők fel; a létszám kiegészitésére a díjmentes és alapítványos helyre másodsorban kijelölt összes többi pályázót díjmentes államköltséges helyekre leendő felvételre behívtam.

Ezen pótbehivások daczára is a Ludovika-Akadémia I-ső évfolyamába:

díjmentes államköltséges helyre	22,
féldíjmentes államköltséges helyre	13,
fizetéses helyre	2,
alapitványos helyre	27,
összesen tehát közvetlenül a polgári életből csak	64

ifju volt felvehető, úgy, hogy a honvéd főreáliskolából fellépett 32 növendékkel együtt az I-ső évfolyamba csak 96 ifju jutott.

II. Honvéd-főreáliskola.

A múlt 1898-ik évi jelentésemhez *A*) alatt csatolt kimutatás szerint a honvéd főreáliskolában az 1902/1903-iki tanévre betöltendő alapitványos helyek száma 13-ra irányoztatott elő. Ehhez járult azonban az idén még 6 oly hely, mely részben a mult tanévben maradt üresen, részben pedig az azokra elhelyezett növendékek időelőtti kilépése folytán üresedett meg; továbbá a Brázay Kálmán által a mult évben létesitett egy alapitványos hely úgy, hogy összesen 20 alapitványos hely állott rendelkezésre. A törvény által meghatározott 20 díjmentes államköltséges és az emlitett 20 alapitványos helyen kivül, tehát együtt-véve még 10, részben féldíjmentes, részben fizetéses hely állott rendelkezésre.

A pályázók száma a következő volt:

díjmentes államköltséges helyre	73,
féldíjmentes államköltséges helyre	12,
fizetéses helyre	4,
összesen . . .	89 kérvény.

A beérkezett pályázati kérvényeket átvizsgáltatván, a pályázók közül az arra igényjogosultakat a fentebb emlitett számban díjmentes és féldíjmentes államköltséges helyekre elsősorban legfelsőbb helyen javaslatba hoztam.

Hogy az első sorban kijelöltek között keletkező hiányok pótolhatók legyenek, a díjmentes és féldíjmentes helyekre másodsorban is jelöltettek ki kellő számban igényjogosult ifjak.

A törvény azon rendelkezésének, hogy a díjmentes államköltséges helyekre horvát-szlavonországi illetőségű ifjak is aránylagos számban vétessenek fel, ezúttal eleget nem tehettem, mert a jelentkező egy ily ifju elégtelen tanulmányi előmenetele miatt felvételre kijelölhető nem volt.

A díjmentes államköltséges helyekre elsősorban kijelöltek közül kettő testileg alkalmatlannak találtatott, kettő pedig a felvételi vizsgáról elutasittatott, mely hiány a másodsorban kijelöltek behivása által pótoltatott.

A féldíjmentes és fizetéses helyekre elsősorban kijelölt 10 pályázó közül: kettő a felvételi vizsgán nem felelt meg, egy testileg alkalmatlannak találtatott, mely hiány — miután a féldíjmentes helyekre másodsorban kijelöltek behivása által csak részben volt pótolható és ily helyekre összesen csak 9 ifju volt felvehető, — a törvény értelmében, a díjmentes helyre a másodsorban kijelöltek közül pótoltatott.

Az alapitványos helyekre elsősorban bemutatott 20 ifju közül: egy a honvéd főreáliskola II. évfolyamába mutattatott be, három testileg alkalmatlannak találtatott, 5 pedig a felvételi vizsgán nem felelt meg. — Az igy keletkezett hiány igényjogosult pályázók hiányában csak részben volt pótolható s alapitványos helyre 20 helyett csak 18 ifju volt felvehető, minélfogva a törvényileg megállapitott létszám kiegészitésére, szintén a díjmentes helyekre feles számmal folyamodó és másodsorban kijelölt ifjak hivattak be.

Ezek szerint a honvéd-főreáliskola I. évfolyamában az 1897. évi XXIII. törvényczikk által rendszeresitett helyek mind betöltettek, és pedig felvétetett:

díjmentes államköltséges helyre . . .	23,
féldíjmentes államköltséges helyre . .	8,
fizetéses helyre	1,
alapitványos helyre	18,
összesen . .	50 ifjú.

Ezeken kivül a honvéd-főreáliskola II. évfolyamába a fentebb emlitett egy alapitványos növendéken kivül, még egy növendék vétetett fel, — egy idő előtt megüresedett díjmentes helyre.

III. Honvéd-hadapródiskolák.

Az ezen tanintézetbe évenkint felveendő 100—100 növendék eltartásának és kiképzésének költségei az állami költségvetést, illetőleg a honvédelmi tárczát terhelik és a növendékekért csak az évi tandíj fizetendő.

Oly alapitványos hely, a melyre felvett növendék tandíja és zsebpénze az alapitvány kamatjövedelméből fedeztetik, az 1902/1903. tanévre 33 állott rendelkezésre, minélfogva 167 tandíjfizetéses hely volt betöltendő.

Ezen utóbbi helyek elnyeréseért a pályázati határidő lejártáig 402 kérvény érkezett be hozzám.

Az előirányzott 33 alapitványos hely közül azonban 9 a honvéd-hadapródiskolában már benlévő ifjunak adományoztatván, három alapitványos hely pedig az azokra bemutatott ifjak fel nem vétele és más arra igényjogosult pályázók hiánya miatt betöltetlenül maradván, alapitványos helyen az I. évfolyamban csak 21 ifju volt elhelyezhető, minélfogva tandíjfizetéses helyre 179 ifju volt első sorban kijelölendő.

A pályázó ifjak közül tanulmányi előmenetelöket tekintve, a legérdemesebbek felvételre általam első sorban jelöltettek ki. A beállható hiányok pótlására pedig másodsorban is jelöltettek ki nagyobb számmal pályázók.

A tandíjfizetéses helyekre első sorban kijelölt ifjak közül 7 visszalépett, 20 testileg alkalmatlannak találtatott, 19 a felvételi vizsgán nem felelt meg. Az ekként keletkezett hiány a másodsorban kijelölteknek sorrendszerinti behivása által csak részben pótoltatott, a mennyiben a pécsi honvéd-hadapródiskolába az összes másodsoros jelölteknek felvételi vizsgára behivása daczára, összesen csak 99 ifju volt felvehető

Az alapitványos helyekre első sorban bemutatott ifjak közül: 3 testileg alkalmatlannak találtatott, 6 a felvételi vizsgán nem felelt meg, mely hiány azonban a másodsorban bemutatottak behivása által pótoltatott.

Ennélfogva a honvéd-hadapródiskolákba felvétetett:

tandíjfizetéses helyre	178 ifjú,
alapitványos helyre	21 »
Összesen . . .	199 ifjú.

Végül van szerencsém a Ludovika általános alap és a honvéd-nevelő- és képzőintézeti alapitványoknak tőke- és kamatálladékára vonatkozó alábbi adatokat is a tisztelt Képviselőház tudomására hozni és pedig:

I. A Ludovika általános alaptőke álladéka volt az 1901. év végén	2,923.111 K 53 f.
ugyanezen alap 1901. évi tiszta jövedelme	138.171 K 05 f.
II. A honvéd nevelő- és képző-intézeti alapitványoknak vagyona volt az 1901. év végén	5,343.468 K 85 f.
ugyanezen alapitványok 1901. évi tiszta jövedelme .	279.508 K 87 f.

A Ludovika általános alap tiszta jövedelménél az előző 1900. évhez képest mutatkozó csökkenés, az alap künnlevő kölcsönei törlesztési részleteinek kisebb kamatozású állami értékpapirokba történt fektetése következtében állott elő.

Az alapitványok tőkeálladékának az előző 1900. évhez képest mutatkozó növekedése az 1901. év folyamán befizetett alapitványi tőkékből, kamatfeleslegekből és értékpapir-vásárlásoknál elért névérték-szaporulatból állott elő, — a jövedelmi többlet pedig ezen tőkeszaporulatnak természetes következménye.

Budapesten, 1902. évi november hó 19-én.

Beadja:

Báró Fejérváry Géza *s. k.*,
m. kir. honvédelmi minister.

359. szám.

(28. ülés, 423. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház igazoló bizottságának, a főrendek jegyzékének kiigazitásáról.

A bizottság tiszteletteljesen javasolja, hogy miután a m. kir. belügyminister urtól beérkezett 25.369/I. *a)* számú átirat szerint Ő császári és apostoli királyi Felsége mult február hó 3-ról kelt legfelső elhatározásával dr. Letics György gör. kel. szerb érseki udvari archimandrita és theologiai tanárnak a karlóczai gör. kel. püspöki zsinat által temesvári gör. kel. szerb püspökké történt megválasztatását legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott, nevét a főrendek jegyzékébe beiktatni méltóztassék; ellenben Bécsben folyó évi márczius 14-én elhalálozott herczeg Windisch-Grätz Lajos és Nagylózson folyó hó 13-án elhalt báró Solymosy László örökös főrendiházi tagok neveit a főrendek jegyzékéből törölni.

Végül országgyülési képviselővé megválasztott és igazolt gróf Benyovszky Rezső főrendiházi tag neve mellé e jelzőt: »képviselő« a főrendek jegyzékébe felvenni méltóztassék.

Budapesten, 1904. évi márczius hó 23-án.

Daruváry Alajos s. k.,
bizottsági elnök.

Báró Rudnyánszky József s. k.,
bizottsági h. jegyző.

360. szám.

(28. ülés, 424. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentés,

a főrendiház pénzügyi bizottságának „az 1904. év első hat hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról“ szóló törvényjavaslat tárgyában.

A tárgyalás alatt levő törvényjavaslat felhatalmazást tartalmaz a kormány részére az iránt, hogy az 1903. évi május hó 1-től az 1904. évi állami költségvetésről szóló törvény életbeléptéig, de legtovább a folyó évi junius hó végéig az 1902. évi állami költségvetésről szóló 1902. évi XII. t.-cz., illetőleg az esetleg megalkotandó 1903. évi állami költségvetésről szóló törvény határozatai mellett az állami kiadásokat fedezhesse és a közjövedelmeket beszedhesse.

Miután ennek a felhatalmazásnak megadása véget vet annak az alkotmányjogi szempontból legalább is aggályos, közgazdasági és pénzügyi tekintetekből pedig kiszámithatlan károkat előidézett állapotnak, hogy még az államháztartás rendes vitelének fennakadás nélkül biztositása iránt sem áll fenn semminemű törvényes intézkedés, a kérdéses törvényjavaslatban czélzott felhatalmazás megadásához készséggel járulunk.

De elfogadandónak tartjuk a törvényjavaslatnak azon részét is, mely a kormánynak a felmentést megadni inditványozza azért, hogy az 1903. évi május 1-től jelen törvény életbelépteig az állami kiadások fedezéséről és a közjövedelmek beszedéséről intézkedett és pedig már abból az okból is, mert az előidézett amúgy is súlyos bonyodalmak még károsabb következményeit csakis igy lehetett elháritani.

Figyelemmel ezek mellett arra, hogy a törvényjavaslatban arról is van gondoskodva, hogy az 1903. évi május 1-től a folyó év második negyedéig — vagyis abból az időből, melyben az adók beszedésére törvényes felhatalmazás nem állott fenn — származó adóhátralékok törlesztésére az adókötelesek kamatmentes fizetési halasztást nyerhessenek, tisztelettel ajánljuk a szóban forgó törvényjavaslat változatlan elfogadását, mert igy az nemcsak a méltányosság, hanem az adózók fizetési képességének lehető kimélése iránt fenforgó követelmények kielégitésére is kellő alapot ad.

Budapest, 1904. évi márczius hó 21-én.

Dr. Samassa József s. k.,
bizottsági elnök.

Br. Rudnyászky József s. k.
bizottsági jegyző.

361. szám.

(28. ülés, 425. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának „az 1889. évi VI. t.-czikk 14. §-a, valamint az 1890. évi V. t.-czikk 3. §-a rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség számára megállapitott ujonczjutalék mennyiségének az 1904. év végéig való fentartásáról“ szóló törvényjavaslat tárgyában.

A tárgyalás alatt levő törvényjavaslat azt az ujonczjutalékot, mely 1903. évre megállapittatott, az 1904. évre is változatlanul fentartani czélozza. Figyelemmel erre, a bizottság hozzájárul a kérdéses törvényjavaslathoz és annak változatlan elfogadását tiszteletteljesen ajánlja azzal, hogy a törvényjavaslat gondoskodik arról, hogy ennek az ujonczjutaléknak fentartása, avagy megváltoztatása iránt még az 1904. év folyamán megfelelő javaslat terjesztessék a törvényhozás elé.

Budapesten, 1904. évi márczius hó 23-án.

Szabó Miklós *s. k.,*
bizotts. h. elnök.

Báró Rudnyánszky József *s. k.,*
bizotts. h. jegyző.

362. szám.

(28. ülés, 426. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának az 1904. évi ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

A tárgyalás alatt levő törvényjavaslat az 1904. évre megállapitott ujonczjutalék megajánlására nézve tartalmazván az igényelt intézkedéseket, a bizottság tisztelettel ajánlja, hogy azt a főrendiház úgy általánosságban, mint részleteiben változatlanul fogadja el.

Budapesten, 1904. márczius hó 23-án.

Szabó Miklós s. k.,
bizottsági h. elnök.

Báró Rudnyánszky József s. k.,
bizottsági h. jegyző.

363. szám.

(28. ülés, 427. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának az 1902. és 1903. évben tényleges szolgálatban állott közös hadseregbeli és honvéd egyévi önkéntesek tiszti vizsgájának eredménye, az 1902/1903. szolgálati év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredeiben és a m. kir. honvédségnél előfordult öngyilkossági esetek és végül az 1902. évi november 1-től 1903. évi október 31-ig a cs. és kir. közös hadseregtől a m. kir. honvédség tényleges állományába történt tiszti áthelyezésekről a m. kir. honvédelmi minister által az országgyűléshez beadott jelentéseire hozott 4332. számú képviselőházi határozatról.

A bizottság tárgyalván a képviselőház által hozott idézett számú határozatot, miután a jelentésekben foglaltak ellen nincs észrevétele, tisztelettel javasolja, hogy a főrendiház a jelentéseket maga részéről is tudomásul véve, a képviselőház által közlött, 4332. számú határozatot emelje országos határozattá.

Budapesten, 1904. évi márczius hó 23-án.

Szabó Miklós *s. k.,*
bizottsági h. elnök.

Báró Rudnyánszky József *s. k.,*
bizottsági h. jegyző.

364. szám.

(29. ülés, 429/1. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 23-án tartott 408-ik ülésének jegyzőkönyvvéből.

4364. Napirend szerint következik a Magyarország és Horvát—Szlavon—Dalmátországok, között létrejött pénzügyi egyezmény beczikkelyezéséről szóló 1889. évi XL. t.-cz. hatályának meghosszabbitásáról szóló törvényjavaslat.

Elnök a vitát bezárja és felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául, igen, vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Következik a részletes tárgyalás.

Elnök felteszi a kérdést: elgadja-e a ház a törvényjavaslat czímét, igen, vagy nem?

A ház a czímet elfogadja.

Következik az 1. §.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja e a ház az 1. §-t eredeti szövegében, igen, vagy nem?

A ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással az 1. §-t eredeti szövegében fogadja el.

Következik a 2. §. tárgyalása.

Lukács László pénzügyminister a következő inditványt nyujtja be:

Módositás:

A Magyarország és Horvát—Szlavon—Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény beczikkelyezéséről szóló 1889. évi XL. t.-cz. hatályának ujabbi meghosszabitásáról szóló törvényjavaslat 2. §-ához:

Az eredeti szöveg helyett a következő szöveg vétessék fel: 2. §. Ez a törvény kihirdetése napján lép hatályba és érvényét veszti, mihelyt a Magyarország és Horvát—Szlavon-Dalmátországok közötti végleges pénzügyi egyezmény törvényerőre emelkedik. Mindazok az intézkedések, a melyek az 1889 : XL. t.-czikkbe beczikkelyezett pénzügyi egyezménynek megfelelően 1904. évi január hó 1. óta tétettek, jóváhagyattak.

A jelen törvény végrehajtásával a pénzügyiminister bizatik meg.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a 2. §-t eredeti szövegben, igen, vagy nem?

A ház a 2. §-t eredeti szövegében nem fogadja el.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház Lukács László pénzügyminiszternek a 2. §-ban beadott módositását, igen, vagy nem?

A ház Lukács László pénzügyminister módositását elfogadja

Napirend szerint következik a törvényjavaslatnak harmadszori olvasása.

A ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadja és azt alkotmányos tárgyalás és szives hozzájárulás végett a főrendiháznak átküldetni rendeli.

Szőts Pál s. k.,
a képviselőház jegyzője.

1-ső melléklet a 364. számú irományhoz.

Törvényjavaslat,

a Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény beczikkelyezéséről szóló 1889. évi XL. törvényczikk hatályának ujabbi meghosszabbitásáról.

1. §.

A Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény beczikkelyezéséről szóló 1889. évi XL. törvényczikknek hatálya az 1902. évi XXV. törvényczikk 1. §-ában megállapitott határidőn túl még egy további évre, vagyis 1904. évi január hó 1-jétől deczember hó végéig meghosszabbittatik azzal a kiegészitéssel, hogy Horvát-Szlavonországok 1904. évi beligazgatási szükségletének az a része, a mely ez országok bevételeiből az erre a szükségletre az 1889. évi XL. törvényczikk határozatai szerint eső hányadot meghaladja, a magyar korona országainak pénztárából a végleges pénzügyi egyezménynél (2. §) leendő elszámolás fentartása mellett fog fedeztetni

2. §.

Ez a törvény kihirdetése napján lép hatályba és érvényét veszti, mihelyt a Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok közötti végleges pénzügyi egyezmény törvényerőre emelkedik. Mindazok az intézkedések, a melyek az 1889 : XL. törvényczikkel beczikkelyezett pénzügyi egyezménynek megfelelően 1904. évi január hó 1-e óta tétettek, jóváhagyatnak.

A jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

Szőts Pál *s. k.*,
a képviselőház jegyzője.

2-ik melléklet a 364. számú irományhoz.

Indokolás,

„a Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény beczikkelyezéséről szóló 1889. évi XL. törvényczikk hatályának ujabbi meghosszabbitásáról" szóló törvényjavaslathoz.

Az 1903. év végéhez közeledik és a Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között létrejött pénzügyi egyezmény beczikkelyezéséről szóló 1889. évi XL. törvényczikknek a hatálya, a mely az 1902. évi XXV. t.-cz. határozatai szerint a folyó év végével meghosszabbittatott, le fog járni a nélkül, hogy ez időpontig a pénzügyi egyezmény megujitására vonatkozó tárgyalások befejezhetők lennének és a törvényhozás a megujitás iránt határozhatna.

Ily körülmények között ezuttal sem tehetünk egyebet, mint hogy az ügyet ismét ideiglenesen és pedig akkép rendezzük, hogy a ma érvényes pénzügyi egyezménynek több izben már meghosszabbitott és az év végén lejáró hatályát még egy további évre kiterjesszük.

Figyelemmel azonban arra, hogy más rendelkezés hiányában Horvát-Szlavonországokkal való pénzügyi viszonyainkat immár 1898. óta folyton ideiglenesen szabályozhattuk, hogy ez országok pénzügyi viszonyai az ideiglenes szabályozás tartama alatt, főleg a fogyasztási adókra vonatkozó törvényhozás hatása folytán, mindinkább kedvezőtlenekké váltak, fölmerült annak szüksége, hogy egyuttal átmenetileg a horvát-szlavon autonom háztartás szükségleteinek fedezése iránt is intézkedjünk.

A ma érvényes pénzügyi egyezmény hatályának tartama alatt ez országok pénzügyi viszonyai akkép alakultak, hogy ennek a tartamnak első éveiben ez országok közjövedelmeinek a beligazgatási szükségletre eső része ezt a szükségletet meghaladta.

Az ekkép keletkezett többletek a törvény szerint Horvát-Szlavonországokat illetvén, a későbbi években, a midőn a beligazgatási szükségletre fordítható közjövedelmek az autonom kiadásokat többé nem fedezhették, a mindenkori hiányok czéljaira fordittattak. Majd ezeknek a tartalékoknak felhasználása után, 1899-től kezdve állandó hiányok (1899-ben 279.828, 1900-ban 1,423.150, 1901-ben 1,909.304 K) támadtak, a melyek keletkezését a fogyasztási adók terén alkotott ujabb törvényeink hatása ez országok bevételeire fokozta és siettette.

Igy állott elő fokozatosan az a helyzet, hogy Horvát-Szlavonországoknak 1904-re szóló autonom költségvetésében, daczára annak, hogy a beligazgatási

szükséglet előirányzása, minden terjeszkedés nélkül, a tényleges eredmények figyelembevétele mellett történt, végeredményében kereken 3,008.000 korona oly szükségletet tüntet fel, a melyet ezeknek az országoknak a ma érvényes pénzügyi egyezmény szerint a beligazgatási szükséglet fedezésére forditható része nem fedez.

Hasonló állapot bekövetkezésének esetére törvényeink semmiféle határozatot nem tartalmaznak.

Horvát-Szlavonországoknak a mai alkotmányjogi helyzet szerint semmi oly bevételi forrása, a melyből ezt a hiányt pótolhatná, nem áll rendelkezésére, mert belügyi szükségleteik tekintetében, jelentéktelen autonom bevételeiktől eltekintve, más jövedelmi forrásaik nincsenek, mint a melyeket részükre a pénzügyi egyezmény kijelöl.

A fönnebb számjelzett összegre nézve tisztelettel megjegyzem, hogy az maximálisnak tekintendő, mert egyfelől a beligazgatási költségvetés a való szükséglet alapján készült, másfelől az előirányzott hiány számszerűen úgy állott elő, hogy a horvát-szlavon közjövedelmeknek a beligazgatási szükségletre forditható része három évi (1900., 1901. és 1902.) átlag alapján irányoztatott elő, az 1902-iki eredmények azonban ennél az átlagnál valamivel kedvezőbbek.

A kormány, figyelemmel az új pénzügyi egyezmény megkötése iránt folyamatban levő tárgyalások eddigi eredményeire, abban a nézetben van, hogy a most javasolt intézkedés gyakorlati alkalmazására nem kerül a sor, mert a végleges egyezmény a jövő év folyamán minden valószinűség szerint meg lesz köthető. A most emlitett tárgyalások eddigi menetéből továbbá a kormány azt a véleményt meriti, hogy az új egyezményben, főleg a fogyasztási adójövedelmek mikénti elszámolásának kérdésében Horvát-Szlavonországok igényei méltányos elbirálásban fognak részesülni, a mi által ez országok pénzügyei rendezhetők lesznek.

Hozzájárul ehhez az, hogy úgy az állami költségvetés, mint Horvát-Szlavonországok költségvetése az 1904 iki esztendőre még ez év folyamán, tehát a végleges pénzügyi egyezmény megkötése előtt állitandó össze. Mivel pedig Horvát-Szlavonországok költségvetése nem állapitható meg a nélkül, hogy a fentiek szerint előálló hiány fedezete ki ne jelöltetnék és mivel másrészt az állami költségvetés realitása is megkivánja, hogy Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete czímén oly összeg irányoztassék elő, a mely a való szükségletnek megfelel, az előadottak alapján azt javasolja a kormány, hogy Horvát-Szlavonországok 1904. évi beligazgatási szükségletének az a része, a mely ez országok bevételeiből erre a szükségletre a törvény szerint forditható hányadot meghaladja, a közös pénztárból fedeztessék, azzal a fentartással azonban, hogy a végleges pénzügyi egyezmény megkötése alkalmából az ezen az alapon kifizetett összeg elszámolás tárgyát képezze.

Budapest, 1903. évi deczember hó 17-én.

Lukács László *s. k.,*
m. kir. pénzügyminister.

365. szám.

(29. ülés, 429/2. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi márczius hó 24. és 26-án tartott 409. és 410-ik üléseinek jegyzőkönyveiből.

Napirend szerint következik, a szolgálati biztositékok megszüntetéséről szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául, igen, vagy nem?

A ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja.

Következik a részletes tárgyalás.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a törvényjavaslat czímét, igen, vagy nem?

A ház a czímet elfogadja.

Következik az 1. §. tárgyalása.

Elnök felteszi a kédést: elfogadja-e a ház az 1. §-t, igen, vagy nem?

A ház az 1. §-t elfogadja.

Következik a 2. §. tárgyalása.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a 2. §-t, igen, vagy nem?

A ház a 2. §-t elfogadja.

Következik a 3. §. tárgyalása.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a 3. §-t, igen, vagy nem?

A ház a 3. §-t elfogadja.

Következik a 4. §. tárgyalása.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház a 4. §-t, igen, vagy nem?

A ház a 4. §-t elfogadja.

Következik az 5. §. tárgyalása.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház az 5. §-t, igen, vagy nem?

A ház az 5. §-t elfogadja.

Következik a 6. §. tárgyalása.

Elnök felteszi a kérdést: elfogadja-e a ház az 6. §-t igen, vagy nem?

A ház a 6. §-t elfogadja.

Napirend szerint következik a törvényjavaslatnak harmadszori olvasása.

A ház felállás és ülvemaradás utján megejtett szavazással a törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadja és azt alkotmányos tárgyalás és szives hozzájárulás végett a főrendiházhoz átküldetni rendeli.

Szőts Pál *s. k.,*
a képviselőház jegyzője.

1-ső melléklet a 365. számú irományhoz.

Törvényjavaslat,

a szolgálati biztositékok megszüntetéséről.

1. §.

A pénz-, anyag- vagy egyéb értékek kezelésével és a kezelés közvetlen ellenőrzésével megbizott állami alkalmazottaknak az 1897. évi XX. törvényczikk 53-ik §-ában megállapitott az a kötelezettsége, hogy a számadásaikból származható téritmények fedezésére szolgálati biztositékot tartoznak letenni, a jelen törvény hatálybaléptével megszünik.

2. §.

A m. kir. zálogházaknál alkalmazott becsüsöknek biztositék letételére vonatkozó kötelezettségét jelen törvény nem érinti.

3. §.

A letett szolgálati biztositékok jelen törvény életbelépte napjától számitandó legfeljebb öt év alatt a biztositéki kötelék alul feloldandók.

A visszafizetés módozatait a pénzügyminister rendeleti úton állapitja meg.

A visszafizetés időpontjáig jogérvényesen megállapitott téritmények fedezésére azonban a letett szolgálati biztositékok bármikor egészben vagy részben igénybe vehetők.

4. §.

Felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy a készpénzbiztositéki alapból az 1892. évi XXVII. törvényczikk alapján az országos gyüjtőfogház létesitésére felvett 2,800.000 K, az 1899. évi XXVI. törvényczikk alapján az igazságügyi palota felépitésére felvett 4,910,000 K, törvénykezési épitkezések czéljaira az 1902. évi XII. törvényczikk alapján felvett 6,000.000 K, végül országos határozat alapján a m. kir. földtani intézet felépitésére felvett 798.599 K 68 f kölcsönöknek a jelen törvény életbelépte napján törlesztetlen részeit, az előző szakasz értelmében eszközlendő visszafizetések arányában a kormány kezelése alatt álló más alapokra engedményezhesse és ezzel az engedménynyel kapcsolatban a szükséges további intézkedéseket meglehesse.

5. §.

A 3-ik §. értelmében visszafizetendő biztositékok folyósitása után a készpénzbiztositéki alap állagánál mutatkozó fölösleg, valamint a jogosultak által az elévülési határidőn belül fel nem vett biztositékok és kamatok, a vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái segélyezésére szánt és a pénzügyminister kezelése alatt álló alap vagyonának gyarapitására forditandók.

6. §.

Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe, végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

Budapest, 1903. évi márczius hó 20-án.

Szőts Pál s. k.,
a képviselőházi jegyzője.

2-ik melléklet a 365. számú irományhoz.

Indokolás,

„a szolgálati biztositékok megszüntetéséről" szóló törvényjavaslathoz.

A pénz-, anyag- vagy egyéb értekek kezelésével s a kezelés közvetlen ellenőrzésével megbizott állami közegeknek korábbi időkből eredő rendeleteken alapuló az a kötelezettsége, hogy a számadásaikból származható téritmények fedezésére szolgálati biztositékot tartoznak letenni, legutóbb az állami számvitelről szóló 1897. évi XX. törvényczikk 53-ik és a következő szakaszaiban, valamint e törvényczikk végrehajtása iránt kiadott utasitás ide vonatkozó részében nyert részletes szabályozást.

A szolgálati biztositék a most idézett törvényes határozatok szerint, az illető tisztviselő mindenkori fizetéseinek $^2/_3$-ában van megállapitva és a szolgálat megkezdése előtt készpénzben teendő le; indokolt kérelem esetén azonban havi részletekben is lefizethető.

Az ekként letett biztositékokat az állam készpénzbiztositéki alap elnevezés alatt kezeli. azok gyümölcsöztetéséről gondoskodik, s a letevőknek kamatot fizet; a kamatláb 1893. év julius 1-je óta 4%.

A készpénzbiztositéki alap állaga, melyben az állammal szerződéses viszonyban álló postamesterek, postaszállitók, gyüjtők és ügynökök biztositékai, valamint a hirlapbiztositékok is benfoglaltatnak, 1902. év végén 9,523.329 K 74 f. volt; ebből az összegből a pénz-, anyag vagy egyéb értékek kezelésével megbizott tisztviselők biztositékára kerek összegben 6,300.000 K. esik.

A szolgálati biztositékok rendeltetése mindenkor főleg az volt, hogy az állami vagyon kezelésével megbizott állami közegeknek — tévedéseiből vagy rosszhiszemű eljárásából eredő hiányok megtéritése czéljából, oly vagyon álljon rendelkezésre. a melylyel szemben a kincstár kártéritési igényeit, minden különleges eljárás mellőzésével — érvényesithesse és kielégithesse.

A pénz- és értékforgalom állandó növekedése, valamint az a körülmény, hogy az egyes tisztviselők által letett biztositék összege az általuk kezelt állami vagyon értékével arányban nem áll, továbbá az utolsó tiz év adataival igazolt az a tapasztalat, hogy az állami vagyonrészek kezelésével megbizott tisztviselők biztositékaival szemben átlag évenkint csak 11.000 K erejéig érvényesittetett a megtéritési kötelezettség; végül az a körülmény, hogy az érvényben levő szolgálati szabályok

ide vonatkozó rendelkezései alapján a szolgálati viszonyból származó kincstári követelések biztositása és behajtása végett az államtisztviselők fizetéséből az illető közigazgatási hatóság által, birósági eljárás nélkül levonások eszközölhetők: a szolgálati biztositékok eredeti jelentőségének értékét mindinkább leszállitják és az azok megszüntetését czélzó kivánságokat támogatják.

A jelen törvényjavaslatban tervezett megszüntetésből az államkincstárra káros következmények alig keletkezhetnek, mert, miként a fentiekben jeleztetett, a szolgálati biztositék követelése az államkincstárra nézve anyagi jelentőséggel már alig bir, viszont a letevő tisztviselővel szemben annak erkölcsi hatása nem olyan mérvü, mely a további fentartást indokolttá tenné.

Az állami értékek kezelésével megbizott tisztviselők eddigi működéséből, valamint a tudomásra jutott hütlen kezelési esetek körülményeinek mérlegeléséből ugyanis arra az egyezményre jutunk, hogy a biztositék letételének kötelezettsége egymagában az államkincstár érdekeinek megóvására nem elegendő, továbbá, hogy a biztositék letételének tulajdonitott az a hatás, hogy a biztositék elvesztésének lehetősége az illető tisztviselőket nagyobb éberségre és gondosságra serkenti és a hütlen kezelés eseteit is csökkentené vagy megakadályozná, a gyakorlatban beigazolást nem nyert. Még inkább csökkentette a biztositékoknak ezt a jelentőségét az utóbbi időkben mind gyakoriabbá vált az az eljárás, mely szerint a követelt biztositékot nem maga az illető tisztviselő, hanem helyette — a tőke tulajdon- és a kamatélvezeti jog fentartásával — egy pénzintézet teszi le, s igy a biztositék elvesztésének az esélye magára az illető tisztviselőre nézve közvetlenül nem is birhat oly befolyással, mintha a biztositék saját tulajdonát képezné.

Sokkal hathatósabb eszközök állanak rendelkezésre a hütlen kezelés megakadályozására a tisztviselők felelősség- és kötelesség-érzetének az ellenőrzés minél gyakoribb és beható gyakorlása útján való fejlesztésében, valamint azokban a joghátrányokban, melyek a hütlen kezelésben bünösnek talált tisztviselőt és hozzátartozóit az érvényben lévő törvények rendelkezései értelmében az állami ellátás szempontjából érhetik.

Az államkincstár szempontjából még bátorkodom arra a körülményre is utalni, hogy az ez idő szerint letett biztositékok kezelése, az azok után félévenkint kifizetendő kamatok megállapitása, a benyujtott nyugták számfejtése, stb. a pénzügyministerium központi számvevőségénél állandóan 5, a magyar kir. központi állampénztárnál 1 tisztviselőt foglalkoztat, a kiknek évi illetményei meghaladják azt az összeget, mely eddig a fent ismertetett adatok szerint évi átlagban a felmerült károk fedezésére a letett biztositékokból levonatott. A törvényjavaslat törvényerőre emelkedése és teljes végrehajtása után, ez a munka megszünvén, az emlitett állások előreláthatólag megszüntethetők lesznek; ezenfelül bizonyos mérvü munkakönyebbülés fog a külső hatóságoknál is mutatkozni, a hol a biztositékoknak a zár alóli feloldásával járó s többnyire évekig elhuzodó tárgyalások meg fognak szünni.

Végül az érdekelt tisztviselők szempontjából tekintve a biztositék letételének kötelezettségét, nem szenved kétséget, hogy az különösen a szolgálat megkezdésének időpontjában, midőn a biztositék összege aránylag legnagyobb, s azokra a tisztviselőkre, kik e czélra felhasználható magánvagyonnal nem rendelkeznek, súlyos teherként nehezedik; de ezenkivül a szolgálat további folyamán a magasabb fizetésbe jutás eseteiben ez a kötelezettség legalább is egy év tartamára a fizetéstöbblet tényleges élvezetét kizárja, mert a mindenkori többlet $^1/_3$-ad része szolgálati díj czimén vonatik le, $^2/_3$-ad része pedig a biztositék megfelelő kiegészitésére forditandó A szolgálati biztositék letételének megszüntetésével ez utóbbi levonás szüksége nem fog beállni, az ebbe az ágazatba tartozó tisztviselők,

már kinevezést vagy előléptetést követő évben a mindenkori többlet $^{2}/_{3}$-ának élvezetébe jutnak, s igy a tervezett intézkedés az állami tisztviselők jelentékeny számának anyagi helyzetét az eddigi állapottal szemközt érezhetően megjavitaná.

Mindezeknek a körülményeknek mérlegelése után, valamint figyelembe véve azt is, hogy a legtöbb európai állam az utóbbi időben a szolgálati biztosíték letételének kötelezettségét megszüntette, s hogy Ausztriában az erre vonatkozó törvényjavaslat alkotmányos tárgyalás végett már benyujtatott, a kormány arra a meggyőződésre jutott, hogy nálunk a szolgálati biztosíték további fentartására különleges okok nem forognak fenn, s ehhez képest bátorkodom jelen törvényjavaslatot előterjeszteni.

Ezeknek előrebocsátása után áttérek a törvényjavaslat rendelkezéseinek részletes indokolására.

A javaslat 1. §-ában foglalt általános rendelkezés megszünteti az 1897. évi XX. törvényczikk 53. §-ában megállapitott azt a kötelezettséget, mely szerint a pénz-, anyag- vagy egyéb értékek kezelésével és a kezelés közvetlen ellenőrzésével megbizott állami alkalmazottak szolgálati biztositékot tartoznak letenni.

Azok után, a miket a javaslatnak általános indokolásában erre vonatkozólag előadni szerencsém volt, e szakasz bővebb indokolást nem igényel; s csak azt jegyzem meg, hogy mivel a jelenleg fennálló kötelezettség bármely időpontban megszüntethető, az érdekelt tisztviselők szempontjából kivánatos, hogy a javaslatba hozott könnyitések minél előbb valósuljanak meg. Ezért bátorkodom javasolni, hogy a biztositék letételének kötelezettsége a törvény hatályba léptének napjával, a mely a 6. §. szerint a törvény kihirdetése napjával esnék össze, szüntettessék meg.

A javaslat 2-ik §-a kivételes intézkedéseket tartalmaz, a mennyiben a m. kir. zálogházaknál alkalmazott becsüsök biztositék-kötelezettségét továbbra is fentartja, mely kivételes intézkedés az emlitett alkalmazottak különleges szolgálati viszonyaiban találja indokolását.

A zálogházi becsüsök által leteendő biztositék mérve jelenleg is a többi tisztviselőkre nézve kötelező szabályoktól eltérőleg van megállapitva, a mennyiben évi fizetésüknek nem $^{2}/_{3}$ részét, hanem fizetésüknek kétszeresét teszik le biztositékképen. Oka ennek az, hogy a becsüsök hivatásuk teljesitése közben leginkább vannak tévedéseknek kitéve, a mennyiben ők állapitják meg az elzálogositandó tárgyak becsértékét, illetve azt, hogy mily összegü kölcsönt lehet az illető tárgyra adni. Minthogy pedig gyakoriak az oly esetek, hogy az elzálogositott tárgy nem váltatik ki, s ennek következtében árverésen értékesitendő, gondoskodni kell arról, hogy a helytelen vagy túlmagas becslésből az intézetet károsodás ne érhesse. Erre a czélra szolgál a becsüsök biztositéka, melyből az árverésen befolyt vételár és kölcsönösszeg között netán mutatkozó különbözet megtéríttetik s mely biztositéknak megszüntetése a most ismertetett különleges viszonyokat figyelembe véve, nem volna indokolt.

A javaslat 3-ik §-a a letett biztositékok visszafizetése iránt rendelkezik, s a visszafizetések lebonyolitására öt évi határidőt szab ki. A visszafizetés módozatainak részletes megállapitását magába a törvénybe felvenni nem lévén czélszerű, egyúttal felhatalmazást kérek arra is, hogy a visszafizetés módozatait rendeleti úton állapithassam meg.

A 4-ik §. azokat a rendelkezéseket tartalmazza, melyek a végből szükségesek, hogy a készpénzbiztositéki alapnak ez idő szerint épitési kölcsönök engedélyezése következtében hosszabb időre lekötött vagyona ismét folyósitható és a fokozatosan feloldandó biztositékok visszafizetésére legyen felhasználható.

A 4-ik §-ban elősorolt épitkezések az u. n. készpénzbiztositéki alapból adott kölcsönök útján létesittettek, mely kölcsönök 50 év alatt az állami költségvetésbe felveendő kamat- és tőketörlesztési részletekkel visszafizetendők.

A törvényhozási úton engedélyezett kölcsönök összege 14,508.599 K 66 f-t tett, minthogy azonban a készpénzbiztositéki alap állaga ennél az összegnél kisebb volt, a még szükséges összegek az alapnak a pénztári készletekből előlegeztettek, mely előlegek után az alap a pénztári készleteknek ugyanoly kamatot fizet, mint a milyen őt a kölcsönökre nézve megállapitott törlesztési terv szerint megilleti.

Az alap ily természetű tartozása az 1902. év végén 3,520.000 K-t tett.

Minthogy a javaslat törvényerőre emelkedése esetén a letett biztositékok a zár alul feloldandók és visszafizetendők, egyúttal gondoskodni kell arról is, hogy az e czélra szükséges összegek az elrendelt visszafizetések arányában készpénzben rendelkezésre is álljanak, mivel pedig az épitkezési kölcsönökbe fektetett összegeknek egyszerre, vagy a biztositékok visszafizetésére meghatározott s aránylag rövid időn belül való törlesztése csak az állami költségvetésnek jelentékeny megterheltetésével volna keresztülvezethető, felhatalmazást kérek arra, hogy az emlitett kölcsönöknek a törvény életbelépte napján törlesztetlenül maradt részeit a kormány kezelése alatt álló valamelyik más alapra engedményezhessem, mely felhatalmazás megadása esetén lehetővé fog válni egyfelől az, hogy a készpénzbiztositéki alap lekötött vagyona ismét folyóvá lesz, másfelől hogy az átvevő alapra utalt kölcsönmaradványok az eredetileg megállapitott törlesztési feltételek mellett — tehát az állami költségvetés újabb megterheltetése nélkül — törlesztessenek.

Felhatalmazást kérek továbbá arra is, hogy a tervezett engedményezéssel kapcsolatos további intézkedéseket is megtehessem. Ez a felhatalmazás azért szükséges, mert számolnom kell azzal az eshetőséggel is, hogy az átvevő alap az átvétel idejében a szükséges készpénzzel nem rendelkezik, s hogy annak beszerzése végett az illető alap értékpapirjainak értékesitése fog szükségessé válni. Minthogy pedig az ilyen nagyobb mérvű értékesitésnél a pénzpiacz mindenkori helyzete figyelmen kivül nem hagyható, de azt is kerülendőnek tartanám, hogy az illető alapot az értékesités alkalmából árfolyamveszteség érje, az emlitett felhatalmazás főleg arra terjed, hogy oly esetekben, midőn az átvevő alap értékpapirjainak értékesitése bármily oknál fogva időszerűtlennek mutatkoznék, az illető alapnak a pénztári készletekből időlegesen szintén oly előleget bocsáthassak rendelkezésre, miként az a multban a készpénzbiztositéki alapnál is történt.

Szükségesnek tartom még megjegyezni, hogy előreláthatólag nem lesz szükséges az emlitett kölcsönök összes maradványait engedmény útján átruházni, mert a nem állami alkalmazottak biztositékai és a hirlapbiztositékok összege kereken 3,200.000 K-t tesz, mely összeg továbbra is amortisationalis kölcsön útján gyümölcsöztethető.

A javaslat indokolásának általános részében már felemlitettem, hogy a letett biztositékok gyümölcsöztetéséről az államkincstár gondoskodik; ez a gyümölcsöztetés addig, mig a készpénzbiztositéki alap vagyona a fentemlitett épitési kölcsönökbe nem fektettetett, főleg értékpapirok vásárlása útján történt. A régebben vásárolt értékpapirok conversiója alkalmával elért tőkenyereség valamint az alap tulajdonában volt értékpapirok eladása alkalmával jelentkezett árfolyamnyereség azt eredményezi, hogy az alap vagyonállaga a befektetett biztositékok összegét mintegy 1,900.000 Kval meghaladja, mely összeg az összes jelen törvény alapján visszafizetendő biztositékok tényleges kifizetése után szabad rendelkezésre fog állani.

Minthogy ez a fölösleg kisebb javadalmazású tisztviselők által legtöbb esetben nélkülözések árán letett biztositékok előnyös és kedvező kezeléséből kelet-

kezett, legmegfelelőbbnek tartanám, ha ez az összeg oly czélra vétetnék igénybe, mely az alap megalkotóinak, vagyis a tisztviselőknek érdekeit előmozditani volna hivatva.

Ezeket szem előtt tartva, a javaslat 5-ik §-a oly értelmü rendelkezést tartalmaz, mely szerint úgy ez a fölösleg, valamint az elévülési határidőn belül fel nem vett biztositéki tőkék és kamatok a vezetésem alatt lévő ministerium által kezelt s u. n. vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap vagyonának gyarapitására lennének forditandók.

A 6-ik §. az életbeléptetési és végrehajtási intézkedéseket tartalmazza.

Budapest, 1903. évi márczius hó 20-án.

Lukács László s. k.,
m. kir. pénzügyminister.

366. szám.

(29. ülés, 430. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendi ház pénzügyi bizottságának „az 1903. évi állami költségvetésről" szóló törvényjavaslat és annak tárgyalásával kapcsolatosan hozott képviselőházi határozatok tárgyában.

A tárgyalás alatt levő törvényjavaslattal az 1903. évre megállapittatni czélzott állami költségvetésben a rendes kiadások 996,089.580, az átmenetiek 45,776.090, a beruházásiak 40,240.752 K-val, a rendes bevételek 1.046,856.204, a rendkivüliek 37,491.270 K-val irányoztatván elő, a felesleg 2,241.052 K.

Egybevetve ezeket az adatokat az 1902. évi állami költségvetés megfelelő adataival, a rendes kiadások többlete 3,851.966, az átmenetieké 11,356.803 K, a beruházásiak kevesblete 19,968.210 K, a rendes bevételek többlete 10,930.601, a rendkivüliek kevesblete 13,636.140 K, s igy a felesleg többlete 2,053.902 K.

A rendes kiadások többlete következőleg alakul: Nagyobb a szükséglet a kabineti irodánál 1,497, az országgyülésnél 334.482, a közösügyeknél 2,719.820, a nyugdíjaknál 425.462, vasút-kamatbiztositási előlegezéseknél 13,128, a ministerelnökségnél 107.118, a Horvát-Slavon-Dalmát ministeriumnál 1,300, a pénzügyministeriumnál 1,646.675, a kereskedelemügyi ministeriumnál 8,169.292, a vallás- és közoktatásügyi ministeriumnál 2,410.614, a honvédelmi ministeriumnál 682.425 K-val, ellenben kisebb a kiadás a régi központi kormány közegei nyugdíjára 20.825, állami adósságokra 7,987.299, vasutak államositása folytán elvállalt adósságokra 2,540.543, tárczakölcsönökre 170.865, Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségleteire 401.800, a Felség személye körüli ministeriumnál 5.180, a belügyministeriumnál 1,038.131, a földmivelési ministeriumnál 361.171 és az igazságügyi ministeriumnál 132.135 K-val.

Mindenekelőtt érintve, hogy az államadósságoknál jelentkező 10,527.842 K kisebb szükséglet jobbára a conversio, a földmívelési ministerium kisebb szükséglete főleg a ménesbirtok-gazdaságok, a szőlészet és a gazdasági különböző ágazatok csekélyebb kiadásainak folyománya, a ministerelnökség nagyobb hitele a külföldön élő magyar állampolgárok nemzeti gondozásával, a belügyministeriumnál jelentkező kisebb szükséglet egyéb ágazatok nagyobb javadalmazása mellett azzal kapcsolatos, hogy a pénztári és számvevői szolgálat államosittatván, a megyék javadalmazására 1,555 424 K-val e helyt kevesebb van előirányozva, mely körülmény egyuttal megvilágitja egyéb tételek kisebb-nagyobb változása mellett azt is, miből származik a pénzügyministerium jelzett kiadási többlete. A kereskedelmi

ministerium többletéből 500.000 K az állami utakra inségi munkák czímén is, iparfejlesztésre és külkereskedelmi czélokra 503.000, posta, távirda- és távbeszélőre 650.690, az állami vasutakra 6,855.140 K ; a közoktatási ministerium többletéből az egyes intézetek és intézmények fejlesztésére igényelt javadalmazásokon kivül 600 000 K, az egyházak segélyezésére, s végül a honvédelmi ministerium többletéből a kepzőintézetekre szükségelt 175.160 K-án kivül a többi főleg a csapatokra jut.

Az átmeneti kiadások során az állami alkalmazottak fizetési pótlékára 13,000.000 K többlet van beállitva. Ezzel szemben egyes fejezeteken tetemes kisebb szükségletek jelentkeznek, melyek közül a honvédség részére 247.190, a közösügyi kiadásokra 526.126 K esik.

A beruházások kevesbletét főleg az magyarázza meg, hogy az államvasutak czéljaira átfutó, tehát megfelelő rendkivüli bevétellel ellensúlyozott, tételként 14,396.000 K kevesblet van előirányozva. Emellett elesik a honvédség czéljaira 450.000, az igazságügyi ministerium épitkezésére 146.540, a közoktatásügyi ministerium beruházására 2,514.000, a földmivelésügyi ministeriumnál 500.652, a kereskedelmi ministeriumnál 395.833, a pénzügyministeriumnál 265.185, az állandó országháznál 1,150.000 K, a ministerelnökségnél 150.000 K.

A rendes bevételek során nyugdíjtéritményekből a bevétel nagyobb 30.000, államadósságokból kevesebb 11.668, a belügyministerium bevételeiből kevesebb 42.308, a közoktatásügyi ministerium bevételeiből 160,724, az igazságügyi ministerium bevételeiből 35 933, a honvédelmi ministerium bevételeiből 34.839 K-val nagyobb. A földmivelési ministeriumnál a bevételi kevesblet 786.833 K. Ezt megvilágitja az a körülmény, hogy más tételek némi emelkedése mellett az állami erdőkből 838.142 K-val kevesebb bevétel várható. A kereskedelmi ministerium bevételi többlete 8,884.822 K. Ebből esik a posta-, távirda és távbeszélőre 93.180, a m. kir. államvasutakra 8,700.000 K. Végül a pénzügyministerium többlete 2,956.484 K. Tőkekamat-, járadékadó, késedelmi kamat és behajtási illetékek fejében az egyenes adóknál 1,974.000 K kevesblet, a fogyasztási adókból 325.000 K többlet, bélyegből 139.050, díjakból 4,293.500 K többlet, dohányból 2,375.500 K többlet, lottoból 242.000 K többlet, sójövedékből 206.920 K többlet, a pénzverésből 711.500, a vasgyárakból 1,766.178, a különfélékből 239.040 K kevesblet van előirányozva.

A rendkivüli bevételek átfutó jellegű kevesblete 14,396.000 K erejéig a beruházásoknál volt érintve. E mellett, az apróbb tételeket nem emlitve, állami előlegekből a többlet 4,341.000 K államjavak eladásából a kevesblet 1,338.057 K, és az egyes tárczákat terhelő kölcsönökből is kevesebb van számitásba téve 2,202.846 Kval. Közelebbről vizsgálva a fentebb kiemelteket, kitünik, hogy a kiadási tételek a takarékosság követelményeinek szem előtt tartásával állapittattak meg, a bevételi tételek is jóval az 1902. évi zárszámadási eredmények alatt maradnak és mégis a rendkivüli viszonyok kellő figyelembevételével állittattak be. Ezek folytán remélhető, hogy a költségvetés oly zárszámadás alapjául fog szolgálni, mely a politikai és közgazdasági szempontokból egyaránt kedvezőtlen rendkivüli viszonyok daczára is az államháztartás féltve őrzött egyensúlyának megbontását nem fogja maga után vonni. Figyelemmel tehát erre, tiszteletteljesen ajánljuk, hogy a szóban forgó költségvetés törvényre emelését czélzó törvényjavaslat változatlanul fogadtassék el.

Végül tiszteletteljesen jelentjük, hogy a képviselőház a költségvetési törvényjavaslattal kapcsolatosan beterjesztett többrendbeli jelentésre hozott határozatot. Ugyanis f. évi márczius 23-án tartott üléséből 4358—62. hozott határozatokkal tudomásul vette a függő államadósságot ellenőrző bizottság jelentését »a közös

függő adósság kezelési költségének 1903. évi előirányzatáról« ; a honvédelmi minister jelentéseit a »m. kir. honvéd nevelő- és képző-intézetek állapotáról az 1902. évre«, »a közös hadsereg nevelő- és képző-intézeteiben magyar állami alapitványi helyekre elhelyezett ifjakról az 1902. évben«, továbbá a hadmentességi díj álladékáról az 1901. évben« s végül a honvédelmi és belügyministerek együttes jelentését »a honvédmenház 1901. évi állapotáról.« Miután a jelentések ellen nincsenek észrevételeink, tisztelettel javasoljuk, hogy a főrendiház ezeket a jelentéseket a maga részéről is tudomásul véve, emelje országos határozatokká a képviselőház érintett határozatait.

Budapest, 1904. évi márczius hó 24-én.

Kautz Gyula *s. k.*,
bizottsági h. elnök.

Báró Rudnyánszky József *s. k.*,
bizottsági jegyző.

367. szám.

(29. ülés, 432. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház pénzügyi bizottságának a „Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok közt létrejött pénzügyi egyezmény beczikkelyezéséről szóló 1889. évi XL. t.-cz. hatályának újabbi meghosszabbitásáról" szóló törvényjavaslat tárgyában.

Miután a Magyarország és Horvát-Szlavon-Dalmátországok közt létrejött pénzügyi egyezmény beczikkelyezéséről szóló 1889. évi XL. t.-cz. hatályát az 1902. évi XXV. t.-cz. csak az 1903. év végéig tartotta fenn, a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat az iránt rendelkezik, hogy a kérdéses törvény hatálya a végleges pénzügyi egyezmény törvényerőre emelkedéseig, de legtovább az 1904. év végéig meghosszabbittassék és pedig úgy, hogy Horvát-Szlavon-Dalmátországok 1904. évi beligazgatási szükségletének az a része, a mely ez országok bevételeiből az erre a szükségletre az 1889. évi XL. t.-cz. határozatai szerint eső hányadot meghaladja, a magyar korona országainak pénztárából — a végleges pénzügyi egyezménynél leendő elszámolás fentartása mellett — fedeztessék. Figyelemmel arra, hogy a szóban forgó pénzügyi viszonyok intézésére a végleges rendezésig is törvényes alapot kell teremteni és pedig akként, hogy az utóbbi évek zárszámadásaiban jobbára a bevételek tetemes visszamaradása folytán jelentkező hiány a mulhatlanul igényelt állami szükségletek kielégitését ne tegye lehetetlenné, hozzájárulunk a kérdéses törvényjavaslathoz és annak változatlan elfogadását annálfogva is ajánljuk, mert az abban foglalt rendelkezésekkel a végleges rendezés tekintetéből vonható minden következtetés ki van zárva.

Budapest, 1904. évi márczius hó 26-án.

Kautz Gyula *s. k.,*
bizottsági h. elnök.

Br. Rudnyánszky József *s. k.,*
bizottsági jegyző.

368. szám.

(29. ülés, 433. jegyzőkönyvi pont.)

Jelentése

a főrendiház pénzügyi bizottságának „a szolgálat biztositékok megszüntetéséről“ szóló törvényjavaslat tárgyában.

A tárgyalás alatt levő törvényjavaslat a pénz, anyag vagy egyéb értékék kezelésével és a kezelés közvetlen ellenőrzésével megbizott állami alkalmazottaknak az 1897. évi XX. t.-cz. 53. §-ában megállapitott azt a kötelezettségét, hogy a számadásaikból származható téritmények fedezésére szolgálati biztositékot tartoznak letenni, a magyar kir. zálogházi becsüsök kivételével megszüntetni czélozza.

Miután az egyes tisztviselők által letett biztosíték összege az általuk kezelt állami vagyon értékével amugy sem áll arányban, viszont a letevő tiszviselővel szemben annak erkölcsi hatása nem oly mérvű, mely a további fentartást indokolttá tenné, a szóban forgó törvényjavaslat intézkedéseihez annál inkább hozzájárulhatunk, mert a tapasztalatok szerint a biztosítékokból megtéritett összegek nem mulják felül azt a kiadást, mibe a biztositékok kezelése az államnak évenként kerül, másrészt pedig az egyéb alkalmazottakkal szemben kétségtelenül hátrányban levő biztositékköteles tisztviselők irányában ezt a kivételes kötelezettséget legtöbb európai állam az utóbbi időben megszüntette.

Figyelemmel ezek mellett arra, hogy a törvényjavaslat a már letett alapszerüleg kezelt és állami kölcsönökbe fektetett biztositékok visszaadására, nemkülönben az igényelt pénzösszeg fennakadás nélkül folyósithatására és az alap maradványának hovaforditása iránt a czélszerüség és méltányosság követelményeinek megfelelő rendelkezéseket tartalmaz, tisztelettel javasoljuk, hogy a főrendiház a törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben fogadja el.

Budapest, 1904. évi márczius hó 26-án.

Kautz Gyula s. k.,
bizottsági h. elnök.

B. Rudnyánszky József s. k.,
bizottsági jegyző.

369. szám.

(30. ülés, 436. jegyzőkönyvi pont.)

Kivonat

a képviselőház 1904. évi április hó 25-én tartott 422-ik ülésének jegyzőkönyvéből.

4534. Tisza István gróf, ministerelnök átnyujtotta Ő császári és apostoli királyi Felségének folyó hó 23-án kelt és az országyülés mindkét házához intézett legkegyelmesebb királyi leiratát, melylyel az 1901—1906-iki országgyülés második ülésszakát a mai napon berekeszti.

A legkegyelmesebb királyi leirat felolvastatván és kihirdettetvén,

azt a ház hódoló tisztelettel tudomásul veszi és hasonló kihirdetés czéljából a főrendiházzal közli.

Daróczy Aladár s. k.,
a képviselőház jegyzője.

Melléklet a 369. számú irományhoz.

Másolat.

1947.
M. E

Mi Első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai Császár, Csehország Királya stb. és Magyarország apostoli Királya

Hű Magyarországunk és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1901. évi október hó 24-ére Budapest fő- és székvárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék, királyi üdvözletünket.

Kedvelt Hiveink! Magyar ministeriumunk előterjesztésére az Általunk 1901. október 28-án megnyitott országgyülés második ülésszakát ezennel berekesztjük. — Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilenczszáznegyedik évi április hó huszonharmadik napján.

Ferencz József *s. k.* ***Gr. Tisza István*** *s. k.*

Kivülről:
1947
M. E.

Hű Magyarországunk és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1901. évi október hó 24-ére Budapest fő- és székvárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék, kedvelt hiveinknek

Budapest.

(P. H.)

A másolat hiteléül:

(P. H.) ***Szerencs János*** *s. k.,*
főtitkár.

TÁRGYMUTATÓ.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 066931228